

ព្រះ
ច្បាប់ជំនាញ
និង
សេចក្តីប្រជុំសភាសាលាខ្មែរ
អភិបាល
បណ្ណាល័យ ឧសបតាភ

១០៣

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឧសបតាភ

អភិធម្មប្រដិក

បដ្ឋាន ទស្សភាគ

ទណ្ឌទុក្ខ

បដិច្ចវិក

អភិធម្មប្រដិក

បដ្ឋាន ទស្សភាគ

ទណ្ឌទុក្ខ

បដិច្ចវិក

(១) ឧបាសា ធម្មំ បដិច្ច ចោធិបាសា ធម្មោ
 ឃ្មដ្ឋតិ ហេតុឃ្មដ្ឋយា បដិសន្ធិត្តុណោ វត្ថុំ បដិច្ច
 ចោធិបាសា ទុក្ខំ ។ ចោធិបាសា ធម្មំ បដិច្ច ចោ-
 ធិបាសា ធម្មោ ធម្មដ្ឋតិ ហេតុឃ្មដ្ឋយា ចោធិបាសា
 បដិច្ច បដិច្ច កាយោ ទុក្ខំ ចោធិបាសា ច-
 ចត្តសធម្មដ្ឋានំ វូបំ ម្សោ ទេវេ ... បដិសន្ធិត្តុណោ
 ចោធិបាសា បដិច្ច បដិច្ច កាយោ ទុក្ខំ ចោ-
 ធិបាសា ច កត្តស្មារូបំ ទ្វេ ទេវេ ... បដិច្ច បដិច្ច
 ចោធិបាសា បដិច្ច បដិច្ច ទណ្ឌទុក្ខំ ធម្មោ ធម្មដ្ឋតិ
 ហេតុឃ្មដ្ឋយា ចោធិបាសា ទុក្ខំ បដិច្ច ឧបាសា
 ចត្តសធម្មដ្ឋានំ វូបំ បដិសន្ធិត្តុណោ មហាក្ករោ បដិច្ច
 ឧបាសា ចត្តសធម្មដ្ឋានំ វូបំ កត្តស្មារូបំ ឧបាសារូបំ ។

(១) ចោធិបាសា^(១) (ចម្រើនចោធិបាសា) កាស្រ័យ ទូ
 ចោធិបាសា^(២) វេយក៏ក្ស័យ្និ ប្រោមហេតុឃ្មដ្ឋយា គី ចត្តសធម្មដ្ឋានំ
 ចោធិបាសា ទុក្ខំ កាស្រ័យ ទូក្ក ។ ចោធិបាសា កាស្រ័យ ទូ
 ចោធិបាសា វេយក៏ក្ស័យ្និ ប្រោមហេតុឃ្មដ្ឋយា ទុក្ខក្កំ ចត្ត-
 សធម្មដ្ឋានំ ចោធិបាសា កាស្រ័យ ទូទុក្ខ ចោធិបាសា ទូ
 ទុក្ខ ... ក្កិ ចត្តសធម្មដ្ឋានំ ទុក្ខក្កំ កត្តស្មារូបំ ចោធិបាសា កាស្រ័យ
 ទូទុក្ខ ចោធិបាសា ទូទុក្ខ ... ទូបហេតុក ទ ...
 ចោធិបាសា កាស្រ័យ ទូមហេតុក ។ ចោធិបាសា កាស្រ័យ ទូចោ-
 ធិបាសា វេយក៏ក្ស័យ្និ ប្រោមហេតុឃ្មដ្ឋយា គី ចត្តសធម្មដ្ឋានំ ចោ
 ធិបាសា កាស្រ័យ ទូចោធិបាសា កត្តសធម្មដ្ឋានំ ចត្តស-
 ធម្មដ្ឋានំ ចោធិបាសា កត្តស្មារូបំ ចោធិបាសា កាស្រ័យ ទូកត្តសធម្មដ្ឋានំ

១ យកិសិលំ កុសល អកុសល វិហារក្កុស្កមិ ៤ កិរិយាប្រតិបត្តិក្កុស្កមំ ក
 កោត្តកុស្កលំ ៦ ព្រះចេត្តោ ។ ២ ចត្ត យោគៈ យោគៈ ដ្ឋិ កាយ រូ វសុ ទុក្ខ
 វសៈ វគ្គិយំ បុរិសិក្កិយំ ដិវិស្កិយំ ហោយវិក្ក កាយវិក្ក វិចិក្កិ អាកាសនាទុ
 រូស្ស លហោក រូស្ស មុទុក រូស្ស កម្មញ្ញាត រូស្ស ធម្មោ រូស្ស
 លត្តំ រូស្ស ដោ រូស្ស អវិទុក កត្តស្មារូបំ ។

អភិធម្មបទិយ អនុលោមនុប្បត្តិ

លោកុចារណា ធម្មំ បដិច្ច ឧចារណា ច លោកុចារណា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ លោកុចារណា លោកុចារណា ឯកំ
 ទន្ធិ បដិច្ច កយោ ទន្ធិ ឧចារណា ច លោកុចារណា
 ច ពិគ្គសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្រេ ទេវេន្ទ ... បដិសន្ធិ ។
 ឧចារណា ច លោកុចារណា ច ធម្មំ បដិច្ច លោកុចា-
 រណា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ លោកុចារណា បដិសន្ធិក្កុណោ
 លោកុចារណា ឯកំ ទទ្ធិញ្ច វត្តញ្ច បដិច្ច កយោ
 ទន្ធិ ទ្រេ ទេវេន្ទ ... ។

(២) ឧចារណា ធម្មំ បដិច្ច លោកុចារណា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អនុម្បណប្បត្តិយា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ត
 បដិច្ច លោកុចារណា ទន្ធិ ។ លោកុចារណា ធម្មំ បដិច្ច
 លោកុចារណា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនុម្បណប្បត្តិយា លោ-
 កុចារណា ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច កយោ ទន្ធិ ទ្រេ
 ទេវេន្ទ ... បដិសន្ធិក្កុណោ ។ ថេ ។ ឧចារណា ច
 លោកុចារណា ច ធម្មំ បដិច្ច លោកុចារណា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អនុម្បណប្បត្តិយា បដិសន្ធិក្កុណោ លោ-
 កុចារណា ឯកំ ទទ្ធិញ្ច វត្តញ្ច បដិច្ច កយោ
 ទន្ធិ ទ្រេ ទេវេន្ទ ... ។

ឧចារណា ធម្មំ លោកុចារណា ធម្មំ អស្រ័យ ឧវនោឧចារណា ទេវកើក
 រឿន ប្រោសហត្ថប្បវ្វ័យ គឺ ខន្ធភ ក្តី ពិគ្គសមុដ្ឋានេយ ជាទុចារ
 ខ័នដានោឧចារណា អស្រ័យ ឧវខន្ធទ លោកុចារណា ឧវខន្ធល ...
 ជាបដិសន្ធិ ។ លោកុចារណា អស្រ័យ ឧវនោឧចារណា ឧវខន្ធល ឧវ
 លោកុចារណា ទេវកើករឿន ប្រោសហត្ថប្បវ្វ័យ គឺ ក្នុងឧណៈ
 វនបដិសន្ធិ ខន្ធភ អស្រ័យ ឧវខន្ធទ លោកុចារណា ឧវក្កដ
 ឧវខន្ធល ... ។

(២) លោកុចារណា អស្រ័យ ឧវនោឧចារណា ទេវកើករឿន

ប្រោសហត្ថប្បវ្វ័យ គឺ ក្នុងឧណៈវនបដិសន្ធិ ក្នុងលោកុចារណា
 អស្រ័យ ឧវក្ក ។ លោកុចារណា អស្រ័យ ឧវនោឧចារណា
 ទេវកើករឿន ប្រោសហត្ថប្បវ្វ័យ គឺ ខន្ធភ អស្រ័យ ឧវខន្ធទ
 លោកុចារណា ឧវខន្ធល ... ក្នុងឧណៈវនបដិសន្ធិ ។ ថេ ។ លោកុចា-
 រណា អស្រ័យ ឧវនោឧចារណា ឧវលោកុចារណា ទេវកើក
 រឿន ប្រោសហត្ថប្បវ្វ័យ គឺ ក្នុងឧណៈវនបដិសន្ធិ ខន្ធភ
 អស្រ័យ ឧវខន្ធទ លោកុចារណា ឧវក្កដ ឧវខន្ធល ... ។

លោកទុក បដិច្ចវិចារ

(២) ឧទានា ធម្មំ បដិច្ច លោកទុកាណ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បជ្ជយា អាលោកុកយ្យដិសទ្ធិក្កុណោ
 វត្ថុំ បដិច្ច លោកទុកាណ ទត្ថា ។ លោកទុកាណ
 ធម្មំ បដិច្ច លោកទុកាណ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ល-
 ោកុប្បជ្ជយា អាលោកុកិ លោកទុកាណ ឯតំ ទទ្ធ
 បដិច្ច តាយោ ទត្ថា លោកទុកាណ ធម្មំ ចិន្តស-
 មុដ្ឋានំ រូបំ រទ្ធ ទាទ្ធ ។ អាលោកុកយ្យដិសទ្ធិក្កុណោ
 ឯតំ មហាក្ខតំ ។ យេ ។ អសញ្ញាសុត្តានំ
 ឯតំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តាយោ មហាក្ខតា រទ្ធ
 មហាក្ខត បដិច្ច ទ្វេ មហាក្ខតា ។ លោកទុកាណ
 ធម្មំ បដិច្ច ឧទានា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្ប-
 ជ្ជយា អាលោកុក លោកទុកាណ ឧទ្វេ បដិច្ច ឧទា-
 ណ ចិន្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អាលោកុកយ្យដិសទ្ធិក្កុណោ
 មហាក្ខត បដិច្ច ឧទានា ចិន្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ក-
 ណ្ណរូបំ ឧទានារូបំ យាវ អសញ្ញាសុត្តា ។ លោ-
 កទុកាណ ធម្មំ បដិច្ច ឧទានា ធម្មំ លោកទុកាណ ធម្ម-
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តំ លោកុប្បជ្ជយា អាលោកុកិ លោកទុកាណ
 ឯតំ ទទ្ធ បដិច្ច តាយោ ទត្ថា ឧទានា ធម្មំ លោ-
 កទុកាណ ធម្មំ ចិន្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អាលោកុកយ្យដិសទ្ធិ ។

ឧទានា បដិច្ចវិចារ

(៦) លោកទុកាណ អស្រ័យ ខ្ញុំឧទានាធម្មំ វេយ្យភិក
 ខ្សឹតិ ប្រាសាទោកុប្បជ្ជយ ភិ ក្កិអាលោកុកយ្យដិសទ្ធិក្កុណោ ក្នុង
 លោកទុកាណ អស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុ ។ លោកទុកាណ អស្រ័យ
 ខ្ញុំវត្ថុឧទានាធម្មំ វេយ្យភិកខ្សឹតិ ប្រាសាទោកុប្បជ្ជយ ភិ ខ្ញុំ កក្កិ
 ចិន្តសមុដ្ឋាន្យ ជាឧទានាភិ អស្រ័យ ខ្ញុំអាលោកុកុក្កុ ឧ ធម្មំ
 លោកទុកា ខ្ញុំវត្ថុ ៦ . . . ក្កិអាលោកុកយ្យដិសទ្ធិក្កុណោ ខ្ញុំមហា-
 ក្កុក ១ ។ ១ ។ មហាក្កុក ៣ អស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្កុក ១ យេ ។
 ក្កុកអសញ្ញាសុត្ថ មហាក្កុក ៦ អស្រ័យ ខ្ញុំមហាក្កុក ៦ ។
 ឧទានាធម្មំ អស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុឧទានាធម្មំ វេយ្យភិកខ្សឹតិ ប្រាស-
 ាទោកុប្បជ្ជយ ភិ ចិន្តសមុដ្ឋាន្យ លោកទុកា អស្រ័យ ខ្ញុំក្កុក
 អាលោកុកុក្កុ ជាឧទានា ក្កិអាលោកុកយ្យដិសទ្ធិក្កុណោ ចិន្តស-
 មុដ្ឋាន្យ ជាឧទានា ក្កិអស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុឧទានាធម្មំ យោកដល់ក្កុកអសញ្ញ-
 ាសុត្ថ អស្រ័យ ខ្ញុំក្កុកមហាក្កុក ។ ឧទានាធម្មំ លោកទុកាធម្មំ
 អស្រ័យ ខ្ញុំវត្ថុឧទានាធម្មំ វេយ្យភិកខ្សឹតិ ប្រាសាទោកុប្បជ្ជយ ភិ
 ខ្ញុំ កក្កិ ចិន្តសមុដ្ឋាន្យ ជាឧទានា វត្ថុជាឧទានាភិ ជាអាលោកុ-
 កយ្យដិសទ្ធិ អស្រ័យ ខ្ញុំអាលោកុកុក្កុ ១ ជាឧទានាធម្មំ ។

ឧប្បវេណីកម្មប្បច្ចយា មហូ ឧប្បវេណីកម្មប្បច្ចយា មហូ
នកាសេវឧប្បច្ចយា មហូ ។

(៨) លោកុចារណា ធម្មំ បដិច្ច លោកុចារណា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា លោកុចារណា មន្តេ បដិច្ច
សម្មយុត្តកា ចេនណា តាហិវ . . . កាយាវស-
ម្មដ្ឋានំ . . . ឧត្តសម្មដ្ឋានំ . . . ទ្វេ មហាក្កតេ បដិច្ច
ទ្វេ មហាក្កតា ។ លោកុចារណា ធម្មំ បដិច្ច ឧចារណា
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា តាហិវ . . . កាយា-
វសម្មដ្ឋានេ . . . ឧត្តសម្មដ្ឋានេ មហាក្កតេ បដិច្ច
ឧចារណារូបំ ។ លោកុចារណា ធម្មំ បដិច្ច ឧចារណា ម
លោកុចារណា ធម្មំ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា តា-
ហិវ . . . កាយាវសម្មដ្ឋានំ . . . ឧត្តសម្មដ្ឋានំ ឯកំ
មហាក្កតំ បដិច្ច តយោ មហាក្កតា ឧចារណា ម រូបំ ។

(៩) លោកុចារណា ធម្មំ បដិច្ច លោកុចារណា ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ វេចិត្តកម្មប្បច្ចយា លោកុចារណា ឯកំ ឧប្ប
បដិច្ច តយោ ទត្ថា លោកុចារណា ម ចិត្តសម្មដ្ឋានំ
រូបំ ឯកំ មហាក្កតំ យាវ មសញ្ញាសត្តា ឯវំ តិណិ
លោកុចារណាម្ពលកេ ។

ប្រោនឧប្បវេណីកម្មប្បច្ចយា មានវាវៈ ៥ ប្រោនឧប្បវេណីកម្មប្បច្ចយា មានវាវៈ
៥ ប្រោននកាសេវឧប្បច្ចយា មានវាវៈ ៥ ។

(១០) លោកុចារណា កាស្រ័យ ទ្រវនាឧបាសម្ពុទ្ធ វេចិត្តកម្មប្បច្ចយា
ប្រោននកម្មប្បច្ចយា ធម្មំ សម្មយុត្តកាចេនណា កាស្រ័យ ទ្រវនាឧបាសម្ពុទ្ធ
ទន្ធិ តាហិវ . . . កាយាវសម្មដ្ឋានំ . . . ឧត្តសម្មដ្ឋានំ . . . មហា-
ក្កតំ ៦ កាស្រ័យ ទ្រវនាក្កតំ ៦ ។ ឧបាសម្ពុទ្ធ កាស្រ័យ ទ្រវនាឧ-
បាសម្ពុទ្ធ វេចិត្តកម្មប្បច្ចយា ប្រោននកម្មប្បច្ចយា តាហិវ . . . កាយា-
វសម្មដ្ឋានំ . . . ឧបាសម្ពុទ្ធ កាស្រ័យ ទ្រវនាក្កតំ ៦ មានវេទិត្តកម្មប្ប-
ច្ចយា ។ ឧបាសម្ពុទ្ធកិ លោកុចារណាធម្មំ កាស្រ័យ ទ្រវនាឧបាសម្ពុទ្ធ
វេចិត្តកម្មប្បច្ចយា ប្រោននកម្មប្បច្ចយា តាហិវ . . . កាយាវសម្មដ្ឋានំ
. . . មហាក្កតំ ៧ កិ ឧបាសម្ពុទ្ធកិ កាស្រ័យ ទ្រវនាក្កតំ ៧ មាន
វេទិត្តកម្មប្បច្ចយា ។

(១១) លោកុចារណា កាស្រ័យ ទ្រវនាឧបាសម្ពុទ្ធ វេចិត្តកម្មប្បច្ចយា
ទ្រវនាឧបាសម្ពុទ្ធកិ ប្រោននកម្មប្បច្ចយា ទន្ធិ កកិ ចិត្តសម្មដ្ឋានម្ព លោកុចារណា
កិ កាស្រ័យ ទ្រវនាឧបាសម្ពុទ្ធកិ លោកុចារណា មហាក្កតំ ៧ លោកុចារណា
វសញ្ញាសត្ត ក្នុងនាឧបាសម្ពុទ្ធកិ មានវាវៈ ៧ យ៉ាងទេ ។

[១០] នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច នៅទូទាំង ផ្ទះ
 ឧប្បជ្ឈិត ឧបាសាស្សន្តយា ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋា-
 រំ . . . អសញ្ញាសក្កានំ ឯកំ មហាក្កតំ . . . ទ្វេ មហា-
 ក្កត បដិច្ច ទ្វេ មហាក្កតា ។ នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច
 ទូទាំង ផ្ទះ ឧប្បជ្ឈិត ឧបាសាស្សន្តយា ពាហិរំ . . .
 ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសក្កានំ មហាក្កតេ បដិច្ច
 ឧបាសាស្សន្ត ។ នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច ទូទាំង ផ្ទះ
 នៅទូទាំង ផ្ទះ ឧប្បជ្ឈិត ឧបាសាស្សន្តយា
 ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្កតា ទូទាំង ផ្ទះ ។

[១១] នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច នៅទូទាំង ផ្ទះ
 ឧប្បជ្ឈិត ឧស្រ្ត្រយប្បជ្ឈិត ពាហិរំ . . . មហា-
 សមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្កតំ . . . ។
 នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច ទូទាំង ផ្ទះ ឧប្បជ្ឈិត
 ឧស្រ្ត្រយប្បជ្ឈិត ពាហិរំ មហាក្កតេ . . . មហា-
 សមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសក្កានំ
 មហាក្កតេ បដិច្ច រូបដិវត្តិត្រ្រយំ ។ នៅទូទាំង
 ផ្ទះ បដិច្ច ទូទាំង ផ្ទះ នៅទូទាំង ផ្ទះ ឧប្ប
 ឧប្បជ្ឈិត ឧស្រ្ត្រយប្បជ្ឈិត ពាហិរំ . . . មហាស-
 មុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . ឯកំ មហាក្កតំ . . . ។

[១០] នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈិត ឧបាសាស្សន្តយា ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋា-
 រំ . . . មហា-
 ក្កត ១ របស់គូសមុដ្ឋាន . . . មហាក្កត ២ អស្រ្ត្រយ ឧប្ប-
 ក្កត ២ ។ ឧបាសាស្សន្ត អស្រ្ត្រយ ឧប្បាសាស្សន្ត មហាក្កត ១
 នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈិត ឧបាសាស្សន្តយា ពាហិរំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ . . . ឧបាសាស្សន្ត
 អស្រ្ត្រយ ឧប្បក្កតមហាក្កត របស់គូសមុដ្ឋាន ។ ឧបាសាស្សន្ត
 នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច អស្រ្ត្រយ ឧប្បាសាស្សន្ត បដិច្ច ឧប្ប
 ឧបាសាស្សន្តយា ពាហិរំ . . . មហាក្កត ១ ឧបាសាស្សន្ត អ-
 ស្រ្ត្រយ ឧប្បមហាក្កត ១ មហាក្កត ១ ។

[១១] នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច
 ឧប្បជ្ឈិត ឧស្រ្ត្រយប្បជ្ឈិត ពាហិរំ . . . មហាស-
 មុដ្ឋានំ . . . មហាក្កត ១ មហាក្កត ១ ។ ឧបាសាស្សន្ត អ-
 ស្រ្ត្រយ ឧប្ប
 នៅទូទាំង ផ្ទះ បដិច្ច ឧប្បជ្ឈិត ឧបាសាស្សន្តយា ពាហិរំ . . . មហាស-
 មុដ្ឋានំ . . . មហាក្កត ១ . . . ។

អំណាចបំណែក អនុសេនាប្បដ្ឋាន

អាហារសម្បជ្ជានំ . . . ឧត្តសម្បជ្ជានំ . . . វេសន្តិសម្បជ្ជានំ
 ឯកំ មហាក្កតំ . . . ។ លោទុកាមា ធម្មំ មជ្ជិម្ហ ឧបាទា
 ណេយ្យ ឧប្បជ្ជនំ វិវិជ្ជយុត្តប្បជ្ជយា ភាហិវ . . . អា-
 ហារសម្បជ្ជានេ . . . ឧត្តសម្បជ្ជានេ . . . វេសន្តិសម្បជ្ជានំ
 មហាក្កតេ មជ្ជិម្ហ ឧបាទា កាដន្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។
 លោទុកាមា ធម្មំ មជ្ជិម្ហ ឧបាទា ៣ លោទុកាមា
 ៣ ធម្មា ឧប្បជ្ជនំ វិវិជ្ជយុត្តប្បជ្ជយា ភាហិវ . . .
 អាហារសម្បជ្ជានំ . . . ឧត្តសម្បជ្ជានំ ឯកំ មហាក្កតំ
 មជ្ជិម្ហ តាយា មហាក្កតា ឧបាទា ៣ រូបំ ទ្វេ
 មហាក្កតេ មជ្ជិម្ហ ទ្វេ មហាក្កតា វេសន្តិសម្បជ្ជានំ
 ឯកំ មហាក្កតំ មជ្ជិម្ហ តាយា មហាក្កតា កាដន្តា
 ៣ រូបំ ឧបាទារូបំ ទ្វេ មហាក្កតេ មជ្ជិម្ហ ទ្វេ
 មហាក្កតា កាដន្តា ៣ រូបំ ឧបាទារូបំ . . . លោទុតិ-
 ប្បជ្ជយា លោកិកប្បជ្ជយា ។

[១៩] ឧបោស្សន្តិយា មក្ក ឧសាម្មណេ តីណិ ឧស-
 និបតិយា មក្ក ឧសនន្តេ តីណិ ឧសាមនន្តេ តីណិ
 ឧសញ្ញមញ្ញ តីណិ ឧឧមជ្ជិស្សយេ តីណិ ឧបុរេ-
 ជានេ មក្ក ឧបត្តាជានេ មក្ក ឧសាសេវនេ មក្ក
 ឧសេយ្យ តីណិ វិវិជ្ជាយា តីណិ ឧសេយ្យ តីណិ

អំណាចបំណែក អនុសេនាប្បដ្ឋាន

អាហារសម្បជ្ជានំ . . . ឧត្តសម្បជ្ជានំ . . . មហាក្កត ១ វេសន្តិក
 វេសន្តិសម្បជ្ជានំ . . . ។ ឧបាទាមជ្ជិ កាស្រ័យ ទ្វិវិជ្ជាឧបាទាមជ្ជិ វេស-
 និកាស្រ័យ ប្រការវិវិជ្ជយុត្តប្បជ្ជយ តី ជាមាស្រ័យ . . . មាសាហារ
 ជាសម្បជ្ជានំ . . . មាសាហារជាសម្បជ្ជានំ . . . កាស្រ័យ ជាឧបាទា ឱវ
 ឧបាទាម កាស្រ័យ ទ្វិវិជ្ជាមហាក្កត វេសន្តិកវេសន្តិសម្បជ្ជានំ ។ ឧបា-
 ទាមជ្ជិ លោទុកាមាមជ្ជិ កាស្រ័យ ទ្វិវិជ្ជាឧបាទាមជ្ជិ វេសនិកាស្រ័យ
 ប្រការវិវិជ្ជយុត្តប្បជ្ជយ តី ភាហិវ . . . អាហារសម្បជ្ជានំ . . .
 មហាក្កត ៣ តី ឧបាទារូប តី កាស្រ័យ ទ្វិវិជ្ជាមហាក្កត ១ វេសនិកាស្រ័យ
 ជាសម្បជ្ជានំ មហាក្កត ៦ កាស្រ័យ ទ្វិវិជ្ជាមហាក្កត ៦ មហាក្កត ៣ តី
 កាស្រ័យ ឧបាទារូប ១ វេសនិកាស្រ័យ
 មហាក្កត ៦ តី កាស្រ័យ ឧបាទារូប ១ វេសនិកាស្រ័យ
 មហាក្កត ៦ . . . ប្រការវិវិជ្ជយុត្តប្បជ្ជយ ប្រការវិវិជ្ជយុត្តប្បជ្ជយ ។

[១៩] ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៥ ក្កនិកាស្រ័យ
 មាសាហារ ៣ ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៥ ក្កនិកាស្រ័យ
 មាសាហារ ៣ ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៣ ក្កនិកាស្រ័យ
 មាសាហារ ៣ ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៣ ក្កនិកាស្រ័យ
 ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៥ ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៥
 ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៥ ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៣
 ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៣ ក្កនិកាស្រ័យ មាសាហារ ៣

ឧប្បត្តិយេ ភីណំ ឧបាសេ ភីណំ ធម្មតោ បត្យ
 ឧសម្បយុត្ត ភីណំ ធម្មិយ្យុត្ត ភីណំ គោតម្បិយា
 ភីណំ គោតមតោ ភីណំ ។

[១៦] គោតម្បិយា ឧបាសេណ ភីណំ ...

ឧបាសេណ បត្យ ឧបាសេ ឯតំ ធម្មតោ ភីណំ
 ឧសម្បយុត្ត ភីណំ ធម្មិយ្យុត្ត ឯតំ គោតម្បិយា
 ភីណំ គោតមតោ ភីណំ ។

[១៧] គោតម្បិយា ឧបាសេណ ភីណំ ...

អាឡាសេ ភីណំ សមឡាសេ ភីណំ សហជាតោ បត្យ
 អញ្ញាមាត្រ បត្យ ធម្មិយ្យុត្ត បត្យ ឧបាសេណ ភីណំ
 ឧបាសេណ ឯតំ គោតមតោ ឯតំ ឧត្ត
 ឯតំ អវិចារោ បត្យ ។

សហជាតិវារោ ឯតំ ឧបាសេណ ។

បច្ចុប្បន្ន

[១៨] គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ ឧបាសេណ

ឧបាសេណ គោតម្បិយា គោតមតោ គោតមតោ គោតមតោ

គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ

[១៩] គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ

គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ

[២០] គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ

គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ
 គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ

សហជាតិវារោ ឯតំ ឧបាសេណ ។

បច្ចុប្បន្ន

[២១] គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ

គោតម្បិយា ឧបាសេណ គោតមតោ គោតមតោ

បដិសន្ធិក្កាណា ។ បេ ។ លោទុទាណា ធម្មំ បទ្ធកយា
 លោទុទាណា ធម្មោ ទុប្បដ្ឋានំ លោទុប្បដ្ឋយា ភីណិ ។
 លោទុទាណាម្បណេតេ ភីណិបិ បដិទ្ធសនិទិសា ទិច្ឆា-
 លាសេវណា ។ ទុទាណា ច លោទុទាណា ច ធម្មំ
 បទ្ធកយា លោទុទាណា ធម្មោ ទុប្បដ្ឋានំ លោទុប្បដ្ឋយា
 លោទុទាណា ឯកំ ទទ្ធក្ស វត្ថុក្ស បទ្ធកយា កយោ
 មទ្ធា ម្លេ ទទ្ធក្ស ... បដិសន្ធិ ។

(១៧) ទុទាណា ធម្មំ បទ្ធកយា លោទុទាណា ធម្មោ
 ទុប្បដ្ឋានំ អារម្មណប្បដ្ឋយា ធម្មាយតទំ បទ្ធកយា
 កាយវិញ្ញាណំ កាយាយតទំ បទ្ធកយា កាយវិញ្ញាណំ
 វត្ថុំ បទ្ធកយា លោទុទាណា ទទ្ធា បដិសន្ធិ ។ លោ-
 ទុទាណា ធម្មំ បទ្ធកយា លោទុទាណា ធម្មោ ទុប្បដ្ឋានំ
 អារម្មណប្បដ្ឋយា ឯកំ បដិទ្ធសនិទិសំ ។ ទុទាណា
 ច លោទុទាណា ច ធម្មំ បទ្ធកយា លោទុទាណា ធម្មោ
 ទុប្បដ្ឋានំ អារម្មណប្បដ្ឋយា ធម្មាយតទំ កាយវិញ្ញាណសហគតំ
 ឯកំ ទទ្ធក្ស ធម្មាយតទំ បទ្ធកយា កយោ ទទ្ធា
 ម្លេ ទទ្ធក្ស ... កាយវិញ្ញាណសហគតំ ... លោទុទាណា
 ឯកំ ទទ្ធក្ស វត្ថុក្ស បទ្ធកយា កយោ មទ្ធា ម្លេ
 ទទ្ធក្ស ... បដិសន្ធិ ។ សន្តត្តំ ។

ក្នុងនាមវៈបដិសន្ធិ ។ បេ ។ លោទុទាណាមិ ភីណិវ្រ្តក ទីនិទោ-
 ទុទាណាមិ វេចកេតិកេវ្យាភិ ប្រោសេហកុប្បដ្ឋយ ភី មាធករៈ ព្យ ។
 ក្នុងនាមទុទាណាម្បណេតេ មាធករៈ ព្យ ដូចគ្នាទីនិបដិច្ចការវៈវេរ មិទមាធក
 កាលវត្ថុវ្យាវដ្ឋានំ ។ គ្នាវេ ។ លោទុទាណាមិ ភីណិវ្រ្តក ទីនិទុទាណាមិ
 ផនិ ទីនិទោទុទាណាមិផនិ វេចកេតិកេវ្យាភិ ប្រោសេហកុប្បដ្ឋយ ភី
 ទទ្ធក្ស ភីណិវ្រ្តក ទីនិទទ្ធក ជាលោទុទាណាមិ ទីនិវត្ថុផនិ ទីនិទទ្ធក
 ២ ... ជាបដិសន្ធិ ។

(១៨) លោទុទាណាមិ ភីណិវ្រ្តក ទីនិទុទាណាមិ វេចកេតិកេវ្យាភិ
 ប្រោសេហកុប្បដ្ឋយ ភី ចក្កវិញ្ញាណ ភីណិវ្រ្តក ទីនិទុក្កាយតទំ កយា-
 វិញ្ញាណ ភីណិវ្រ្តក ទីនិកាយាយតទំ ក្នុងនាមទុទាណាមិ ជាបដិសន្ធិ
 ភីណិវ្រ្តក ទីនិវត្ថុ ។ លោទុទាណាមិ ភីណិវ្រ្តក ទីនិទោទុទាណាមិ វេច-
 កេតិកេវ្យាភិ ប្រោសេហកុប្បដ្ឋយ ភី មាធករៈ ទ ដូចគ្នាទីនិបដិច្ចការ-
 វៈវេរ ។ លោទុទាណាមិ ភីណិវ្រ្តក ទីនិទុទាណាមិផនិ ទីនិទោទុទាណា-
 មិផនិ វេចកេតិកេវ្យាភិ ប្រោសេហកុប្បដ្ឋយ ភី ទទ្ធក្ស ភីណិវ្រ្តក ទីនិ
 ទទ្ធក ទ ដែលប្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណផនិ ទីនិទុក្កាយតទំផនិ ទីនិទទ្ធក
 ២ ... ដែលប្រឡំដោយកាយវិញ្ញាណ ... ទទ្ធក្ស ភីណិវ្រ្តក ទីនិ
 ទទ្ធក ទ ជាលោទុទាណាមិ ទីនិវត្ថុផនិ ទីនិទទ្ធក ២ ... ជាបដិសន្ធិ ។
 សេចក្តីបំប្រុង ។

ឧបាសម្ពុទ្ធ បទដ្ឋកថា

[២៦] ហេតុយោ បញ្ច អាម្មេណោ ភីណិ មនិ-
 បតិយោ បញ្ច អនន្តរេ ភីណិ សមនន្តរេ ភីណិ
 សហជានេ បញ្ច អញ្ញមៈញ្ញ បញ្ច ខិស្សយ
 បញ្ច ឧបខិស្សយេ ភីណិ បុរេជានេ ភីណិ អាសេ-
 យេ ភីណិ កម្មេ បញ្ច ។ ឯវំ កាលាភន្តំ ។
 អវិគតេ បញ្ច ។

[២៧] នោទាណា ធម្មំ បទ្ធកយា វោទុទាណា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បទ្ធកយា ចត្តាយកខំ បទ្ធកយា ចក្ក-
 វិញ្ញាណំ កាយាយកខំ បទ្ធកយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ-
 វេទ្ធកយា អហេតុកា វោទុទាណា ទទ្ធា អហេតុក-
 ប្បវិសេន្តិក្កុណា វត្ថុ បទ្ធកយា វិចីកិញ្ញាសហកតោ
 ឧទ្ធច្ធសហកតោ ហោហា ។ វោទុទាណា ធម្មំ បទ្ធក-
 យា វោទុទាណា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បទ្ធកយា
 អហេតុកំ វោទុទាណា ឯកំ ទទ្ធគំ បទ្ធកយា កាយា
 ទទ្ធា វោទុទាណា ច ចំគ្គសធុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ-
 ទាទ្ធិ ... អហេតុកប្បវិសេន្តិក្កុណា ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ យាវ អសញ្ញសត្តា វិចីកិញ្ញាសហកតោ ឧទ្ធច្ធស-
 ហកតោ ទាទ្ធិ បទ្ធកយា វិចីកិញ្ញាសហកតោ
 ឧទ្ធច្ធសហកតោ ហោហា ។

ឧបាសម្ពុទ្ធ បទដ្ឋកថា

[២៨] ក្កនិហកប្បច្ច័យ មានវាៈ ថ ក្កនិហកប្បច្ច័យ
 មានវាៈ ព ក្កនិអធិបតិប្បច្ច័យ មានវាៈ ថ ក្កនិអន្តរប្បច្ច័យ
 មានវាៈ ព ក្កនិសមនន្តរប្បច្ច័យ មានវាៈ ព ក្កនិសហជានប្បច្ច័យ
 មានវាៈ ថ ក្កនិកញ្ញមៈញ្ញប្បច្ច័យ មានវាៈ ថ ក្កនិខិស្សយប្បច្ច័យ
 មានវាៈ ថ ក្កនិឧបខិស្សយប្បច្ច័យ មានវាៈ ព ក្កនិបុរេជានប្ប-
 ច្ច័យ មានវាៈ ព ក្កនិអាសេវប្បច្ច័យ មានវាៈ ព ក្កនិកប្បច្ច័យ
 មានវាៈ ថ ។ ចណ្ឌិត ភប្បិរាបំ យ៉ាងនេះចុះ ។ ក្កនិអវិគតប្បច្ច័យ
 មានវាៈ ថ ។

[២៩] វោទុទាណមិ ភីណិវត្ថុក ខីណិទុទាណមិ វេហតីអរ្យដិ
 ប្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ភី ចក្កវិញ្ញាណ ភីណិវត្ថុក ខីណិចត្តាយកខៈ កាយ-
 វិញ្ញាណ ភីណិវត្ថុក ខីណិកាយាយកខៈ ច្បករហេតុកក្កុខ ជានាទុទាណ
 ភីណិវត្ថុក ខីណិវត្ថុ ក្កនិអហេតុកប្បវិសេន្តិក្កុណា ហោហា វេសប្រឡំរោយ
 វិចីកិញ្ញា ប្រឡំរោយឧទ្ធច្ធិៈ ភីណិវត្ថុក ខីណិវត្ថុ ។ វោទុទាណមិ ភីណិ
 វត្ថុកខីណិវោទុទាណមិ វេហតីអរ្យដិ ប្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ភី ឧទ្ធិ ព
 ភី ចំគ្គសធុដ្ឋានប្ប ជានាទុទាណភី ភីណិវត្ថុក ខីណិអហេតុកក្កុខ ជានា-
 ទុទាណ ខីណិឧទ្ធិ ។ ក្កនិអហេតុកប្បវិសេន្តិក្កុណា មហាក្ក ១ ហេតុ
 ដល់ច្បកអសញ្ញសត្ត ហោហា វេសប្រឡំរោយវិចីកិញ្ញា ប្រឡំរោយឧទ្ធិ្ាៈ
 ភីណិវត្ថុក ខីណិវត្ថុកខ្លះ វេសប្រឡំរោយវិចីកិញ្ញា ប្រឡំរោយឧទ្ធិ្ាៈ ។

អំណាចដ៏ល្អ អនុរាជវង្សប្រដាប់

តំណែង ព័ន្ធសុខនិស្ស ចិញ្ចាញាណរាជ ។ ទុច្ចាតា ច
នោទុច្ចាតា ច ធម្មំ បច្ចយា នោទុច្ចាតា ធម្មា ទុច្ចុ-
ជ្ឈតិ ធម្មាធម្មប្បច្ចយា វគ្គំ វគ្គិយា ណសហគតំ ឯកំ
ទទ្ធកា ទទ្ធកាយតទកា បច្ចយា កាយា ទទ្ធា ទ្រ ទទ្ធា
... កាយវគ្គិយា ណសហគតំ ... នោទុច្ចាតា ឯកំ
ទទ្ធកា វគ្គិយា បច្ចយា កាយា ទទ្ធា ទ្រ ទទ្ធា ...
ព័ន្ធសុខនិស្ស វិចិត្រិយា សហគត ទទ្ធា ទុច្ចុជ្ឈ
ទទ្ធា ច វគ្គិយា បច្ចយា វិចិត្រិយា សហគត ទទ្ធា
សហគតោ នោយា ។ ... នោទុច្ចាតា បច្ចយា
តំណែង អនុរាជវង្សប្បច្ចយា ចកា ។

[២២] ទុច្ចាតា ធម្មំ បច្ចយា នោទុច្ចាតា ធម្មា
ទុច្ចុជ្ឈតិ ធម្មាធម្មប្បច្ចយា វគ្គំ វគ្គិយា នោទុច្ចាតា ធម្ម-
តា ។ នោទុច្ចាតា ធម្មំ បច្ចយា នោទុច្ចាតា ធម្មា
ទុច្ចុជ្ឈតិ ធម្មាធម្មប្បច្ចយា នោទុច្ចាតា ទទ្ធា បច្ចយា
សម្បយុក្កកា ចេតនា តាហិ ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...
ទុក្ខសមុដ្ឋានំ ... ទ្រ មហាក្កត បច្ចយា ទ្រ មហា-
ក្កតា ។ នោទុច្ចាតា ធម្មំ បច្ចយា ទុច្ចាតា ធម្មា
ទុច្ចុជ្ឈតិ ធម្មាធម្មប្បច្ចយា តាហិ ... អាហារសមុដ្ឋា-
នេ ... ទុក្ខសមុដ្ឋានេ មហាក្កតេ បច្ចយា ទុច្ចាតាច្ចំ ។

អំណាចដ៏ល្អ អនុរាជវង្សប្រដាប់

ឯណៈនា ច ជ្ជត្តាធម្មិយប្បច្ចារវេ មិទមាទការជ្ជិវិទ្យជ្ជត្ត ។ កា
... ។ នោទុច្ចាតាធម្មំ តំណែង ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ
ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ប្រាណេនប្បច្ចយ គិ ទទ្ធា តំណែង ធម្មំ
ទទ្ធា វេសប្រច្ចារវេនប្បច្ចារវេ ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ធម្មំ ធម្មា
ធម្មំ ... វេសប្រច្ចារវេនប្បច្ចារវេ ... ទទ្ធា តំណែង ធម្មំ
ទទ្ធា ធម្មាធម្មិយ ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ... តំណែង
សម្បយុក្កកា ហេតុ វេសប្រច្ចារវេនប្បច្ចារវេ ប្រច្ចារវេនប្បច្ចារវេ
តំណែង ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ វេសប្រច្ចារវេនប្បច្ចារវេ ប្រច្ចារវេនប្បច្ចារវេ
ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ។ ... ប្រាណេនប្បច្ចារវេ ធម្មំ ច ប្រាណេន
ប្បច្ចារវេ ធម្មំ ។

[២២] នោទុច្ចាតាធម្មំ តំណែង ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ
ប្រាណេនប្បច្ចារវេ គិ នោទុច្ចាតាធម្មំ តំណែង ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ។ នោទុច្ចា-
តាធម្មំ តំណែង ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ប្រាណេនប្បច្ចារវេ
គិ សម្បយុក្កកាធម្មំ តំណែង ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ តាហិ ...
អាហារសមុដ្ឋានំ ... ទុក្ខសមុដ្ឋានំ ... មហាក្កត ២ តំណែង ធម្មំ
មហាក្កត ២ ។ ទុច្ចាតាធម្មំ តំណែង ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ
ធម្មំ ប្រាណេនប្បច្ចារវេ គិ ធម្មាធម្មិយ ... ធម្មំ អាហារសមុដ្ឋានំ
... ទុច្ចាតាធម្មំ តំណែង ធម្មំ ធម្មាធម្មិយ វេសប្រច្ចារវេនប្បច្ចារវេ ។

ឧបាសម្ព័ន្ធ បច្ចុប្បន្ន

នោឧទានា ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន ឧទានា ច នោឧទានា ច
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មាប្បច្ចុប្បាយា តាហិវ . . . អាហារស
 បុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុប្ប
 តាយោ មហាក្ខតា ឧទានា ច ទ្ធិមំ ធម្ម . . . ។
 ឧទានោ ច នោឧទានា ច ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន នោឧទានា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មាប្បច្ចុប្បាយា នោឧទានា ទទ្ធិ
 ម វត្ថុតា បច្ចុប្បន្ន នោឧទានា ធម្មតា ច . . .
 ធម្មិទានប្បច្ចុប្បាយា មត្យ ធម្មាហារប្បច្ចុប្បាយា គិណិ
 ធម្មត្រ័យប្បច្ចុប្បាយា គិណិ ។

(២៣) ឧទានា ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន នោឧទានា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មាប្បច្ចុប្បាយា មត្យាយតំ បច្ចុប្ប
 តាយា វត្ថុតា ធម្មតា បច្ចុប្បន្ន តាហិវត្រា
 ណិ ។ នោឧទានា ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន នោឧទានា ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មាប្បច្ចុប្បាយា មត្យាវត្ថុតា ធម្មាយតំ
 ឯកំ ទ្ធិមំ បច្ចុប្បន្ន តាយោ ទទ្ធិ ទទ្ធិ ទទ្ធិ . . .
 តាហិវ . . . អាហារសបុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .
 អាហារសបុដ្ឋានំ ទ្វេ មហាក្ខតេ បច្ចុប្បន្ន ទ្វេ មហា
 ក្ខតា ។ នោឧទានា ធម្មំ បច្ចុប្បន្ន ឧទានា
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធម្មាប្បច្ចុប្បាយា តាហិវ . . .

ឧបាសម្ព័ន្ធ បច្ចុប្បន្ន

ឧបាសម្ព័ន្ធ នោឧបាសម្ព័ន្ធ ភិណិវត្តន ឌីនីនោឧបាសម្ព័ន្ធ វេយភិក
 ឡើង ប្រោះនេធម្មប្បច្ចុប្បន្ន គី តាហិវ . . . អាហារសបុដ្ឋាន . . .
 មហាក្ខត ធម្ម ក្តី ឧបាសម្ព័ន្ធ ភិណិវត្តន ឌីនីមហាក្ខត ទ វេលាមា
 រដ្ឋីសមុដ្ឋាន ឌីនីទទ្ធិ ២ . . . ។ នោឧបាសម្ព័ន្ធ ភិណិវត្តន ឌីនី
 ឧបាសម្ព័ន្ធវ ឌីនីនោឧបាសម្ព័ន្ធវ វេយភិកឡើង ប្រោះនេធម្មប្បច្ចុប្បន្ន
 គី នោឧបាសម្ព័ន្ធវ ភិណិវត្តន ឌីនីក្ខតទទ្ធិ ដាវាឧបាសម្ព័ន្ធ ឌីនីវត្ថុ
 ធម្ម ។ . . . ប្រោះនេវត្ថុប្បច្ចុប្បន្ន តាហិវ ៤ ប្រោះនេអាហារប្បច្ចុប្បន្ន
 តាហិវ ៧ ប្រោះនេវត្ថុប្បច្ចុប្បន្ន តាហិវ ៧ ។

(២៤) នោឧបាសម្ព័ន្ធ ភិណិវត្តន ឌីនីឧបាសម្ព័ន្ធ វេយភិកឡើង
 ប្រោះនេធម្មប្បច្ចុប្បន្ន គី ធម្មិញ្ញាណ ភិណិវត្តន ឌីនីធម្មាយតាវ តាយ
 វិញ្ញាណ ភិណិវត្តន ឌីនីតាយាយតាវ ។ នោឧបាសម្ព័ន្ធ ភិណិវត្តន ឌីនី
 នោឧបាសម្ព័ន្ធ វេយភិកឡើង ប្រោះនេធម្មប្បច្ចុប្បន្ន គី ទទ្ធិ ៧ ភិណិវត្តន
 ឌីនីទទ្ធិ ១ វេលាប្រឡង់ដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ឌីនីទទ្ធិ ២ . . . តាហិវ . . .
 អាហារសបុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . មហាក្ខត ២ ភិណិវត្តន ឌីនី
 មហាក្ខត ២ របស់ក្នុងអាហារសម្ព័ន្ធ ។ ឧបាសម្ព័ន្ធ ភិណិវត្តន ឌីនីនោ
 ឧបាសម្ព័ន្ធ វេយភិកឡើង ប្រោះនេធម្មប្បច្ចុប្បន្ន ដាវាវេយ . . .

បោកទុក្ខ សំសង្ខារ
សំសង្ខារោ

[២៥] បោកទុក្ខានា ធម្មំ សំសង្ខារោ បោកទុក្ខានា
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុឧប្បជ្ឈយា បោកទុក្ខានា ឯកំ
ធម្មំ សំសង្ខារោ កាយោ ចត្តា ទ្វេ ចទ្វេ សំសង្ខារោ
ធម្មំ ចត្តា ចដិសន្តិក្ការណា ។ មេ ។ សន្តិក្កំ ។

[២៦] ហេតុយា ឯកំ អាម្មណោ ឯកំ អនិ-
មតិយោ ឯកំ សត្វត្ថ ឯកំ វារិកតោ ឯកំ ។

[២៧] បោកទុក្ខានា ធម្មំ សំសង្ខារោ បោកទុក្ខានា
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ឧបហេតុឧប្បជ្ឈយា អហេតុកំ បោ-
កទុក្ខានោ ឯកំ ធម្មំ សំសង្ខារោ កាយោ ចត្តា ទ្វេ
ចទ្វេ . . . អហេតុកម្មយុដិសន្តិក្ការណា វិចិត្តិក្កាស-
យកតោ ឧត្តត្ថសហកតោ ចាត្ថ សំសង្ខារោ វិចិត្តិក្កា-
សហកតោ ឧត្តត្ថសហកតោ ហោយោ ។ សន្តិក្កំ ។

[២៨] ហេតុយា ឯកំ ឧអនិមតិយា ឯកំ
ឧកុបយាវត ឯកំ ឧចត្តាជិវតេ ឯកំ ឧអណសេវិធន
ឯកំ ឧកម្មេ ឯកំ ឧវិចារតេ ឯកំ ឧឃ្មារិធន
ឯកំ ឧមត្តេ ឯកំ ឧវិម្មយុត្តេ ឯកំ ។

ឯកំ ឧកតោ ទ្វេ កណ្តាលិ សម្មយុត្តនិកាយិ
កាតត្វា ។

បោកទុក្ខ សំសង្ខារ
សំសង្ខារោ

[២៩] បោកទុក្ខានា ធម្មំ ប្រឡំ ធីនិបោកទុក្ខានា មេ ហេតុកំ ប្រឡំ
ក្រោមហេតុប្បជ្ឈយ គិ ឧត្ត ព ប្រឡំ ធីនិឧត្ត ១ ជាតាទុក្ខានា ឧត្ត ២
ប្រឡំ ធីនិឧត្ត ២ ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ ។ មេ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[២១០] ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ មានការ ១ ក្នុងការឧប្បជ្ឈយ មាន
ការ ១ ក្នុងអនិមតិប្បជ្ឈយ មានការ ១ ក្នុងប្បជ្ឈយចាំនឹងអស់ ស្ម័គ្រ
មានការ ១ ក្នុងវារិកតប្បជ្ឈយ មានការ ១ ។

[២១១] បោកទុក្ខានា ធម្មំ ប្រឡំ ធីនិបោកទុក្ខានា មេ ហេតុកំ ប្រឡំ
ក្រោមហេតុប្បជ្ឈយ គិ ឧត្ត ព ប្រឡំ ធីនិហេតុកត្ត ១ ជាតា-
ទុក្ខានា ធីនិឧត្ត ២ . . . ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយក្នុងការ ហោយា វិចារ
ប្រឡំដោយវិចិត្តិក្កា ប្រឡំដោយឧត្ត ១ ប្រឡំ ធីនិកត្ត ១ វិសេប្រឡំ
ដោយវិចិត្តិក្កា ប្រឡំដោយឧត្ត ១ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[២១២] ក្នុងហេតុប្បជ្ឈយ មានការ ១ ក្នុងអនិមតិប្បជ្ឈយ មាន
ការ ១ ក្នុងឧប្បាសកប្បជ្ឈយ មានការ ១ ក្នុងឧប្បាសកប្បជ្ឈយ មាន
ការ ១ ក្នុងអសេវិធនប្បជ្ឈយ មានការ ១ ក្នុងឧកម្មប្បជ្ឈយ មាន
ការ ១ ក្នុងវិចារប្បជ្ឈយ មានការ ១ ក្នុងឧឃ្មារិធនប្បជ្ឈយ មានការ ១
ក្នុងឧមត្តប្បជ្ឈយ មានការ ១ ក្នុងឧវិម្មយុត្តប្បជ្ឈយ មានការ ១ ។

កាលបំប៉ន ២ យ៉ាង ក្រៅពីនេះក្តី សម្បយុត្តនិកាយិ បណ្ឌិត
សម្បិធ្វើ យ៉ាងនេះចុះ ។

បញ្ញាវិវា

[២៧] វោទុចារាណ ធម្មោ វោទុចារាណ ធម្មស្ស
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន មច្ឆាយោ វោទុចារាណ វោទុ សម្ម-
យុត្តកាណំ ទុច្ឆានំ វោទុចារាណ ច ចិក្ខុសមុដ្ឋានាណំ
រូធាណំ វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន មច្ឆាយោ មដិសន្តិក្ការោ
។ រេ ។ វោទុចារាណ ធម្មោ ទុចារាណ ធម្មស្ស វោ-
ទុច្ឆុទ្ធវាយេន មច្ឆាយោ វោទុចារាណ វោទុ ទុចារាណ
ចិក្ខុសមុដ្ឋានាណំ រូធាណំ វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន មច្ឆាយោ
មដិសន្តិក្ការោ ។ រេ ។ វោទុចារាណ ធម្មោ ទុ-
ចារាណ ច វោទុចារាណ ច ធម្មស្ស វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន
មច្ឆាយោ វោទុចារាណ វោទុ សម្មយុត្តកាណំ ទុច្ឆានំ
ធម្មោ វោទុចារាណ ច ចិក្ខុសមុដ្ឋានាណំ រូធាណំ
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន មច្ឆាយោ មដិសន្តិក្ការោ ។ រេ ។

[២៨] ទុចារាណ ធម្មោ វោទុចារាណ ធម្មស្ស កា-
រុណាម្បាធវាយេន មច្ឆាយោ ចក្កំ ... កាយំ រូបំ
រាស ... វត្ថុំ អនិច្ចកោ ។ រេ ។ វោមទស្សំ ទុច្ឆុ-
ទ្ធិនំ វិទ្ធាន ចក្កាណ រូបំ មស្សតិ និរាយ ភោគ-
នាតុយោ វារូ វិសុទ្ធាតិ រូបាយនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស

បញ្ញាវិវា

[២៧] វោទុចារាណមិ ជាបច្ច័យ វោទុចារាណមិ វោយ
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន គី ក្ការោ វោទុចារាណ ជាបច្ច័យ វោទុសម្មយុត្ត-
កក្កន្តិ វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន ជាវោទុចារាណមិ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន
កក្កន្តិ វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន ។ រេ ។ វោទុចារាណមិ ជាបច្ច័យ វោទុចា-
រាណមិ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន គី ក្ការោ វោទុចារាណ ជាបច្ច័យ
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន ជាវោទុចារាណ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន កក្កន្តិ
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន ។ រេ ។ វោទុចារាណមិ ជាបច្ច័យ វោទុចារាណមិ
និ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន គី ក្ការោ វោទុចារាណ ជាបច្ច័យ
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន វោទុចារាណ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន កក្កន្តិ
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន ។ រេ ។ វោទុចារាណមិ ជាបច្ច័យ វោទុចារាណមិ
និ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន គី ក្ការោ វោទុចារាណ ជាបច្ច័យ
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន វោទុចារាណ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន កក្កន្តិ
វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន ។ រេ ។

[២៨] ទុចារាណមិ ជាបច្ច័យ វោទុចារាណមិ វោយ
ការុណាម្បាធវាយេន គី ក្ការោ ... កាយំ ក្ការោ ក្ការោ ...
ក្ការោ កាយំ ក្ការោ ។ រេ ។ វោមទស្សំ កើតាទ្ធិនំ
ក្ការោ វោយ ក្ការោ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន ក្ការោ វោយ
ក្ការោ កាយំ ក្ការោ វោយវោទុច្ឆុទ្ធវាយេន (ជាបច្ច័យ) វោទុច្ឆុទ្ធវាយេន

រោគាទុក្ខ បញ្ញាវារោ

សោយនន្តំ វិជ្ជាវិញ្ញាណស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ ទុក្ខានា ទទ្ធិ វិជ្ជាវិញ្ញាណស្ស បុរោចិក-
 សាទុស្សវិញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស អាវុដ្ឋ-
 យេ អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ តោទុក្ខានា
 ជញ្ញោ តោទុក្ខានា ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ ចាចំ . . . សីលំ . . . ខោតាសដកម្មំ កក្កា
 តំ បព្វវេទ្ធិតិ អស្សន្តទេតិ អភិទទ្ធិតិ តំ កេត្ត
 វាតោ ទុប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ តោមទស្សំ ទុប្បជ្ជតិ ធម្មោ
 ។ បេ ។ លោកា ។ បេ ។ អវិយា អក្កុ វុដ្ឋហិត្វា
 អត្ថំ បច្ចុវត្តន្តំ ធម៌ំ . . . ចិត្តានំ . . . ចិត្តានំ
 កោត្រកុស្សំ កោមាទស្សំ មត្តស្សំ ជលស្សំ អាវុដ្ឋ-
 យេន អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អវិយា មហិទេ
 កំលោសោ បច្ចុវត្តន្តំ វិក្កម្ពិតេ កិលេសេ . . .
 បុត្វោ ។ បេ ។ តោដ្ឋេត្វោ . . . តោទុក្ខានា ទទ្ធិ
 អនិក្ខរោ ។ បេ ។ តោមទស្សំ ទុប្បជ្ជតិ តោតោ-
 បរិយញ្ញាណោន តោទុក្ខានា ចិត្តសមុត្តិស្ស ចិត្តំ ជា-
 យាតិ វាតោសនទន្ធាយនន្តំ វិញ្ញាណញ្ញាយនន្តស្ស
 វេកំកុញ្ញាយនន្តំ វេកសញ្ញាណសញ្ញាយនន្តស្ស តោ-
 ជ្ជញ្ញាយនន្តំ កាយវិញ្ញាណស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន

រោគាទុក្ខ បញ្ញាវារោ

សោយនន្តំ វិជ្ជាវិញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ ក្នុង១-
 បាទាទុ ដោយច្ចុយេ វៃការតិចារណា ទូរតិចារណា បុរោចិកា-
 ទុស្សវិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ ។ តោទុ-
 ក្ខានាមិ ដោយច្ចុយេ វៃតោទុក្ខានាមិ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ នី បុគ្គល
 ទូរតាទ . . . ទូរសីល . . . ធើ ទូរខោបុសថកម្ម ដោយតិចារណា
 ទូរកុសលានោ ក្រេតមា កែយកយ នន្ត រតំតោឡិដ ក្រោមក្រោម
 ទូរកុសលានោ ។ បេ ។ តោមទស្ស តើតោឡិដ ក្នុងកាលមុន វរបេ
 អភិលាន ។ បេ ។ ក្នុងក្រោមនាយ ចេញ តំដីមត្ត តិចារណា ទូរតា
 ទូរវេយ . . . ទូរនិក្ខាន . . . និក្ខាន ដោយច្ចុយេ វៃការតិចារណា ទូ
 តោត្រកុ រតំតាទ មត្ត និងផល ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ ក្នុងក្រោមនាយ
 តិចារណាទូរកុសលេស ដែលលេចឡើងដោយ ទូរកុសលេស ដែលសន្តិក
 សន្តិទេហិយ . . . ក្នុងកាលមុន ។ បេ ។ ទូរកុសលាដ្ឋេត្វោ . . . ទូរតា
 តោទុក្ខានា ដោយតោឡិដ ។ បេ ។ តោមទស្ស តើតោឡិដ បុគ្គល
 ដីន ទូរតិក្ក របស់បុគ្គលក្រោមនាយតោទុក្ខានាមិ ដោយវេក-
 ហិយញ្ញាណ កតាសានញ្ញាយនន្តៈ (ដោយច្ចុយេ) វៃវិញ្ញាណញ្ញាយ-
 នន្តៈ រតំតាញ្ញាយនន្តៈ (ដោយច្ចុយេ) វៃវេសញ្ញាណសញ្ញាយនន្តៈ
 រតំតាញ្ញាយនន្តៈ ដោយច្ចុយេ វៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ចយេ

អំណាចបំណែក អនុលោមត្រៃឡាវ

មន្ត្រីយោ លោកុចានា ទន្ធា ឥន្ទ្រវិជ្ជញ្ញាណស្ស ។ ច.
តោ ហិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិសាទុស្សតំ កាណស្ស
យ វា កម្មមុនកាណស្ស វេនា គន់សុកាណស្ស វេ.
វុជ្ជនាយ អាម្ពណាឡាវយេន បច្ចុយោ ។

[២១] ឥតាយា ធម្មា លោកុចានា ធម្មស្ស អធិ-
បតិម្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្ពណាធិមតិ ចក្កំ ...
កាយំ ភូម វស ។ ។ វុជ្ជំ កំ កត្វា មស្សនេតិ
អតំ ធម្មតំ តំ កំ កត្វា វេនា ឧប្បជ្ជតំ ជិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ជតំ ។ លោកុចានា ធម្មា លោកុចានា ធម្មស្ស
អធិមតិម្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាម្ពណាធិមតិ សមាសា-
កាធិមតិ ។ អាម្ពណាធិមតិ យាធំ ... សិលំ ... ឧទា-
សាវិលាវុំ កត្វា តំ កំ កត្វា បច្ចុវគ្គតំ មស្សនេតិ
អតំ ធម្មតំ តំ កំ កត្វា វេនា ឧប្បជ្ជតំ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជ-
តំ បុព្វេ កុំ វិជ្ជញ្ញាធំ ... យា វា វុជ្ជហិត្វា យាធំ ...
អរិយា មន្ត្រី វុជ្ជហិត្វា មត្តំ កំ កត្វា ... មលំ ...
ជិដ្ឋាធំ ... ជិដ្ឋាធំ លោក្រុកុស្ស វេនា ធម្ម មត្តស្ស
ធម្មស្ស អធិមតិម្បច្ចយេន បច្ចុយោ លោកុចោ ...
លោកុចានា ទន្ធា កំ កត្វា មស្សនេតិ អតំ ធម្មតំ
តំ កំ កត្វា វេនា ឧប្បជ្ជតំ ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតំ ។

អំណាចបំណែក អនុលោមត្រៃឡាវ

ពួកនាទុបាទ ខន្ធ ជាបច្ច័យ វៃភាវិតាវណា ឡវគ្រិវិជ្ជញ្ញាណ
លោកុចាយញ្ញាណ បុព្វេនិសាទុស្សតំ កាណ យថា កម្មមុនកាណ
ធិនិមត្តាគតំសុកាណ ដោយអាម្ពណាឡាវច័យ ។

[២១] ឧបាទាមិ ជាបច្ច័យ វៃនាទុបាទាមិ ដោយអធិមតិ-
ម្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណាធិមតិ គឺ បុគ្គល ឡវកុ ... ឡវយ
ពួករូប ពួកស ... ធ្វើ ឡវកុ ឱ្យជាវិភាព ហើយក្រេកអរ រីករាយ
រនះ រើតរឿន ប្រាមធ្វើ ឡវកុនោះ ឱ្យជាវិភាព ចំដួ រើតរឿន ។
លោកុចាទាមិ ជាបច្ច័យ វៃនាទុបាទាមិ ដោយអធិមតិម្បច្ច័យ
បានដល់អាម្ពណាធិមតិ ធិនិសយជាគាថាមតិ ។ អាម្ពណាធិមតិ គឺ
បុគ្គល ឡវខន្ធ ... ឡវសិល ... ធ្វើ ឡវនុបាសចម្ប
ធ្វើ ឡវកុសលនោះ ឱ្យជាវិភាព ហើយពិចារណា ក្រេកអរ
រីករាយ រនះ រើតរឿន ប្រាមធ្វើ ឡវកុសលនោះ ឱ្យជាវិភាព
ចំដួ រើតរឿន ឡវកុកុសលវេលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ...
ចេញ អំពីយាន ឡវលាខ ... ពួកក្រាមរិយៈ ចេញ អំពី
មន្ត ធ្វើ ឡវមន្ត ឱ្យជាវិភាព ... ឡវផល ... ឡវនិភាទ ...
និភាទ ជាបច្ច័យ វៃភាវិតាវ វេនាខៈ មន្ត ធិនិសយ ដោយ
អធិមតិម្បច្ច័យ បុគ្គល ឡវកុជាដ្ឋានៈ ... ធ្វើ ឡវកុកាតា-
ទុបាទាខន្ធ ឱ្យជាវិភាព ហើយក្រេកអរ រីករាយ រនះ រើត
រឿន ប្រាមធ្វើ ឡវកុនោះ ឱ្យជាវិភាព ចំដួ រើតរឿន ។

សហជាតាធិបតី លោកុចារា អធិបតី សម្បយុត្តកាច់
 ទទ្ធានំ លោកុចារា ច ចិត្តសមុដ្ឋានាចំ រូចានំ អធិ-
 បតិប្បច្ចាយន បច្ចុយោ ។ លោកុចារា ធម្មោ ឧចារា
 ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចាយន បច្ចុយោ សហជាតាធិបតី
 លោកុចារា អធិបតី ឧចារា ចិត្តសមុដ្ឋានាចំ រូចានំ
 អធិបតិប្បច្ចាយន បច្ចុយោ ។ លោកុចារា ធម្មោ ឧ-
 ចារា ច លោកុចារា ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចាយន
 បច្ចុយោ សហជាតាធិបតី លោកុចារា អធិបតី សម្ប-
 យុត្តកាច់ ទទ្ធានំ ឧចារា ច លោកុចារា ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាចំ រូចានំ អធិបតិប្បច្ចាយន បច្ចុយោ ។

[៣២] លោកុចារា ធម្មោ លោកុចារា ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចាយន បច្ចុយោ បុរិមា បុរិមា លោកុចារា
 ទទ្ធា បច្ចុរាចំ បច្ចុរាចំ លោកុចារា ទទ្ធានំ អធិ-
 បតិប្បច្ចាយន បច្ចុយោ អនុរាមាចំ កោត្រត្តស្ស ធរ-
 សវាចត្តយោ អធិបតិប្បច្ចាយន បច្ចុយោ ។ ...
 សអធិបតិប្បច្ចាយន បច្ចុយោ សហជាតិប្បច្ចាយន
 បច្ចុយោ អធិបតិបតី ។ ... អត្តាមត្តាប្បច្ចាយន
 បច្ចុយោ បតិបតិបតី ។ ... វិស្សយប្បច្ចាយន
 បច្ចុយោ បច្ចុរាមា វិស្សយសតិសំ ។

ឯសហជាតាធិបតី គី លោកុចារាធិបតីធម៌ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ-
 យុត្តកក្កដនំ វិនិច្ឆ័យសមុដ្ឋានាចំ ជាលោកុចារាធិបតី ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ ។ លោកុចារាធម៌ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាតាធិបតី គី លោកុចារាធិបតីធម៌ ជាបច្ច័យ
 វិនិច្ឆ័យសមុដ្ឋានាចំ ជាលោកុចារា ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ លោកុចារាធម៌
 ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យធិបតី វិនិច្ឆ័យលោកុចារាធិបតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បាទដល់សហជាតាធិបតី គី លោកុចារាធិបតីធម៌ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ
 សម្បយុត្តកក្កដនំ វិនិច្ឆ័យសមុដ្ឋានាចំ ជាលោកុចារា ធិបតីលោកុចារា
 ធិបតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[៣២] លោកុចារាធម៌ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យលោកុចារាធម៌ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ គី លោកុចារាធិបតីធម៌ មុន ។ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យលោ-
 កុចារាធម៌ ក្រោយ ។ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ អនុរាម ជាបច្ច័យ វិនិ-
 ច្ឆ័យ ធិបតិបតី ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ... ជាបច្ច័យ
 ដោយសមុដ្ឋានប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតិប្បច្ច័យ ធិបតិបតី
 ធិបតិបតី ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយអត្តាមត្តាប្បច្ច័យ ធិបតិបតី
 ធិបតិបតី ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយវិស្សយប្បច្ច័យ ធិបតិបតី
 វិស្សយប្បច្ច័យ ក្នុងបច្ចុយរាជីវ ។

[៣៣] ឧទាទា ឧទ្ទោ វោឧទាទា ឧទ្ទស្ស
 ឧបទិស្សយយប្បច្ឆាយេន មច្ឆាយោ អារម្មណ្យឧបទិស្សយោ
 វកកក្ខបទិស្សយោ ។ មេ ។ មគកក្ខបទិស្សយោ
 ឧក្ខុសធម្មនំ ... កាយសធម្មនំ វណ្ណសធម្មនំ កត្ត-
 សធម្មនំ វេសសធម្មនំ ... កោដិណំ ឧបទិស្សយ ធានំ
 លោតិ ។ មេ ។ សន្ឃំ កំព្ពតិ ឧក្ខុសធម្មនា ...
 កាយសធម្មនា វណ្ណសធម្មនា កត្តសធម្មនា វេសសធម្ម-
 នា ... កោដិណំ សន្តាយ មនសវាសនីយា ឧប-
 ទិស្សយយប្បច្ឆាយេន មច្ឆាយោ ។ វោឧទាទា ឧទ្ទោ
 វោឧទាទា ឧទ្ទស្ស ឧបទិស្សយយប្បច្ឆាយេន មច្ឆាយោ
 វោឧទាទា ឧទ្ទស្សយោ អារម្មណ្យឧបទិស្សយោ មគកក្ខប-
 ទិស្សយោ ។ មេ ។ មគកក្ខបទិស្សយោ សន្ឃំ ឧប-
 ទិស្សយ ធានំ លោតិ ។ មេ ។ សមាមន្តី ឧប្បាលតិ
 ធានំ វេយ្យេភិ វិជ្ជិ តណ្ហាតិ សីលំ ... សន្ឃំ
 ។ មេ ។ មត្តំ កាយិកំ សុវំ កាយិកំ ឧក្ខុ
 ឧក្ខុ ... វេនាសនំ ឧបទិស្សយ ធានំ លោតិ
 ។ មេ ។ សន្ឃំ កំព្ពតិ សន្តា ។ មេ ។ វេនាសនំ
 សន្តាយ ។ មេ ។ មនសវាសនីយា ឧបទិស្ស-
 យប្បច្ឆាយេន មច្ឆាយោ ។

[៣៣] ឧទាទាទមិ វាបច្ច័យ វោនាឧទាទាទមិ វោយឧប-
 ទិស្សយប្បច្ឆ័យ បាទេវលំអារម្មណ្យឧបទិស្សិយ ឧវេហកក្ខបទិស្សិយ ។ មេ ។
 ឧហកក្ខបទិស្សិយ ភី បុគ្គល ឧវចកុសធម្មតា ... ឧវតាយសធម្មតា
 វណ្ណសធម្មតា កត្តសធម្មតា វិធីវេសសធម្មតា ... កាស្រ័យ ឧវ-
 កោដិណ ហើយឱ្យខា ។ មេ ។ ចំហេកសន្ស ឧកុសធម្មតា ...
 កាយសធម្មតា វណ្ណសធម្មតា កត្តសធម្មតា វេសសធម្មតា ...
 កោដិណ វាបច្ច័យ វៃសត្ថា វិធីវេលសមាចក្កិ វោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ឆ័យ ។ វោឧទាទាទមិ វាបច្ច័យ វោនាឧទាទាទមិ វោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ឆ័យ បាទេវលំអារម្មណ្យឧបទិស្សិយ អទឧបទិស្សិយ ឧវ
 ហកក្ខបទិស្សិយ ។ មេ ។ ឧហកក្ខបទិស្សិយ ភី បុគ្គល កាស្រ័យ ឧវ-
 សត្ថា ហើយឱ្យខា ។ មេ ។ ញ៉ាំងសមាចក្កិឱ្យភីក កម្មិទិហាទា
 ប្រកាខំវិជ្ជិ ឧវវិល ... ឧវសត្ថា ។ មេ ។ ឧវសចក្កិប្រាដ្ឋា
 កាយិកសុទ កាយិកទុក្ខ វិធីវេដ្ឋ ... កាស្រ័យ ឧវសទាសខៈ
 ហើយឱ្យខា ។ មេ ។ ចំហេកសន្ស សត្ថា ។ មេ ។ វេនាសនៈ
 វាបច្ច័យ វៃសត្ថា ។ មេ ។ វៃវេលសមាចក្កិ វោយឧបទិស្ស-
 យប្បច្ឆ័យ ។

នោទុកោណ បេកតា ទុកោណ ចិត្តសម្មជ្ជាណំ រូបាណំ
 កម្មប្បច្ចាយន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កាណា ... ។
 ចាណទណិកា នោទុកោណ បេកតា ទុកោណ កងគ្គា-
 រូបាណំ កម្មប្បច្ចាយន បច្ចយោ ។ នោទុកោណ
 ធម្មោ ទុកោណ ច នោទុកោណ ច ធម្មស្ស កម្មប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតា ចាណទណិកា ។
 សហជាតា នោទុកោណ បេកតា សម្មយុត្តកាណំ
 ទុកោណំ ទុកោណ ច នោទុកោណ ច ចិត្តសម្មជ្ជាណំ
 រូបាណំ កម្មប្បច្ចាយន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កាណា ... ។
 ចាណទណិកា នោទុកោណ បេកតា វិចារកាណំ ទុកោណំ
 ទុកោណ ច នោទុកោណ ច កងគ្គាណំ កម្មប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣៧] នោទុកោណ ធម្មោ នោទុកោណ ធម្មស្ស
 វិហកម្មប្បច្ចាយន បច្ចយោ វិចារកា នោទុកោណ
 ធម្មោ ទុកោណ ច កងគ្គាណំ ទុកោណំ ... បដិសន្ធិ តិណិ ។

[៣៨] ទុកោណ ធម្មោ ទុកោណ ធម្មស្ស អហារប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ កតត្យុត្តិកោ អហារោ ឥមស្ស
 ទុកោណ កាយស្ស អហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ម្ពលំ បុត្តិកត្តំ កតត្យុត្តិកោ អហារោ ឥមស្ស នោ-
 ទុកោណ កាយស្ស អហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នោទុកោណបេកតា ជាបច្ច័យ វៃត្តកចិត្តសម្មជ្ជាណូ ជាទុកោ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ក្នុងទណៈវៃបដិសន្ធិ ... ។ ចំនាតាទណិកៈ
 គឺ នោទុកោណបេកតា ជាបច្ច័យ វៃត្តកកងគ្គារូប ជាទុកោ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។ នោទុកោណមិ ជាបច្ច័យ វៃទុកោណមិ វៃនោទុកោ-
 ណមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បាធដល់សហជាត ចំនាតាទណិកៈ ។
 សហជាត គឺ នោទុកោណបេកតា ជាបច្ច័យ វៃត្តកសម្មយុត្តកទុកោ
 វៃត្តកចិត្តសម្មជ្ជាណូ ជាទុកោ ចំនាតាទុកោណមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 ក្នុងទណៈវៃបដិសន្ធិ ... ។ ចំនាតាទណិកៈ គឺ នោទុកោណបេកតា
 ជាបច្ច័យ វៃត្តកវិហាកទុកោ វៃត្តកកងគ្គារូប ជាទុកោ ចំនាតា-
 ទុកោណមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣៧] នោទុកោណមិ ជាបច្ច័យ វៃនោទុកោណមិ ដោយ
 វិហាកប្បច្ច័យ គឺ វិហាកទុកោ ជាទុកោ វៃទុកោ ... ជា
 បដិសន្ធិ ពានរា ព ។

[៣៨] នោទុកោណមិ ជាបច្ច័យ វៃទុកោណមិ ដោយ
 អហារប្បច្ច័យ គឺ កតត្យុត្តិកោ ជាបច្ច័យ វៃទុកោណមិ ដោយ
 ដោយអហារប្បច្ច័យ ។ ម្ពលំ កតត្យុត្តិកោ អហារោ ឥមស្ស កតត្យុត្តិ-
 កោ ជាបច្ច័យ វៃនោទុកោណមិ ដោយអហារប្បច្ច័យ ។

អំពីធម្មបទិក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

មូលំ មុត្តិកត្តំ កេតតិវុត្តិកា អាហារា ន ភិក្ខុស្ស
 ទុក្ខានា កាយស្ស ច ។ លោទុក្ខានា កាយស្ស ច
 អាហារប្បដ្ឋាយេន បច្ចុយោ ។ ។ លោទុក្ខានា ធម្មា
 ។ លោទុក្ខានា ធម្មស្ស អាហារប្បដ្ឋាយេន បច្ចុយោ
 ។ លោទុក្ខានា អាហារា សម្បយុត្តកាចំ ខត្តាចំ ។ លោ
 ទុក្ខានា ច ចំគុសុត្តាទាចំ រូបាចំ អាហារប្បដ្ឋា
 យេន បច្ចុយោ បដិសត្តិក្ករណេ ។ ។ ។ លោទុ
 ក្ខានាមូលកេ តីណិ បដិសត្តិ ។

[៣៧] ទុក្ខានា ធម្មា ទុក្ខានា ធម្មស្ស ក្រំយេប្ប
 ដ្ឋាយេន បច្ចុយោ រូបដិវិក្រំយេ ទុក្ខានា កេតតិវុត្តិកា
 ក្រំយេប្បដ្ឋាយេន បច្ចុយោ ។ មូលំ មុត្តិកត្តំ(១) កត្តិក្រំ
 យេ កត្តិវុត្តិកា កាយក្រំយេ . . . រូបដិវិក្រំយេ
 យោ ទុក្ខានា កេតតិវុត្តិកា ក្រំយេប្បដ្ឋាយេន បច្ចុ
 យោ ។ មូលំ មុត្តិកត្តំ រូបដិវិក្រំយេ ទុក្ខានា ច
 លោទុក្ខានា ច កេតតិវុត្តិកា ក្រំយេប្បដ្ឋាយេន
 បច្ចុយោ ។ លោទុក្ខានា ធម្មា លោទុក្ខានា ធម្មស្ស
 ក្រំយេប្បដ្ឋាយេន បច្ចុយោ តីណិ បដិសត្តិ ។

១ ឧ. កាត្តន្តំ ទំស្សនំ ។

អំពីធម្មបទិក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

មូលំ កត្តិវុត្តិកា មូលដ្ឋាន កត្តិវុត្តិកា ជាបច្ច័យ ខែឧបាតា
 កាយ ខំនីនោឧបាតកាយនេ ដោយកាហារប្បដ្ឋាយ ។ លោទុក្ខានា
 ជាបច្ច័យ ខែនោឧបាតនេ ដោយកាហារប្បដ្ឋាយ គឺ តួកនោឧបាត
 កាយ ជាបច្ច័យ ខែតួកសម្បយុត្តកត្តិវុត្តិ ខែតួកតិក្ខុសម្មាសម្ពុ
 គានោឧបាតនេ ដោយកាហារប្បដ្ឋាយ ក្រំយេ ខែបដិសត្តិ ។ ។ ។
 កាយ ក្រំយេ ខែនោឧបាតមូលកេ ជាបដិសត្តិ ។

[៣៧] ឧបាតនេ ជាបច្ច័យ ខែឧបាតនេ ដោយក្រំយេប្ប
 ដ្ឋាយ គឺ រូបដិវិក្រំយេ ជាបច្ច័យ ខែតួកកត្តិវុត្តិ ជាឧបាត ដោយ
 ក្រំយេប្បដ្ឋាយ ។ មូលំ កត្តិវុត្តិកា មូលដ្ឋាន កត្តិវុត្តិ (ជាបច្ច័យ)
 ខែកត្តិវុត្តិកា កាយក្រំយេ . . . រូបដិវិក្រំយេ ជាបច្ច័យ ខែតួកកត្តិ
 វុត្តិ គានោឧបាត ដោយក្រំយេប្បដ្ឋាយ ។ មូលំ កត្តិវុត្តិកា
 មូលដ្ឋាន រូបដិវិក្រំយេ ជាបច្ច័យ ខែតួកកត្តិវុត្តិ ជាឧបាត ខំនីនី
 លោឧបាត ដោយក្រំយេប្បដ្ឋាយ ។ លោទុក្ខានា ជាបច្ច័យ ខែ
 លោឧបាតនេ ដោយក្រំយេប្បដ្ឋាយ គានោ កាយ ជាបដិសត្តិ(១) ។

ប្រាជ្ញាគឺជា លោកុចារណា ខន្ធា បុរាណាតស្សៈ ភីមស្សៈ
 វាទុលោម កាយស្សៈ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន មច្ចុយោ ។
 វាទុលោម ជរាម្ហា ខុចារណា ធម្មស្សៈ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ-
 យេន មច្ចុយោ សហជាតំ មច្ឆាជាតិ ។ សហជាតា
 វាទុលោម ខន្ធា ខុចារណា ចិត្តសមុត្តាធានំ ក្កចានំ
 វ្យយុត្តប្បដ្ឋាយេន មច្ចុយោ ធម៌សត្ធិក្កុណោ ... ។
 ប្រាជ្ញាគឺជា លោកុចារណា ខន្ធា បុរាណាតស្សៈ ភីមស្សៈ
 លោម កាយស្សៈ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន មច្ចុយោ ។
 វាទុលោម ជរាម្ហា ខុចារណា ធម៌ លោកុចារណា ធម៌
 វ្យយុត្តប្បដ្ឋាយេន មច្ចុយោ សហជាតំ មច្ឆា-
 ជាតិ ។ សហជាតា លោកុចារណា ខន្ធា ខុចារណា ធម៌
 លោកុចារណា ធម៌ ចិត្តសមុត្តាធានំ ក្កចានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ-
 យេន មច្ចុយោ ធម៌សត្ធិក្កុណោ ... ។ មច្ឆាជាតា
 លោកុចារណា ខន្ធា បុរាណាតស្សៈ ភីមស្សៈ ខុចារណា
 កាយស្សៈ ធម៌ លោកុចារណា កាយស្សៈ ធម៌ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋាយេន មច្ចុយោ ។

[២២] ខុចារណា ជរាម្ហា ខុចារណា ធម្មស្សៈ អត្ថប្បដ្ឋាយេ-
 ន មច្ចុយោ អាហារំ ក្រដ្ឋយេ ។ កត្តប្បដ្ឋានេ អាហារិក

ធម្មចាជិត គឺ ពួកលោកុចារណាខន្ធា ជាមច្ច័យ លោកុចារណាកាយនៃ
 វេលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន ។ លោកុចារណាមិ ជាមច្ច័យ
 នៃខុចារណាមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន បានដល់សហជាតិ ធម៌មច្ឆា-
 ជាតិ ។ សហជាតិ គឺ លោកុចារណាខន្ធា ជាមច្ច័យ នៃពួកចិត្ត-
 សមុត្តាធានុ ជាខុចារណា ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន ក្នុងលោកុចារណាខន្ធា
 ... ។ ធម្មចាជិត គឺ ពួកលោកុចារណាខន្ធា ជាមច្ច័យ នៃខុចារណាយ
 នៃ វេលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន ។ លោកុចារណាមិ ជា
 មច្ច័យ នៃខុចារណាមិផង នៃលោកុចារណាមិផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន
 បានដល់សហជាតិ ធម៌មច្ឆាជាតិ ។ សហជាតិ គឺ ពួកលោកុចារណាខន្ធា
 ជាមច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុត្តាធានុ ជាខុចារណា ធម៌លោកុចារណា ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន ក្នុងលោកុចារណាខន្ធា ... ។ ធម្មចាជិត គឺ
 ពួកលោកុចារណាខន្ធា ជាមច្ច័យ នៃខុចារណាយ ធម៌លោកុចារណាយនៃ
 វេលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយេន ។

[២២] ខុចារណាមិ ជាមច្ច័យ នៃខុចារណាមិ ដោយ
 អត្ថប្បដ្ឋាយេន បានដល់សហជាតិ ធម៌ក្រដ្ឋយេ ។ កត្តប្បដ្ឋានេ អាហារិក

ឥឡូវ ឧទានា កាយស្ស អតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ
 រូបវិភិក្ខុយំ ឧទានា កាយស្សចានំ អតិប្បទ្វយេន
 បទ្វយេ ។ ឧទានា ធម្មា វេទានា ធម្មស្ស
 អតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ សហជាតំ បុរោជាតំ អាហារំ
 ឥត្រិយំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិត្រាលោ រត្តំ វេទ-
 នានា ទទ្ធចំ អតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ ។ បុរោជាតំ
 ធម្មំ អំណាច ។ សន្តិភ័ន្តំ ។ បុរោជាតសទំសំ វិញ្ញា-
 នាធរណំ ។ កតឃ្មុត្តិវេន អបយារេ ឥឡូវ
 វេទានា កាយស្ស អតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ រូប-
 វិភិក្ខុយំ វេទានា កាយស្សចានំ អតិប្បទ្វយេន
 បទ្វយេ ។ ឧទានា ធម្មា ឧទានា ធម្មា វេទានា
 ធម្មស្ស អតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ អាហារំ ឥត្រិយំ ។
 កតឃ្មុត្តិវេន អបយារេ ឥឡូវ ឧទានា កាយស្ស
 វេទានា កាយស្ស អតិប្បទ្វយេន បទ្វ-
 យេ រូបវិភិក្ខុយំ ឧទានា ធម្មា វេទានា ធម្មា
 កាយស្សចានំ អតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ ។ វេទានា
 ធម្មា វេទានា ធម្មស្ស អតិប្បទ្វយេន បទ្វយេ
 សហជាតំ បុរោជាតំ បទ្វយេន ។ សហជាតោ

ជាបច្ច័យ វេទានាកាយេន វេទអតិប្បទ្វិយ រូបវិភិក្ខុយ ជា
 បច្ច័យ វេទកកដត្តារូប ជាឧទានា វេទអតិប្បទ្វិយ ។ ឧទានាធម៌
 ជាបច្ច័យ វេទានាឧទានាធម៌ វេទអតិប្បទ្វិយ បុរោជាតសហជាត
 បុរោជាត អាហារ ធម៌ឥត្រិយ ។ សហជាត គឺ កុសិន្ធវាលវិបសិ-
 លន្តំ វុ ជាបច្ច័យ វេទកកដត្តារូប ជាវេទានា វេទអតិប្បទ្វិយ ។
 បុរោជាត គឺ ធម្មាចក្ក ចម្រើនវៀន ។ សេចក្តីបំប្រេង ។ ដូចគ្នានឹងបុរោ-
 ជាតបច្ច័យវេន មិនមានការព្រឹទ្ធវៀន ឬ ន្តរេ ។ កតឃ្មុត្តិវេន
 ជាបច្ច័យ វេទានាឧទានាកាយេន វេទអតិប្បទ្វិយ រូបវិភិក្ខុយ ជា
 បច្ច័យ វេទកកដត្តារូប ជាវេទានា វេទអតិប្បទ្វិយ ។ ឧទានាធម៌
 ជាបច្ច័យ វេទានាធម៌ធម៌ វេទានាធម៌ធម៌ វេទអតិប្បទ្វិយ
 បុរោជាត គឺ ធម្មាចក្ក ចម្រើនវៀន ។ កតឃ្មុត្តិវេន ជាបច្ច័យ វេ-
 ទានាកាយ ធម៌វេទានាកាយេន វេទអតិប្បទ្វិយ រូបវិភិក្ខុយ
 ជាបច្ច័យ វេទកកដត្តារូប ជាឧទានា ធម៌វេទានា វេទអតិ-
 ប្បទ្វិយ ។ វេទានាធម៌ ជាបច្ច័យ វេទានាធម៌ វេទ
 អតិប្បទ្វិយ បុរោជាត សហជាត បុរោជាត ធម៌បទ្វយេន ។ សហជាត

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

លោទុទាណា ឋិតោ ទាត្ថា តំណ្ហាដ្ឋំ ទត្ថានំ លោទុ-
 កាណា ក ធិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឲ្យ ទត្ថា . . . បដិសន្ធិត្តុណោ ឋិតំ មហា-
 ក្ខតំ តំណ្ហាដ្ឋំ មហាក្ខតានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ។ ល ។ ឲ្យ មហាក្ខតា ទ្ធិដ្ឋំ មហាក្ខតានំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ យាវ អសន្តសន្តា ។ មុន-
 ដាតំ លោត្ថឲ្យ អនិច្ចតោ ។ មេ ។ លោមទស្ស្យ
 ទុម្ពដ្ឋានំ លោត្ថន្តាយនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា លោទុទាណា
 មច្ចា មុនដាតស្ស ឥមស្ស លោទុទាណា កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោទុទាណា ធាត្តា
 មហាយេ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមា-
 ដាតំ មច្ចាដាតំ ។ សមាជាតា លោទុទាណា ទត្ថា
 ទុកាណា ធិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បដិសន្ធិត្តុណោ . . . ។ បញ្ញាជាតា លោទុទាណា
 មច្ចា មុនដាតស្ស ឥមស្ស ទុទាណា កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោទុទាណា ធាត្តា
 ទុកាណា ធា លោទុទាណា ធា ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សមាដាតំ មច្ចាដាតំ ។ សមាជាតា

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ភី ខន្ធ ។ លោទុទាណា ជាបច្ច័យ ខន្ធទុក ផង ខន្ធកុកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 ប្ប លោទុទាណាផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ មុនខន្ធ ៦ . . . ក្នុងខណៈ
 ខន្ធដិសន្ធិ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ ខន្ធមហាក្ខត ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 ។ មេ ។ មហាក្ខត ៦ ជាបច្ច័យ ខន្ធមហាក្ខត ៦ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 ហេតុផលក្នុងអសន្តសន្តា ។ មុនដាត គឺ មុនក្នុងដាត្ថន្ត ជាមុន
 ទៀត ។ មេ ។ លោមទស្ស តំនាទ្រីត ដោយន្តាយនំ ជាបច្ច័យ
 ខន្ធកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ បញ្ញាជាត គឺ ក្នុងខន្ធទុកចុក-
 ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខន្ធលោទុទាណាយនៈ ដែលភិតមុន ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ ។ លោទុទាណា ជាបច្ច័យ ខន្ធលោទុក ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានផលសហជាត ធិតិបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ក្នុងខន្ធលោទុកចុក-
 ខន្ធ ជាបច្ច័យ ខន្ធកុកចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ជាទុកាណា ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 ក្នុងខណៈខន្ធដិសន្ធិ . . . ។ បញ្ញាជាត គឺ ក្នុងខន្ធលោទុកចុកខន្ធ
 ជាបច្ច័យ ខន្ធលោទុកចុកយនៈ ដែលភិតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 លោទុកចុកចមិ ជាបច្ច័យ ខន្ធលោទុកចុកចមិផង ខន្ធលោទុកចុកចមិផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានផលសហជាត ធិតិបញ្ញាជាត ។ សហជាត

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខញ្ញាម

លោទុក្ខានា ឯកោ ទទ្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាន្តំ ទទ្ធា-
 នំ អត្ថិប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ ទ្វេ ទទ្ធា . . . បដិ-
 សន្តិក្កាលោ លោទុក្ខានា ឯកោ ទទ្ធា ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណាន្តំ ទទ្ធានំ អត្ថិប្បទ្វាយេន បទ្វាយា ។ បុរ-
 យានំ លោជ្ឈក្កាយននក្ខ វត្ថុ ច លោទុក្ខានា ទទ្ធានំ
 អត្ថិប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ លោជ្ឈក្កាយននក្ខ កាយយ-
 ននក្ខ កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ ។
 បញ្ញាជាតា លោទុក្ខានា ទទ្ធា ច កកធម្មញ្ញាម អ-
 ហារេន ច ឥបស្ស លោទុក្ខានា កាយស្ស អត្ថិប្បទ្វ-
 ាយេន បទ្វាយោ ។ បញ្ញាជាតា លោទុក្ខានា ទទ្ធា
 ច ប្រដិវិគ្គ្រិយក្ខ លោទុក្ខានា កកធម្មញ្ញាម អត្ថិប្ប-
 ទ្វាយេន បទ្វាយោ ។ ទុក្ខានា ច លោទុក្ខានា ច ធម្ម-
 ទុក្ខានា ច លោទុក្ខានា ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បទ្វាយេន
 បទ្វាយោ បញ្ញាជាតំ អហារំ ឥន្ទ្រិយេ ។ បញ្ញាជាតា
 លោទុក្ខានា ទទ្ធា ច កកធម្មញ្ញាម អហារេន ច
 ឥបស្ស ទុក្ខានា កាយស្ស ច លោទុក្ខានា កាយស្ស
 ច អត្ថិប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ ។ បញ្ញាជាតា លោ-
 ទុក្ខានា ទទ្ធា ច ប្រដិវិគ្គ្រិយក្ខ ទុក្ខានា ច លោ-
 ទុក្ខានា ច កកធម្មញ្ញាម អត្ថិប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខញ្ញាម

ទទ្ធា ១ ជាលោទុក្ខានា វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃទទ្ធា ៣ ដោយអត្ថិ-
 ប្បទ្វាយេន ទទ្ធា ៦ . . . ក្នុងទណៈវៃបដិសន្ធិ ទទ្ធា ១ ជាលោទុក្ខា-
 នំ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃទទ្ធា ៣ ដោយអត្ថិប្បទ្វាយេន ។ បុរយេន ធី
 លោជ្ឈក្កាយននក្ខ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃក្កាយននក្ខ ដោយអត្ថិ-
 ប្បទ្វាយេន លោជ្ឈក្កាយននក្ខ កាយននក្ខ ជាបច្ច័យ វៃកាយវិញ្ញាណ
 ដោយអត្ថិប្បទ្វាយេន ។ បញ្ញាជាតំ ធី ក្កាយននក្ខ កកធម្មញ្ញា-
 មហារក្ខ ជាបច្ច័យ វៃលោទុក្ខានា ដោយអត្ថិប្បទ្វាយេន ។ បញ្ញា-
 ជាតំ ធី ក្កាយននក្ខ ប្រដិវិគ្គ្រិយក្ខ ជាបច្ច័យ វៃកកធម្មញ្ញា-
 ម លោទុក្ខានា ដោយអត្ថិប្បទ្វាយេន ។ ទុក្ខានា ធី លោទុក្ខា-
 ននក្ខ ជាបច្ច័យ វៃទុក្ខានា ធី វៃលោទុក្ខានា ធី ដោយ
 អត្ថិប្បទ្វាយេន បុរយេន ធី កាយ ធី វៃកាយ ។ បញ្ញាជាតំ ធី ក្កាយ
 ធី ក្កាយននក្ខ កកធម្មញ្ញាមហារក្ខ ជាបច្ច័យ វៃទុក្ខានា ដោយ
 ធី វៃលោទុក្ខានា ដោយអត្ថិប្បទ្វាយេន ។ បញ្ញាជាតំ ធី ក្កាយ
 លោទុក្ខានា ទទ្ធា ធី ប្រដិវិគ្គ្រិយក្ខ ជាបច្ច័យ វៃកកធម្មញ្ញាម ជា
 ទុក្ខានា ធី លោទុក្ខានា ដោយអត្ថិប្បទ្វាយេន ។

[៤៣] រោគុយា តិណិ អាមឌុណោ ទ្វេ អង្គិ-
 បតិយោ ចត្តារិ ឧទទ្ធារ ឯកំ សមណទ្ធារ ឯកំ
 សហជាតេ បញ្ច អត្តមត្តោ បញ្ច វិស្សយេ បញ្ច
 ទរណិស្សយេ ទ្វេ មុរោជាត តិណិ បច្ឆាជាតេ តិណិ
 វាសេវាទ ឯកំ កាម្ម តិណិ វិចារត តិណិ
 វាណារ ធ ឥន្ទ្រិយេ សត្ត ឈារាទ តិណិ មាត្ត
 តិណិ សម្មយុត្ត ឯកំ វិម្មយុត្ត ចត្តារិ អត្ថយា
 ទវ ទត្ថយោ ឯកំ វិទាន ឯកំ វរិទាន ទវ ។

[៤៤] ឧទានា ធាម្មា ឧទានា ធម្មស្ស វាហារ-
 វប្បត្តិយេន បទ្ធកយោ ឥន្ទ្រិយប្បត្តិយេន បទ្ធកយោ ។
 ឧទានា ធាម្មា រោធិឧទានា ធម្មស្ស អាមឌុណោប្បត្តិ-
 យេន អទ្ធកយោ សហជាតិប្បត្តិយេន បទ្ធកយោ ទរ-
 ណិស្សយប្បត្តិយេន បទ្ធកយោ មុរោជាតិប្បត្តិយេន បត្ត-
 យោ វាណារប្បត្តិយេន បទ្ធកយោ ឥន្ទ្រិយប្បត្តិយេន
 អទ្ធកយោ ។ ឧទានា ធាម្មា ឧទានា ច រោធិឧទានា ធ
 ធម្មស្ស វាណារប្បត្តិយេន បទ្ធកយោ ឥន្ទ្រិយប្បត្តិយេន
 អទ្ធកយោ ។ រោធិឧទានា ធាម្មា រោធិឧទានា ធម្មស្ស

[៤៥] ក្នុងរោគុប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងរោគុណោប្បត្តិយ
 មានវា: ៦ ក្នុងអចេតិប្បត្តិយ មានវា: ៤ ក្នុងអន្តោប្បត្តិយ មាន
 វា: ១ ក្នុងសមន្តោប្បត្តិយ មានវា: ១ ក្នុងសហជាតប្បត្តិយ មានវា:
 ៨ ក្នុងអត្តមត្តោប្បត្តិយ មានវា: ៨ ក្នុងវិស្សយប្បត្តិយ មានវា: ៨
 ក្នុងទរណិស្សយប្បត្តិយ មានវា: ៦ ក្នុងមុរោជាតប្បត្តិយ មានវា: ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងវាសេវាទប្បត្តិយ មានវា: ១ ក្នុង
 កម្មប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងវិចារតប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងវាណារ-
 ប្បត្តិយ មានវា: ៦ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បត្តិយ មានវា: ៧ ក្នុងឧទានប្បត្តិយ
 មានវា: ៣ ក្នុងអត្តប្បត្តិយ មានវា: ៣ ក្នុងសម្មយុត្តប្បត្តិយ មាន
 វា: ១ ក្នុងវិម្មយុត្តប្បត្តិយ មានវា: ៤ ក្នុងចត្តារិប្បត្តិយ មានវា: ៨
 ក្នុងទត្ថប្បត្តិយ មានវា: ១ ក្នុងវិទានប្បត្តិយ មានវា: ១ ក្នុងវរិទាន-
 ប្បត្តិយ មានវា: ៨ ។

[៤៦] ឧទានាធមិ ជាបច្ច័យ រោធិឧទានាធមិ ដោយកហា-
 វប្បត្តិយ ជាបច្ច័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បត្តិយ ។ ឧទានាធមិ ជាបច្ច័យ
 រោធិឧទានាធមិ ដោយកាម្មណោប្បត្តិយ ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
 តប្បត្តិយ ជាបច្ច័យ ដោយទរណិស្សយប្បត្តិយ ជាបច្ច័យ ដោយ
 មុរោជាតប្បត្តិយ ជាបច្ច័យ ដោយកហារប្បត្តិយ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឥន្ទ្រិយប្បត្តិយ ។ ឧទានាធមិ ជាបច្ច័យ រោធិឧទានាធមិផង រោ
 ធិឧទានាធមិផង ដោយកហារប្បត្តិយ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឥន្ទ្រិយប្បត្តិយ ។ រោធិឧទានាធមិ ជាបច្ច័យ រោធិឧទានាធមិ

អភិធម្មចំណី អនុណាមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

អភិធម្មចំណី អនុណាមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ទុក្ខាទិទ្ធិទុក្ខំ

ទុក្ខាទិទ្ធិទុក្ខំ

បដិច្ចវិវា

បដិច្ចវិវា

[៤៧] ទុក្ខានិទ្ធិំ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខានិទ្ធា ជន្មា ទុក្ខ-
 ដ្ឋិតំ ហេតុប្បក្កយា ទុក្ខានិទ្ធិំ ឯកំ ទុក្ខំ បដិច្ច កាយា
 ទុក្ខា វេទ ទាទុ . . . ធម្មិសមុដ្ឋានំ ទុក្ខានិទ្ធិំ ឯកំ
 ទុក្ខំ បដិច្ច កាយា ទុក្ខា កាដត្តា ច រូបំ វេទ ទាទុ . . .
 ទាទុ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទុក្ខា ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ . . . ពហាក្ខតេ បដិច្ច កាដត្តារូបំ ទុក្ខានិទ្ធិំ ។
 ទុក្ខានិទ្ធិំ ធម្មំ បដិច្ច អនុកាសិទ្ធា ទេវោ ទុក្ខដ្ឋិតំ
 ហេតុប្បក្កយា ទុក្ខានិទ្ធិំ ទាទុ បដិច្ច ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ ទុក្ខានិទ្ធិំ ធម្មំ បដិច្ច ទុក្ខានិទ្ធា ច អនុកាសិទ្ធា
 ច ជន្មា ទុក្ខដ្ឋិតំ ហេតុប្បក្កយា ទុក្ខានិទ្ធិំ ឯកំ ទុក្ខំ
 បដិច្ច កាយា ទុក្ខា ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ ច រូបំ វេទ ទាទុ
 . . . ។ អនុកាសិទ្ធិំ ធម្មំ បដិច្ច អនុកាសិទ្ធា ទេវោ
 ទុក្ខដ្ឋិតំ ហេតុប្បក្កយា អនុកាសិទ្ធិំ ឯកំ ទុក្ខំ បដិច្ច
 កាយា ទុក្ខា ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ រូបំ វេទ ទាទុ . . .

[៤៧] ទុក្ខាទិទ្ធិមិ (ធម្មិវេលកម្មប្រកថាវាយកិលស មាន
 កណ្តាជានីម ភាវយកាលិយ^(១)) កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខាទិទ្ធិមិ វេល
 កើតឡើង ប្រាសហេតុប្បក្កយ គឺ ទុក្ខ កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១
 ជាទុក្ខាទិទ្ធិ ទុក្ខ/ទុក្ខ ៦ . . . កុដិទណៈវិទូបដិសន្តិ ទុក្ខ កាស្រ័យ
 កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ ជាទុក្ខាទិទ្ធិ ទុក្ខ/ទុក្ខ ៦ . . .
 កុដិ កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ កុដិ កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ មហាក្ខត ១
 . . . កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ ទុក្ខាទិទ្ធិមិ កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ អនុកា-
 សិទ្ធិមិ (ធម្មិវេលកម្មប្រកថាវាយកិលស មានកណ្តាជានីម បិទុក្ខា-
 ភាវយកាលិយ^(២)) កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខាទិទ្ធិមិ វេលកើតឡើង ប្រាស
 ហេតុប្បក្កយ គឺ ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ ទុក្ខាទិទ្ធិមិ
 ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ អនុកាសិទ្ធិមិ កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ វេលកើត
 ឡើង ប្រាសហេតុប្បក្កយ គឺ ទុក្ខ កាស្រ័យ ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យ
 ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ ជាទុក្ខាទិទ្ធិ ទុក្ខ/ទុក្ខ ៦ . . . ។ អនុកាសិទ្ធិមិ កាស្រ័យ
 ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ វេលកើតឡើង ប្រាសហេតុប្បក្កយ គឺ ទុក្ខ កាស្រ័យ
 ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យ ទុក្ខ/ទុក្ខ ១ ជាអនុកាសិទ្ធិ ទុក្ខ/ទុក្ខ ៦ . . .

១ វិភាគទុក្ខមិ ៣ ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ ។ ២ ទុក្ខល កុដិវេល កិលសាប្បក្កិ កុដិវេល ៣
 ទុក្ខ ៤ វេល ៥ ប្រាសហេតុ ។ ។

ឧបទិស្សយេ ទ្វេ ឡាវាគេ ទ្វេ អាសវេច ឯកំ
 កាម្ម បញ្ច វិទាគេ បញ្ច អាហារេ បញ្ច វិជ្ជាយេ
 បញ្ច លាភេ បញ្ច មត្តេ បញ្ច សម្មយុត្ត ទ្វេ វិជ្ជា-
 យុត្ត បញ្ច អន្តិយា បញ្ច ទន្តិយា ទ្វេ វិភាគ ទ្វេ
 អវិភាគ បញ្ច ។

(៧២) ឧបាទិដ្ឋំ ធម្មំ បដិទ្ធ ឧបាទិដ្ឋោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតំ ទោតុប្បទូយា អរោតុកំ ឧបាទិដ្ឋំ ឯកំ
 ទន្ធពដិទ្ធ គយោ ទដ្ឋា ទ្វេ ទទ្ធ ... អរោតុកប្ប-
 ដិសន្ធិកាលោ ឧបាទិដ្ឋំ ឯកំ ទន្ធពដិទ្ធ គយោ
 ទដ្ឋា កដត្តារូបំ ទន្ធពដិទ្ធ ទទ្ធ ... ទដ្ឋេ បដិទ្ធ
 វត្ថុ វត្ថុ បដិទ្ធ ទដ្ឋា ឯកំ អហារក្កតំ បដិទ្ធ ...
 អហារក្កតេ បដិទ្ធ កដត្តារូបំ ទន្ធពដិទ្ធ អសត្ត-
 សក្កានំ ឯកំ បហារក្កតំ បដិទ្ធ ... អហារក្កត
 បដិទ្ធ កដត្តារូបំ ទន្ធពដិទ្ធ ។ ឧបាទិដ្ឋំ ធម្មំ
 បដិទ្ធ អឧបាទិដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតំ ទោតុប្បទូយា
 អរោតុកេ ឧបាទិដ្ឋោ ទទ្ធ បដិទ្ធ ចិត្តសម្មដ្ឋា-
 បំ រូបំ ។ ឧបាទិដ្ឋំ ធម្មំ បដិទ្ធ ឧបាទិដ្ឋោ ក
 អឧបាទិដ្ឋោ ទ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតំ ទោតុប្បទូយា

ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មានវាៈ ២ ក្នុងបុរោដាវប្បច្ច័យ មានវាៈ ២
 ក្នុងអាសវេចប្បច្ច័យ មានវាៈ ១ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ក្នុង
 វិជ្ជាប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ក្នុង
 វិជ្ជាយប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ក្នុងលាភប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ក្នុងមត្ត-
 ប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មានវាៈ ២ ក្នុងវិជ្ជាយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ក្នុងអន្តិយប្បច្ច័យ មានវាៈ ៥ ក្នុងទន្តិយប្បច្ច័យ
 មានវាៈ ២ ក្នុងវិភាគប្បច្ច័យ មានវាៈ ២ ក្នុងអវិភាគប្បច្ច័យ មាន
 វាៈ ៥ ។

(៧២) ឧបាទិដ្ឋបិ កាស្រ័យ ទ្វេទុបាទិដ្ឋបិ វេបក្កិកាវ្រ្លិ
 ប្រោរទោហកុប្បច្ច័យ ភី ទទ្ធ ធម្ម កាស្រ័យ ទ្វេវ.ហេតុក្កុទ្ធ ១ ជា. ១.
 បាទិដ្ឋ ទ្វេទទ្ធ ២ ... ក្នុងអរោតុកប្បដិសន្ធិកាលោ ទទ្ធ ធម្ម កដត្តា-
 រូបកំ កាស្រ័យ ទ្វេទទ្ធ ១ ជា. ១. បាទិដ្ឋ ទ្វេទទ្ធ ២ ... វត្ថុ កាស្រ័យ
 ទ្វេវត្ថុកទ្ធ ក្កកទ្ធ កាស្រ័យ ទ្វេវត្ថុ កាស្រ័យ ទ្វេវហារក្កត ១
 ... កដត្តារូប ធម្មិទុបាទិដ្ឋ កាស្រ័យ ទ្វេវក្កមហារក្កត កាស្រ័យ
 ទ្វេវហារក្កត ១ របស់ក្កមហារក្កត ... កដត្តារូប ធម្មិទុបាទិដ្ឋ
 កាស្រ័យ ទ្វេវក្កមហារក្កត ។ ឧបាទិដ្ឋបិ កាស្រ័យ ទ្វេទុបាទិដ្ឋបិ
 វេបក្កិកាវ្រ្លិ ប្រោរទោហកុប្បច្ច័យ ភី ចិត្តសម្មដ្ឋាវប្ប កាស្រ័យ
 ទ្វេវក្កមហេតុក្កុទ្ធ ជា. ១. បាទិដ្ឋ ។ ឧបាទិដ្ឋបិ កាស្រ័យ ទ្វេទុបាទិដ្ឋបិ
 កាស្រ័យ ទ្វេទុបាទិដ្ឋបិ វេបក្កិកាវ្រ្លិ ប្រោរទោហកុប្បច្ច័យ

បោកខ្លួនរូប បដិច្ចវិហារ

អរហត្តកំ ឧបាទិដ្ឋំ ឯកំ វច្ឆំ បដិច្ច កាយោ វទ្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ស រូបំ ទ្វេ វទ្ធគេ . . . ។ អនុបាទិដ្ឋំ ចម្មំ
 បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋោ ធាត្មា ឧប្បជ្ជតំ ធមោតុប្បច្ចយា
 អរហត្តកំ អនុបាទិដ្ឋំ ឯកំ វច្ឆំ បដិច្ច កាយោ វទ្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ស រូបំ ទ្វេ វទ្ធគេ . . . ឯកំ មហាក្ខតំ . . .
 មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ តា-
 ហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ វិចិ-
 តំ ប្រាសាទតោ ឧទ្ធចូសយតោ វទ្ធគេ បដិច្ច វិចិ-
 តំ ប្រាសាទតោ ឧទ្ធចូសយតោ តោហា ។ ឧបា-
 ទិដ្ឋក្ស អនុបាទិដ្ឋក្ស ចម្មំ បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋោ ធាត្មា
 ឧប្បជ្ជតំ ធមោតុប្បច្ចយា អរហត្តកេ ឧបាទិដ្ឋោ វទ្ធគេ
 ឆ មហាក្ខតេ ឆ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧៣] ឧបាទិដ្ឋំ ចម្មំ បដិច្ច ឧបាទិដ្ឋោ ធាត្មា
 ឧប្បជ្ជតំ ធមោតុប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបា-
 ទិដ្ឋោ វទ្ធគេ បដិច្ច កាដត្តារូបំ វទ្ធគេ បដិច្ច វិចិ-
 តំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតេ បដិច្ច កាដត្តារូបំ
 ឧបាទារូបំ អសញ្ញាសម្ភានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . .
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កាដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

បោកខ្លួនរូប បដិច្ចវិហារ

គី វទ្ធគេ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានក្ស កាស្រ័យ ឧបាទារូបក្នុង ឆ តា
 ឧបាទិដ្ឋ ឧប្បជ្ជ ឆ . . . ។ អនុបាទិដ្ឋមិ កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជឧបាទិដ្ឋមិ
 វិចិកិត្តោ ប្រោសោហតុប្បច្ចយ គី វទ្ធគេ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានក្ស
 ក្តី កាស្រ័យ ឧបាទារូបក្នុង ឆ ឯអនុបាទិដ្ឋ ឧប្បជ្ជ ឆ . . . មហា-
 ក្ខត ឆ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានក្ស ឯអនុបាទារូប កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជមហាក្ខត
 តាហិ . . . អាហារសមុដ្ឋាន ឆ . . . មហាក្ខត ឆ ឧបាទារូបសមុដ្ឋាន
 . . . ឧបាទារូប កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជមហាក្ខត តោហា វិសេច្ឆន្តិយ
 វិចិកិត្តោ ច្រឡំដោយវទ្ធគេ កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជវទ្ធគេ វិសេច្ឆន្តិយ
 វិចិកិត្តោ ច្រឡំដោយវទ្ធគេ ។ អនុបាទិដ្ឋមិ កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជឧ-
 បាទិដ្ឋមិ ឧប្បជ្ជឧបាទិដ្ឋមិ វិចិកិត្តោ ប្រោសោហតុប្បច្ចយ គី
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ស កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជអរហត្តក្នុង ឯអនុបាទិដ្ឋមិ ឧប្បជ្ជ
 មហាក្ខត ។

[៧៣] ឧបាទិដ្ឋមិ កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជឧបាទិដ្ឋមិ វិចិកិត្តោ
 ប្រោសោហតុប្បច្ចយ គី ក្នុងឧបាទិដ្ឋមិ កាស្រ័យ
 ឧប្បជ្ជឧបាទិដ្ឋមិ វិចិ កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជវទ្ធគេ មហាក្ខត ឆ . . . កាស្រ័-
 យ ឯអនុបាទារូប កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជមហាក្ខត មហាក្ខត ឆ វេសច្ឆៈ
 អសញ្ញាសម . . . កាស្រ័យ ឯអនុបាទារូប កាស្រ័យ ឧប្បជ្ជមហាក្ខត ។

ឧបាទ្ទន្តៈ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នបុរេជាតប្បត្តយា ឧបាទ្ទន្ត ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ អនុបាទិទ្ធំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បត្តយា អរូប អនុបាទិទ្ធំ
 ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តាយា ទន្ធា រទ្ធិ ទន្ធិ ...
 អនុបាទិទ្ធោ ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ
 មហាក្កតំ យាវ អសញ្ញាសត្តា ឧត្តសមុដ្ឋានំ ។
 ឧបាទ្ទន្តក្ស អនុបាទិទ្ធក្ស ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នបុរេជាតប្បត្តយា ឧបាទ្ទន្ត ទន្ធិ
 ត មហាក្កត ត បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ...
 បប្រាជានប្បត្តយា នអារសវប្បត្តយា ។

[៥៦] អនុបាទិទ្ធំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បត្តយា អនុបាទិទ្ធោ ទន្ធិ
 បដិច្ច អនុបាទិទ្ធោ ចតុតោ កាហិវ ... កាលារស-
 ប្បត្តានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... ។ មេ ។ មហាក្កត
 បដិច្ច ឧបាទ្ទន្តរូបំ ។

[៥៧] ឧបាទ្ទន្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិទ្ធោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នវតកប្បត្តយា អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្កតំ ... មហាក្កតេ បដិច្ច តាជញ្ញារូបំ ឧបាទ្ទន្តរូបំ ។

អនុបាទិទ្ធជមិ កាស្រ័យ ឧវាទបាទិទ្ធជមិ វេបកេតទ្វេនិ ប្រោនេបុរ-
 ជកប្បត្តិយ តិ ចិត្តសមុដ្ឋានោ កាស្រ័យ ឧវាទបាទិទ្ធក្ស ។
 អនុបាទិទ្ធជមិ កាស្រ័យ ឧវាទបាទិទ្ធជមិ វេបកេតទ្វេនិ ប្រោនេ-
 បុរជកប្បត្តិយ តិ ទន្ធិ កាស្រ័យ ឧវាទ ១ ជាអនុបាទិទ្ធ ក្នុង
 អរូប ឧវាទ ២ ... ចិត្តសមុដ្ឋានោ កាស្រ័យ ឧវាទអនុបាទិទ្ធក្ស
 មហាក្កត ១ តាទ្វេនិសមុដ្ឋាន លោកជលក្កតអសញ្ញាសត្ត ។ អនុ-
 បាទិទ្ធជមិ កាស្រ័យ ឧវាទបាទិទ្ធជមិ ឧវាទបាទិទ្ធជមិ វេបកេត
 ទ្វេនិ ប្រោនេបុរជកប្បត្តិយ តិ ចិត្តសមុដ្ឋានោ កាស្រ័យ ឧវាទ
 បាទិទ្ធក្ស ឧវាទមហាក្កតេ ។ ... ប្រោនេបុរជកប្បត្តិយ
 ប្រោនេអារសវប្បត្តិយ ។

[៥៦] អនុបាទិទ្ធជមិ កាស្រ័យ ឧវាទបាទិទ្ធជមិ វេបកេត
 ទ្វេនិ ប្រោនេបុរជកប្បត្តិយ តិ អនុបាទិទ្ធជមិ កាស្រ័យ ឧវាទ
 បាទិទ្ធក្ស កាហិវ ... កាលារសប្បត្តិ ១ ... ឧត្តសមុដ្ឋាន ... ។ មេ ។
 មហាក្កត កាស្រ័យ ឧវាទមហាក្កត ។

[៥៧] ឧបាទ្ទន្តជមិ កាស្រ័យ ឧវាទបាទិទ្ធជមិ វេប
 កេតទ្វេនិ ប្រោនេវតកប្បត្តិយ តិ មហាក្កត ១ លសក្កតអសញ្ញា
 សត្ត ... ករុត្តរូប ឯកឧបាទ្ទន្ត កាស្រ័យ ឧវាទមហាក្កត ។

អាហារសម្បត្តិ ... ទុក្ខសម្បត្តិ ... ។ រេ ។

[២០] ទតានិច្ចំ ធម្មំ បដិច្ច ទតានិច្ចា ទាម្មា ទប្បជ្ឈតិ ធម្មក្កប្បច្ចយា នរោតុសនិសំ តោហា នភិ ។ ... នសម្បយុក្កប្បច្ចយា ។

[២២] ទតានិច្ចំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិច្ចា ទាម្មា ទប្បជ្ឈតិ និប្បយុក្កប្បច្ចយា អរូប ទតានិច្ចំ ដំកំ មង្គំ ធម្មំ តាយា ទតា រេ ទា ទ ... អសញ្ញាសត្តានំ ដំកំ អហារក្ខតំ បដិច្ច ... ។ អនុចានិច្ចំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិច្ចា ទាម្មា ទប្បជ្ឈតិ និប្បយុក្កប្បច្ចយា អរូប អនុចានិច្ចំ ដំកំ មង្គំ ធម្មំ តាយា ទតា រេ ទា ទ ... តាមរំ . . . អាហារសម្បត្តិ . . . ទុក្ខសម្បត្តិ . . . ។ រេ ។ ... តាមនិប្បច្ចយា តោវិភត្តប្បច្ចយា ។

[២៣] នរោតុយា បញ្ច នអាម្មណោ ចត្តារិ នរោចិបតិយោ បញ្ច នអនន្តរេ ចត្តារិ នសមនន្តរេ ចត្តារិ នអត្តាមាត្រ ចត្តារិ នធម្មនិស្សយេ ចត្តារិ នបុរេវាត ចត្តារិ នមត្តានុវាត បញ្ច នការសវនេ បញ្ច នករេដ្ឋ ដំកំ នវិទាតោ រេ ទាហារេ រេ នស្រ្ត្រំយេ រេ នណានេ រេ នមត្តេ បញ្ច

អាហារសម្បត្តិ ... ទុក្ខសម្បត្តិ ... ។ រេ ។

[២១] ឧបាទិច្ចធមិ អស្រ័យ ខុវឧបាទិច្ចធមិ វេចក្តិកវ្យាជ្ជត្រោះធម្មក្កប្បច្ចយ ភី ដូចភ្នំនីនេហេតុប្បច្ចយវេ ទោហេ មិធមា ទ ។ ... ត្រោះនេសម្បយុក្កប្បច្ចយ ។

[២២] អនុចានិច្ចធមិ អស្រ័យ ខុវអនុចានិច្ចធមិ វេចក្តិកវ្យាជ្ជត្រោះនេសម្បយុក្កប្បច្ចយ ភី ទុដ្ឋេ តា អស្រ័យ ខុវទុដ្ឋេ ទ ជាឧបាទិច្ច ក្នុងអរូប ខុវទុដ្ឋេ ។ ... អស្រ័យ ខុវបហាក្ខត ទ រេសក្កាសត្តាសត្វ ... ។ អនុចានិច្ចធមិ អស្រ័យ ខុវអនុចានិច្ចធមិ វេចក្តិកវ្យាជ្ជត្រោះនេសម្បយុក្កប្បច្ចយ ភី ទុដ្ឋេ តា អស្រ័យ ខុវទុដ្ឋេ ទ ជាឧបាទិច្ច ក្នុងអរូប ខុវទុដ្ឋេ ។ ... ភាហិរេ . . . អាហារសម្បត្តិ . . . ទុក្ខសម្បត្តិ . . . ។ រេ ។ ... ត្រោះនេនក្កប្បច្ចយ ត្រោះនេវិភត្តប្បច្ចយ ។

[២៣] ក្នុងនេហេតុប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេអារម្មណប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេអធិបតិប្បច្ចយ មានការៈ ៥ ក្នុងនេអនន្តរេប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេសមនន្តរេប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេអត្តាមាត្រប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេធម្មនិស្សយប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេបុរេវាតប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេមត្តានុវាតប្បច្ចយ មានការៈ ៥ ក្នុងនេការសវនេប្បច្ចយ មានការៈ ៥ ក្នុងនេករេដ្ឋប្បច្ចយ មានការៈ ១ ក្នុងនេវិទាតាប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេស្រ្ត្រ្រំយប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេណានេប្បច្ចយ មានការៈ ៤ ក្នុងនេមត្តេប្បច្ចយ មានការៈ ៥ ក្នុងនេមត្តេប្បច្ចយ មានការៈ ៥

សម្បយុក្ខំ ធម្មាវំ ធម្មិយុក្ខំ ទ្វេ ។ តោ ធម្មិយា
ធម្មាវំ ។ តោ វិគាត ធម្មាវំ ។

(៦៤) ។ ហេតុប្បដូយា នអាម្មណោ ធម្មាវំ ...

យោទិយតិយោ បត្យ ធម្មាជាតេ ធម្មាវំ ធម្មាជាតេ
បត្យ និស្សយេ បត្យ និស្សយេ ឯកំ ធម្មាជាតេ
ឯកំ សម្បយុក្ខំ ធម្មាវំ ធម្មិយុក្ខំ ទ្វេ ។ តោ ធម្មិ-
យោ ធម្មាវំ ។ តោ វិគាត ធម្មាវំ ។

(៦៥) ។ ហេតុប្បដូយា នអាម្មណោ ទ្វេ ...

អនន្តរំ ទ្វេ សមនន្តរំ ទ្វេ សហនាតេ បត្យ វិញ-
មាត្រ ទ្វេ ធម្មិយុក្ខំ បត្យ ធម្មិយុក្ខំ ទ្វេ បុរេ-
ជាតេ ទ្វេ និស្សយេ ឯកំ កាម្ម បត្យ វិញមាតេ
បត្យ បត្រ ឯកំ សម្បយុក្ខំ ទ្វេ ។ បេ ។ អភិ-
កាត បត្យ ។

សហជាតភិពោ បដិច្ចករសនិសោ ។

ក្នុងសម្បយុក្ខំប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងវិញមាត្រប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងវិញមាត្រប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងវិញមាត្រប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ។

(៦៤) ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ

... ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤

(៦៥) ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ

... ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤
ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤ ក្នុងនិស្សយប្បដូយំ មានព្រះ ៤

មហាភូត បច្ចុយា ក្រដក្តារ រូបំ ឧបាទានរូបំ អសុញ្ញ-
 សក្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ ... ធម្មាយតនំ បច្ចុយា
 ចក្កវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយវិញ្ញាណំ
 វត្ថុំ បច្ចុយា អលោកុតា ឧតាទិញ្ចា ទន្ធា ។ ឧតាទិញ្ច
 ធម្មំ បច្ចុយា អនុតាទិញ្ចា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតំ និហតុ-
 ប្បប្បយា អនិហតុត ឧតាទិញ្ចា ទន្ធា បច្ចុយា ចក្ក-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា អលោកុតា អនុតាទិញ្ចា
 ទន្ធា វត្ថុំ បច្ចុយា វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធចូសហត-
 តោ ហោហា ។ ឧតាទិញ្ចំ ធម្មំ បច្ចុយា ឧតាទិញ្ចា
 ធម្មំ អនុតាទិញ្ចា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតំ និហតុប្បប្បយា
 អនិហតុតំ ឧតាទិញ្ចំ ឯកំ ទន្ធា បច្ចុយា កាយា ទន្ធា
 ចក្កសមុដ្ឋានត្ថំ រូបំ ទ្វេ ទន្ធា ... ។ អនុតាទិញ្ចំ ធម្មំ
 បច្ចុយា អនុតាទិញ្ចា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតំ និហតុប្បប្បយា
 អនិហតុតំ អនុតាទិញ្ចំ ឯកំ ទន្ធា បច្ចុយា កាយា ទន្ធា
 ចក្កសមុដ្ឋានត្ថំ រូបំ ទ្វេ ទន្ធា ... ឯកំ មហាក្កតំ
 ... កាហិវិ ... កាយាសមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ
 ... វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធចូសហតតោ ទន្ធា បច្ចុ-
 យា វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធចូសហតតោ ហោហា ។

កដក្តារ ទិសឧបាទានរូប ពិសិដ្ឋក ទិសភូមយោក្កត មហាក្កត ១ របស់ពួក
 អសុញ្ញាសក្ក ... ចក្កវិញ្ញាណ ពិសិដ្ឋក ទិសធម្មាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ
 ពិសិដ្ឋក ទិសកាយាយតនៈ ពួកឧបាទិញ្ចក្ក ជាអាហតុតៈ ពិសិដ្ឋក
 ទិសវត្ថុ ។ អនុបាទិញ្ចធម្មំ ពិសិដ្ឋក ទិសឧបាទិញ្ចធម្មំ វេបកេនារិសិ
 ប្រោនៈហតុប្បប្បយ ភិ ចក្កសមុដ្ឋានរូប ពិសិដ្ឋក ទិសអហតុតក្ក
 ជាឧបាទិញ្ច ពួកអហតុតក្ក ជាអនុបាទិញ្ច ពិសិដ្ឋក ទិសវត្ថុ ហោហៈ
 ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយឧប្បៈ ពិសិដ្ឋក ទិសវត្ថុ ។
 ឧបាទិញ្ចធម្មំ អនុបាទិញ្ចធម្មំ ពិសិដ្ឋក ទិសឧបាទិញ្ចធម្មំ វេបកេនារិសិ
 ប្រោនៈហតុប្បប្បយ ភិ ទន្ធា ពួក ចក្កសមុដ្ឋានរូប ពិសិដ្ឋក ទិស
 អហតុតក្ក ១ ជាឧបាទិញ្ច ទិសទន្ធា ... ។ អនុបាទិញ្ចធម្មំ ពិសិដ្ឋក
 ទិសឧបាទិញ្ចធម្មំ វេបកេនារិសិ ប្រោនៈហតុប្បប្បយ ភិ ទន្ធា ពួក
 ចក្កសមុដ្ឋានរូប ពិសិដ្ឋក ទិសអហតុតក្ក ១ ជាអនុបាទិញ្ច ទិសទន្ធា
 ២ ... មហាក្កត ១ ... កាយៈ ... កាយាសមុដ្ឋាន ...
 ឧតុសមុដ្ឋាន ... ហោហា ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយឧប្បៈ
 ពិសិដ្ឋក ទិសភូមយោក្កត ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយឧប្បៈ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ទស្សន្ត ភិណ្ឌិ ធម៌តាភោ ភិណ្ឌិ ទស្សន្តយុត្តោ ចត្តារិ
ធម៌ប្បយុត្តោ ទ្វេ ពោទត្ថិយា ចត្តារិ ចោវិកាត ចត្តារិ ។

[៧៣] ទស្សន្តយុត្តយោ អារម្មណោ ចត្តារិ ...

អនុលោម ចត្តារិ មាត្ត ភិណ្ឌិ អវិកាត បញ្ច ។

ចិស្សយនិវាទ បច្ចយនិវាសនិសា ។

សិល្បដ្ឋិវិវា

[៧៤] ឧតានិទ្ធិ ធម៌ សិស្សដ្ឋោ ឧតានិទ្ធា
ទស្សន្ត ឧប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បដ្ឋយោ ឧតានិទ្ធិ ឯកំ ទន្ធិ
សិស្សដ្ឋោ ភយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ... មជ្ជិសន្ធិ-
ក្កណោ ។ មេ ។ អនុតានិទ្ធិ ធម៌ សិស្សដ្ឋោ អនុ-
តានិទ្ធា ទស្សន្ត ឧប្បដ្ឋតិ ហោតុប្បដ្ឋយោ អនុ-
តានិទ្ធិ ឯកំ ទន្ធិ សិស្សដ្ឋោ ភយោ ទន្ធា ទ្វេ
បាទុ ... ។

[៧៥] ហោតុយោ ទ្វេ អារម្មណោ ទ្វេ អនិមតិយា
ឯកំ អនុលោម ទ្វេ សមនុលោម ទ្វេ សាហាជានេ ទ្វេ
អក្កាមត្តោ ទ្វេ ចិស្សយេ ទ្វេ ឧបចិស្សយេ ទ្វេ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ក្កិទកម្មប្បដ្ឋិយ មានិវា ព ក្កិទវិបាកប្បដ្ឋិយ មានិវា ព ក្កិ
ទសម្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិទវិប្បយុត្តប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិ
រោទត្ថិប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ។

[៧៦] ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ

... ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ព ក្កិ
អវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៥ ។

ចិស្សយនិវា ច្រូត្តានិវាបច្ចយនិវា ។

សិល្បដ្ឋិវិវា

[៧៦] ឧបាទិទ្ធិមិ ច្រូត្តំ និវាឧបាទិទ្ធិមិ វេហិកាវិវិទំ ក្កិ
ហោតុប្បដ្ឋិយ ភិ ទន្ធិ ព ច្រូត្តំ និវាទន្ធិ ១ ជាឧបាទិទ្ធិ និវាទន្ធិ ៤ ...
ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ ។ មេ ។ អនុបាទិទ្ធិមិ ច្រូត្តំ និវាអនុបាទិទ្ធិមិ
វេហិកាវិវិទំ ក្កិហោតុប្បដ្ឋិយ ភិ ទន្ធិ ព ច្រូត្តំ និវាទន្ធិ ១ ជាអ-
នុបាទិទ្ធិ និវាទន្ធិ ៤ ... ។

[៧៧] ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ
មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ១ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ
មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិ
សហាតិប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិ
ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិ
ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិទវិកាតប្បដ្ឋិយ មានិវា ៤ ក្កិ

ឧបាទ្រន្តរាម សំសធម្មានិកាយ

បុរាណាទេ ទ្វេ អាសេវរិទេ ឯកំ កាមេត្ត ទ្វេ វិចារ.
| កា ទ្វេ អវិកាទេ ទ្វេ ។

[៧៦] ឧបាទ្រន្តំ ទេត្តំ សំសធម្មានិកាយ
នាហ្ម ឧប្បជ្ឈតិ នាហ្មនុប្បទ្ធវយា អាហ្មនុតំ ឧបា-
ទ្រន្តំ ឯកំ ទទ្ធ�ំ សំសធម្មានិកាយា ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធា ...
អាហ្មនុកម្មប្បវេសន្តិក្កុរណ ។ យេ ។ អនុកាមិន្តំ
ទេត្តំ សំសធម្មានិកាយា អនុកាមិន្តោ នន្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នាហ្ម-
នុប្បទ្ធវយា អាហ្មនុតំ អនុកាមិន្តំ ឯកំ ទទ្ធឱ សំសធម្មា-
និកាយា ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្ធា ... វិចិត្តិក្កាសហគាទ
ឧប្បត្ថសយាភោ ទទ្ធឱ សំសធម្មានិកាយា វិចិត្តិក្កាសហគាទ
ឧប្បត្ថសយាភោ អាហ្មនា ។

[៧៧] នាហ្មនុប្បទ្ធវយា ទ្វេ នអនិបតិយា ទ្វេ នបុ-
រាណាទេ ទ្វេ នបប្បាណាទេ ទ្វេ នអាសេវរិទេ ទ្វេ ន-
កាមេត្ត ឯកំ នវិចារេត ឯកំ នយារិទេ ឯកំ ន-
វាត្ត ទ្វេ នវិប្បយុត្ត ទ្វេ ។

ឯវំ ឥនេ ទ្វេ កណាទាមិ សម្បយុត្តករាមិ
កាមត្តា ។

ឧបាទ្រន្តរាម សំសធម្មានិកាយ

ក្នុងបុរាណប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ក្នុងអាសេវរិទេប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១
ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ក្នុងវិចារប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ក្នុងអវិ-
កាមប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ។

[៧៨] ឧបាទ្រន្តរាមិ ច្រឡំ នីតិឧបាទ្រន្តរាមិ ទើហកិកាវ្យិនិ ព្រោះ
នាហ្មនុប្បទ្ធវយា ភី ទទ្ធា កា ច្រឡំ នីតិអាហ្មនុកក្កុទ្ធ ១ ជាឧបាទ្រន្ត
នីតិទទ្ធា ២ ... ក្នុងអាហ្មនុកម្មប្បវេសន្តិក្កុរណៈ ។ យេ ។ អនុកាមិន្តរាមិ
ច្រឡំ នីតិអនុកាមិន្តរាមិ ទើហកិកាវ្យិនិ ព្រោះនាហ្មនុប្បទ្ធវយា ភី ទទ្ធា កា
ច្រឡំ នីតិអាហ្មនុកក្កុទ្ធ ១ ជាអនុកាមិន្ត នីតិទទ្ធា ២ ... ហេតុៈ វេល
ច្រឡំ ដោយវិចិត្តិកា ច្រឡំដោយឧទ្ធាៈ ច្រឡំ នីតិក្កុរទទ្ធា វេលច្រឡំ
ដោយវិចិត្តិកា ច្រឡំដោយឧទ្ធាៈ ។

[៧៩] ក្នុងនាហ្មនុប្បទ្ធវយា មានវាៈ ២ ក្នុងនកមិបតិប្បដ្ឋយ មាន
វាៈ ២ ក្នុងនបុរាណប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ក្នុងនបប្បាណប្បដ្ឋយ មាន
វាៈ ២ ក្នុងនអាសេវរិទេប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១
ក្នុងនវិចារប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១ ក្នុងនអវិកាមប្បដ្ឋយ មានវាៈ ១ ក្នុងន-
កម្មប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវាៈ ២ ។

កាវាវំ ២ យ៉ាង ព្រោះនកិ សម្បយុត្តករាភិ បណ្ឌិត ភប្បិធ្វើ
យ៉ាងនាហ្ម ។

អភិធម្មបិដក អនុរាមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

អភិធម្មបិដក អនុរាមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

បញ្ញាវិវា

បញ្ញាវិវា:

[៧០] ឧបាទិដ្ឋោ ធាត្តា ឧបាទិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស
 ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ឧបាទិដ្ឋា ហេតុ សម្ម-
 យុត្តកាណំ ទដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ បដិ-
 សន្និក្ខុណោ ឧបាទិដ្ឋា ហេតុ សម្មយុត្តកាណំ ទដ្ឋា-
 នំ លាជត្តា ធាត្តានំ ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ។
 ឧបាទិដ្ឋោ ធាត្តោ អនុបាទិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
 ដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ឧបាទិដ្ឋា ហេតុ ចិក្ខុសមុដ្ឋានានំ
 រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ។ ឧបាទិដ្ឋោ ធាត្តោ
 ឧបាទិដ្ឋស្ស ធាត្តោ អនុបាទិដ្ឋស្ស ធាត្តោ ធម្មស្ស ហេតុប្ប-
 ដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ឧបាទិដ្ឋា ហេតុ សម្មយុត្តកាណំ
 មហានំ ចិក្ខុសមុដ្ឋានានានុ រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋាយេន
 បដ្ឋាយោ ។ អនុបាទិដ្ឋោ ធាត្តោ អនុបាទិដ្ឋស្ស
 ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ អនុបាទិដ្ឋា ហេតុ
 សម្មយុត្តកាណំ ទដ្ឋានំ ចិក្ខុសមុដ្ឋានានានុ រូបានំ
 ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ។

[៧១] ឧបាទិដ្ឋមិ ជាបច្ច័យ វិនិទុបាទិដ្ឋមិ ដោយហេតុ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋហេតុ ជាបច្ច័យ វិនិទុកសម្បយុត្តកក្កដ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងនោះវិនិទុបាទិដ្ឋ ពួកឧបាទិដ្ឋហេតុ ជាបច្ច័យ វិនិទុក
 សម្បយុត្តកក្កដ វិនិទុកកថក្កប្បដិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ឧបា-
 ទិដ្ឋមិ ជាបច្ច័យ វិនិទុបាទិដ្ឋមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបា-
 ទិដ្ឋហេតុ ជាបច្ច័យ វិនិទុកចិក្ខុសមុដ្ឋានានុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
 ឧបាទិដ្ឋមិ ជាបច្ច័យ វិនិទុបាទិដ្ឋមិ វិនិទុបាទិដ្ឋមិ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋហេតុ ជាបច្ច័យ វិនិទុកសម្បយុត្តកក្កដ
 វិនិទុកចិក្ខុសមុដ្ឋានានុ ដោយហេតុប្បច្ច័យ- ។ អនុបាទិដ្ឋមិ ជា
 បច្ច័យ វិនិទុបាទិដ្ឋមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិដ្ឋហេតុ
 ជាបច្ច័យ វិនិទុកសម្បយុត្តកក្កដ វិនិទុកចិក្ខុសមុដ្ឋានានុ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ។

[៧២] ឧបាទិដ្ឋោ ធាត្តោ ឧបាទិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស
 អរាម្ពណប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ពត្តំ . . . កាយំ

[៧២] ឧបាទិដ្ឋមិ ជាបច្ច័យ វិនិទុបាទិដ្ឋមិ ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ទូរក្ក . . . ទូរកាយ

របៀបវារៈ បញ្ចវារៈ

ឧបាសិទ្ធផ្ក រូប កក្ក វស ជាដើម វង្គ...
 ឧបាសិទ្ធផ្ក ទ ត្ថ អនិច្ចតោ ឬ មេ វ តោមទស្ស
 ឧប្បជ្ឈតិ កុសលាកុសលេ ចំរុន វិចារតោ គណ-
 រដ្ឋលាភា ឧប្បជ្ឈតិ ឧបាសិទ្ធផ្ក រូបាយតតំ ចត្តវិញ្ញា-
 ណាស្ស ឧបាសិទ្ធផ្ក កុមារាយតតំ យោធិវិញ្ញាណាស្ស
 វ មេ វ យោជ្ឈតាយតតំ គាយវិញ្ញាណាស្ស អាម្ម-
 លាប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ ឧបាសិទ្ធផ្ក គដ្ឋោ អនុ-
 ចារិទ្ធស្ស ធម្មស្ស អាម្មលាប្បច្ចយេន ចត្តាយា-
 តត្ថំ . . . កាយំ ឧបាសិទ្ធផ្ក រូប កក្ក វស តោ-
 ជ្ឈតេ វង្គ . . . ឧបាសិទ្ធផ្ក ទ ត្ថ អនិច្ចតោ ឬ មេ វ
 តោមទស្ស ឧប្បជ្ឈតិ មិទ្ធផ ចត្តតា ឧបាសិទ្ធផ្ក រូបំ
 មស្សតិ យោតា មរិយញ្ញាណេន ឧបាសិទ្ធផ្ក ចិត្តស-
 អន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតាតិ ឧបាសិទ្ធផ្ក ទ ត្ថា អនិច្ចតោ-
 ណាស្ស យោតា មរិយញ្ញាណាស្ស មុទ្ធនិវេសនស្ស-
 តំ ត្រា ណាស្ស អនាភតំសញ្ញាណាស្ស អាវុច្ឆតាយ-
 អាម្មលាប្បច្ចយេន មច្ចយោ ។ អនុចារិទ្ធផ្ក គដ្ឋោ
 អនុចារិទ្ធផ្កស្ស ធម្មស្ស អាម្មលាប្បច្ចយេន មច្ច-
 យោ មាតំ . . . សិលំ . . . ឧបោសិទ្ធផ្ក
 កក្កា តំ មច្ឆាវក្កតិ អស្សាវេតិ អភិទត្តតិ

របៀបវារៈ បញ្ចវារៈ

ពួករូប ជាឧបាសិទ្ធផ្ក ពួកអន្តិ ពួកវស ពួកជាដើម វង្គ . . . ឧ-
 បាសិទ្ធផ្ក ជាមិទ្ធប្រិទ្ធ វ មេ វ តោមទស្ស កើតវង្គិ កាលកុសលា
 កុសល លេតំហើយ វិបាក កើតវង្គិ ប្រោះទានកុសលាកុសលនោះ
 ជាអាម្មណ៍ ប្រាយភនៈ ជាឧបាសិទ្ធផ្ក (ជាមច្ចុយ) វៃនវិញ្ញាណ ឧច្ច-
 យភនៈ ជាឧបាសិទ្ធផ្ក (ជាមច្ចុយ) វៃយោវិញ្ញាណ វ មេ វ យោជ្ឈតាយ-
 ភនៈ ជាមច្ចុយ វៃគាយវិញ្ញាណ ដោយការយល់ច្រឡំ ។ ឧប-
 ាសិទ្ធផ្ក ជាមច្ចុយ វៃអនុបាសិទ្ធផ្ក ដោយការយល់ច្រឡំ គឺ
 (បុគ្គល) ឧបច្ចុ . . . ឧប្បាយ ពួករូប ជាឧបាសិទ្ធផ្ក ពួកអន្តិ ពួកវស
 ពួកជាដើម វង្គ . . . ឧប្បាយ ជាឧបាសិទ្ធផ្ក ជាមិទ្ធប្រិទ្ធ វ មេ វ
 តោមទស្ស កើតវង្គិ បុគ្គល យើងឧប្បាយ ជាឧបាសិទ្ធផ្ក ដោយវិបាក
 វង្គ ឧបច្ចុ របស់បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយឧបាសិទ្ធផ្ក ដោយបារមីយ-
 ញាណ ពួកឧបាសិទ្ធផ្ក ជាមច្ចុយ វៃនវិញ្ញាណ ឧបច្ចុវិញ្ញាណ
 របៀបយញ្ញាណ មុទ្ធនិវេសនស្សវិញ្ញាណ វង្គអនាភតំសញ្ញាណ
 ដោយការយល់ច្រឡំ ។ អនុបាសិទ្ធផ្ក ជាមច្ចុយ វៃអនុបាសិទ្ធផ្ក
 ដោយការយល់ច្រឡំ គឺ (បុគ្គល) ឧបច្ចុ . . . ឧប្បាយ . . .
 ឬ ឧប្បាយសម្ពុ ហើយវិបាក ឧបកុសលនោះ ត្រេកអរ កែង

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

កំ អាវុត្ត ភវតា ។ បេ ។ គោមនស្សំ ធម្មដ្ឋានំ
 បុត្រេ សុចំណ្ហានំ ... យាពា ... អរិយា មក្កា
 វុដ្ឋហិត្វា មក្កំ មច្ឆវេក្កានំ ផលំ ... ទិញានំ ...
 ទិញានំ គោត្រកុស្ស គោត្រនស្ស មក្កស្ស ផលស្ស
 អាវុដ្ឋតាយ អាវុដ្ឋលាប្បច្ឆយេន មច្ឆាយា អរិយា មហិ-
 ទេ កំលោស ... វិក្កុម្ពិក កំលោស ... បុត្រ
 សមុទានិទ្ឋេ ... អនុចានិទ្ឋេ រូបេ ... សុទ្ឋ ...
 ដោជ្ជេ ... អនុចានិទ្ឋេ ខត្តេ អនុចតោ ។ បេ ។
 គោមនស្សំ ធម្មដ្ឋានំ ទិវត្តេ មក្កុទា អនុទានិទ្ឋំ រូបំ
 មស្សតិ ទិញាយ សោតតាតុយា សុទ្ឋំ សុណាតិ
 ទោតាបរិយញ្ញាលានំ អនុចានិទ្ឋំ ចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ
 យាដានិ អាត្មាសាទក្ខាយននំ វិញ្ញាលាញាយននស្ស
 អាត្មញ្ញាយននំ វេសញ្ញានសញ្ញាយននស្ស អនុ-
 ចានិទ្ឋា ខត្តា វិទ្ធិវិទញ្ញាលស្ស ទោតាបរិយញ្ញាលស្ស
 បុត្រេ ទិវសាទុស្សតិញ្ញាលស្ស យាតាមម្មមតញ្ញា
 លស្ស អនាតតិសញ្ញាលស្ស អាវុដ្ឋតាយ អាវុដ្ឋលា-
 ប្បច្ឆយេន មច្ឆាយា ។ អនុចានិទ្ឋា ទាត្តា ធម្មានិទ្ឋស្ស
 ធម្មស្ស អាវុដ្ឋលាប្បច្ឆយេន មច្ឆាយា អនុចានិទ្ឋេ រូបេ...

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ពតៈ ប្រាជ្ញេ ខ្លឹមសារនោះ ។ បេ ។ គោមនស្ស រើការខ្លាំង ខ្លាំង
 ពួកកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... អំណាច ...
 ពួកព្រះអរិយៈ ចេញអំពីមន្ត ហើយនិពារណា ខ្លឹមក្នុង ខ្លឹមល ...
 ខ្លឹមព្រះ ... ទិញានំ ជាបច្ច័យ នៃការនិពារណា ខ្លឹមគោត្រកុ
 រោត្តមៈ មក្ក ទិវស ដោយការម្នាលប្បច្ឆយ ពួកព្រះអរិយៈ
 និពារណា ខ្លឹមកុសលស ដែលលបេនីហើយ ... ខ្លឹមកុសលស
 ដែលសន្តតិសន្តិទាហើយ ... ខ្លឹមកុសលស ដែលសន្សំហើយ ក្នុង
 កាលមុន ... ខ្លឹមកុសល ជាអនុចានិទ្ឋ ... ខ្លឹមកុសលខ្លាំង
 ... ខ្លឹមកុសល ... ខ្លឹមកុសល ជាអនុចានិទ្ឋ ជាមិនខ្លាំង
 ។ បេ ។ គោមនស្ស រើការខ្លាំង យើង ខ្លឹម ជាអនុចានិទ្ឋ ដោយ
 ទិវត្តេ ឬ ខ្លឹមខ្លាំង ដោយទិវត្តេ លាតតាតុ ដ៏ធំ ខ្លឹម របស់
 បុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអនុចានិទ្ឋ ដោយទោតាបរិយញ្ញាល ភាគ
 សាទក្ខាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវិញ្ញាលញ្ញាយននៈ ភាគញ្ញា
 យននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃវេសញ្ញានសញ្ញាយននៈ ពួកអនុចានិទ្ឋ
 ជាបច្ច័យ នៃការនិពារណា ខ្លឹមខ្លឹមញ្ញាល ទោតាបរិយញ្ញាល
 បុត្រេ ទិវសាទុស្សតិញ្ញាយ យាតាមម្មមតញ្ញាល ទិវសាទុស្សតិញ្ញាល
 ដោយការម្នាលប្បច្ឆយ ។ អនុចានិទ្ឋ ជាបច្ច័យ នៃអនុចានិទ្ឋ
 ដោយការម្នាលប្បច្ឆយ ។ (បុគ្គល) ... ខ្លឹមកុសល ជាអនុចានិទ្ឋ ...

សន្តេ . . . ដោដ្ឋាទ្ធិ . . . អនុចានិទ្ទេ ខន្ធ អនិច្ចតោ
 ។ មេ ។ យោមទស្សំ ឧប្បន្នតំ កុសលាកុសល
 និរុទ្ធេ វិចារោ ឥនាម្មណនា ឧប្បន្នតំ អាតាសា-
 ទន្ទាយនំ វិន្ទាលាត្តាយនទស្ស អាភិត្តញ្ញាយ-
 នំ វេទសញ្ញានសញ្ញាយនទស្ស អនុចានិទ្ទំ រូបាយ-
 នំ ទក្កវិញ្ញាលស្ស ទុវន្តាយនំ . . . វេដ្ឋន្ទាយ-
 នំ កាយវិញ្ញាលស្ស អាម្មណប្បច្ចុយទ បទ្ទាយា ។

[៨០] ឧចានិទ្ទោ ឆន្ទោ អនុចានិទ្ទស្ស ធម្មស្ស
 អនិច្ចតេប្បច្ចុយទ បទ្ទាយោ អាម្មណនិច្ចតំ ទក្កំ . .
 កាយំ ឧចានិទ្ទ រូប នាទុ វស ដោដ្ឋាទ្ធិ វិទ្ធិ . . .
 ឧចានិទ្ទ ខន្ធ កុំ កត្វា មស្សានតិ អនិទន្តតិ
 នំ កុំ កត្វា វាតា ឧប្បន្នតំ និម្ពំ ឧប្បន្នតំ ។
 អនុចានិទ្ទោ ឆន្ទោ អនុចានិទ្ទស្ស ធម្មស្ស អនិច្ចតេ-
 ប្បច្ចុយទ បទ្ទាយោ អាម្មណនិច្ចតំ សហជាតានិ-
 មតំ ។ អាម្មណនិច្ចតំ នាម . . . សីលំ . . . ឧចា-
 សទតាប្បំ កត្វា តំ កុំ កត្វា បទ្ទុវក្កតិ មស្សា-
 នេតិ អនិទន្តតិ កំ កុំ កត្វា វាតា ។ មេ ។ និម្ពំ
 . . . បុរិទ្ធ . . . ណាតា . . . វេយា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា

ទ្ធិក្កសំឡេង . . . ទ្ធិក្កភាវាដ្ឋក្ក . . . ទ្ធិក្កអនុចានិទ្ទក្ក ហិមិខ
 រឿង ។ មេ ។ យោមទស្ស កើតរឿង កាលកុសលាកុសល លេត
 ហើយ វិបាក កើតរឿង ព្រោះតែកុសលាកុសលនោះដោយការឃ្នាល
 ភាសាខណ្ឌយន្តៈ (ជាបច្ច័យ) វិនិញ្ញាលញ្ញាយន្តៈ អាភិត្តញ្ញា-
 យន្តៈ (ជាបច្ច័យ) វេទសញ្ញានសញ្ញាយន្តៈ រូបាយន្តៈ ជា
 អនុចានិទ្ទ (ជាបច្ច័យ) វិនិញ្ញាល សន្តាយន្តៈ . . . វេដ្ឋន្ទា-
 យន្តៈ ជាបច្ច័យ វិនិញ្ញាល ហើយអាម្មណប្បច្ចុយ ។

[៨០] ឧចានិទ្ទេមិ ជាបច្ច័យ វិនិញ្ញាលនិច្ចតេ ហើយអនិច្ច-
 តេប្បច្ចុយ បានដល់អាម្មណនិច្ចតំ នំ (បុគ្គល) ទ្ធិក្ក . . . ទ្ធិក្កាយ
 ទ្ធិក្កក្កម ជាឧបទ្ទេស ក្កកន្តៈ ក្កកសៈ ក្កកដោដ្ឋក្ក ទិទិក្ក . . . ព្រួត-
 អា វិភាយ ព្រួតរឿ ទ្ធិក្កអនុចានិទ្ទក្ក ទ្ធិក្កវិភាយា ធមៈ កើត
 រឿង ព្រួតរឿ ទ្ធិក្កហត្ថនាម ទ្ធិក្កវិភាយា ទិដ្ឋិ កើតរឿង ។ អនុ-
 ចានិទ្ទេមិ ជាបច្ច័យ វិនិញ្ញាលនិច្ចតេ ហើយអនិច្ចតេប្បច្ចុយ បានដល់
 អាម្មណនិច្ចតំ នំសហជាតានិច្ចតំ ។ អាម្មណនិច្ចតំ នំ (បុគ្គល)
 ទ្ធិក្ក . . . ទ្ធិក្កវិភាយ . . . រឿ ទ្ធិក្កវិភាយាធម្ម រឿ ទ្ធិក្កសល
 ហេ ប្រាវិភាយ ហើយនិវាយា ព្រួតអា វិភាយ ធមៈ កើត
 រឿ ព្រួតរឿ ទ្ធិក្កសលនោះ ទ្ធិក្កវិភាយា ។ មេ ។ និម្ពំ . . .
 បុរិទ្ធក . . . កំវិយាម . . . ក្កកតាហើយ ។ មេ ។ អនិច្ចតេ

អំណាចប្រឹក្សា អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

មគ្គំ ករុំ កត្តា បច្ឆាវត្តន្តំ ធលំ . . . ធិន្ទានំ . . .
ធិន្ទានំ គោត្រកុស្ត្រ រាហាស្ស មគ្គស្ស ធលស្ស
អនិបតិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ អនុចារិទ្ធិ ក្ខម . . . សុទ្ធ
. . . មោក្ខទ្វេ . . . អនុចារិទ្ធិ ទេត្ត ករុំ កត្តា ធលគោ
ឡេត្តិ ធិន្តំ ឧប្បន្តិ ។ សហាណាចារិទ្ធិ អនុច.
និទ្ធា អនិបតិ សម្មយុត្តកាណំ ទន្ធានំ ធិន្តសុត្តា.
ចានក្ក ក្ខន្ធានំ អនិបតិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។

[៥១] ឧចារិទ្ធា ធលគោ ឧចារិទ្ធិស្ស ធលស្ស
អនន្តាប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ បុរិមា បុរិមា ឧចារិទ្ធា
ទន្ធា មច្ឆិណំ មច្ឆិណំ ឧចារិទ្ធានំ ទន្ធានំ អនន្ត.
ប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ បញ្ចវិញ្ញាណំ វិចារកមាចា.
នាតុយា អនន្តាប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិចារកមាចា.
នាតុ វិចារកមាចារិញ្ញាណនាតុយា អនន្តាប្បច្ឆាយេន
បច្ឆាយោ ។ ឧចារិទ្ធា ធលគោ អនុចារិទ្ធិស្ស
ធលស្ស អនន្តាប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ករុំ ករុំ
ចាយ វិចារកមាចារិញ្ញាណនាតុ ករិយមចារិញ្ញាណ.
នាតុយា អនន្តាប្បច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។ អនុចា.
រិទ្ធា ធលគោ អនុចារិទ្ធិស្ស ធលស្ស អនន្តាប្បច្ឆ.
ាយេន បច្ឆាយោ បុរិមា បុរិមា អនុចារិទ្ធា ទន្ធា

អំណាចប្រឹក្សា អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

រេត្តំ ឧប្បម្ព ឲ្យព្រះវិហារេ ហើយភិចារណា ឲ្យធល . . . ឲ្យឧចារិទ្ធា . . .
ឧចារិទ្ធា ជាបច្ឆិយ វៃគោត្រកុ រាហាស្ស មគ្គ ធិនិធល ហើយអនិ.
បតិប្បច្ឆិយ ឲ្យក្នុងអនុចារិទ្ធិស្ស . . . ឲ្យក្នុងសុទ្ធិ . . . ឲ្យក្នុងករុំកត្តា
. . . រាហៈ រេត្តំ ឲ្យក្នុងអនុចារិទ្ធិស្ស ឲ្យព្រះវិហារេ ហើយភិចារណា
រិទ្ធិ ភិចារណា ។ ធលសហាណាចារិទ្ធិ អនិបតិបតិ ធលអនុចារិទ្ធា
ជាបច្ឆិយ វៃក្នុងសម្មយុត្តកុស្តនិ វៃក្នុងវិក្កសម្មយុត្តកុស្តនិ ហើយ
អនិបតិប្បច្ឆិយ ។

[៥២] ឧចារិទ្ធា ជាបច្ឆិយ វៃឧចារិទ្ធានិ ហើយអនន្ត
ប្បច្ឆិយ គឺ ក្នុងអនុចារិទ្ធិស្ស មុន ។ ជាបច្ឆិយ វៃក្នុងអនុចារិទ្ធិស្ស
ក្រោយ ។ ហើយអនន្តប្បច្ឆិយ បញ្ចវិញ្ញាណ ជាបច្ឆិយ វៃវិចារក.
មាចាតុ ហើយអនន្តប្បច្ឆិយ វិចារកមាចាតុ ជាបច្ឆិយ វៃវិចារក.
មាចារិញ្ញាណនាតុ ហើយអនន្តប្បច្ឆិយ ។ ឧចារិទ្ធា ជាបច្ឆិយ
វៃអនុចារិទ្ធានិ ហើយអនន្តប្បច្ឆិយ គឺ ករុំ (ជាបច្ឆិយ) វៃកា.
រុំកត្តា វិចារកមាចារិញ្ញាណនាតុ ជាបច្ឆិយ វៃភិចារណាមាចារិញ្ញាណនាតុ
ហើយអនន្តប្បច្ឆិយ ។ អនុចារិទ្ធា ជាបច្ឆិយ វៃអនុចារិទ្ធា.
និ ហើយអនន្តប្បច្ឆិយ គឺ ក្នុងអនុចារិទ្ធិស្ស មុន ។ ជាបច្ឆិយ

បដិដាសំ បដិដាសំ អនុចាទិដ្ឋានំ ទត្ថានំ អនន្តរាប្បច្ច-
 យេន បច្ចុយោ អនុចាទិដ្ឋា ទត្ថា វុដ្ឋានស្ស អនន្តរ-
 ប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អនុលាមំ គោត្រកុស្ស ធរស-
 អាមត្តិយា អនន្តរាប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ អនុចាទិដ្ឋា
 គោត្រា ទតាទិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 អាវដ្ឋនា បក្ខន្ធិ វិញ្ញាយានំ អនុចាទិដ្ឋា ទត្ថា
 វុដ្ឋានស្ស អនន្តរាប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ ... សមនន្ត-
 រាប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 បញ្ច បដិច្ចសនិសា ។ ... អញ្ញមត្តាប្បច្ចុយេន
 បច្ចុយោ ទ្រ បដិច្ចសនិសា ។ ... វិនិស្សយប្បច្ចុ-
 យេន បច្ចុយោ បច្ចុយករេ វិនិស្សយសនិសា បញ្ច ។

[១២] ទតាទិដ្ឋា គោត្រា ទតាទិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស
 ឧបវិនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អនន្តរាប្បច្ចុយេន
 បក្ខន្ធិបដិស្សយោ ។ បេ ។ បក្ខន្ធិបដិស្សយោ
 កាយិកំ សុទំ កាយិកស្ស សុទស្ស កាយិ-
 កស្ស ធិក្ខស្ស ឧបវិនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
 កាយិកំ ធិក្ខំ ... ទតាទិដ្ឋំ ទតុ ... កោជំ
 កាយិកស្ស សុទស្ស កាយិកស្ស ធិក្ខស្ស

នៃក្នុងអនុបាទិដ្ឋក្នុង ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរាប្បច្ចុយេន ក្នុងអនុបាទិដ្ឋក្នុង
 ជាបច្ចុយេន នៃក្រុង ដោយអនន្តរាប្បច្ចុយេន អនុលាម ជាបច្ចុយេន
 នៃគោត្រកុស្ស ធិក្ខវលសមាចក្ខិ ដោយអនន្តរាប្បច្ចុយេន ។ អនុបាទិដ្ឋ-
 និ ជាបច្ចុយេន នៃឧបាទិដ្ឋនិ ដោយអនន្តរាប្បច្ចុយេន គឺ កាវច្ចុនៈ
 (ជាបច្ចុយេន) នៃបញ្ញាវិញ្ញាយា ក្នុងអនុបាទិដ្ឋក្នុង ជាបច្ចុយេន នៃក្រុង
 ដោយអនន្តរាប្បច្ចុយេន ។ ... ជាបច្ចុយេន ដោយសមនន្តរាប្បច្ចុយេន
 ជាបច្ចុយេន ដោយសហជាតប្បច្ចុយេន គឺ ពានករៈ ៨ ដូចគ្នាទាំងបដិច្ច-
 ករៈ ។ ... ជាបច្ចុយេន ដោយអញ្ញមត្តាប្បច្ចុយេន គឺ ពានករៈ ២
 ដូចគ្នាទាំងបដិច្ចករៈ ។ ... ជាបច្ចុយេន ដោយវិនិស្សយប្បច្ចុយេន គឺ
 ពានករៈ ៨ ដូចគ្នាទាំងវិនិស្សយប្បច្ចុយេន ក្នុងបច្ចុយេនករៈ ។

[១២] ឧបាទិដ្ឋនិ ជាបច្ចុយេន នៃឧបាទិដ្ឋនិ ដោយឧប-
 វិនិស្សយប្បច្ចុយេន បាទដល់អនន្តរាប្បច្ចុយេន ធិក្ខវលសមាចក្ខិ បេ ។
 បក្ខន្ធិបដិស្សយេន គឺ កាយិកសុទ ជាបច្ចុយេន នៃកាយិកសុទ ធិក្ខ
 កាយិកសុទ ដោយឧបវិនិស្សយប្បច្ចុយេន កាយិកសុទ ... - ថេរ ជា

អភិធម្មបិដក អនុណោទុកប្បដ្ឋានំ

ឧបទេស្សយប្បដ្ឋាយេន មច្ឆាយោ កាយិកំ សុទ្ធំ . . .
 កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧត្ត . . . ភោជនំ កាយិកស្ស
 សុទស្ស កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបទេស្សយប្បដ្ឋ-
 ាយេន មច្ឆាយោ ។ អនុចានិច្ឆោ ធម្មោ អនុចានិច្ឆស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទេស្សយប្បដ្ឋាយេន មច្ឆាយោ អាមត្តក្ខ-
 បទេស្សយោ អនន្តរុបទេស្សយោ មគក្ខបទេស្សយោ
 ។ មេ ។ មគក្ខបទេស្សយោ កាយិកំ សុទ្ធំ ឧបទេ-
 ស្សយោ ទានំ ទេតិ ។ មេ ។ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ កាយិ-
 កំ ទុក្ខំ . . . ឧចានិច្ឆំ ឧត្តំ . . . ភោជនំ ឧបទេស្សយ-
 ោនំ ទេតិ ។ មេ ។ សមាមត្តិ ឧប្បាទេតិ ។ មេ ។
 សង្ឃំ ភិក្ខុតិ កាយិកំ សុទ្ធំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 . . . ឧត្ត . . . ភោជនំ សង្កាយ ។ មេ ។ មគ្គនាយ
 មគ្គស្ស ផលសមាមត្តិយា ឧបទេស្សយប្បដ្ឋាយេន
 មច្ឆាយោ ។ អនុចានិច្ឆោ ធម្មោ អនុចានិច្ឆស្ស ធម្មស្ស
 ឧបទេស្សយប្បដ្ឋាយេន មច្ឆាយោ អាមត្តក្ខបទេស្សយោ
 អនន្តរុបទេស្សយោ មគក្ខបទេស្សយោ ។ មេ ។ មគ-
 ក្ខបទេស្សយោ សង្ឃំ ឧបទេស្សយោ ទានំ ទេតិ ទានំ
 ជយេតិ ទិដ្ឋិ កល្យាណំ សីលំ ។ មេ ។ មគ្គនំ . . .

អភិធម្មបិដក អនុណោទុកប្បដ្ឋានំ

ដោយឧបទេស្សយប្បដ្ឋាយ កាយិកសុទ្ធ . . . កាយិកទុក្ខ . . . វេទី . . .
 ភោជនំ ជាបច្ច័យ វិនិកាយិកសុទ្ធ និងកាយិកទុក្ខ ដោយឧបទេស្សយ-
 ប្បដ្ឋាយ ។ ឧបទេស្សយ ជាបច្ច័យ វិនិកាយិកសុទ្ធ ដោយឧបទេស្សយ-
 ប្បដ្ឋាយ បាទដល់ការម្នាក់ម្នាក់ស្រ្តី អនន្តរុបទេស្សយ និងមគក្ខ-
 បទេស្សយ ។ មេ ។ មគក្ខបទេស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រីយ ខ្ញុំកាយិក-
 សុទ្ធ ហើយទិក្ខុភាគ ។ មេ ។ បំបែកសង្ឃិ ខ្ញុំកាយិកទុក្ខ . . . ខ្ញុំ
 វេទី ជាឧបទេស្សយ . . . កាស្រីយ ខ្ញុំភោជនំ ហើយទិក្ខុភាគ ។ មេ ។
 ប្រាជ្ញសមាមត្តិទ្វារកំភោជនិ ។ មេ ។ បំបែកសង្ឃិ កាយិកសុទ្ធ . . .
 កាយិកទុក្ខ . . . វេទី . . . ភោជនំ ជាបច្ច័យ វិនិកាយិក ។ មេ ។
 វិនិកាយិកប្រាជ្ញ មគ្គ និងផលសមាមត្តិ ដោយឧបទេស្សយប្បដ្ឋាយ ។
 អនុចានិច្ឆោ ជាបច្ច័យ វិនិកាយិកសុទ្ធ ដោយឧបទេស្សយប្បដ្ឋាយ
 បាទដល់ការម្នាក់ម្នាក់ស្រ្តី អនន្តរុបទេស្សយ និងមគក្ខបទេស្សយ
 ។ មេ ។ មគក្ខបទេស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រីយ ខ្ញុំសត្វ ហើយ
 ខ្ញុំកាយិកសុទ្ធ ខ្ញុំភោជនំ ហើយ ។ មេ ។ ខ្ញុំវិនិកាយិក . . .

ឧត្តំ ... ភោជនំ ... សេនាសនំ ឧបទ្ទេស្តាយ នាម
 ធាតុ ។ រេ ។ សង្កំ ភិទ្ធកិ សត្វា ។ រេ ។ មគ្គតា
 ... ឧត្តំ ... ភោជនំ ... សេនាសនំ សត្វាយ ។ រេ ។
 មគ្គតាយេ ឧត្តស្ស ជលសមាមត្តិមេ ឧបទ្ទេស្តយប្ប-
 ច្ចយេន មច្ចយោ ។ មច្ចតាវិទ្ធា នាម្ហា ឧបទ្ទេស្តស្ស
 ធម្មស្ស ឧបទ្ទេស្តយប្បច្ចយេន មច្ចយោ មច្ចុប្ប-
 ទិស្សយោ មគ្គក្កមទ្ទេស្តយោ ។ រេ ។ មគ្គក្កម-
 ទិស្សយោ សង្កំ ឧបទ្ទេស្តយេ មគ្គានំ មគ្គាមេតិ
 មវិគាមេតិ មវិយិដ្ឋំ ... សីលំ ។ រេ ។ មគ្គំ ...
 ឧត្តំ ... ភោជនំ ... សេនាសនំ ឧបទ្ទេស្តាយ មគ្គានំ
 មគ្គាមេតិ មវិគាមេតិ មវិយិដ្ឋំ ... សត្វា ។ រេ ។
 សេនាសនំ នាយិកាស្ស សុទ្ធស្ស នាយិកាស្ស
 ពុក្ខស្ស ឧបទ្ទេស្តយប្បច្ចយេន មច្ចយោ កុសលា-
 កុសលំ កង្កំ វិចារកាស្ស ឧបទ្ទេស្តយប្បច្ចយេន
 មច្ចយោ ។

[៩៣] ឧបទ្ទេស្តា នាម្ហា ឧបទ្ទេស្តស្ស
 ធម្មស្ស មុរេយាតប្បច្ចយេន មច្ចយោ មរេធម្មណ-
 មុរេយាតំ វិក្កុមុរេយាតំ ។ មរេធម្មណមុរេយាតំ
 មគ្គំ ... នាយិ ឧបទ្ទេស្ត រូរេ កាទុ ថោដ្ឋ-
 រេ ... វត្តំ មច្ចតោ ។ រេ ។ មោមចស្សំ ...

ឡាវត្តំ ... ឡាវាជន ... កាស្រ័យ ឡាវសនាសនៈ រោយ
 ឡាវា ។ រេ ។ មំ មកសន្ស សត្វា ។ រេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ...
 ឡាវ ... ភោជន ... សេនាសនៈ ជាមច្ចយ នៃសត្វ ។ រេ ។
 នៃសេចក្តីប្រាថ្នា មគ្គ ធិនិជលសមាមត្តិ រោយឧបទ្ទេស្តយប្បច្ចយ ។
 មគ្គុបទ្ទេស្តិ ជាមច្ចយ នៃឧបទ្ទេស្តិ រោយឧបទ្ទេស្តយប្បច្ចយ ។
 ជលមគ្គុបទ្ទេស្តិ ធិនិមកក្កុបទ្ទេស្តិ ។ រេ ។ ធិនិមកក្កុបទ្ទេស្តិ
 គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ ឡាវសត្វ រោយប្រាវិទ្ធាន ឡាវត្តំ ឡាវត្តំសត្វ
 កាវិស្វនិក ... សីល ។ រេ ។ ឡាវសេចក្តីប្រាថ្នា ... ឡាវត្តំ ...
 ឡាវាជន ... បុគ្គល កាស្រ័យ ឡាវសនាសនៈ រោយប្រាវិទ្ធាន
 ឡាវត្តំ ឡាវត្តំសត្វ កាវិស្វនិក ... សត្វ ។ រេ ។ សេនាសនៈ
 ជាមច្ចយ នៃកាយិកសុទ្ធ ធិនិកាយិកទុក្ខ រោយឧបទ្ទេស្តយប្បច្ចយ
 កុសលាកុសលកម្ម ជាមច្ចយ នៃវិបាក រោយឧបទ្ទេស្តយប្បច្ចយ ។

[៩៣] ឧបទ្ទេស្តិ ជាមច្ចយ នៃឧបទ្ទេស្តិ រោយបុរាណ-
 កប្បច្ចយ បុរាណមុរេយាតំ ធិនិកុបុរាណ ។ កាម្មណបុរា-
 ណ គឺ (បុគ្គល) ឡាវត្តំ ... ឡាវាយ ឡាវក្កុប ជាឧបទ្ទេស្ត ក្នុងកម្មៈ
 ក្នុងកាយិកៈ ... ។ រេ ។ ឡាវត្តំ ថាមច្ចយ ។ រេ ។ មោមចស្សំ ...

កុសលាកុសល ខំរុទ្ធ វិហារោ គណាធិណក
 ឧប្បន្នតំ ឧទានិទ្ធិ ព្រាយគងំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស គន្ធា-
 យគងំ . . . វោជ្ជកាយគងំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុ-
 បុរោហិតំ ចក្កាយគងំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយ-
 គងំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧទានិទ្ធិនាមំ ឧទានំ
 បុរោហិតប្បច្ចាយនិ បច្ចុយោ ។ ឧទានិទ្ធិនាមំ ឧទានំ
 អនុចានិទ្ធិស្ស ឧទ្ទស្ស បុរោហិតប្បច្ចាយនិ បច្ចុយោ
 វោធិណបុរោហិតំ វត្ថុបុរោហិតំ ។ វោធិណបុរោហិតំ
 កត្តំ . . . កាយំ ឧទានិទ្ធិ ព្រម កន្ធា ធម្ម វោ-
 ជ្ជក្ខេ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ។ មេ ។ វោធិណស្សំ ឧប្បន្នតំ
 និក្ខេន ចក្កុយា ឧទានិទ្ធិ ព្រម បស្សតិ ។ វត្ថុបុរោហិតំ
 វត្ថុ អនុចានិទ្ធិនាមំ ឧទានំ បុរោហិតប្បច្ចាយនិ បច្ចុ-
 យោ ។ អនុចានិទ្ធិនាមំ ឧទានំ អនុចានិទ្ធិស្ស ឧទ្ទស្ស
 បុរោហិតប្បច្ចាយនិ បច្ចុយោ វោធិណបុរោហិតំ ឧទុ-
 ចានិទ្ធិ ព្រម . . . សាទ្ធិ . . . កន្ធា . . . វោជ្ជក្ខេ
 អនិច្ចតោ ។ មេ ។ វោធិណស្សំ ឧប្បន្នតំ និក្ខេន
 ចក្កុយា អនុចានិទ្ធិ ព្រម បស្សតិ និក្ខាយ វោធិណ-
 តុយោ សន្តំ សុណាតំ ។ អនុចានិទ្ធិនាមំ ឧទានំ ឧទា-
 និទ្ធិស្ស ឧទ្ទស្ស បុរោហិតប្បច្ចាយនិ បច្ចុយោ វោធិ-
 ណបុរោហិតំ អនុចានិទ្ធិ ព្រម . . . កន្ធា . . . វោជ្ជក្ខេ

អំណាចបំណង អនុណាមឧប្បន្នតំ

កាយកុសលាកុសល លេខំហើយ វិចារ កើតឡើង ព្រោះមានកុស-
 លាកុសលនោះជាអាម្មណ៍ ព្រាយគងៈ ជាឧបាទិទ្ធ (ជាបច្ច័យ) ខែចក្ក-
 វិញ្ញាណ គន្ធាយគងៈ . . . វោជ្ជកាយគងៈ (ជាបច្ច័យ) ខែកាយ-
 វិញ្ញាណ ។ វត្ថុបុរោហិតំ នី ចក្កាយគងៈ (ជាបច្ច័យ) ខែចក្កវិញ្ញាណ
 កាយាយគងៈ (ជាបច្ច័យ) ខែកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែត្រួតត្រា-
 បាទីឧទ្ទន្ត ដោយបុរោហិតប្បច្ច័យ ។ ឧបាទិទ្ធជមិ ជាបច្ច័យ ខែអនុបា-
 ទិទ្ធជមិ ដោយបុរោហិតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរោហិត នីវត្តបុរោ-
 ហិត ។ ការម្មណបុរោហិត នី (បុគ្គល) ខ្ញុំចក្ក . . . ខ្ញុំកាយ ខ្ញុំ
 ក្នុងក្រុង ជាឧបាទិទ្ធ ក្នុងគន្ធា ក្នុងកាយៈ ក្នុងកាយៈ . . . ខ្ញុំវត្ថុ
 ជាមិនទៀង ។ មេ ។ វោធិណស្ស កើតឡើង បុគ្គល យើង ខ្ញុំ
 ក្រុង ជាឧបាទិទ្ធ ដោយខិតខំ ។ វត្ថុបុរោហិតំ នី វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 ខែត្រួតត្រាបាទីឧទ្ទន្ត ដោយបុរោហិតប្បច្ច័យ ។ អនុបាទិទ្ធជមិ ជា
 បច្ច័យ ខែអនុបាទិទ្ធជមិ ដោយបុរោហិតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ-
 បុរោហិត នី (បុគ្គល) ខ្ញុំក្នុងក្រុង ជាអនុបាទិទ្ធ . . . ខ្ញុំក្នុងក្រុង
 . . . ខ្ញុំក្នុងក្រុង . . . ខ្ញុំក្នុងក្រុង ជាមិនទៀង ។ មេ ។ វោធិណស្ស
 កើតឡើង យើង ខ្ញុំក្រុង ជាអនុបាទិទ្ធ ដោយខិតខំ ក្នុង ខ្ញុំសំ-
 ឡើង ដោយវិញ្ញាណកាយ ។ អនុបាទិទ្ធជមិ ជាបច្ច័យ ខែឧបា-
 ទិទ្ធជមិ ដោយបុរោហិតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណបុរោហិត នី (បុគ្គល)
 ខ្ញុំក្នុងក្រុង ជាអនុបាទិទ្ធ . . . ខ្ញុំក្នុងគន្ធា . . . ខ្ញុំក្នុងកាយៈ

អនុប្រតិបត្តិ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

រោងចក្រប្រាក់ បញ្ជាក់ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

ឧបាទិដ្ឋស្ស ឬ អនុបាទិដ្ឋស្ស ឬ ធម្មស្ស អាហារ-
ប្បទ្វយេន ឬ ធូរយោ ឧបាទិដ្ឋា ឬ អនុបាទិដ្ឋា ឬ
កេសប្បិដ្ឋានំ អាហារោ ឥសស្ស ឧបាទិដ្ឋស្ស ឬ អនុ-
បាទិដ្ឋស្ស ឬ កាយស្ស អាហារប្បទ្វយេន ឬ ធូរយោ ។

(៧៧) ឧបាទិដ្ឋា ធាត្វា ឧបាទិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិ-
យប្បទ្វយេន ឬ ធូរយោ ឧបាទិដ្ឋា ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្ត-
កាណំ ទទ្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បទ្វយេន ឬ ធូរយោ ធម៌សន្តិ-
ប្បវេណា ឧបាទិដ្ឋា ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្តកាណំ ទទ្ធានំ
កេសប្បា ឬ ក្កតាណំ ឥន្ទ្រិយប្បទ្វាយេន ឬ ធូរយោ
នប្បុន្ត្រិយំ កត្តុវិញ្ញាណស្ស កាយិន្ទ្រិយំ ... ប្រជិ-
វិវិទ្ធីន្ត្រិយំ កេសប្បា កាណំ ឥន្ទ្រិយប្បទ្វាយេន ឬ ធូរយោ ។
ឧបាទិដ្ឋា ធាត្វា អនុបាទិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស ។ មេ ។
ឧបាទិដ្ឋធូរយោ កេសិណំ បរមសេស្ស ប្បជិវិវិទ្ធីន្ត្រិយំ
ឥកោស្ស ធម៌ ។ អនុបាទិដ្ឋា ធាត្វា អនុបាទិដ្ឋស្ស
ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បទ្វយេន ឬ ធូរយោ អនុបាទិដ្ឋា
ឥន្ទ្រិយា សម្មយុត្តកាណំ ទទ្ធានំ ធិត្តសមុត្តាហានក្ស-
ប្បកាណំ ឥន្ទ្រិយប្បទ្វាយេន ឬ ធូរយោ ។

(៧៨) ឧបាទិដ្ឋា ធាត្វា ឧបាទិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស ណា-
នប្បទ្វយេន ឬ ធូរយោ ធាត្វា ។ ... ធម្មប្បទ្វយេន
ឬ ធូរយោ ធាត្វា សម្មយុត្តប្បវេណយេន ឬ ធូរយោ ធ្វេ ។

ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋធម៌នៃ នៃអនុបាទិដ្ឋធម៌នៃ ដោយអាហារប្បទ្វយេន
កិកតទ្បិក្កិណហា ជាអនុបាទិដ្ឋក្តី ជាអនុបាទិដ្ឋក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនា
ជាអនុបាទិដ្ឋ ធម៌ជាអនុបាទិដ្ឋ ដោយអាហារប្បទ្វយេន ។

(៧៩) ឧបាទិដ្ឋធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋធម៌ ដោយឥន្ទ្រិ-
យប្បទ្វយេន ឬ ក្តកន្ត្រិយេន ជាអនុបាទិដ្ឋ ជាបច្ច័យ នៃក្តកសម្បយុត្ត-
កត្តុ ដោយឥន្ទ្រិយប្បទ្វយេន ក្តកនៃនៃបច្ច័យនៃ ក្តកន្ត្រិយេន ជា
ឧបាទិដ្ឋ ជាបច្ច័យ នៃក្តកសម្បយុត្តកត្តុនៃនៃ នៃក្តកកដក្តកប្រជេន ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បទ្វយេន ធាត្វិយេន (ជាបច្ច័យ) នៃកត្តុវិញ្ញាណ កាយិន្ទ្រិយេន ...
ប្រជិវិទ្ធីន្ត្រិយេន ជាបច្ច័យ នៃក្តកកដក្តកប្រ ដោយឥន្ទ្រិយប្បទ្វយេន ។
ឧបាទិដ្ឋធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋធម៌ ។ មេ ។ ក្តកឧបាទិដ្ឋធម្មនា
មានវា ក្ស ប្រជិវិទ្ធីន្ត្រិយេន នៃវា ជី ១ មិនមានក្តកក្តកវា ដល់វា ។
អនុបាទិដ្ឋធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បទ្វយេន កិ
ក្តកន្ត្រិយេន ជាអនុបាទិដ្ឋ ជាបច្ច័យ នៃក្តកសម្បយុត្តកត្តុនៃនៃ នៃ
ក្តកកសម្បយុត្តកត្តុប្រជេន ដោយឥន្ទ្រិយប្បទ្វយេន ។

(៨០) ឧបាទិដ្ឋធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋធម៌ ដោយនាម-
ប្បទ្វយេន មានវា ៤ ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយមន្តប្បទ្វយេន មាន
វា ៤ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បទ្វយេន មានវា ៤ ។

[៧២] ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មោ ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន ឧបាទ្ទន្ត្រៈ សហជាតំ បុរេជាតំ បញ្ញា-
 ជាតំ អាហារំ វិញ្ញាណំ ។ សង្កតំ ។ យថា វិញ្ញាណ-
 បទានំ វិភង្គិកត្វានំ បរិប្បណ្ណានំ ។ ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មោ
 អនុបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ស-
 ហជាតំ បុរេជាតំ បញ្ញាជាតំ អាហារំ ។ សង្កតំ ។
 យថា វិញ្ញាណបទានំ វិញ្ញាណត្វានំ ។ ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មោ
 ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន ឧបាទ្ទន្ត្រៈ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ អាហារំ ។
 សង្កតំ ។ យថា វិញ្ញាណបទានំ វិញ្ញាណត្វានំ ។
 អនុបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មោ អនុបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មស្ស អត្ថិប្ប-
 ច្ចយេន ឧបាទ្ទន្ត្រៈ សហជាតំ បុរេជាតំ បញ្ញាជាតំ
 អាហារំ ។ សង្កតំ ។ យថា វិញ្ញាណបទានំ វិភង្គិ-
 កត្វានំ ។ អនុបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មោ ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ធម្មស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន ឧបាទ្ទន្ត្រៈ បុរេជាតំ បញ្ញាជាតំ អាហារំ ។
 បុរេជាតំ បុរេជាតេ អនុបាទ្ទន្ត្រៈ ច្ចយេ . . . សន្នេ . . .
 នោជ្ជន្ត្រៈ អនិច្ចរតា ។ វេ ។ នោយនស្សំ ឧប្ប-
 ដ្ឋនិ កុសលោកុសលេ វិរុទ្ធិ វិចារតោ តនាវឌ្ឍណ-
 ណ ឧប្បដ្ឋនិ អនុបាទ្ទន្ត្រៈ ច្ចយេនតំ ឧប្បដ្ឋន្ត្រៈ ណស្ស

[៧២] ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ជាបច្ច័យ ខែឧបាទ្ទន្ត្រៈ ដោយអត្ថិប្ប-
 ច្ច័យ បុរេជាតំ សហជាតំ បុរេជាតំ បញ្ញាជាតំ អាហារំ វិញ្ញាណត្វានំ ។
 សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ដូចយ៉ាងនេះ ដែលលោក កម្ពស់ខុសហើយ
 បណ្តឹង ឆ្លៀតចេញពីស្នាដោះ ។ ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ជាបច្ច័យ ខែអនុ-
 បាទ្ទន្ត្រៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បុរេជាតំ បញ្ញាជាតំ
 វិញ្ញាណត្វានំ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ដូចយ៉ាងនេះ ដែលលោកកម្ពស់
 ខុសហើយ បណ្តឹង ឆ្លៀតចេញពីស្នាដោះ ។ ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ជាបច្ច័យ ខែ
 ឧបាទ្ទន្ត្រៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បុរេជាតំ ស-
 ហជាតំ បញ្ញាជាតំ វិញ្ញាណត្វានំ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ដូចយ៉ាងនេះ
 ដែលលោកកម្ពស់ខុសហើយ បណ្តឹង ឆ្លៀតចេញពីស្នាដោះ ។ អនុបាទ្ទ-
 ន្ត្រៈ ជាបច្ច័យ ខែអនុបាទ្ទន្ត្រៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បុរេជាតំ សហជាតំ
 បញ្ញាជាតំ វិញ្ញាណត្វានំ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ដូចយ៉ាងនេះ
 ដែលលោកកម្ពស់ខុសហើយ បណ្តឹង ឆ្លៀតចេញពីស្នាដោះ ។ អនុបាទ្ទន្ត្រៈ
 ជាបច្ច័យ ខែអនុបាទ្ទន្ត្រៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បុរេជាតំ បញ្ញា-
 ជាតំ វិញ្ញាណត្វានំ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ដូចយ៉ាងនេះ
 ដែលលោកកម្ពស់ខុសហើយ បណ្តឹង ឆ្លៀតចេញពីស្នាដោះ ។ អនុបាទ្ទន្ត្រៈ
 ជាបច្ច័យ ខែឧបាទ្ទន្ត្រៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បុរេជាតំ បញ្ញា-
 ជាតំ វិញ្ញាណត្វានំ ។ បុរេជាតំ និ (បុគ្គលយើង) ឧប្បដ្ឋន្ត្រៈ ជាអនុ-
 បាទ្ទន្ត្រៈ ដែលភើតមុន . . . ឧប្បដ្ឋន្ត្រៈ . . . ឧប្បដ្ឋន្ត្រៈ ជា
 ម៉ែនាទៀត ។ វេ ។ ភោមស្ស ភើតឡើង ភោមស្ស ភោមស្ស
 លេខហើយ វិបាក ភើតឡើង ព្រោះមានកុសលាកុសល
 ការម្នាក់ ច្រាយកនៈ ជាអនុបាទ្ទន្ត្រៈ (ជាបច្ច័យ) ខែឧបាទ្ទន្ត្រៈ

អាហារំ ឧចារិតំ ឬ អនុចារិតំ ឬ ភាគត្រ្យញ្ញំ
 ឬ អាហារោ សមស្ស ឧចារិតំ ឬ អនុចា-
 រិតំ ឬ ភាយស្ស អត្ថិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។
 . . . ធម៌ិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 វេភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។

[៧៣] រោគុយោ ចត្តារិ អាម្ពណោ ចត្តារិ គង្គិ-
 យេន ឲ្យ មនុស្សោ ចត្តារិ សមមនុស្សោ ចត្តារិ ស-
 មយោសោ ចត្តា មត្តិយោ ឲ្យ ជិស្សយេ បត្តា ឧ-
 ចារិតំ ឬ អនុចារិតំ ឬ ភាយស្ស ឬ អត្ថិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 វេភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 វេភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។

[៧៤] ឧចារិតំ ឬ អនុចារិតំ ឬ ភាយស្ស ឬ អត្ថិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 . . . ធម៌ិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ឧចារិតំ
 ឬ អនុចារិតំ ឬ ភាយស្ស ឬ អត្ថិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 វេភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ

ពុទ្ធវសំ ឬ ភាយស្ស ឬ អត្ថិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 . . . ធម៌ិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 វេភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។

[៧៥] ភាយស្ស ឬ អត្ថិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 . . . ធម៌ិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 វេភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ។

[៧៦] ឧចារិតំ ឬ អនុចារិតំ ឬ ភាយស្ស ឬ អត្ថិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 . . . ធម៌ិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ ឧចារិតំ
 ឬ អនុចារិតំ ឬ ភាយស្ស ឬ អត្ថិយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ
 វេភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ វិភត្តយ្យច្ឆាយេន បច្ឆាយោ

ឧទានិជ្ជោ ឬ អនុទានិជ្ជោ ឬ ធម្មា ឧទានិទ្ធិស្ស ឬ ធម្ម-
 ស្ស បុរោជាតិឃ្យច្ចុយេន ឬ ច្ចុយោ បព្វជាតិឃ្យច្ចុយេន
 ឬ ច្ចុយោ អាហារឃ្យច្ចុយេន ឬ ច្ចុយោ ក្ស័ត្រិយឃ្យច្ចុ-
 យេន ឬ ច្ចុយោ ។ ឧទានិជ្ជោ ឬ អនុទានិជ្ជោ ឬ
 ធម្មា អនុទានិទ្ធិស្ស ឬ ធម្មស្ស សហជាតិឃ្យច្ចុយេន
 ឬ ច្ចុយោ បុរោជាតិឃ្យច្ចុយេន ឬ ច្ចុយោ បព្វជាតិឃ្យច្ចុ-
 យេន ឬ ច្ចុយោ អាហារឃ្យច្ចុយេន ឬ ច្ចុយោ ។ ឧទា-
 និជ្ជោ ឬ អនុទានិជ្ជោ ឬ ធម្មា ឧទានិទ្ធិស្ស ឬ
 អនុទានិទ្ធិស្ស ឬ ធម្មស្ស អាហារឃ្យច្ចុយេន ឬ ច្ចុយោ ។

[៧៥] ទោតុយោ ទោ ទោរាម្មណោ ទោ សត្វត្ថ
 ទោ ទោហារេ អត្ថ ទសម្បយុត្ត ទោ ទិវ្យយុត្ត
 ទោ ទោអត្ថិយា ទត្តារិ ទោទត្ថិយា ទោ ទោវិគតេ
 ទោ ទោវិគតេ ទត្តារិ ។

[៧៦] ទោតុឃ្យច្ចុយោ ទោរាម្មណោ ទត្តារិ ...
 ទសម្បមគ្គ ត្ថណិ ទទវនិស្សរយ ទត្តារិ ។ ប ។
 ទសម្បយុត្ត ត្ថណិ ទិវ្យយុត្ត ទ្វេ ទោទត្ថិយា
 ទត្តារិ ទោវិគតេ ទត្តារិ ។

ឧទានិទ្ធិស្សិ អនុទានិទ្ធិស្សិ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យនិ ដោយបុរោ-
 ជាតិបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបព្វជាតិបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 អាហារបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយក្ស័ត្រិយបច្ច័យ ។ ឧទានិទ្ធិស្សិ
 អនុទានិទ្ធិស្សិ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យនិ ដោយសហជាតិបច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយបុរោជាតិបច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបព្វជាតិបច្ច័យ
 ជាបច្ច័យ ដោយអាហារបច្ច័យ ។ ឧទានិទ្ធិស្សិ អនុទានិទ្ធិស្សិ
 ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យនិ វិនិច្ឆ័យនិ ដោយអាហារបច្ច័យ ។

[៧៧] កុនិទោតុប្បច្ច័យ ពាននវៈ ៧ កុនិទោហារបច្ច័យ
 ពាននវៈ ៧ កុនិបច្ច័យទិវ្យយុត្ត កុនិបច្ច័យ ទោ កុនិទោហារ-
 បច្ច័យ ពាននវៈ ៧ កុនិទោសម្បយុត្តបច្ច័យ ពាននវៈ ៧ កុនិទោវិញ្ញ-
 យុត្តបច្ច័យ ពាននវៈ ៧ កុនិទោអត្ថិបច្ច័យ ពាននវៈ ៦ កុនិទោទត្ថិ-
 បច្ច័យ ពាននវៈ ៧ កុនិទោវិនិច្ឆ័យបច្ច័យ ពាននវៈ ៧ កុនិទោអវិ-
 គឃបច្ច័យ ពាននវៈ ៦ ។

[៧៨] កុនិទោហារបច្ច័យ ពាននវៈ ៦ កុនិទោសម្បយុត្តបច្ច័យ
 ... កុនិទោវិញ្ញយុត្តបច្ច័យ ពាននវៈ ៧ កុនិទោវិនិច្ឆ័យបច្ច័យ ពាន-
 នវៈ ៦ ។ ប ។ កុនិទោសម្បយុត្តបច្ច័យ ពាននវៈ ៧ កុនិទោវិញ្ញយុត្ត-
 បច្ច័យ ពាននវៈ ៦ កុនិទោទត្ថិបច្ច័យ ពាននវៈ ៦ កុនិទោវិនិច្ឆ័យ-
 បច្ច័យ ពាននវៈ ៦ ។

បោកខុស បដិច្ចវា

(៧៧) ឯហេតុប្បដូយា អាមុលោ ចក្កាវ . . .
អធិបតិយា ទ្វេ ។ អនុលោមនាតិកា កាតញ្ច ។
. . . អវិការេ ឈ ។

លោក្ខន្ត ធិដ្ឋិត ។

ឧបាទានទុក្ខំ

បដិច្ចវាវេ

(៧៨) ឧបាទានំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានេ ធម្មោ
ឧប្បដ្ឋិតំ ហេតុប្បដូយា ធិដ្ឋិតានំ បដិច្ច កាមុ-
តានំ កាមុតានំ បដិច្ច ធិដ្ឋិតានំ សីលទ្ធកុ-
តានំ បដិច្ច កាមុតានំ កាមុតានំ បដិច្ច
សីលទ្ធកុតានំ អត្តវិនិច្ឆ័យានំ បដិច្ច កាមុតានំ
កាមុតានំ បដិច្ច អត្តវិនិច្ឆ័យានំ ។ ឧបាទានំ ធម្មំ
បដិច្ច លោកុប្បដូយា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតំ ហេតុប្បដូយា
ឧបាទានេ បដិច្ច សម្មុទ្ធកុតោ មទ្ធា ធិត្តសមុដ្ឋា-
នញ្ច រូបំ ។ ឧបាទានំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានេ ធម្មោ
លោកុប្បដូយា ច ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតំ ហេតុប្បដូយា

បោកខុស បដិច្ចវា

(៧៩) កុរិកាមុលប្បដូយ មានវាៈ ៤ ប្រោះហេតុប្បដូយ
. . . កុរិអធិបតិយ មានវាៈ ៤ ។ អនុលោមនាតិកា ចក្កាវ
ធម្មវិច្ឆិទ្ធ ។ . . កុរិអវិកតប្បដូយ មានវាៈ ៧ ។

បដិ ធម្មវិនិច្ឆ័យ ។

ឧបាទានទុក្ខំ

បដិច្ចវាវេ

(៨០) ឧបាទានេ ធម្មំ កាស្រីយ ទ្ធិវុបាទានេ វេបាតិកាវ្យាដិ
ប្រាមហេតុប្បដូយ គឺ កាមុតានេ កាស្រីយ ទ្ធិវុបាទានេ ធិដ្ឋិតា-
នេ កាស្រីយ ទ្ធិកាមុតានេ កាមុតានេ កាស្រីយ ទ្ធិសីលទ្ធកុ-
តានេ សីលទ្ធកុតានេ កាស្រីយ ទ្ធិកាមុតានេ កាមុតានេ កា-
ស្រីយ ទ្ធិអត្តវិនិច្ឆ័យានេ អត្តវិនិច្ឆ័យានេ កាស្រីយ ទ្ធិកាមុតានេ ។
លោកុប្បដូយ (ធម្មវិនិច្ឆ័យវេបាទានេ^(១)) កាស្រីយ ទ្ធិវុបាទានេ
ធម្មំ វេបាតិកាវ្យាដិ ប្រាមហេតុប្បដូយ គឺ កុរិសម្មុទ្ធកុតោ ធិត្ត
សមុដ្ឋានញ្ច កាស្រីយ ទ្ធិកុតុបាទានេ ។ ឧបាទានេ ធម្មំ លោកុប្ប-
ដូយ កាស្រីយ ទ្ធិវុបាទានេ វេបាតិកាវ្យាដិ ប្រាមហេតុប្បដូយ

១ អនុសលនំសសប្រាតិកាវេបាទានេ កុសលនិវិចារក្កន្តិយំ ៤ វិចារក្កន្តិយាវ្យាដិ ៣
២ ធិត្តាន ។

និដ្ឋានានំ បដិច្ច កាមុទាណំ សម្មយុត្តកា ធម្ម
 ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ កាមុទាណំ . . . ។
 សត្វំ ចក្កំ កាមត្វំ ។ លោទុទាណំ ធម្មំ បដិច្ច
 លោទុទាណា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយា លោ-
 ឡោយា ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច កាយា ទន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ទទ្ធំ . . . បដិសន្ធិត្តុណា
 លោទុទាណំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច កាយា ទន្ធា កាមត្វា
 ណ រូបំ ទ្វេ ទទ្ធំ . . . ទទ្ធំ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
 បដិច្ច ទន្ធា ឯកំ មហាក្កតំ . . . មហាក្កតេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាមត្វារូបំ ទុទាណារូបំ ។
 លោទុទាណំ ធម្មំ បដិច្ច ទុទាណាលោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយា លោទុទាណា ធម្មំ ទទ្ធំ
 បដិច្ច ទុទាណា ។ លោទុទាណំ ធម្មំ បដិច្ច
 ទុទាណា ធម្មំ លោទុទាណា ធម្មំ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ
 លោកុប្បច្ចយា លោទុទាណំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច ក-
 យោ ទន្ធា ទុទាណា ធម្មំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ទ្វេ ទទ្ធំ
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ ទុទាណា-
 ណញ លោទុទាណា ធម្មំ បដិច្ច ទុទាណាលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ លោកុប្បច្ចយា និដ្ឋានានា ធម្មំ
 សម្មយុត្តកេ ធម្មំ ទទ្ធំ បដិច្ច កាមុទាណំ ។

តំ កាមុទាណា ក្នុងសម្មយុត្តកត្តន្តំ ចិត្តសមុដ្ឋានញ កាស្រ័យ ទ្វេ
 និដ្ឋានានំ កាមុទាណំ . . . ។ បរាភិក ធម្មំ ច្រើនចក្កៈ តាំងអស់ចុះ ។
 លោទុទាណា ធម្មំ កាស្រ័យ ទ្វេ លោទុទាណា ធម្មំ រឿយកំរឿន ព្រោះ
 លោកុប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធកត្តិ ចិត្តសមុដ្ឋានញ កាស្រ័យ ទ្វេ លោទុ-
 ទាណា ធម្មំ ទ ទ្វេ ទទ្ធិ ៦ . . . ទទ្ធកត្តិ កម្រិត កាស្រ័យ ទ្វេ
 លោទុទាណា ធម្មំ ក្នុងបដិសន្ធិត្តុណា ទ្វេ ទទ្ធិ ៦ . . . ត្រូវ កាស្រ័យ
 ទ្វេ កត្តិ ក្នុង កាស្រ័យ ទ្វេ ធម្មា ធម្មំ ទ . . . ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ កម្រិត ចិត្តសមុដ្ឋានញ កាស្រ័យ ទ្វេ កម្រិត ធម្មា ធម្មំ ។
 ទុទាណា ធម្មំ កាស្រ័យ ទ្វេ លោទុទាណា ធម្មំ រឿយកំរឿន ព្រោះ
 លោកុប្បច្ចយ គឺ ក្នុងទុទាណា កាស្រ័យ ទ្វេ លោទុទាណា ធម្មំ ។
 ទុទាណា ធម្មំ លោទុទាណា ធម្មំ កាស្រ័យ ទ្វេ លោទុទាណា ធម្មំ
 រឿយកំរឿន ព្រោះ លោកុប្បច្ចយ គឺ ទទ្ធកត្តិ ក្នុងទុទាណា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ កាស្រ័យ ទ្វេ លោទុទាណា ធម្មំ ទ ទទ្ធិ ៦ ក្នុង ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ កាស្រ័យ ទ្វេ ទទ្ធិ ៦ ។ ទុទាណា ធម្មំ កាស្រ័យ ទ្វេ លោ-
 កុប្បច្ចយ ក្នុងទុទាណា ធម្មំ រឿយកំរឿន ព្រោះ លោកុប្បច្ចយ
 គឺ កាមុទាណា កាស្រ័យ ទ្វេ លោទុទាណា ធម្មំ ក្នុងសម្មយុត្តកត្តន្តំ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន

[១១១] លោទុទាណាចំ ធម្មំ បដិច្ច លោទុទា-
 ណាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោតុប្បច្ចយា អាលោកុកំ
 លោទុទាណាចំ ឯកំ ទទ្ធំ បដិច្ច តយោ ទទ្ធា ចិញ្ច-
 សមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ទ្វេ ទាទ្ធ ... មោតោកុកប្បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ ទទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ទទ្ធា ឯកំ
 មហាក្ខតំ ... មហាក្ខត បដិច្ច ចិញ្ចសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កដត្តារូបំ ទុទាណារូបំ តាហិវិ ... អាណាវសមុដ្ឋា-
 ណំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... ទ យេ ។ អសញ្ញាសញ្ញាចំ
 វិចិត្តិច្ឆាសយាភវេ ឧទ្ធច្ចសយាភវេ ទាទ្ធ បដិច្ច
 វិចិត្តិច្ឆាសយាភវេ កា ឧទ្ធច្ចសយាភវេ មោហោ ។

[១១២] ទុទាណាចំ ធម្មំ បដិច្ច លោទុទាណាលោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោតុប្បច្ចយា ទុទាណាទ ប-
 ដិច្ច ចិញ្ចសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ លោទុទាណាចំ ធម្មំ បដិច្ច
 លោទុទាណាលោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោតុប្បច្ចយា
 លោទុទាណាទ ទាទ្ធ បដិច្ច ចិញ្ចសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិ-
 សន្ធិក្ខណោ លោទុទាណាទ ទាទ្ធ បដិច្ច កាដត្តា-
 រូបំ ទទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុំ បដិច្ច ទទ្ធា ឯកំ
 មហាក្ខតំ យាវ អសញ្ញាសញ្ញា ។ ទុទាណាទក្ខ
 លោទុទាណាទក្ខ ធម្មំ បដិច្ច លោទុទាណាលោ ធម្មោ

[១១១] លោទុទាណាចំ កាស្រីយ ទុទាណាទុទាណាចំ វេច
 ភីតេរឡើង ព្រោះនាលោកុប្បច្ចយ ភី ទទ្ធក ភី ចិញ្ចសមុដ្ឋានក្ខ
 កាស្រីយ ទុទាណាទុទាណាចំ ទ ជាអាលោកុកៈ ទុទ្ធា ៦ ... វត្ថុ
 កាស្រីយ ទុទ្ធាទទ្ធ ក្ខទទ្ធ កាស្រីយ ទុទ្ធា ក្ខវត្ថុ ក្ខវត្ថុអាលោកុកុប្បច្ច-
 សន្ធិក្ខណៈ មហាក្ខត ១ ... ចិញ្ចសមុដ្ឋានក្ខ កដត្តារូប ចិនទុទាភា-
 រូប កាស្រីយ ទុទ្ធាមហាក្ខត កាហិវេ ... កហោសមុដ្ឋាន ...
 ឧត្តសមុដ្ឋាន ... ។ យេ មោហោ វេសច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ច្រឡំ
 ដោយទទ្ធាៈ កាស្រីយ ទុទ្ធាទទ្ធ វេសច្រឡំដោយវិចិត្តិច្ឆា ច្រឡំ
 ដោយទទ្ធាៈ យេសំកុកសសញ្ញាសក្ខ ។

[១១២] លោទុទាណាចំ កាស្រីយ ទុទាណាទុទាណាចំ វិចិត្តិ-
 ភីតេរឡើង ព្រោះនាលោកុប្បច្ចយ ភី ចិញ្ចសមុដ្ឋានក្ខ កាស្រីយ
 ទុទ្ធាទុទាណា ។ លោទុទាណាចំ កាស្រីយ ទុទាណាទុទាណាចំ
 វេចភីតេរឡើង ព្រោះនាលោកុប្បច្ចយ ភី ចិញ្ចសមុដ្ឋានក្ខ កាស្រីយ
 ទុទ្ធាទុទាណាទុទាណាចំ កដត្តារូប កាស្រីយ ទុទ្ធាទុទាណាទុទ្ធា
 ក្ខវត្ថុបដិសន្ធិក្ខណៈ វត្ថុ កាស្រីយ ទុទ្ធាទទ្ធ ក្ខទទ្ធ កាស្រីយ
 ទុទ្ធា មហាក្ខត ១ ព្រោះវេសកុកសសញ្ញាសក្ខ ។ លោទុទា-
 ណាចំ កាស្រីយ ទុទាណាទុទាណាចំ ទុទាណាទុទាណាចំ

យោគុយ្យច្ចយា និដ្ឋានានានេត្យ សម្មយុត្តុកា ច ទទ្ធវ
 វេទ្ចយា កាមុតានានំ កាមុតានានេត្យ សម្មយុត្តុកា
 ច ទទ្ធវ បច្ចយា និដ្ឋានានានំ ។ ចត្តំ កាតត្យំ ។
 និដ្ឋានានានេត្យ វត្តក្ស បច្ចយា កាមុតានានំ ។ ចត្តំ
 កាតត្យំ ។ ឧតានានេត្យ យោធិតានានេត្យ ធម្មំ បច្ច-
 យា យោធិតានានេត្យ យោធិ ឧប្បជ្ជិតំ យោគុយ្យច្ចយា
 យោធិតានានំ ឯកំ ទទ្ធវត្យ ឧតានេត្យ បច្ចយា
 កាយោ ទទ្ធវា ចិត្តសម្មាសនេត្យ រូបំ ទ្វេ ទទ្ធវ . . . ។
 ចត្តំ កាតត្យំ ។ ឧតានានេត្យ ច មហាក្កោ ច បច្ច-
 យា និទ្ធិសម្មាសនេត្យ រូបំ ឧតានេត្យ វត្តក្ស បច្ចយា
 យោធិតានេត្យ ទទ្ធវា ។ ឧតានេត្យ យោធិតានេត្យ
 យោធិ បច្ចយា ឧតានេត្យ ក យោធិតានេត្យ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជិតំ យោគុយ្យច្ចយា យោធិតានានំ ឯកំ ទទ្ធវត្យ
 និដ្ឋានានេត្យ បច្ចយា កាយោ ទទ្ធវា កាមុតានានេត្យ
 និទ្ធិសម្មាសនេត្យ រូបំ ។ ចត្តំ ។ និដ្ឋានានេត្យ វត្តក្ស
 បច្ចយា កាមុតានានំ សម្មយុត្តុកា ច ទទ្ធវ ។
 ចត្តំ ។ . . . អារម្មណប្បច្ចយា អារម្មណោ យោធិតា-
 នានេត្យ បច្ចយាយតនេត្យ វត្ត ច កាតត្យា ។

(១០៥) យោគុយ្យា ធា អារម្មណោ ធា អធិបតិ
 យា ធា សត្វត្ថ ធា វិចារក ឯកំ អវិកតេ ធា ។

ប្រោសយោគុយ្យច្ចយា កំ កាមុតានានំ កំនិវត្តកំ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិ
 ក្លសម្មយុត្តុកក្លធានិ ចំប្បច្ចាតានេត្យ កំនិវត្តកំ ធានិកាមុតានានេត្យ ធានិក្ល
 សម្មយុត្តុកក្លធានិ ។ បណ្ឌិត កប្បិរុត្តិវិជ្ជាបក្កុច្ឆេ ។ កាមុតានានំ កំនិ
 វត្តកំ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តកំ ។ បណ្ឌិត កប្បិរុត្តិវិជ្ជាបក្កុច្ឆេ ។
 យោធិតានេត្យ កំនិវត្តកំ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្ត
 រូបិវត្តកំ ប្រោសយោគុយ្យច្ចយា កំ ទទ្ធវ ត្យ ក្ល ចិត្តសម្មាសនេត្យ កំនិវត្តកំ
 ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្ត
 បណ្ឌិត កប្បិរុត្តិវិជ្ជាបក្កុច្ឆេ ។ ចិត្តសម្មាសនេត្យ កំនិវត្តកំ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ
 ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ក្លសម្មយុត្តុកក្លធានិ ក្លសម្មយុត្តុកក្លធានិ កំនិវត្តកំ ធានិវត្ត
 ប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តកំ ។ ឧតានេត្យ យោធិតានេត្យ កំនិវត្តកំ
 ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្ត
 រូបិវត្តកំ ប្រោសយោគុយ្យច្ចយា កំ ទទ្ធវ ត្យ ក្ល កាមុតានានេត្យ ចិត្តសម្មាសនេត្យ
 កំនិវត្តកំ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ
 ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្តប្បច្ចាតានេត្យ ធានិវត្ត
 បក្កុច្ឆេ ។ . . . ប្រោសយោគុយ្យច្ចយា កំ កាយតនេត្យ ក្ល វត្តកំ បណ្ឌិត
 កប្បិរុត្តិ ក្លអារម្មណប្បច្ចយា ធានិវត្តកំ យោធិតានេត្យ ធានិវត្តកំ ។

(១០៥) ក្លសម្មយុត្តុកក្លធានិ ធានិវត្តកំ ក្លអារម្មណប្បច្ចយា ធានិ
 វត្តកំ ក្លអធិបតិប្បច្ចយា ធានិវត្តកំ ក្លបច្ចយា ធានិវត្តកំ សុត្តនិកា ១
 ១០៥ ក្លអារម្មណប្បច្ចយា ធានិវត្តកំ ក្លអធិបតិប្បច្ចយា ធានិវត្តកំ ។

អំពូចំណែក អនុសាសន៍ប្បដ្ឋាន

[១១២] យោគុយា ទៅ អាម្បាលា ទៅ អធិបតីយា ទៅ សត្វត្ត ទៅ វិហារគេ ឯកំ វិភគេ ទៅ អវិភគេ ទៅ ។

[១១៣] រោទុទាណាចំ ទង្គំ សំសាដ្ឋា រោទុទាណាទោ ជាដ្ឋា ទុយ្យដ្ឋតិ ទោយតុយ្យត្វយា អាហារ្យកំ រោទុទាណាចំ ឯកំ ទង្គំ សំសាដ្ឋា កាយា បដ្ឋា ទ្វេ ទ្វេ . . . វាហតុកុយ្យដិសត្តិក្ខណោ វិចិត្តិប្រាសហគតេ ទុទ្ធកូសហគតេ ទ្វេ ធុ សំសាដ្ឋា វិចិត្តិប្រាសហគតោ ទុទ្ធកូសហគតោ រោយេត ។

[១១៤] ទោយតុយា ឯកំ ទោចំបតិយោ ទោ ទោរាជាតេ ទៅ ទមញ្ញាជាតេ ទៅ ទោសោរោ ទៅ ទោស្មេ ទិណំ ទៅវិហារគេ ទៅ ទោយារោ ឯកំ ទមគ្គេ ឯកំ ទៅវ្យយេត្ត ទៅ ។

ដំ ភកា ទ្វេ កណាចាចំ សម្មយុត្តកំរោចិ កាតត្វា ។

អំពូចំណែក អនុសាសន៍ប្បដ្ឋាន

[១១៥] កុនិហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិអាម្បណាប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិអចិចតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិបដ្ឋយចានិអសំ សុទ្ធាតមានព្រះ ៧ កុនិវិទុកប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ កុនិវិភប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិអវិភប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

[១១៦] រោទុទាណាចំ ច្រៀង ទិណិទោទុទាណាចំ វើវ កើតាវ្យិចំ ប្រោរទោហេតុប្បដ្ឋយ ទំ ទុទ្ធត ច្រៀង ទិណិទោទុទាណាចំ ១ ជាតាហតុកៈ ទិណិទុទ្ធា . . . កុនិហេតុកុយ្យដិសន្និក្ខណោ រោយេ វេស្សច្រៀងដោយវិចិត្តោ ច្រៀងដោយទុទ្ធតៈ ច្រៀង ទិណិទុទ្ធា វេស្ស ច្រៀងដោយវិចិត្តោ ច្រៀងដោយទុទ្ធតៈ ។

[១១៧] កុនិហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ កុនិទោចិចតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិទុរាជាតិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិទចតុកុយ្យដិប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិទកាសាវនប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិទកុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិវិទុកប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ កុនិទោហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ កុនិទមគ្គប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១ កុនិទៅវ្យយុកុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៧ ។

កាពចំ ២ យ៉ាង រាត្រីនៃក្តី សម្បយុត្តកំរោចិ បណ្ឌិត អប្បិក្ខី យ៉ាងនេះចុះ ។

ទោណនិស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
 ទោណនា ច ហេតុទោណនា ច ហេតុ សម្មយុត្ត-
 កាណំ ទោណនាណំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។
 ម្ហលំ កាតតំ ទោណនា ច ហេតុទោណនា ច ហេតុ
 សម្មយុត្តកាណំ ទោណំ ចិត្តសម្មដ្ឋានានិ ព្រាណំ
 ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។ ម្ហលំ កាតតំ ទោ-
 ណេន ច ហេតុទោណនា ច ហេតុ សម្មយុត្តកាណំ
 ម្ហលំ ទោណនានានិ ចិត្តសម្មដ្ឋានានំ ព្រាណំ ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។

[១១៦] ទោណនា ធម្មា ទោណនិស្ស
 ធម្មស្ស អាម្ពលាប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ទោណនេន
 ហេតុ ទោណនា ទម្បដ្ឋង្គំ ។ ម្ហលំ កាតតំ កាតតា ។
 ហេតុទោណនា ធម្មា ហេតុទោណនិស្ស ធម្មស្ស
 អាម្ពលាប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ កាណំ ធម្មា សិលំ . . .
 ទោសេវកេត្តំ កត្តា តិ បច្ចុវេក្ខតិ អស្សាវេតិ
 អតិទត្ថំ តំ ហេតុ កតេ . . . ធម្មំ វិចិត្តិប្បា
 ទម្បដ្ឋង្គំ . . . នោមធម្មំ ទម្បដ្ឋង្គំ បុព្វេ សុចិត្តា-
 វិ . . . ណេន វុដ្ឋហិត្តា ណាណំ បច្ចុវេក្ខតិ
 អវេណ មត្តា វុដ្ឋហិត្តា មត្តំ បច្ចុវេក្ខតិ មលំ . . .

ជាប់ជំពាក់ ហេតុទោណនេន ហេតុប្បដ្ឋយេ តិ ពួកទោណនេហេតុក្តី
 ពួកនោទោណនេហេតុក្តី ជាប់ជំពាក់ ខែពួកសម្មយុត្តកទោណនេ ហេតុ
 ហេតុប្បដ្ឋយេ ។ ម្ហល ចល្លឹក ធម្មវិទ្ធីចុរ ពួកទោណនេហេតុក្តី ពួក
 នោទោណនេហេតុក្តី ជាប់ជំពាក់ ខែពួកសម្មយុត្តកទម្បដ្ឋង្គំ ខែពួកចិត្ត-
 សម្មដ្ឋានេវេន ហេតុហេតុប្បដ្ឋយេ ។ ម្ហល ចល្លឹក ធម្មវិទ្ធីចុរ
 ពួកទោណនេហេតុក្តី ពួកនោទោណនេហេតុក្តី ជាប់ជំពាក់ ខែពួកសម្ម-
 យុត្តកទម្បដ្ឋង្គំ ខែពួកម្ហលេវេន ខែពួកចិត្តសម្មដ្ឋានេវេន ហេតុ
 ហេតុប្បដ្ឋយេ ។

[១១៧] ហេតុទោណនេ ជាប់ជំពាក់ ខែទោណនេវេន ហេតុ
 ហេតុប្បដ្ឋយេ តិ ពួកទោណនេ ព្រាណិ ខ្ញុំពួកទោណនេ លើសកើត
 ម្យ៉ាង ។ ម្ហល ចល្លឹក ធម្មវិទ្ធីចុរ ។ នោទោណនេវេន
 ជាប់ជំពាក់ ខែហេតុទោណនេវេន ហេតុហេតុប្បដ្ឋយេ តិ បុគ្គល ខ្ញុំ
 ទូតា ម្ហល . . . ម្យ៉ាង ខ្ញុំទោណនេវេន កិច្ចការ ខ្ញុំកុសល
 ហេតុ អនុលោម ហេតុ ពន្ធ ព្រាណិ ខ្ញុំកុសលហេតុ . . . ម្យ៉ាង
 វិចិត្តិប្បា . . . ហេតុធម្ម កើតម្យ៉ាង ខ្ញុំពួកកុសល ដែល
 សម្រាប់ កុសលបុគ្គល . . . ហេតុ អំណាច កិច្ចការ ខ្ញុំ
 ហេតុ កុសល ហេតុអំណាច កិច្ចការ ខ្ញុំកុសល ម្យ៉ាង . . .

បុព្វេ សុចិណ្ណានិ . . . ឈរតា . . . ចក្កំ . . . វត្ថុ . . .
 លោកុតាណាម ទាទ្ធ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធាតិ តំ អារត្ត
 វារតា ឧប្បជ្ឈតិ និដ្ឋិ . . . ។ លោកុតាណាម ចាម្មា
 ឧតាណាទស្ស ច លោកុតាណាទស្ស ច ចន្ទស្ស វារត្ត
 ណាប្បច្ចាយេន បច្ចុយោ ណាទំ . . . សីលំ . . . ឧបា
 សាថកម្មំ . . . បុព្វេ សុចិណ្ណានិ . . . ឈរតា . . .
 ចក្កំ . . . វត្ថុ . . . លោកុតាណាម ទាទ្ធ អស្សាទេតិ
 អភិទទ្ធាតិ តំ អារត្ត ឧតាណាម ច សម្បយុត្តការ ច
 មទ្ធា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ ឧតាណាម ច លោកុតាណាម ច
 ចម្មា ឧតាណាទស្ស ចន្ទស្ស វារត្តណាប្បច្ចាយេន បច្ចុ
 យោ ។ តីលំ អារត្ត កាតត្វា ។

[១១៧] ឧតាណាម ចាម្មា ឧតាណាទស្ស ចន្ទស្ស
 អភិទទ្ធាតិ បច្ចុយោ វារត្តណាទិមតិ ឧតាណាម
 កុំ កេត្វា ឧតាណាម ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ តីលំ អារត្តណាទិ
 មតិយេវ ។ លោកុតាណាម ចាម្មា លោកុតាណាទស្ស
 ចន្ទស្ស អភិទទ្ធាតិ បច្ចុយោ វារត្តណាទិមតិ
 សារាយាតាទិមតិ ។ អារត្តណាទិមតិ ណាទំ ធាតុ សីលំ
 . . . ឧបាសថកម្មំ . . . បុព្វេ . . . ឈរតា វត្ថុវិជ្ជា
 ណាទំ កុំ កេត្វា បច្ចុវេក្កាតំ អស្សាទេតិ ។ បេ ។

ទ្វិក្ខកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . . អំណិយាម . . .
 ទ្វិចក្កុ . . . ទ្វិវត្ថុ . . . គ្រួសារ កែប្រែ ចំពោះតួការនាឧបាសា
 ក្នុង ពន្លោះ ប្រារព្ធ ទ្វិវត្ថុនោះ រើបរិភោជ្ជីនី ជំនុំ . . . ។ លោ
 កុតាណាម ជាបច្ច័យ នៃឧបាសាមិទិ លោកុតាណាមមិទិ
 ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ទ្វិវត្ថុ . . . ទ្វិសីល . . . ទ្វិ
 ឧបាសថកម្ម . . . ទ្វិក្ខកុសល ដែលសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន . . .
 អំណិយាម . . . ទ្វិចក្កុ . . . ទ្វិវត្ថុ . . . គ្រួសារ កែប្រែ ចំពោះ
 តួការនាឧបាសាក្នុង តួឧបាសាក្នុង តួសម្បយុត្តក្នុង ប្រារព្ធ
 ទ្វិវត្ថុនោះ រើបរិភោជ្ជីនី ។ ឧបាសាមិទិ លោកុតាណាមមិទិ
 ជាបច្ច័យ នៃឧបាសាមិទិ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ បណ្ឌិត ធម្មិ
 ប្រារព្ធទ្វិ ទ្វិវារៈ ពុ បុ ។

[១១៧] ឧបាសាមិទិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាសាមិទិ ដោយ
 អភិទទ្ធាតិ បច្ចុយោ វារត្តណាទិមតិ គឺ តួឧបាសា ធ្វើ ទ្វិក្ខ
 ឧបាសា ទ្វិវារៈ កេត្វា រើបរិភោជ្ជីនី ។ ឧបាសាមិទិ បច្ចុយោ
 វារត្តណាទិមតិ ប្រើ ។ លោកុតាណាម ជាបច្ច័យ នៃលោកុតា
 ណាមមិទិ ដោយអភិទទ្ធាតិ បច្ចុយោ វារត្តណាទិមតិ ទិវិសាម
 ជាបច្ច័យ ។ វារត្តណាទិមតិ គឺ បុគ្គល ទ្វិវត្ថុ ទ្វិសីល . . .
 ទ្វិឧបាសថកម្ម . . . ក្នុងកាលមុន . . . លេ ប្រ អំណិយាម ធ្វើ
 ទ្វិវត្ថុ ប្រយោជ្ជីយោ ហើយចំពោះ គ្រួសារ ។ បេ ។

អរិយា មក្តា វុដ្ឋហិត្វា មក្តំ កវុំ ... ជលំ ...
 ជំព្វានំ កវុំ កក្កា មច្ចុវេក្កុន្តំ ជំព្វានំ ជលស្ស
 អនិមតិប្បច្ចយេន មច្ចុវេយា ធកុំ ... វត្តំ ... លោ-
 ទុណានិ ឧទេ កវុំ កក្កា អស្សនេតិ អនិទទ្ធកំ
 តំ កវុំ កក្កា វគោ ឧប្បជ្ជតិ ជំដ្ឋំ ... ។ សហជា-
 តានិមតិ លោទុណានិ អនិមតិ សម្បយុត្តកានំ
 មច្ចុវេយា ធកុំសម្មុត្តាចារណំ វុដ្ឋានំ អនិមតិប្បច្ចយេន
 មច្ចុវេយា ។ លោទុណានិ ធម្មោ ទុណានិ ធម្ម
 ធម្មស្ស អនិមតិប្បច្ចយេន មច្ចុវេយា អាម្មណានិមតិ
 សហជាតានិមតិ ។ អាម្មណានិមតិ ណានំ ... សិលំ
 ... ទុណសីលធម្មំ កក្កា តំ អស្សនេតិ អនិទទ្ធកំ តំ
 កវុំ កក្កា វគោ ឧប្បជ្ជតិ ជំដ្ឋំ ... ។ មុត្តេ ... ធម្ម-
 ហិ ... ធកុំ ... វត្តំ ... លោទុណានិ ឧទេ កវុំ
 កក្កា អស្សនេតិ អនិទទ្ធកំ តំ កវុំ កក្កា វគោ
 ឧប្បជ្ជតិ ជំដ្ឋំ ... ។ សហជាតានិមតិ លោទុណានិ
 អនិមតិ សម្បយុត្តកានំ ទុណានិ អនិមតិប្បច្ច-
 យេន មច្ចុវេយា ។ លោទុណានិ ធម្មោ ទុណា-
 និ ធម្មស្ស ធម្ម លោទុណានិ ធម្មស្ស ធម្ម ធម្មស្ស អនិមតិប្ប-
 ច្ចយេន មច្ចុវេយា អាម្មណានិមតិ សហជាតានិមតិ ។

ពួកប្រាសាទៈ លោក វិសេន្ត (ថ្មី) ឲ្យមក ឲ្យជាទីគោរព... ឲ្យដល់
 ... ថ្មី ឲ្យប្រាសាទ ឲ្យជាទីគោរព ហើយដល់លោក ប្រាសាទ
 ជាប់ជុំយ ខែដល់ ហើយដល់ឧប្បជ្ជយ ឲ្យចុក ... ឲ្យវត្ត ... ថ្មី
 ឲ្យពួកបាទាទុក្ខ ឲ្យជាទីគោរព ហើយប្រែកម្រ កែតយ គនៈ
 ថ្មី ឲ្យឧទ្ទានៈ ឲ្យជាទីគោរព លើគោរ្យ័ន វិដ្ឋំ... ។ ឧបា-
 តានិមតិ គឺ អនិមតិមិ ជាទីគោរព ជាប់ជុំយ ខែពួកសម្ប-
 យុត្តកុក្ខុន្តំ ខែពួកវត្តសម្បុន្តេយសិ ហើយអនិមតិប្បជ្ជយ ។ គោទុ-
 ណានិ ជាប់ជុំយ ខែទុណានិ ហើយអនិមតិប្បជ្ជយ បានដល់
 អាម្មណានិមតិ ខិត្តសហជាតានិមតិ ។ អាម្មណានិមតិ គឺ មុត្តេ
 ឲ្យបាន ... ឲ្យសិល ... ថ្មី ឲ្យឧបាសវ័ក ហើយប្រែកម្រ
 កែតយ ចំពោះកុសលៈ គនៈ ថ្មី ឲ្យពួកឧទ្ទានៈ ឲ្យជាទីគោរព
 លើគោរ្យ័ន វិដ្ឋំ ... ។ ករិកាលមុន ... អតិលាន ...
 ឲ្យចុក ... ឲ្យវត្ត ... ថ្មី ឲ្យពួកបាទាទុក្ខ ឲ្យជាទីគោរព
 ហើយប្រែកម្រ កែតយ គនៈ ថ្មី ឲ្យឧទ្ទានៈ ឲ្យជាទីគោរព លើ
 កើតឡើង វិដ្ឋំ ... ។ ឧបាតានិមតិ គឺ អនិមតិមិ ជាទីគោ-
 រព ជាប់ជុំយ ខែពួកសម្បយុត្តកុក្ខុន្តេយសិ ហើយអនិមតិប្បជ្ជយ ។
 គោទុណានិ ជាប់ជុំយ ខែទុណានិ បានដល់ ខែទុណានិ បានដល់
 ហើយអនិមតិប្បជ្ជយ បានដល់អាម្មណានិមតិ ខិត្តសហជាតានិមតិ ។

អភិធម្មបិដក អនុរោមទុកប្បដ្ឋាន

អាម្មណាធិបតិ ធានំ . . . សីលំ . . . ឧបាសាស្រកម្មំ
 . . . បុរិមំ . . . លាភា . . . ចក្កំ . . . វត្ថុំ . . . ធា-
 រណាធានេ ទទេ កុំ កត្វា អស្សារោតិ អភិធម្មតំ តំ
 កុំ កត្វា ឧបាសាសា ច សម្មយុត្តកា ច ទត្វា
 ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាធិបតិ ធារណាធានា អធិបតិ
 សម្មយុត្តកាធិ ទទ្ធានំ ឧបាសាសាធានេ ចិត្តសម្មា-
 នាធិ រូធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាសាសា
 ច ធម្មា ឧបាសាសាស្ស ធម្មស្ស
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភីលំ ។ អាម្មណាធិបតិ
 ភីលំ រាវត្ត កាតត្វា អាម្មណាធិបតិយេវ ។

[១១៥] ឧបាសាសា ធម្មា ឧបាសាសាស្ស
 ធម្មស្ស អនុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ឧ-
 បាសាសា មជ្ឈិមាធិ មជ្ឈិមាធិ ឧបាសាសាធិ អនុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតត្ថំ បុរិមា បុរិមា ឧ-
 បាសាសា មជ្ឈិមាធិ មជ្ឈិមាធិ ធារណាធានាធិ ទទ្ធានំ
 អនុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាសាធិ វិជ្ជាធាស្ស អ-
 នុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មូលំ កាតត្ថំ បុរិមា បុរិមា
 ឧបាសាសា មជ្ឈិមាធិ មជ្ឈិមាធិ ឧបាសាសាធិ សម្ម-
 យុត្តកាធានេ ទទ្ធានំ អនុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដក អនុរោមទុកប្បដ្ឋាន

អាម្មណាធិបតិ ភី ចុត្តរេ ទ្រវំទាន . . . ទ្រវំសីល . . . ទ្រវំឧបាសា-
 ធិកម្ម . . . កុដិកាលម្ពុន . . . អំណិយាន . . . ទ្រវំចក្ក . . . ទ្រវំកុ
 . . . រដ្ឋំ ទ្រវំកុកាតាធានុបាសាធានុត្ត ទ្រវំជាវិសារេ ក្រេតកា ក្រោយ ក្នុង
 ទុបាសាធានុត្ត សម្មយុត្តកាធានុត្ត រដ្ឋំ ទ្រវំឧបាសា ទ្រវំជាវិសារេ ទើប
 កើតឡើង ។ សហជាតាធិបតិ ភី អធិបតិធម៌ ជាវាធានុបាសា ជា
 ចច្ចយេន ខែត្តកសម្មយុត្តកកុដិ ខែត្តកទុបាសាធានុត្ត ខែត្តកចិត្តសម្មា-
 នាធានុត្ត ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន ។ ទុបាសាធានុត្តិ ធារណាធានុត្តិ ជា
 ចច្ចយេន ខែត្តកទុបាសាធានុត្ត ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន គឺ មានវិញ ។ ឯ
 អាម្មណាធិបតិ បណ្ឌិត ធម្មិក្រុយ្យាដ្ឋិ ទ្រវំវិញ ទ្រវំឧបាសាស្ស-
 ណាធិបតិវិជ្ជេន ។

[១១៦] ទុបាសាធានុត្ត ជាចច្ចយេន ខែត្តកទុបាសាធានុត្ត ដោយ
 អនុត្តប្បច្ចយេន គឺ ក្នុងទុបាសា មុន ។ ជាចច្ចយេន ខែត្តកទុបាសា
 ក្រោយ ។ ដោយអនុត្តប្បច្ចយេន ។ មូល បណ្ឌិត ធម្មិក្រុយ្យា ក្នុង
 ទុបាសា មុន ។ ជាចច្ចយេន ខែត្តកកាតាធានុបាសាធានុត្ត ក្រោយ ។ ដោយ
 អនុត្តប្បច្ចយេន ទុបាសាធានុត្ត ជាចច្ចយេន ខែត្តកកាតា ដោយអនុត្តប្បច្ចយេន ។
 មូល បណ្ឌិត ធម្មិក្រុយ្យា ក្នុងទុបាសា មុន ។ ជាចច្ចយេន ខែត្តក
 ទុបាសា គឺក្នុងសម្មយុត្តកកុដិ ក្រោយ ។ ដោយអនុត្តប្បច្ចយេន ។

បុរិមា បុរិមា ឧបាសាសា ធម្មសម្មយុត្តកា ធម្ម
 បដិមា បដិមា លោធិណាណា ធម្ម ធម្ម អនុលោ-
 ម្បដ្ឋាយេន ធម្មយោ ឧបាសាសា ធម្មសម្មយុត្តកា ធម្ម
 ធម្ម វុជ្ជាធម្ម អនុលោម្បដ្ឋាយេន ធម្មយោ ។ មូល
 កាតត្ថំ បុរិមា បុរិមា ឧបាសាសា ធម្មសម្មយុត្តកា
 ធម្ម ធម្ម បដិមា បដិមា ឧបាសាសា ធម្មសម្មយុត្ត-
 កាណត្ថំ ធម្ម ធម្ម អនុលោម្បដ្ឋាយេន ធម្មយោ ។ . . .
 សអនុលោម្បដ្ឋាយេន ធម្មយោ សហជាតប្បដ្ឋាយេន
 ធម្មយោ បដិច្ចសនិសំ ។ . . . អត្ថមត្តប្បដ្ឋាយេន
 ធម្មយោ បដិច្ចសនិសំ ។ . . . វិនិស្សយប្បដ្ឋាយេន
 ធម្មយោ ពន្ធសនិសំ ។

[១១៧] ឧបាសាសា ធម្ម ឧបាសាសា ធម្ម
 ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ធម្មយោ អារម្មណ្យ-
 បទិស្សយោ អនុលោមទិស្សយោ ធម្មកត្តបទិស្សយោ
 ។ បេ ។ ធម្មកត្តបទិស្សយោ ឧបាសាសា ឧបាសា-
 សា ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ធម្មយោ ភីសា ។
 លោធិណាណា ធម្ម លោធិណាណា ធម្មស្ស
 ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ធម្មយោ អារម្មណ្យបទិ-
 ស្សយោ អនុលោមទិស្សយោ ធម្មកត្តបទិស្សយោ
 ។ បេ ។ ធម្មកត្តបទិស្សយោ សន្តំ ឧបទិស្សយ

ត្ថកឧបាសាសា ធម្មសម្មយុត្តកត្ថក មុន ។ ជាច្រើន ខែត្ថកឧបា-
 សាសាសា ក្រោយ ។ ដោយអនុលោម្បដ្ឋាយេន ត្ថកឧបាសាសា ធម្មសម្មយុត្ត-
 កត្ថក ជាច្រើន ខែត្ថក ដោយអនុលោម្បដ្ឋាយេន ។ មូល ធម្មក
 ត្ថកត្ថក ត្ថកឧបាសាសា ត្ថកសម្មយុត្តកត្ថក មុន ។ ជាច្រើន ខែ
 ត្ថកឧបាសា ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ក្រោយ ។ ដោយអនុលោម្បដ្ឋាយេន ។
 . . . ជាច្រើន ដោយសម្មនុលោម្បដ្ឋាយេន ជាច្រើន ដោយសហជាត-
 ប្បដ្ឋាយេន គឺ ដូចគ្នាទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ។ . . . ជាច្រើន ដោយអត្ថ-
 មត្តប្បដ្ឋាយេន គឺ ដូចគ្នាទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ។ . . . ជាច្រើន ដោយ
 វិនិស្សយប្បដ្ឋាយេន គឺ ដូចគ្នាទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ។

[១១៨] ឧបាសាសា ជាច្រើន ខែត្ថកឧបាសាសា ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ប្រាសាសាអារម្មណ្យបទិស្សយោ អនុលោមទិស្សយោ
 ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ។ បេ ។ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន គឺ ត្ថកឧបាសា ជា
 ច្រើន ខែត្ថកឧបាសា ដោយឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន ត្ថកឧបាសា ។
 លោធិណាណា ជាច្រើន ខែត្ថកឧបាសាសា ដោយឧបទិស្សយ-
 ប្បដ្ឋាយេន ប្រាសាសាអារម្មណ្យបទិស្សយោ អនុលោមទិស្សយោ ឧបទិស្សយ-
 ប្បដ្ឋាយេន ។ បេ ។ ឧបទិស្សយប្បដ្ឋាយេន គឺ មូល ក្រសែយ ឧបទិស្ស

នាង ទេត ។ មេ ។ សមាមត្តិ ឧប្បទេត មាន
 ជម្រក ជំងឺ កណ្តាតិ សីល ។ មេ ។ បញ្ច ...
 រត់ ។ មេ ។ បត្តិ ... រេតាសង់ ឧបទេ-
 ស្សាយ អនិច្ចំ អាទិយតិ ឥសា ... មិសុណំ ...
 នាង ទេត ។ មេ ។ សមាមត្តិ ឧប្បទេត មាន
 ជម្រក ជំងឺ កណ្តាតិ សីល ឧបទេស្សាយ ... រត់
 ... បត្តិ ... រេតាសង់ ឧបទេស្សាយ នាង ទេត
 ។ មេ ។ សង្ឃំ គិទ្ធតិ សទ្ធា ។ មេ ។ រេតា-
 សង់ សទ្ធាយ ។ មេ ។ ជលសមាមត្តិយា ឧប-
 ទេស្សាយប្បទេយន បទ្ធកយោ ។ រេតាទេតានោ
 បញ្ច ឧទាទានស្ស ឧប្បស្ស ឧបទេស្សាយប្បទេយន
 អទ្ធកយោ ។ មេ ។ មតត្តមទេស្សាយោ សង្ឃំ ឧប-
 ទេស្សាយ នាង ជម្រក ជំងឺ កណ្តាតិ សីល
 ។ មេ ។ រេតាសង់ ឧបទេស្សាយ អនិច្ចំ ... ឥ-
 សា ... មិសុណំ ... ឥសា ... សង្ឃំ ... សទ្ធា ...
 ជំល្ហេមំ ... ឯកករិកំ ... បរិបទ្ធា ... បរិបទ្ធា ...
 តាមយាតំ ... ឯកកយាតំ ... សទ្ធា ។ មេ ។ រេតា-
 សង់ ឧទាទាននាង ឧបទេស្សាយប្បទេយន បទ្ធកយោ ។
 ម្តលំ កាកត្តំ សទ្ធា ឧបទេស្សាយ នាង ជម្រក

ហើយឱ្យ ឱ្យវាទ ។ មេ ។ ញ៉ាំងសមាមត្តិ ឱ្យកើតឡើង កម្លាំងមាន
 ប្រកាន់ជំងឺ ឱ្យសីល ។ មេ ។ ឱ្យបញ្ច ... ឱ្យវាទ ។ មេ ។ ឱ្យ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ... កាស្រ័យ ឱ្យសមាមត្តិ ហើយឱ្យឱ្យ ឱ្យ
 ឱ្យឱ្យផលគេទាំងឡាយ កុណា ... ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ... ឱ្យ ឱ្យ
 វាទ ។ មេ ។ ញ៉ាំងសមាមត្តិឱ្យកើតឡើង កម្លាំងមាន ប្រកាន់ជំងឺ
 កាស្រ័យ ឱ្យសីល ... ឱ្យវាទ ... ឱ្យសេចក្តីប្រាថ្នា ... កា-
 ស្រ័យ ឱ្យសមាមត្តិ ហើយឱ្យ ឱ្យវាទ ។ មេ ។ មិសុណស្ស សទ្ធា
 ។ មេ ។ រេតាសង់ ជំងឺ ឱ្យសទ្ធា ។ មេ ។ ឱ្យឱ្យសមាមត្តិ
 ដោយឧបទេស្សាយប្បទេយន ។ ឱ្យវាទដោយ ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ
 ដោយឧបទេស្សាយប្បទេយន ។ មេ ។ ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ឱ្យឱ្យ កា-
 ស្រ័យ ឱ្យសទ្ធា កម្លាំងមាន ប្រកាន់ ជំងឺ ឱ្យសីល ។ មេ ។ កា-
 ស្រ័យ ឱ្យសមាមត្តិ ឱ្យឱ្យផលគេទាំងឡាយ ... កុណា ...
 ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ... ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ... ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ...
 ឱ្យវិ-ក ... ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ... ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ
 ប្បយ ... ប្រតិបត្តិប្បទេយន ... ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ... ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ
 ឱ្យឱ្យឱ្យ ... ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ... សទ្ធា ។ មេ ។ រេតា-
 សង់ ឱ្យឱ្យឱ្យ ឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យឱ្យ ដោយឧបទេស្សាយប្បទេយន ។ ឱ្យ
 ឱ្យឱ្យ ឱ្យឱ្យឱ្យ ឱ្យឱ្យ កាស្រ័យ ឱ្យសទ្ធា ហើយឱ្យឱ្យឱ្យ

និទ្ទិ កត្តកាតំ សីលំ ។ បេ ។ សេនាសងំ ទមនិ-
 ស្សាយ អនិទ្ទំ អាមិយតំ មុណា . . . បិសុណំ . . .
 បុរសំ . . . សម្មំ . . . សន្តិ . . . ចិន្ទាចំ . . . ឯកា-
 រាវិកំ . . . បរិបទ្ធ . . . បាធាវិ . . . តាមយាតំ . . .
 បិចារយោតំ . . . សន្តា ។ បេ ។ សេនាសងំ ទុចារា-
 នាងំ សម្មយុត្តកាននក្ខ ទន្ទាងំ ទមនិស្សយប្បច្ចាយន
 បច្ចាយេ ។ ទុចារាធាវិ ច រោទុចារាធាវា ច កត្ត-
 ទុរាណនស្ស ធម្មស្ស ទមនិស្សយប្បច្ចាយន បច្ចាយេ
 រាម្មណ្ណបទិស្សយា អនន្តបទិស្សយា មកត្តប-
 ទិស្សយា ។ បេ ។ មកត្តបទិស្សយា តីលំ ។

(១២៦) រោទុចារាធាវា ធម្មោ រោទុចារាធាវាស្ស
 ធម្មស្ស បុរាណាគប្បច្ចាយន បច្ចាយេ អាម្មណបុរា-
 ណាតំ វត្តបុរាណាតំ ។ អាម្មណបុរាណាតំ ធម្មំ . . .
 វត្តំ អនិទ្ធាតា ។ បេ ។ រោមនស្សំ ទប្បដ្ឋតិ និទ្ធន
 ចត្តុចា រូងំ បស្សតិ និទ្ធាយ សោគនាគុយា សន្តិ
 សុណាតំ រូងាយកងំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស រោម្មត្វាយ-
 កងំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្តបុរាណាតំ ចត្តាយកងំ
 ចត្តវិញ្ញាណស្ស កាយាយកងំ . . . វត្ត រោទុចា-
 រាធាវិ ទន្ទាងំ បុរាណាគប្បច្ចាយន បច្ចាយេ ។

ច្រកនំទិដ្ឋិ ខ្ញុំសីល ។ បេ ។ អាស្រ័យ ខ្ញុំសេនាសងៈ ហើយល្អប-
 យក ខ្ញុំច្រក្សវេសគេមិនបានឲ្យ កុហក . . . ខ្ញុំតាក្សត្រាញតំ . . .
 ខ្ញុំតាក្សក្រកំ . . . ខ្ញុំតាក្សរកយកយ . . . ខ្ញុំវិ-ភ . . . ខ្ញុំតារកយក
 ច្រក្សគ . . . ខ្ញុំតារប្រុងយកច្រក្សក្នុងជុំមួយ . . . ត្រង់ខ្ញុំដូចគ្នា . . . ខ្ញុំ
 ច្រក្សអ្នកដទៃ . . . ខ្ញុំតារសម្លាប់អ្នកស្រុក . . . ខ្ញុំតារសម្លាប់អ្នកខិតម
 . . . សន្តា ។ បេ ។ សេនាសងៈ ជាប់ច្រើន ខែក្នុងឧបាសមនិ ខែក្នុង
 សម្បយកក្នុងនី ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ ទុចារាធមមិក្ខំ រោ-
 ទុចារាធមមិក្ខំ ជាប់ច្រើន ខែឧបាសមនិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
 បានដល់ ការម្មណ្ណបទិស្សយ អនន្តបទិស្សយ និងមកត្តបទិស្សយ
 ។ បេ ។ មកត្តបទិស្សយ មានវិវៈ ៣ ។

(១២៧) រោទុចារាធមមិ ជាប់ច្រើន ខែរោទុចារាធមមិ
 ដោយបុរាណប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណ្ណបុរាណា និងវត្តបុរាណា ។
 ការម្មណ្ណបុរាណា គឺ (បុគ្គល) ខ្ញុំចក្ខុ . . . ខ្ញុំវត្ត ជាមិនទៀត ។ បេ ។
 រោមនស្ស កើតទៀត បុគ្គល ឃើញ ខ្ញុំរូប ដោយទិព្វចក្ខុ គូ
 ខ្ញុំសំរទៀត ដោយទិព្វសោភពាតុ ប្រាយគនៈ (ជាប់ច្រើន) ខែចក្ខុ-
 វិញ្ញាណ ដោយដ្ឋកាយគនៈ (ជាប់ច្រើន) ខែកាយវិញ្ញាណ ។ ចក្ខុ-
 បុរាណា គឺ ចក្ខុយកមៈ (ជាប់ច្រើន) ខែចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយកមៈ
 . . . វត្ត ជាប់ច្រើន ខែរោទុចារាធមមិ ដោយបុរាណប្បច្ច័យ ។

នោឧបាសម្ពុទ្ធ ធម្មោ ឧបាសាទស្ស ធម្មស្ស ប្រាជ្ញា-
 វិញ្ញាណប្បវេណី បច្ចុយោ អាម្មណប្បវេណី វត្ថុប្បវេណី ។
 អាម្មណប្បវេណី ចក្កំ ... វត្ថុំ អស្មណទេវី អភិទទ្ទតិ
 វំ អាភ្ន វាសា ឧប្បន្នតិ វិជ្ជំ ... ។ វត្ថុប្បវេណី
 វត្ថុ ឧបាសាទាធិ ប្បវេណីវិញ្ញាណប្បវេណី បច្ចុយោ ។ នោ-
 ឧបាសម្ពុទ្ធ ធម្មោ ឧបាសាទស្ស ច នោឧបាសាទស្ស
 ធម្មស្ស ប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី បច្ចុយោ អាម្មណ-
 ប្បវេណី វត្ថុប្បវេណី ។ អាម្មណប្បវេណី ចក្កំ-
 ... វត្ថុំ អស្មណទេវី អភិទទ្ទតិ វំ អាភ្ន ឧបាសាទ-
 ា អស្មណប្បវេណី វ ចក្កា ឧប្បន្នតិ ។ វត្ថុប្បវេណី
 វត្ថុ ឧបាសាទាធិ អស្មណប្បវេណី វត្ថុ ឧបាសាទ-
 ាវិញ្ញាណប្បវេណី បច្ចុយោ ។

[១២១] ឧបាសម្ពុទ្ធ ធម្មោ នោឧបាសាទស្ស
 ធម្មស្ស ប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី បច្ចុយោ ។ សង្កត្តំ ។
 នោឧបាសម្ពុទ្ធ ធម្មោ នោឧបាសាទស្ស ធម្មស្ស ប្រា-
 ជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី បច្ចុយោ ។ សង្កត្តំ ។ ឧបាសាទ-
 ា នោឧបាសម្ពុទ្ធ ច ធម្មោ នោឧបាសាទស្ស
 ធម្មស្ស ប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី បច្ចុយោ ។ សង្កត្តំ ។
 ... អាសេវនប្បវេណី បច្ចុយោ ។

នោឧបាសម្ពុទ្ធ ជាច្រើន ខែឧបាសម្ពុទ្ធ ដោយប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី
 ប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី វិញ្ញាណប្បវេណី ។ អាម្មណប្បវេណី គឺ
 (បុគ្គល) ខ័ន្ទត្ថ ... ក្រេតអា វិភាយ ខ័ន្ទត្ថ កនៈ ប្រាជ្ញា ឧប-
 វត្ថុនាម វិញ្ញាណប្បវេណី វិញ្ញាណប្បវេណី ... ។ វត្ថុប្បវេណី គឺ វត្ថុ
 ជាច្រើន ខែឧបាសម្ពុទ្ធ ដោយប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី ។ នោឧបាសម្ពុទ្ធ
 ជាច្រើន ខែឧបាសម្ពុទ្ធជឺ នោឧបាសម្ពុទ្ធជឺ ដោយប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្ប-
 វេណី ប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី វិញ្ញាណប្បវេណី ។ អាម្មណប្បវេណី
 គឺ (បុគ្គល) ខ័ន្ទត្ថ ... ក្រេតអា វិភាយ ខ័ន្ទត្ថ ឧបាសម្ពុទ្ធ
 ប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី ប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី ។ វត្ថុប្ប-
 វេណី គឺ វត្ថុ ជាច្រើន ខែឧបាសម្ពុទ្ធជឺ ខែឧបាសម្ពុទ្ធជឺ
 ដោយប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី ។

[១២២] ឧបាសម្ពុទ្ធ ជាច្រើន ខែនោឧបាសម្ពុទ្ធ ដោយ
 ប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ នោឧបាសម្ពុទ្ធ ជាច្រើន
 ខែនោឧបាសម្ពុទ្ធ ដោយប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។
 ឧបាសម្ពុទ្ធជឺ នោឧបាសម្ពុទ្ធជឺ ជាច្រើន ខែនោឧបាសម្ពុទ្ធ
 ដោយប្រាជ្ញាវិញ្ញាណប្បវេណី ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ... ជាច្រើន
 ដោយអាសេវនប្បវេណី ។

[១២៤] លោកុទានានា ធម្មោ លោកុទានានាធម្មស្ស
 ធម្មស្ស វាហារាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភីលិ មិគ្គា-
 យេវ ធម្មត្រ័យប្បច្ច- យេវ ធម្មត្រ័យប្បច្ច-
 យេវ បច្ចយោ ភីលិ ប្រមីវិក្ខ័យេ ឯកំយេវ ។
 ... វាហនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភីលិ ។

[១២៥] ឧទានានា ធម្មោ ឧទានានាធម្មស្ស ធម្មស្ស
 វាហារាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទានានា ធម្មត្រ័យ ធម្មត្រ័យ
 ធម្មត្រ័យ ឧទានានា ធម្មត្រ័យ ធម្មត្រ័យ ធម្មត្រ័យ ។
 ... វាហារាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម្ម ។

[១២៦] ឧទានានា ធម្មោ លោកុទានានាធម្មស្ស
 ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចា-
 ជាតំ ។ សហជាតា ឧទានានា ធម្មសមុទ្រាជាតំ ព្រាតំ
 វិញ្ញយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតំ^(១) បច្ចាជា-
 តា ឧទានានា ធម្មសមុទ្រា ធម្មស្ស កាយស្ស វិញ្ញ-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុទានានា ធម្មោ
 លោកុទានានាធម្មស្ស ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតំ បុរាជាតំ បច្ចាជាតំ ។ សម្ពុត្តំ ។

១ អធិប្បវេណី វិវិដ្ឋំ ។

[១២៧] លោកុទានានា ធម្មោ លោកុទានានាធម្មស្ស
 ធម្មស្ស វាហារាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភីលិ មិគ្គា-
 យេវ ធម្មត្រ័យប្បច្ច- យេវ ធម្មត្រ័យប្បច្ច-
 យេវ បច្ចយោ ភីលិ ប្រមីវិក្ខ័យេ ឯកំយេវ ។
 ... វាហនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ភីលិ ។

[១២៨] ឧទានានា ធម្មោ ឧទានានាធម្មស្ស ធម្មស្ស
 វាហារាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧទានានា ធម្មត្រ័យ ធម្មត្រ័យ
 ធម្មត្រ័យ ឧទានានា ធម្មត្រ័យ ធម្មត្រ័យ ធម្មត្រ័យ ។
 ... វាហារាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធម្ម ។

[១២៩] ឧទានានា ធម្មោ លោកុទានានាធម្មស្ស
 ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចា-
 ជាតំ ។ សហជាតា ឧទានានា ធម្មសមុទ្រាជាតំ ព្រាតំ
 វិញ្ញយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតំ^(១) បច្ចាជា-
 តា ឧទានានា ធម្មសមុទ្រា ធម្មស្ស កាយស្ស វិញ្ញ-
 យុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ លោកុទានានា ធម្មោ
 លោកុទានានាធម្មស្ស ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតំ បុរាជាតំ បច្ចាជាតំ ។ សម្ពុត្តំ ។

១ អធិប្បវេណី វិវិដ្ឋំ ។

នោទុក្ខានាមេ ធម្មា ទុក្ខានានស្ស ធម្មស្ស វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ បុរោជានំ វត្ថុ ទុក្ខានានំ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ ។ នោទុក្ខានាមេ ធម្មា
 ទុក្ខានានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ
 បុរោជានំ វត្ថុ ទុក្ខានានំ
 សម្បយុត្តកាណេ ទុក្ខានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋ-
 យោ ។ ទុក្ខានាមេ ធម្មា ទុក្ខានានេ ធម្មា
 នោទុក្ខានានស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ
 សុហោជានំ បដ្ឋានានំ ។ សហោជានំ ទុក្ខានានេ ធម្ម
 សម្បយុត្តកាណេ ទុក្ខានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋ-
 យោ ។ បដ្ឋានានេ ទុក្ខានាន
 ធម្មសម្បយុត្តកាណេ ទុក្ខានំ បុរោជានស្ស វិប្បយុត្ត
 កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ ។

[១៦៧] ទុក្ខានាមេ ធម្មា ទុក្ខានានស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ វិជ្ជតានំ កា-
 ប្បតានានស្ស អត្ថិប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ ។ តេត្តំ ។
 ទុក្ខានាមេ ធម្មា នោទុក្ខានានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ សហោជានំ បដ្ឋានានំ ។ សហ-
 ោជានំ ទុក្ខានានេ សម្បយុត្តកាណេ ទុក្ខានំ វិប្បយុត្ត-
 កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋានយេ បដ្ឋយោ ។

នោទុក្ខានាមេ ជាបច្ច័យ នៃទុក្ខានាមេ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន-
 ប្រាសវ័ប្បរោគ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃក្លានុក្លាន ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋាន ។ នោទុក្ខានាមេ ជាបច្ច័យ នៃទុក្ខានាមេផង នៃនាទុក្ខ-
 ានាមេផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃក្លានុក្លានផង នៃក្លានុក្លានក្នុងផង ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។
 ទុក្ខានាមេក្តី នោទុក្ខានាមេក្តី ជាបច្ច័យ នៃនាទុក្ខានាមេ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ប្រាសវ័សហោជានំ វិជ្ជតោជានំ ។ សហោជាន-
 ំ ក្លានុក្លានក្តី ក្លានុក្លានក្នុងក្តី ជាបច្ច័យ នៃក្លានុក្លានក្នុង-
 ក្តី ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន ។ វិជ្ជតោជានំ គឺ ក្លានុក្លានក្តី ក្លាន-
 ុក្លានក្នុងក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលហោជានុ ដោយវិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋាន ។

[១៦៨] ទុក្ខានាមេ ជាបច្ច័យ នៃទុក្ខានាមេ ដោយក្លិ-
 ប្បដ្ឋាន គឺ ទុក្ខានាមេ ជាបច្ច័យ នៃក្លានុក្លាន ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាន ។
 ក្លានុក្លាននាមេ ជាបច្ច័យ នៃនាទុក្ខានាមេ ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាន ប្រា-
 សវ័សហោជានំ វិជ្ជតោជានំ ។ សហោជានំ គឺ ក្លានុក្លាន ជាបច្ច័យ
 នៃក្លានុក្លានក្នុងផង នៃក្លានុក្លានក្នុងក្នុងផង ដោយអត្ថិប្បដ្ឋាន ។

បញ្ញាសិកា ឧបាសម្ភិកា បុរោហិតស្ស ភិក្ខុស្ស កា-
យស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មោ
បុរោហិតស្ស ធម្មោ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-
យេន បច្ចុយោ ។ សង្កឹត្តំ ធម្មិក្ខុសង្កឹសំ ។ ធម្មោ
ឧបាសម្ភិកោ ធម្មោ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ សហជាតំ បុរោហិតំ បញ្ញាសិកំ ភាសាវំ វគ្គិ-
យំ ។ សង្កឹត្តំ វិប្បាសិតំ ។ ធម្មោ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មោ
ឧបាសម្ភិកោ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ស-
ហជាតំ បុរោហិតំ ។ សហជាតំ សហជាតិសង្កឹសំ
បុរោហិតំ បុរោហិតសង្កឹសំ ។ ធម្មោ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មោ
ឧបាសម្ភិកោ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហ-
ជាតំ បុរោហិតំ ។ សង្កឹត្តំ ។ សហជាតិសង្កឹសំ សហជាតំ វិប្បាសិតំ បុរោហិតសង្កឹ-
សំ បុរោហិតំ ។ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មោ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មោ
ឧបាសម្ភិកោ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
សហជាតំ បុរោហិតំ ។ សហជាតំ វិប្បាសិតំ បុរោ-
ហិតំ ។ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មោ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចុយោ ។ ធម្មោ ។ សហជាតំ វិប្បាសិតំ វគ្គិ-
យំ ។ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មោ ឧបាសម្ភិកោ ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

ឧបញ្ញាសិកា គឺ ពួកឧបាសម្ភិកា ជាចម្លើយ ខែកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។ ឧបាសម្ភិកា ជាចម្លើយ ខែឧបាសម្ភិកា ខែ
នៃឧបាសម្ភិកា ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ដូចគ្នា
នឹងបច្ចុយេន ។ នៃឧបាសម្ភិកា ជាចម្លើយ ខែនៃឧបាសម្ភិកា
ដោយអត្ថិប្បច្ចយ បានដល់សហជាតិ បុរោហិត បញ្ញាសិក ភាសា
វិប្បាសិតំ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល បណ្តឹង ធម្មិក្ខុសង្កឹសំ ។
នៃឧបាសម្ភិកា ជាចម្លើយ ខែឧបាសម្ភិកា ដោយអត្ថិប្បច្ចយ បាន
ដល់សហជាតិ នឹងបុរោហិត ។ សហជាតិ ដូចគ្នានឹងសហជាតិប្បច្ចយ
វិប្បាសិតំ ឧបញ្ញាសិក ដូចគ្នានឹងបុរោហិតប្បច្ចយវិប្បាសិតំ ។ នៃឧបាសម្ភិកា
ជាចម្លើយ ខែឧបាសម្ភិកា ខែនៃឧបាសម្ភិកា ដោយអត្ថិ-
ប្បច្ចយ បានដល់សហជាតិ នឹងបុរោហិត ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។
សហជាតិ ដូចគ្នានឹងសហជាតិប្បច្ចយវិប្បាសិតំ បុរោហិត ដូចគ្នានឹងបុរោ-
ហិតប្បច្ចយវិប្បាសិតំ បណ្តឹង ធម្មិក្ខុសង្កឹសំ ។ ឧបាសម្ភិកា ខែឧបាស-
ម្ភិកា ជាចម្លើយ ខែឧបាសម្ភិកា ដោយអត្ថិប្បច្ចយ បានដល់សហ-
ជាតិ នឹងបុរោហិត ។ សហជាតិ គឺ វិប្បាសិតំ ពួកសម្បយុក្ខកុស្តិ
ជាចម្លើយ ខែកម្មបុរោហិត ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។ ធម្មោ ។ សហជាតិ
គឺ វិប្បាសិតំ វគ្គិយំ ជាចម្លើយ ខែកម្មបុរោហិត ដោយអត្ថិប្បច្ចយ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ចក្កំ ។ ទុច្ចានានោ ៨ លោទុច្ចានានោ ៩ ធម្មា
 លោទុច្ចានានស្ស ធម្មស្ស អត្ថិញ្ញច្ចយេន មច្ចយោ
 សហជាតិ បុរោជិតំ បច្ឆាជិតំ អាហារំ វិន្រ្ទិយំ ។
 សហជាតោ លោទុច្ចានានោ ឯកោ ទន្លោ ៥ ទុច្ចា-
 ណោ ៨ តិណ្ណត្ថំ ទន្លាចំ ចិត្តសមុដ្ឋានានេត្វ រូទាចំ
 អត្ថិញ្ញច្ចយេន មច្ចយោ ។ ១ ទន្លា . . . ។ សហជាតា
 ទុច្ចានោ ៨ អហានុតំ ៥ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូទាចំ
 អត្ថិញ្ញច្ចយេន មច្ចយោ ។ សហជាតា ទុច្ចានា
 ណំ វត្ថុ ៨ លោទុច្ចានានានំ ទន្លាចំ អត្ថិញ្ញច្ចយេន
 មច្ចយោ ។ បច្ឆាជិតា ទុច្ចានោ ៨ សម្មយុត្តកា
 ៨ ទន្លា បុរោជិតស្ស ធម្មស្ស កាយស្ស អត្ថិញ្ញ-
 យេន មច្ចយោ ។ បច្ឆាជិតា ទុច្ចានោ ៨ សម្ម-
 យុត្តកា ៥ ទន្លា កកត្ថិញ្ញិយេ វេយ្យាក ៥ វេទស្ស
 កាយស្ស អត្ថិញ្ញច្ចយេន មច្ចយោ ។ បច្ឆាជិតា ទុ-
 ច្ចានោ ៨ សម្មយុត្តកា ៥ ទន្លា រូធមិវិត្រ្តិយេត្វ
 កកត្ថាទ្ធានំ អត្ថិញ្ញច្ចយេន មច្ចយោ ។ ទុច្ចានា-
 នោ ៨ លោទុច្ចានានោ ៥ ធម្មា ទុច្ចានានស្ស
 ៥ លោទុច្ចានានស្ស ៥ ធម្មស្ស អត្ថិញ្ញច្ចយេន
 មច្ចយោ សហជាតំ បុរោជិតំ ។ សហជាតា

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ចក្កៈ ។ ទុច្ចានានេត្វិកំ លោទុច្ចានានេត្វិកំ ជាបច្ច័យ វៃរោទុច្ចា-
 នានេត្វិ ដោយអត្ថិញ្ញច្ច័យ បាទដល់សហជាត បុរោជិត បច្ឆាជិត
 កាយា វិនិត្រ្តិយ ។ សហជាត គឺ លោទុច្ចានានេត្វិ ចក្កំ ក្នុង
 ទុច្ចានេត្វិ ជាបច្ច័យ វៃទន្ល ក្បដនី វៃក្នុងចិត្តសមុដ្ឋានេត្វិ ដោយ
 អត្ថិញ្ញច្ច័យ ទន្ល ៥ . . . ។ សហជាត គឺ ក្នុងទុច្ចានេត្វិ ក្នុង
 មហាក្នុងកំ ជាបច្ច័យ វៃក្នុងចិត្តសមុដ្ឋានេត្វិ ដោយអត្ថិញ្ញច្ច័យ ។
 សហជាត គឺ ក្នុងទុច្ចានេត្វិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃក្នុងរោ-
 ទុច្ចានានេត្វិ ដោយអត្ថិញ្ញច្ច័យ ។ បច្ឆាជិត គឺ ក្នុងទុច្ចានេត្វិ
 ក្នុងសម្មយុត្តកេត្វិ ជាបច្ច័យ វៃកាយនេះ វៃសេតិកទុ ដោយ
 អត្ថិញ្ញច្ច័យ ។ បច្ឆាជិត គឺ ក្នុងទុច្ចានេត្វិ ក្នុងសម្មយុត្តកេត្វិ
 កកត្ថិវិយាកក្កំ ជាបច្ច័យ វៃកាយនេះ ដោយអត្ថិញ្ញច្ច័យ ។
 បច្ឆាជិត គឺ ក្នុងទុច្ចានេត្វិ ក្នុងសម្មយុត្តកេត្វិ រូធមិវិត្រ្តិយេត្វ
 ជាបច្ច័យ វៃក្នុងកកត្ថាទ្ធា ដោយអត្ថិញ្ញច្ច័យ ។ ទុច្ចានានេត្វិ
 លោទុច្ចានានេត្វិ ជាបច្ច័យ វៃទុច្ចានានេត្វិវិនី វៃលោទុច្ចានានេត្វិវិនី
 ដោយអត្ថិញ្ញច្ច័យ បាទដល់សហជាត វិនិបុរោជិត ។ សហជាត

គេ ឧបាសាគោ ធីតា ខេត្ត ៥ ជំនុំចាតាចក្ខុ
តិណ្ណជំនុំ បញ្ជាក់ កាម្មភាពាចស្ស ៥ ពិន្តសម្មត្តាចាតំ
រួចរំ អង្គិញ្ញយេន បទ្វយោ ម្លេ ខុទ្ទា ... ។
ចក្ខុ ។ សហជានំ ជំនុំចាតាចក្ខុ កុត្ត ៧ កាម្ម-
កោណស្ស សម្មយុត្តកាចក្ខុ ខុទ្ទាតំ អង្គិញ្ញយេន
បទ្វយោ ។ ចក្ខុ ។

[១២៥] ចោតុយា ៧ វាវច្ឆលោ ៧ អនិប-
តំយោ ៧ អនន្តរេ ៧ សមនន្តរេ ៧ សហជានេ
៧ មត្តាមត្តេ ៧ ចំស្សាយ ៧ ឧបទិស្សយេ ៧
បុរេជានេ តិណ្ណំ បច្ឆាជានេ តិណ្ណំ អាសវិនេ ៧
តាយ្មេ តិណ្ណំ វិចារេន ធីតំ អាសារេ តិណ្ណំ វត្តិយេ
តិណ្ណំ ឈានេ តិណ្ណំ មន្តេ ៧ សម្មយុត្តេ ៧
វិញ្ញយុត្តេ មក្ខ អង្គិយា ៧ ចត្តិយា ៧ វិភាត ៧
អវិភេត ៧ ។

[១២៦] ឧបាសាគោ ធីតា ឧបាសាគោ
ចក្ខុស្ស កាម្មភាពាច្ឆាយន បទ្វយោ សហជានប្បច្ច-
យេន បទ្វយោ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បទ្វយោ ។
ឧបាសាគោ ធីតា គេ ឧបាសាគោ ចក្ខុស្ស

គី គេ ឧបាសាគោ ១ តិ ចិវ្ណុបាសាគោ ៧ បច្ច័យ វៃខេត្ត ៣ ផល
វៃកាម្មភាពាចនេ វៃក្ខតិញ្ញសម្មត្តាច្បយេន ដោយអង្គិញ្ញយេ ខេត្ត
... ។ ចក្ខុ ៧ សហជាន គី ចិវ្ណុបាសាគោ កុត្ត ៧ បច្ច័យ វៃកាម្ម-
ភាពាចនេ វៃក្ខតិញ្ញសម្មយុត្តកកុត្តនេ ដោយអង្គិញ្ញយេ ។ ចក្ខុ ។

[១២៧] កុតិចេត្តិយ មានព្រះ ៧ កុតិសម្មណប្បច្ច័យ
មានព្រះ ៧ កុតិអនិបតិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិអនន្តរប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ៧ កុតិសមនន្តរប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិសហជានប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ៧ កុតិកាម្មភាពប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិវិញ្ញយេប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ៧ កុតិឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិបុរេជានប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ៧ កុតិបច្ឆាជានប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិអាសវិនប្បច្ច័យ មាន
ព្រះ ៧ កុតិវិចារេនប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិវិភាតប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិ
អវិភេតប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិ
វិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិអង្គិញ្ញយេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិ
អង្គិញ្ញយេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិអង្គិញ្ញ-
យេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិអង្គិញ្ញ-
យេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កុតិវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ។

[១២៨] ឧបាសាគោ ៧ បច្ច័យ វៃឧបាសាគោ ដោយស-
ម្មណប្បច្ច័យ បច្ច័យ ដោយសហជានប្បច្ច័យ បច្ច័យ ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ ឧបាសាគោ ៧ បច្ច័យ វៃគេ ឧបាសាគោ

សហគម្មត្ថយេន បច្ឆយោ ឧបចិស្សយប្បច្ឆយេន
 បច្ឆយោ បច្ឆាសិកប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ បុរាសិកប្បច្ឆ-
 យេន បច្ឆយោ ។ ឧបាសាសោ ច លោធុតាសាសោ គ
 ណ្ណា ឧបាសាសស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ឆយេន
 បច្ឆយោ សហគម្មត្ថយេន បច្ឆយោ ឧបចិស្សយ-
 ប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។ ឧបាសាសោ ច លោធុតាសា-
 សោ គ ណ្ណា លោធុតាសស្ស ធម្មស្ស អាម្មណ-
 ប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ សហគម្មត្ថយេន បច្ឆយោ
 ឧបចិស្សយប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ បច្ឆាសិកប្បច្ឆយេន
 បច្ឆយោ ភាហារប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ គ្រឹះយប្បច្ឆ-
 យេន បច្ឆយោ ។ ឧបាសាសោ ច លោធុតាសាសោ
 គ ណ្ណា ឧបាសាសស្ស ច លោធុតាសាសស្ស ច ធម្មស្ស
 អាម្មណប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ សហគម្មត្ថយេន
 បច្ឆយោ ឧបចិស្សយប្បច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[១៣១] ទាហគុយា ទវ ណអាម្មណោ ទវ
 សត្វត្ត ទវ យេអវិគតេ ទវ ។

[១៣២] លោត្ថប្បច្ឆយោ ទវអាម្មណោ ទវ ...
 អសចិមតិយោ ទវ ទអត្តមត្តោ តីណិ ទធុប-
 ចិស្សយេ ទវ សត្វត្ត ទវ ទសម្បយុត្តេ តីណិ

ដោយសហគម្មត្ថយេន ជាបច្ឆយោ ដោយឧបចិស្សយប្បច្ឆយេន ជា
 បច្ឆយោ ដោយបុរាសិកប្បច្ឆយេន ។ ឧបាសាសោ ច លោធុតាសាសោ
 គ ណ្ណា ឧបាសាសស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ឆយេន
 សហគម្មត្ថយេន ជាបច្ឆយោ ដោយឧបចិស្សយប្បច្ឆយេន ។ ឧបាសាសោ
 ច លោធុតាសាសោ គ ណ្ណា លោធុតាសស្ស ធម្មស្ស អាម្មណ-
 ប្បច្ឆយេន ជាបច្ឆយោ ដោយសហគម្មត្ថយេន ជាបច្ឆយោ ដោយឧប-
 ចិស្សយប្បច្ឆយេន ជាបច្ឆយោ ដោយបច្ឆាសិកប្បច្ឆយេន ជាបច្ឆយោ ដោយ
 ភាហារប្បច្ឆយេន ជាបច្ឆយោ ដោយគ្រឹះយប្បច្ឆយេន ។ ឧបាសាសោ ច
 លោធុតាសាសោ គ ណ្ណា ឧបាសាសស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ឆយេន
 ជាបច្ឆយោ ដោយសហគម្មត្ថយេន ជាបច្ឆយោ ដោយឧបចិស្សយប្បច្ឆយេន ។

[១៣៣] កុនិទាហគុយា ទវ ទវ កុនិទាហគុយា-
 ប្បច្ឆយោ ទវ កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទា-
 ហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា ទវ ។

[១៣៤] កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា
 ... កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា
 ទវ កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា ទវ កុនិទាហគុយា ទវ ។

និព្វយុត្តេ នវ យោនត្ថយោ នវ នោវិគាតេ នវ ។

[១៣២] និព្វយុត្តេយោ ភាវុត្តិយោ នវ . . .

អធិបតីយោ នវ ។ អនុលោមមហាភិកា កាតត្វា ។

. . . អវិគាតេ នវ ។

ឧបាសម្ពុតំ ខំដិវំ ។

ទណ្ឌទានីយទុក្ខំ

បដិច្ចវិវេ

[១៣៣] ទណ្ឌទានីយំ ធម្មំ បដិច្ច ទណ្ឌទានី-

យោ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ យោត្ថយុត្តេយោ ទណ្ឌទានីយំ

ដកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធិ ចិត្តសមុត្តានាមញ្ញ រូបំ

ទ្វេ ទទ្វេ . . . បដិសន្ធិកុណោ ទទ្វេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ

បដិច្ច ទន្ធិ ដកំ បហាត្ថតំ . . . ។

យថា លោកិយេនុកំ ដំ កាតត្វំ ចំដ្ឋាយាការណំ ។

កុណិនិព្វយុត្តេយ្យំ មាឌវៈ ៧ កុណិនោនត្ថិយុត្តេយ្យំ មាឌវៈ ៧

កុណិនោតត្ថយុត្តេយ្យំ មាឌវៈ ៧ ។

[១៣៤] កុណិកាមុត្តយុត្តេយ្យំ មាឌវៈ ៧ ក្រោមនោតត្ថយុត្តេយ្យំ

. . . កុណិកាមុត្តយុត្តេយ្យំ មាឌវៈ ៧ ។ អនុលោមមហាភិកា បណ្ឌិត

ភយ្យំត្រៃតុរ ។ . . . កុណិកាមុត្តយុត្តេយ្យំ មាឌវៈ ៧ ។

ធម៌ ទណ្ឌទុក្ខៈ ។

ទណ្ឌទានីយទុក្ខំ

បដិច្ចវិវេ

[១៣៥] ទណ្ឌទានីយធម៌^(១) (ធម៌ជាប្រយោជន៍ដល់ទណ្ឌទុក្ខ)

កាស្រ័យ ខ្យំទណ្ឌទានីយធម៌ វេចកិកាខ្យំនិ ក្រោមនោតត្ថយុត្តេយ្យំ គី

ខន្ធ តុ កុំ ចិត្តសមុត្តានាមញ្ញ កាស្រ័យ ខ្យំទណ្ឌទានីយកុន្ធ ១ ខ្យំ

ខន្ធ ២ . . . វត្ថុ កាស្រ័យ ខ្យំកុន្ធខន្ធ កុណិកាមុត្តយុត្តេយ្យំ តុកុន្ធ

កាស្រ័យ ខ្យំវត្ថុ មហាតុក ១ . . . ។

លោកិយទុក្ខៈ យ៉ាវិណា បណ្ឌិត ភយ្យំត្រៃ (ទណ្ឌទានីយទុក្ខៈ)

យ៉ាវិណាវេ មិនមានការធ្វើឱ្យវិបាក ។ ត្រាវេ ។

១ កុសល អកុសល វិហារ វិនិយាម្យាត្រីកុន្ធាតុនិ ៣ ចំណុចនេះអស់ ។

ឧបាទានសម្បយុត្តទុក្ខំ

បដិច្ចវិវា

[១៣៤] ឧបាទានសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ខ.

កាណាទសម្បយុត្តាន្តា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដូយា
ឧបាទានសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តេយោ ខទ្ធា
វេ ខទ្ធលេ ... ។ ឧបាទានសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
ឧបាទានសម្បយុត្តាន្តា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុប្បដូយា
ឧបាទានសម្បយុត្តំ ខន្ធំ បដិច្ច ចិត្តសមុត្តាទំ
វិវា វិជ្ជិកវិញ្ញយុត្តលោកសហកតេ ខន្ធំ បដិច្ច
លោកោ ចិត្តសមុត្តាទំ វិវា វ ឧបាទាន
សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានសម្បយុត្តាន្តា ធម្ម
ឧបាទានសម្បយុត្តាន្តា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ហេតុ
ប្បដូយា ឧបាទានសម្បយុត្តំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តេយោ ខទ្ធា ចិត្តសមុត្តាទំ វិវា វេ ខទ្ធលេ ...
វិជ្ជិកវិញ្ញយុត្តលោកសហកតំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
តេយោ ខទ្ធា លោកោ ធម្ម ខន្ធំ ខន្ធលេ ... ។

ឧបាទានសម្បយុត្តទុក្ខំ

បដិច្ចវិវា

[១៣៥] ឧបាទានសម្បយុត្តធម្មំ (ធម្មំ ប្រាសាទាធម្មោ
ខន) កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាទានសម្បយុត្តធម្មំ វិបតិកវ្យាទំ ប្រោស
ហេតុប្បដូយ ភី ខន្ធ តា កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាទានសម្បយុត្តខន្ធ ខ ខ្ញុំ
ខន្ធ ៦ ... ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម្មំ (ធម្មំ វិជ្ជិកវិញ្ញយុត្តសហកតេ
ខន) កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាទានសម្បយុត្តធម្មំ វិបតិកវ្យាទំ ប្រោសហេតុ
ប្បដូយ ភី ចិត្តសមុត្តាទុក្ខ កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាទានសម្បយុត្តខន្ធ
លោកត្ថំ ចិត្តសមុត្តាទុក្ខត្ថំ កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាទាន វិវាច្រវៀងយ
លោកវិញ្ញយុត្តសហកតេខន្ធ ។ ឧបាទានសម្បយុត្តធម្មំ ឧបាទានសម្ប
យុត្តធម្មំ កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាទានសម្បយុត្តធម្មំ វិបតិកវ្យាទំ ប្រោស
ហេតុប្បដូយ ភី ខន្ធ តា ភី ចិត្តសមុត្តាទុក្ខត្ថំ កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាទាន
សម្បយុត្តខន្ធ ខ ខ្ញុំខន្ធ ៦ ... ខន្ធ តា ភី លោកត្ថំ កាស្រីយ
ខ្ញុំខន្ធ ខ វិវាច្រវៀងយលោកវិញ្ញយុត្តសហកតេខន្ធ ខ្ញុំខន្ធ ៦ ... ។

១ ធម្មនិសំណាកមួយ ២ ធម្មនិសំណាកមួយ ៣ ធម្មនិសំណាកមួយ ៤ ៦ ៧ ៨ ៩
និសំណាក ១០ ធម្មនិសំណាក ១១ ធម្មនិសំណាក ១២ ធម្មនិសំណាក ១៣ ធម្មនិសំណាក ១៤
វិវាច្រវៀង ១៥ វិវាច្រវៀង ១៦ វិវាច្រវៀង ១៧ វិវាច្រវៀង ១៨ ។

អរិយធម៌ខ្មែរ អនុលោមបុរាណ

ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ទូតណាទិវប្បយុត្តិ
 ធម្មោ ទឃ្មន្តិ ហេតុប្បទូយា ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ឯកំ
 ទន្ធិ បដិច្ច គយោ ទន្ធិ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ មេ
 ទេ . . . ចិដ្ឋិកតវប្បយុត្តិ លោកំ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 ណំ រូបំ បដិសន្ធិក្លាលា ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច គយោ ទន្ធិ កដន្តា ធម រូបំ មេ ទេ . . .
 ទេ . . . បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ទន្ធិ ឯកំ បហាក្ខតំ
 . . . ។ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ទូតណា
 សឃ្មយុត្តិ ធម្មោ ទឃ្មន្តិ ហេតុប្បទូយា ចិដ្ឋិ-
 កតវប្បយុត្តិ លោកំ បដិច្ច សឃ្មយុត្តិកា ទន្ធិ ។
 ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ទូតណាទិវប្បយុត្តិ
 ក ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ធម្មោ ទឃ្មន្តិ ហេតុប្ប-
 ទូយា ចិដ្ឋិកតវប្បយុត្តិ លោកំ បដិច្ច សឃ្មយុត្តិកា
 មន្តា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។ ទូតណាទិវប្បយុត្តិញ
 ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ធម្មំ បដិច្ច ទូតណាទិវប្បយុត្តិ
 ធម្មោ ទឃ្មន្តិ ហេតុប្បទូយា ចិដ្ឋិកតវប្បយុត្តិលោក-
 សហាគតំ ឯកំ ទន្ធិញ លោកញ បដិច្ច គយោ ទន្ធិ
 មេ ទេ . . . ។ ទូតណាទិវប្បយុត្តិញ ទូតណាទិ-
 វប្បយុត្តិញ ធម្មំ បដិច្ច ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ធម្មោ

អរិយធម៌ខ្មែរ អនុលោមបុរាណ

ទូតណាទិវប្បយុត្តិ អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទើបតើ
 ច្បើន ប្រោសហេតុប្បទូយ ទន្ធិ ក ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ
 ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ
 ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទន្ធិ ក ក្តី កដន្តាញ អស្រ័យ
 ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទ ក្តី បដិសន្ធិក្លាលា ទូតណាទិវប្បយុត្តិ . . . ក អ-
 ស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ឯកញ អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទ . . . ។
 ទូតណាទិវប្បយុត្តិ អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទើបតើច្បើន
 ប្រោសហេតុប្បទូយ ក ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ដែល
 ប្រោសហេតុប្បទូយ ។ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ
 អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទើបតើច្បើន ប្រោសហេតុប្បទូយ
 ក ចិត្តសមុដ្ឋានញ ចិត្តសមុដ្ឋានញ អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ដែល
 ប្រោសហេតុប្បទូយ ។ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ
 យុត្តិចម្រើន ទូតណាទិវប្បយុត្តិចម្រើន ទើបតើច្បើន ប្រោសហេតុ-
 ប្បទូយ ក ទន្ធិ ក អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ដែលប្រទូរំដោយលោក ក
 ប្រោសហេតុប្បទូយ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ ទ ទន្ធិ ក . . . ។ ទូតណាទិវប្បយុត្តិ-
 ចម្រើន អស្រ័យ ទូតណាទិវប្បយុត្តិចម្រើន ទូតណាទិវប្បយុត្តិចម្រើន

ឧបាសមម្បយុត្តរុក្ខៈ បដិវត្តន៍

ឧបាសមម្បយុត្តរុក្ខៈ បដិវត្តន៍

ឧប្បជ្ជតិ ហេតុម្បត្តយា ឧបាសមម្បយុត្ត ទេព្វ
 ៨ មហាក្កតេ ម បដិវត្ត ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូមំ ធិដ្ឋិតត-
 វិយ្យយុត្តលោកសមាគរត ទេព្វ ម លោកត្ស បដិវត្ត
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូមំ ១ ឧបាសមម្បយុត្តត្ថ ឧបាសម-
 វិយ្យយុត្តត្ថ ធម្មំ បដិវត្ត ឧបាសមម្បយុត្តា ម
 ឧបាសមវិយ្យយុត្តា ម ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុម្បត្តយា
 ធិដ្ឋិតតវិយ្យយុត្តលោកសមាគរំ ឯតំ ទទ្ធក្ក លោកត្ស
 បដិវត្ត តយោ ទទ្ធក ចិត្តសមុដ្ឋានត្ថ រូមំ ទ្វេ ទេព្វ . . . ១
 . . . (១០៧) ឧបាសមម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិវត្ត ឧបា-
 សមម្បយុត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាវុស្ណយុត្ត-
 យា ឧបាសមម្បយុត្តំ ឯតំ ទទ្ធក បដិវត្ត តយោ
 ទទ្ធក ទ្វេ ទេព្វ . . . ១ ឧបាសមម្បយុត្តំ ធម្មំ
 បដិវត្ត ឧបាសមវិយ្យយុត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាវុស្ណ-
 ម្បត្តយា ធិដ្ឋិតតវិយ្យយុត្តលោកសមាគរត ទេព្វ បដិវត្ត
 លោកោ ១ ឧបាសមម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិវត្ត ឧបា-
 សមម្បយុត្តា ម ឧបាសមវិយ្យយុត្តា ម ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ អាវុស្ណយុត្តយា ធិដ្ឋិតតវិយ្យយុត្តលោក-
 សមាគរំ ឯតំ ទទ្ធក បដិវត្ត តយោ ទទ្ធក លោកោ
 ៨ ទ្វេ ទេព្វ . . . ១ ឧបាសមវិយ្យយុត្តំ ធម្មំ

វេយភិក្ខុវ្យា ប្រាណាមម្បយុត្តំ គី ចិត្តសមុដ្ឋានម្ប អាស្រ័យ ទ្វេ
 ត្ថកឧបាសមម្បយុត្តត្ថ ទ្វេ ត្ថកមហាក្កតវិ ចិត្តសមុដ្ឋានម្ប
 អាស្រ័យ ទ្វេ ត្ថកទទ្ធក វេយភ្នេទ្វេ វេយភ្នេទ្វេ វេយភ្នេទ្វេ វេយភ្នេទ្វេ ទ្វេ
 លោកវេយ ១ ឧបាសមម្បយុត្តមិក្ខុ ឧបាសមម្បយុត្តមិក្ខុ អាស្រ័យ
 ទ្វេ ឧបាសមម្បយុត្តមិក្ខុ ទ្វេ ឧបាសមម្បយុត្តមិក្ខុ វេយភិក្ខុវ្យា
 ប្រាណាមម្បយុត្តំ គី ទទ្ធក ត្ថក ចិត្តសមុដ្ឋានម្ប អាស្រ័យ ទ្វេ
 ទទ្ធក ១ វេយភ្នេទ្វេ វេយភ្នេទ្វេ វេយភ្នេទ្វេ ទ្វេ លោកវេយ
 ទ្វេ ទទ្ធក ២ . . . ១

[១០៧] ឧបាសមម្បយុត្តមិ អាស្រ័យ ទ្វេ ឧបាសមម្ប-
 យុត្តមិ វេយភិក្ខុវ្យា ប្រាណាមម្បយុត្តំ គី ទទ្ធក ត្ថក អាស្រ័យ
 ទ្វេ ឧបាសមម្បយុត្តមិ ទ្វេ ទទ្ធក ២ . . . ១ ឧបាសមម្បយុត្តមិ
 អាស្រ័យ ទ្វេ ឧបាសមម្បយុត្តមិ វេយភិក្ខុវ្យា ប្រាណាមម្ប-
 យុត្តំ គី លោក អាស្រ័យ ទ្វេ ត្ថកទទ្ធក វេយភ្នេទ្វេ វេយភ្នេទ្វេ វេយភ្នេទ្វេ
 វេយភ្នេទ្វេ ១ ឧបាសមម្បយុត្តមិក្ខុ ឧបាសមម្បយុត្តមិក្ខុ
 អាស្រ័យ ទ្វេ ឧបាសមម្បយុត្តមិ វេយភិក្ខុវ្យា ប្រាណាមម្ប-
 យុត្តំ គី ទទ្ធក ត្ថក លោកវេយ អាស្រ័យ ទ្វេ ទទ្ធក ១ វេយភ្នេទ្វេ វេយ
 លោកវេយ វេយភ្នេទ្វេ ទ្វេ ទទ្ធក ២ . . . ១ ឧបាសមម្បយុត្តមិ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

បដិច្ច ឧបាទានវិប្បយុត្តា នឿន ឧប្បជ្ជតិ ការម្ម-
 ណាប្បត្តយា ឧបាទានវិប្បយុត្តោ ទន្ធិ បដិច្ច ធម្មត្ថស-
 ប្បដ្ឋាបំ រូបំ បដិសន្ធិត្តិណា ទន្ធិ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
 បដិច្ច ទន្ធិ ឧបាទានវិប្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 ទានសម្បយុត្តោ នឿន ឧប្បជ្ជតិ ការម្មណាប្បត្តយា
 វិជ្ជិតវិប្បយុត្តំ លោកំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ទន្ធិ ឧ-
 បាទានសម្បយុត្តត្ថា ឧបាទានវិប្បយុត្តត្ថា ធម្មំ ប-
 ដិច្ច ឧបាទានសម្បយុត្តោ នឿន ឧប្បជ្ជតិ ការម្ម-
 ណាប្បត្តយា វិជ្ជិតវិប្បយុត្តលោកសហគតំ ឯកំ
 ទទ្ធិ លោកត្ថា បដិច្ច កាយា ទន្ធិ រូ ទន្ធិ
 ... ។ សន្ធិត្តំ ។

[១៣៦] រោគុយា វេ កាយុលា ធម្មិម-
 ទិយា វេ អនន្តរា ធម្មិមនន្តរា ធម្មិមនាមាតេ
 វេ អនាមតោ ធម្មិមស្សាយ វេ ឧបវិស្សាយ ធម្មិ-
 មរាម្យតេ ធម្មិមសេវា ធម្មិមកម្ម វេ វិភាគេ ឯកំ
 រាមារា វេ សទ្ធិត្ថ វេ មាត្ត វេ សម្បយុត្ត ធម្មិ-
 មវិប្បយុត្តោ វេ អត្ថិយា វេ ធម្មិយា ធម្មិមតេ ធម្មិ-
 មវិភាគ វេ ។

អស្រ័យ ឧបាទានវិប្បយុត្តមិ វេបាភិកាច្បិទិ ក្រោមការម្មណាប្ប-
 ជ្ជិយ គី ចិត្តសម្បត្តិឧបេ អស្រ័យ ឧបាទានវិប្បយុត្តក្នុង វត្ថុ ក-
 ស្រ័យ ឧបាទាន ក្នុងបដិសន្ធិត្តណៈ ត្ថក្នុង អស្រ័យ ឧបាទាន វ-
 តាសម្បយុត្តមិ អស្រ័យ ឧបាទានវិប្បយុត្តមិ វេបាភិកាច្បិទិ
 ក្រោមការម្មណាប្បជ្ជិយ គី ត្ថសម្បយុត្តក្នុង អស្រ័យ ឧបាទានៈ
 វេស្រ្រាសពាគខ្ញុំ ។ ឧបាទានសម្បយុត្តមិ អស្រ័យ ឧបាទាន-
 សម្បយុត្តមិ ឧបាទានវិប្បយុត្តមិ វេបាភិកាច្បិទិ ក្រោមការ-
 ម្មណាប្បជ្ជិយ គី ឧទ្ធិត្ថ អស្រ័យ ឧបាទាន វេស្រ្រាសពាគៈ
 វេស្រ្រាសពាគខ្ញុំ ឧបាទាន ឧបាទាន ឧបាទាន ... ។ សេចក្តីច្បាញ ។

- [១៣៦] ក្នុងវេបាច្បិទិយ មានៈ ៧ ក្នុងវេស្រ្រាសពាគៈ
- មានៈ ៦ ក្នុងអនិច្ចិយ មានៈ ៧ ក្នុងឧទ្ធិត្ថិយ មានៈ
  - ៧ ក្នុងសម្បយុត្តិយ មានៈ ៦ ក្នុងវេស្រ្រាសពាគៈ មានៈ
  - ៧ ក្នុងវេស្រ្រាសពាគៈ មានៈ ៦ ក្នុងវិស្សាយ មានៈ
  - ៧ ក្នុងឧបវិស្សាយ មានៈ ៦ ក្នុងមាត្រិយ មានៈ
  - ៧ ក្នុងការសវិប្បិយ មានៈ ៦ ក្នុងកម្មិយ មានៈ ៧
  - ក្នុងវិភាគិយ មានៈ ១ ក្នុងវិភាគិយ មានៈ ៧ ក្នុង
  - ច្បិយវិភាគិយ សុទ្ធិវិភាគិយ មានៈ ៧ ក្នុងឧទ្ធិត្ថិយ មានៈ ៧ ក្នុង
  - សម្បយុត្តិយ មានៈ ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តិយ មានៈ ៧ ក្នុង
  - វត្ថុច្បិយ មានៈ ៧ ក្នុងវត្ថុច្បិយ មានៈ ៦ ក្នុងវិភាគិយ
  - មានៈ ៦ ក្នុងវិភាគិយ មានៈ ៧ ។

[១៣៧] ឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 នាសម្មយុត្តន្តា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ឧបាសម្មយុត្តន្តយា
 វាសេតុកំ ឧបាសម្មយុត្តន្តំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច
 កាយោ ទន្ធំ ចិន្តសមុដ្ឋានេ រូបំ ទ្វេ ទន្ធំ . . .
 វាយាតុកម្មនិសន្និ យាវ អសញ្ញាសន្តា វិចីកិត្តា-
 សយាភាគ ទន្ធាសយាភាគ ទន្ធា បដិច្ច វិចីកិត្តា-
 សយាភាគោ ទន្ធាសយាភាគោ យោវោ ។

[១៣៧] ឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 នាសម្មយុត្តន្តា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ឧបាសម្មយុត្តន្តយា
 ឧបាសម្មយុត្តន្ត ទន្ធា បដិច្ច ចិន្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ ឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ បដិច្ច ឧបាសម្ម-
 យុត្តន្តា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ឧបាសម្មយុត្តន្តយា
 ឧបាសម្មយុត្តន្ត ទន្ធា បដិច្ច ចិន្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 ចិន្តសមុដ្ឋានំ លោកំ បដិច្ច ចិន្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 បដិសន្ធិត្តវាលោ យាវ អសញ្ញាសន្តា ។ ឧបាសម្ម-
 យុត្តន្តោ ឧបាសម្មយុត្តន្តោ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 នាសម្មយុត្តន្តា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ឧបាសម្មយុត្តន្តយា
 ឧបាសម្មយុត្តន្ត ទន្ធា ឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 នាសម្មយុត្តន្តា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ឧបាសម្មយុត្តន្តយា
 ចិន្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ចិន្តសមុដ្ឋានំ លោកសយាភាគ
 ទន្ធា ឧ លោកេន បដិច្ច ចិន្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ . . .

[១៣៧] ឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ កាស្រីយ ទ្វេឧបាសម្ម-
 យុត្តន្ត វេបាភិកាវ្យាដិ ព្រោះឧបាសម្មយុត្តន្ត គឺ ទន្ធា ចិន្ត-
 សមុដ្ឋានេ កាស្រីយ ទ្វេឧបាសម្មយុត្តន្ត ឧ ធម្មោ ឧបា-
 នាសម្មយុត្តន្ត ឧ . . . អនាគតកម្មនិសន្និ យោកម្មនិសន្និ អនា-
 វេសត្រូវរំភាយវិចីកិត្តា ត្រូវរំភាយទន្ធា កាស្រីយ ទ្វេឧបា-
 នាសម្មយុត្តន្ត វេសត្រូវរំភាយវិចីកិត្តា ត្រូវរំភាយទន្ធា ។

[១៣៧] ឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ កាស្រីយ ទ្វេឧបាសម្ម-
 យុត្តន្ត វេបាភិកាវ្យាដិ ព្រោះឧបាសម្មយុត្តន្ត គឺ ចិន្តសមុដ្ឋានេ
 កាស្រីយ ទ្វេឧបាសម្មយុត្តន្ត ឧ ឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ កា-
 ស្រីយ ទ្វេឧបាសម្មយុត្តន្ត វេបាភិកាវ្យាដិ ព្រោះឧបាសម្ម-
 យុត្តន្ត គឺ ចិន្តសមុដ្ឋានេ កាស្រីយ ទ្វេឧបាសម្មយុត្តន្ត ចិន្តសមុដ្ឋាន-
 េ កាស្រីយ ទ្វេឧបាសម្មយុត្តន្ត វេសត្រូវរំភាយវិចីកិត្តា ក្នុងបដិសន្ធិត្តវាលោ
 យោកម្មនិសន្និ អនាវេសត្រូវរំភាយវិចីកិត្តា ។ ឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ កាស្រីយ ទ្វេឧបា-
 នាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ វេបាភិកាវ្យាដិ ព្រោះ
 ឧបាសម្មយុត្តន្ត គឺ ចិន្តសមុដ្ឋានេ កាស្រីយ ទ្វេឧបាសម្ម-
 យុត្តន្ត ឧ ទ្វេឧបាសម្មយុត្តន្ត ធម្មំ កាស្រីយ ទ្វេឧបា-
 នាសម្មយុត្តន្ត វេសត្រូវរំភាយវិចីកិត្តា ត្រូវរំភាយទន្ធា ។ . . .

នមនិបតិយ្យត្ថយា នមនន្តរាប្បត្ថយា នសមនន្តរាប្បត្ថ-
យា នឧបនិស្សយេយ្យត្ថយា ។

[១៣៧] ឧបាសានសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
សានសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ឧប្បវេទិតប្បត្ថ-
យា វារុថេ ឧបាសានសម្បយុត្តំ ឋិតំ ទន្ធិ បដិច្ចក-
រោ មត្តា ទេ មត្តា . . . ។ ឧបាសានសម្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧបាសានសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ឧប្ប-
វេទិតប្បត្ថយា វារុថេ ចិន្ទិតករិយ្យយុត្តលោកសហ-
ការេ មត្តេ បដិច្ច លោកេ ឧបាសានសម្បយុត្ត-
ទារុ បដិច្ច ចិន្ទិតមុត្តាចំ វូតំ ។ ឧបាសានសម្បយុត្តំ
ធម្មំ បដិច្ច ឧបាសានសម្បយុត្តោ ម ឧបាសានសម្ប-
យុត្តោ ម ធម្មោ ឧប្បន្នតិ ឧប្បវេទិតប្បត្ថយា វារុថេ
ចិន្ទិតករិយ្យយុត្តលោកសហការេ ឋិតំ ទន្ធិ បដិច្ច
បរយោ មត្តា លោកេ ម ទេ មត្តា . . . ។ ឧបាសាន-
សម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាសានសម្បយុត្តោ ធម្មោ
ឧប្បន្នតិ ឧប្បវេទិតប្បត្ថយា វារុថេ ឧបាសានសម្ប-
យុត្តំ ឋិតំ ទន្ធិ បដិច្ច វាយោ មត្តា ទេ មត្តា . . .
។ ឧបាសានសម្បយុត្តោ មត្តេ បដិច្ច ចិន្ទិតមុត្តាចំ
វូតំ ចិន្ទិតករិយ្យយុត្តំ លោកំ បដិច្ច ចិន្ទិតស-
មុត្តាចំ វូតំ បដិសន្ធិត្ថវាលោ យាវ អសត្តាសត្តា ។

ព្រាណេនិបតិយ្យត្ថយ នមនន្តរាប្បត្ថយ នសមនន្តរាប្បត្ថយ នឧប-
និស្សយេយ្យត្ថយ ។

[១៣៧] ឧបាសានសម្បយុត្តនិ កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាសានសម្ប-
យុត្តនិ វេបាភិកាខ្ញុំនី ព្រាណេនិបតិយ្យត្ថយ នី ក្នុងិករូ ខន្ធ ក
កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាសានសម្បយុត្តន្ធ ខ ខ្ញុំឧប្ប ម . . . ។ ឧប-
ាសានសម្បយុត្តនិ កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាសានសម្បយុត្តនិ វេបាភិកាខ្ញុំនី
ព្រាណេនិបតិយ្យត្ថយ នី ក្នុងិករូ វេបាភិ កាស្រីយ ខ្ញុំត្រុត
ខន្ធ វេលាព្រាណេនិបតិយ្យត្ថយ វេលាភិ វេលាភិ វេលាភិ វេលាភិ
កាស្រីយ ខ្ញុំត្រុតឧបាសានសម្បយុត្តន្ធ ។ ឧបាសានសម្បយុត្តនិ
ឧបាសានសម្បយុត្តនិ កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាសានសម្បយុត្តនិ វេបាភិក
ខ្ញុំនី ព្រាណេនិបតិយ្យត្ថយ នី ក្នុងិករូ ខន្ធ ក វេលាភិ
កាស្រីយ ខ្ញុំឧប្ប វេលាព្រាណេនិបតិយ្យត្ថយ វេលាភិ វេលាភិ
ខ្ញុំឧប្ប ម . . . ។ ឧបាសានសម្បយុត្តនិ កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាសានសម្បយុត្ត-
និ វេបាភិកាខ្ញុំនី ព្រាណេនិបតិយ្យត្ថយ នី ក្នុងិករូ ខន្ធ ក
កាស្រីយ ខ្ញុំឧបាសានសម្បយុត្តន្ធ ខ ខ្ញុំឧប្ប ម . . . ចិន្ទិតមុត្តាចំ កា-
ស្រីយ ខ្ញុំត្រុតឧបាសានសម្បយុត្តន្ធ ចិន្ទិតមុត្តាចំ កាស្រីយ ខ្ញុំវេលាភិ
វេលាព្រាណេនិបតិយ្យត្ថយ ក្នុងិករូ វេលាភិ វេលាភិ វេលាភិ វេលាភិ ។

ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទានាចសម្បយុត្តោ
 ធានោ ឧប្បន្នតិ ធម្មាវាសាធម្មច្ចយា អន្តរា ធិត្តិកត្ថ.
 រិយ្យយុត្តំ លោកំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ខន្ធា ។ ឧបា-
 ទានាចសម្បយុត្តកា ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តកា ធម្មំ បដិច្ច
 ឧបាទានាចសម្បយុត្តោ ធានោ ឧប្បន្នតិ ធម្មាវាសាធម្ម-
 ច្ចយា អន្តរា ធិត្តិកត្ថរិយ្យយុត្តលោកសហគតំ ឯកំ
 ខន្ធា លោកកា បដិច្ច កាយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធា ... ។
 ឧបាទានាចសម្បយុត្តកា ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តកា ធម្មំ បដិច្ច
 ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តោ ធានោ ឧប្បន្នតិ ធម្មាវាសាធម្មច្ច-
 យា ឧបាទានាចរិយ្យយុត្ត ខន្ធា ច មហាត្វកេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ធិត្តិកត្ថរិយ្យយុត្តលោកសហគតេ
 ខន្ធា ច លោកកា បដិច្ច ចិត្តសម្មដ្ឋានំ រូបំ ។ ...
 ធម្មាវាសាធម្មច្ចយា ធានាសេវធម្មច្ចយា ។

[១៤១] ឧបាទានាចសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 ទានាចសម្បយុត្តោ ធានោ ឧប្បន្នតិ ធានាធម្មច្ចយា
 ឧបាទានាចសម្បយុត្ត ខន្ធា បដិច្ច សម្បយុត្តកា
 ធានោ ។ ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 ទានាចរិយ្យយុត្តោ ធានោ ឧប្បន្នតិ ធានាធម្មច្ចយា

ឧបាទានាចសម្បយុត្តំ កាស្រ័យ ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តនិ វេទកិក
 ទៀត ក្រោយប្រាសាទសម្បយុត្តនិ គឺ ក្នុងអន្តរ ក្នុងសម្បយុត្តកន្លង
 កាស្រ័យ ឧបាទានាច ដែលប្រាសាទកន្លង ។ ឧបាទានាចសម្បយុត្តនិ
 កាស្រ័យ ឧបាទានាចសម្បយុត្តនិ ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តនិ វេទកិក
 ទៀត ក្រោយប្រាសាទសម្បយុត្តនិ គឺ ក្នុងអន្តរ កន្លង កាស្រ័យ
 ឧបាទានាច ដែលប្រាសាទសហគតេ ក្រោយប្រាសាទកន្លង ឧបាទានាច
 ឧបាទានាច ... ។ ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តនិ កាស្រ័យ ឧបាទានាចសម្ប-
 យុត្តនិ ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តនិ វេទកិកទៀត ក្រោយប្រា-
 សាទសម្បយុត្តនិ គឺ ក្នុងសម្បយុត្ត កាស្រ័យ ឧបាទានាចរិយ្យយុត្ត-
 កន្លង ឧបាទានាចកន្លង ក្នុងសម្បយុត្ត កាស្រ័យ ឧបាទានាច
 ដែលប្រាសាទសហគតេ ក្រោយប្រាសាទកន្លង ឧបាទានាច ។ ...
 ក្រោយប្រាសាទសម្បយុត្តនិ ធិត្តិកត្ថរិយ្យយុត្តនិ ។

[១៤២] ឧបាទានាចសម្បយុត្តនិ កាស្រ័យ ឧបាទានាចសម្ប-
 យុត្តនិ វេទកិកទៀត ក្រោយប្រាសាទសម្បយុត្តនិ គឺ សម្បយុត្តកាធានា
 កាស្រ័យ ឧបាទានាចសម្បយុត្តកន្លង ។ ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តនិ
 កាស្រ័យ ឧបាទានាចរិយ្យយុត្តនិ វេទកិកទៀត ក្រោយប្រាសាទសម្បយុត្តនិ

ទុច្ចារណទសម្បយុត្តក្ស ទុច្ចារណវិប្បយុត្តក្ស ធម្មំ បទ្ខ-
 យា ទុច្ចារណទសម្បយុត្តា ចន្លា ទម្បដ្ឋតិ ហេតុប្ប-
 ព្វយា ទុច្ចារណទសម្បយុត្តំ ឯកំ ទទ្ខក្ស វត្ថុក្ស
 អន្ធមា តយោ ទទ្ខា រទ្ខ ទរទ្ខ ... ធម្មិកត-
 វិប្បយុត្តាលោកសហគតំ ឯកំ ទទ្ខក្ស លោកក្ស
 អន្ធមា តយោ ទទ្ខា រទ្ខ ទរទ្ខ ... ។ ទុច្ចារណ-
 ទសម្បយុត្តក្ស ទុច្ចារណវិប្បយុត្តក្ស ធម្មំ បទ្ខយា
 ទុច្ចារណវិប្បយុត្តា ចន្លា ទម្បដ្ឋតិ ហេតុប្បព្វយា
 ទុច្ចារណទសម្បយុត្ត ទរទ្ខ ច មហាក្ខេត ច បទ្ខ-
 យា ធម្មិកសម្មដ្ឋានំ ព្វំ ធម្មិកតវិប្បយុត្តាលោកស-
 ហគត ទរទ្ខ ច លោកក្ស អន្ធមា ធម្មិកសម្មដ្ឋានំ
 ព្វំ ធម្មិកតវិប្បយុត្តាលោកសហគត ទរទ្ខ ច វត្ថុក្ស
 អន្ធមា លោកោ ។ ទុច្ចារណទសម្បយុត្តក្ស ទុច្ចា-
 រណវិប្បយុត្តក្ស ធម្មំ បទ្ខយា ទុច្ចារណទសម្បយុត្តា
 ច ទុច្ចារណវិប្បយុត្តា ច ចន្លា ទម្បដ្ឋតិ ហេតុ-
 ប្បព្វយា ទុច្ចារណទសម្បយុត្តំ ឯកំ ទទ្ខក្ស វត្ថុក្ស
 អន្ធមា តយោ ទទ្ខា រទ្ខ ទរទ្ខ ... ទុច្ចារណ-
 ទសម្បយុត្ត ទរទ្ខ ច មហាក្ខេត ច បទ្ខយា ធម្មិ-
 កសម្មដ្ឋានំ ព្វំ ធម្មិកតវិប្បយុត្តាលោកសហគតំ ឯកំ
 ទទ្ខក្ស វត្ថុក្ស បទ្ខយា តយោ ទទ្ខា លោកោ ច

ទុច្ចារណទសម្បយុត្តក្ស កីរិវង្កក ធម្មិកទុច្ចារណទសម្បយុត្តក្ស ធម្មិក
 ទុច្ចារណវិប្បយុត្តក្ស ធម្មិក វេចនីករាជ្ជិក ព្រាមហេតុប្បដ្ឋយ គី ទទ្ខ ក
 កីរិវង្កក ធម្មិកទុច្ចារណទសម្បយុត្តក្ស ច ធម្មិ ធម្មិក្ស ធម្មិ ទទ្ខ ច ...
 ទទ្ខ ក កីរិវង្កក ធម្មិ ទទ្ខ ច វេលាប្រជុំវាយលោក ក្រេត្រាសហ
 ធម្មិ ធម្មិ លោកោ ធម្មិ ធម្មិ ទទ្ខ ច ... ។ ទុច្ចារណវិប្បយុត្តក្ស
 កីរិវង្កក ធម្មិ ទុច្ចារណទសម្បយុត្តក្ស ធម្មិ ធម្មិ ទុច្ចារណវិប្បយុត្តក្ស ធម្មិ
 វេចនីករាជ្ជិក ព្រាមហេតុប្បដ្ឋយ គី ចក្ខុសម្មដ្ឋាន កីរិវង្កក
 ធម្មិ កុកទុច្ចារណទសម្បយុត្តក្ស ធម្មិ ធម្មិ កុកមហាក្ខេត ធម្មិ ចក្ខុសម្មដ្ឋាន
 កីរិវង្កក ធម្មិ កុកទទ្ខ វេលាប្រជុំវាយលោក ក្រេត្រាសហ
 ធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ លោកោ ធម្មិ លោកោ កីរិវង្កក ធម្មិ កុកទទ្ខ វេលាប្រជុំ
 វាយលោកោ ក្រេត្រាសហធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ ។ ទុច្ចារណទសម្ប-
 យុត្តក្ស ទុច្ចារណវិប្បយុត្តក្ស កីរិវង្កក ធម្មិ ទុច្ចារណទសម្បយុត្ត-
 ក្ស ធម្មិ ធម្មិ ទុច្ចារណវិប្បយុត្តក្ស ធម្មិ វេចនីករាជ្ជិក ព្រាមហេតុប្ប-
 ដ្ឋយ គី ទទ្ខ ក កីរិវង្កក ធម្មិ ទុច្ចារណទសម្បយុត្តក្ស ច ធម្មិ ធម្មិ
 ធម្មិ ធម្មិ ទទ្ខ ច ... ចក្ខុសម្មដ្ឋាន កីរិវង្កក ធម្មិ កុកទុច្ចារណទសម្ប-
 យុត្តក្ស ធម្មិ ធម្មិ កុកមហាក្ខេត ធម្មិ ទទ្ខ ក លោក ក្តី កីរិវង្កក
 ធម្មិ ទទ្ខ ច វេលាប្រជុំវាយលោកោ ក្រេត្រាសហធម្មិ ធម្មិ ធម្មិ

ឧបាសានសម្បយុត្តោ ហេតុ សម្បយុត្តកាខំ ទម្លាប់
 ចិត្តសមុដ្ឋាតាទក្ខ រូបាខំ ហេតុប្បច្ចយេន ចត្វយោ
 មិដ្ឋិកវិប្បយុត្តោ លោកសហកតា ហេតុ សម្បយុត្ត-
 កាខំ ទម្លាប់ លោកស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋាតាទក្ខ រូបា-
 ខំ ហេតុប្បច្ចយេន ចត្វយោ ។ ឧបាសានវិប្បយុត្តោ
 លោក ឧបាសានវិប្បយុត្តស្ស ឧត្តស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 ចត្វយោ ឧបាសានវិប្បយុត្តោ ហេតុ សម្បយុត្តកាខំ
 ទម្លាប់ ចិត្តសមុដ្ឋាតាទក្ខ រូបាខំ ហេតុប្បច្ចយេន ចត្វ-
 យោ មិដ្ឋិកវិប្បយុត្តោ លោកា ចិត្តសមុដ្ឋាតាខំ រូបា-
 ខំ ហេតុប្បច្ចយេន ចត្វយោ មិសត្ថំ ។ ម្យលំ កា-
 តត្ថំ មិដ្ឋិកវិប្បយុត្តោ លោកា សម្បយុត្តកាខំ ទម្លាប់
 ហេតុប្បច្ចយេន ចត្វយោ ។ ម្យលំ កាតត្ថំ មិដ្ឋិកក-
 វិប្បយុត្តោ លោកា សម្បយុត្តកាខំ ទម្លាប់ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាតាទក្ខ រូបាខំ ហេតុប្បច្ចយេន ចត្វយោ ។ ឧបា-
 សានសម្បយុត្តោ ច ឧបាសានវិប្បយុត្តោ ច ឧបា ឧបា-
 សានសម្បយុត្តស្ស ឧត្តស្ស ហេតុប្បច្ចយេន ចត្វយោ
 មិដ្ឋិកវិប្បយុត្តោ លោកសហកតា លោកា ច លោកា
 ច សម្បយុត្តកាខំ ទម្លាប់ ហេតុប្បច្ចយេន ចត្វយោ ។

ត្ថកឧបាសានសម្បយុត្តោហេតុ ជាប់ជួយ ខែត្ថកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែ
 ត្ថកចិត្តសមុដ្ឋាទម្រផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ត្ថកហេតុ ដែលច្រឡំដោយ
 លោកាវៃប្រាសចាកខ្លី ជាប់ជួយ ខែត្ថកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែលោក-
 ផង ខែត្ថកចិត្តសមុដ្ឋាទម្រផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ឧបាសានវិប្បយុត្ត-
 កា ជាប់ជួយ ខែឧបាសានវិប្បយុត្តកា ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ត្ថក
 ឧបាសានវិប្បយុត្តោហេតុ ជាប់ជួយ ខែត្ថកសម្បយុត្តកក្នុងផង ខែត្ថកចិត្ត-
 សមុដ្ឋាទម្រផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ លោកា ដែលប្រាសចាកខ្លី ជា
 ប់ជួយ គឺ ជាប់ជួយ ខែត្ថកចិត្តសមុដ្ឋាទម្រ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។
 ម្យល មន្តិក កប្បវ្រឹច្ចះ លោកា ដែលប្រាសចាកខ្លី ជាប់ជួយ
 ខែត្ថកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ម្យល មន្តិក កប្ប
 វ្រឹច្ចះ លោកា ដែលប្រាសចាកខ្លី ជាប់ជួយ ខែត្ថកសម្បយុត្តកក្នុងផង
 ខែត្ថកចិត្តសមុដ្ឋាទម្រផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។ ឧបាសានសម្បយុត្តកា
 ក្លី ឧបាសានវិប្បយុត្តកក្លី ជាប់ជួយ ខែឧបាសានសម្បយុត្តកា ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ហេតុក្លី លោកក្លី ដែលច្រឡំដោយលោកាវៃ
 ប្រាសចាកខ្លី ជាប់ជួយ ខែត្ថកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

មូលំ កាកត្បំ ធំដ្ឋិតនិវ្យយុត្តលោកសហគតា មោ-
 ហោ ច លោកោ ច ធំត្តសមុត្តាទាធំ រូបាធំ មោ-
 កុប្បច្ឆុយេន មច្ឆុយោ ។ ឧបាសមម្មយុត្តន្ត ច
 ឧបាសមម្មយុត្តន្តា ច ធម្មា ឧបាសមម្មយុត្តស្ស
 ច ឧបាសមម្មយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស មោកុប្បច្ឆុយេន
 មច្ឆុយោ ធំដ្ឋិតនិវ្យយុត្តលោកសហគតា មោហោ
 ច លោកោ ច សម្មយុត្តនាធំ មច្ឆុធំ ធំត្តសមុត្តា-
 រាជេន រូបាធំ មោកុប្បច្ឆុយេន មច្ឆុយោ ។

[១១៧] ឧបាសមម្មយុត្តន្តា ធម្មោ ឧបាសម-
 ម្មយុត្តស្ស ធម្មស្ស មោកុប្បច្ឆុយេន មច្ឆុយោ
 ឧបាសមម្មយុត្តន្ត មច្ឆុ កាកត្បំ ឧបាសមម្មយុត្តា
 មច្ឆុ ធម្មត្ថន្តំ ។ មូលំ កាកត្បំ ឧបាសមម្មយុត្ត
 មច្ឆុ កាកត្បំ ឧបាសមម្មយុត្តា មច្ឆុ ច លោកោ
 ច ធម្មត្ថន្តំ ។ មូលំ កាកត្បំ ឧបាសមម្មយុត្ត
 មច្ឆុ កាកត្បំ ធំដ្ឋិតនិវ្យយុត្តលោកសហគតា មច្ឆុ ច
 លោកោ ច ធម្មត្ថន្តំ ។ ឧបាសមម្មយុត្តា ធម្មោ
 ឧបាសមម្មយុត្តស្ស ធម្មស្ស មោកុប្បច្ឆុយេន
 មច្ឆុយោ ទាធំ . . . ភីលំ . . . ឧបាសមម្ម
 ។ ច ។ មច្ឆេ ភីលំ ធម្មត្ថន្តំ . . . លោកោ រុត្តមិត្តា

មូលំ កាកត្បំ ធំដ្ឋិតនិវ្យយុត្តលោកសហគតា មោ-
 ហោ ច លោកោ ច ធំត្តសមុត្តាទាធំ រូបាធំ មោ-
 កុប្បច្ឆុយេន មច្ឆុយោ ។ ឧបាសមម្មយុត្តន្ត ច
 ឧបាសមម្មយុត្តន្តា ច ធម្មា ឧបាសមម្មយុត្តស្ស
 ច ឧបាសមម្មយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស មោកុប្បច្ឆុយេន
 មច្ឆុយោ ធំដ្ឋិតនិវ្យយុត្តលោកសហគតា មោហោ
 ច លោកោ ច សម្មយុត្តនាធំ មច្ឆុធំ ធំត្តសមុត្តា-
 រាជេន រូបាធំ មោកុប្បច្ឆុយេន មច្ឆុយោ ។

[១១៨] ឧបាសមម្មយុត្តន្តមិ ធម្មត្ថន្តំ មោកុប្ប-
 ច្ឆុយេន មច្ឆុយោ ធម្មត្ថន្តំ មិ ឧបាសមម្មយុត្តន្ត កើត
 រឿង មោកុប្បច្ឆុយេន ឧបាសមម្មយុត្តន្ត ។ មូលំ មច្ឆុវិហ
 កុប្បច្ឆុយេន ឧបាសមម្មយុត្តន្តមិ លោកោ កើតរឿង មោកុ-
 ប្បច្ឆុយេន ឧបាសមម្មយុត្តន្ត ។ មូលំ មច្ឆុវិហ
 កុប្បច្ឆុយេន ឧបាសមម្មយុត្តន្ត ។ ឧបាសមម្ម-
 យុត្តន្ត មោកុប្បច្ឆុយេន លោកោ កើត
 រឿង មោកុប្បច្ឆុយេន ឧបាសមម្មយុត្តន្ត ។ ឧបាសមម្ម-
 យុត្តន្តមិ ធម្មត្ថន្តំ មោកុប្បច្ឆុយេន មិ ឧបាសមម្មយុត្តន្ត
 (មូលំ) មូ ឧបាសម . . . ឧបាសម . . . ឧបាសម . . . ម
 កុប្បច្ឆុយេន មោកុប្បច្ឆុយេន កុប្បច្ឆុយេន . . . មច្ឆេ ភីលំ ម

អភិធម្មបិដកេ អនុរោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

លោកំ បច្ចុវេក្កុតំ អស្សាទេតិ អភិធម្មតិ តំ អាត្ម
 ធម្មិកតវិប្បយុត្តោ វេសា ... វិចិត្តិញ្ចា ... ទទ្ធកំ
 ... លោកេ បរិហិទេ វិញ្ញដិសាវិស្ស រោមទស្ស
 ទុក្ខដ្ឋតិ អវិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្តា មត្តំ បច្ចុវេក្កុតំ
 មសំ ... ធិត្តានំ បច្ចុវេក្កុតំ ធិត្តានំ គោត្រតុស្ស
 វេនាទស្ស មត្តស្ស មសស្ស អាវុត្តោយ អាម្ម
 លាប្បច្ចយេន បច្ចុវេក្កុតំ អវិយា ទោនាទវិប្បយុត្ត
 បរិហិទេ តិរេសាស ... វិក្កុដ្ឋិត តិរេសាស ...
 បុព្វ ... តត្ថំ ... តត្ថំ ... ទោនាទវិប្បយុត្ត
 បច្ចេ វេ លោកេន្ទ អធិត្តាតា ... វិបស្សន្តំ អស្សា
 មត្តំ អភិធម្មតិ តំ អាត្ម ធម្មិកតវិប្បយុត្តោ វេសា
 ... វិចិត្តិញ្ចា ... ទទ្ធកំ ... រោមទស្ស ... សត្វ
 វិប្បយុត្តំ ធិត្តេន មត្តេន យាវ កាយវិញ្ញាណំ
 ទោនាទវិប្បយុត្តោ ទទ្ធកំ ធិត្តវិញ្ញាណស្ស វេសា
 វិយញ្ញាណស្ស បុព្វវិញ្ញាណស្ស វិញ្ញាណស្ស យ
 វេក្កុមមត្តាណស្ស មតាភតិសញ្ញាណស្ស អាវុត្ត
 ោយ អាម្មលាប្បច្ចយេន បច្ចុវេក្កុតំ វេ ទោនាទ
 វិប្បយុត្តោ វេសា ទោនាទសម្បយុត្តស្ស មត្តស្ស
 វេសា លាប្បច្ចយេន បច្ចុវេក្កុតំ វេ វេ វ

អភិធម្មបិដកេ អនុរោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ហើយគិតពាលា ខ្ញុំវេយ្យា ក្រុមអារ វិភាយ ពនៈ ដែលក្រុម
 ចាកខ្ញុំ ក្រុមខ្ញុំ ខ្ញុំកុសលនោះ ... វិចិត្តិញ្ចា ... ទទ្ធកំ ...
 រោមទស្ស លេសប្តុលអ្នកតាមសេចក្តីក្រៃបាយ ក្រោយនៃលេស
 លោក តើខ្ញុំខ្ញុំ ក្នុងក្រុមអាយៈ ចេញ អភិធម្ម ហើយគិតពាលា
 ខ្ញុំមត្ត ខ្ញុំវេយ្យា ... គិតពាលា ខ្ញុំក្រុមខ្ញុំ ក្រុមខ្ញុំ ជាច្រើន
 នៃការគិតពាលា ខ្ញុំក្រុមខ្ញុំ វេសា មត្ត ធិតិវេយ្យា ហើយអាម្ម
 លាប្បច្ចយេន ក្នុងក្រុមអាយៈ (គិតពាលា) ខ្ញុំក្នុងទុក្ខនិវេយ្យក្នុង
 តិរេសា ដែលលេងហើយ ... ខ្ញុំក្នុងតិរេសា ដែលសន្តិសន្តិ
 ហើយ ... ក្នុងតិរេសាមុន ... ខ្ញុំក្នុង ... ខ្ញុំក្នុង ... យើង
 ច្បាស់ ខ្ញុំក្នុងទុក្ខនិវេយ្យក្នុងខ្ញុំ ខ្ញុំក្នុងក្រុមអាយៈ ចាមខ្ញុំខ្ញុំ
 ... ហើយក្រុមអារ វិភាយ ពនៈ ដែលក្រុមចាកខ្ញុំ ក្រុម
 ខ្ញុំខ្ញុំនោះ ... វិចិត្តិញ្ចា ... ទទ្ធកំ ... រោមទស្ស ...
 វេសា វេសា វេសា វេសា (តំធិតិវេយ្យា) ហើយក្នុង
 ក្រុមវេសាយវិញ្ញាណ ក្នុងទុក្ខនិវេយ្យក្នុង ជាច្រើន នៃការ
 គិតពាលា ខ្ញុំក្នុងវិញ្ញាណ រោមហើយវិញ្ញាណ បុព្វវិញ្ញាណ
 វិញ្ញាណ យថាមមត្តាណ ធិតិវេយ្យា ហើយអាម្ម
 លាប្បច្ចយេន វេ ទុក្ខនិវេយ្យក្នុង ជាច្រើន នៃទុក្ខនិវេយ្យក្នុង
 មតិ ហើយអាម្មលាប្បច្ចយេន វេ (ក្នុង) ខ្ញុំ ខ្ញុំវេយ្យា ... វេសា

ឧបាសមម្បយុត្តទ្ធិ បញ្ចវារី

ណា ឯ . . . ធម្មតំ . . . វត្ថុ . . . ឧបាសមម្បយុត្ត
 ទាទ្ធ ក លោកត្ស អស្សុរោតិ អភិទទ្ធាតំ តំ អាវុត្ត
 វារី ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ ។ មេ ។ ឧបាសមម្បយុត្ត
 វារី ឧបាសមម្បយុត្តស្ស ច ឧបាសមម្បយុត្តស្ស
 ក ធម្មស្ស អាវុត្តណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ធម្មតំ . . .
 វត្ថុ . . . ឧបាសមម្បយុត្ត ទាទ្ធ ច លោកត្ស វារីត្ថ
 ធិដ្ឋិតតិប្បយុត្តលោកសហគតា មន្ទា ក លោក
 ក ឧប្បជ្ឈតិ ។ ឧបាសមម្បយុត្ត ច ឧបាសម
 ម្បយុត្ត ច ឧបាសមម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
 វារីធម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ធិដ្ឋិតតិប្បយុត្តលោក
 សហគតេ ទាទ្ធ ច លោកត្ស អាវុត្ត ឧបាសម
 ម្បយុត្តា មន្ទា ឧប្បជ្ឈតិ ។ ម្ពលំ កាតតំ ធិដ្ឋិ
 កតិប្បយុត្តលោកសហគតេ ទាទ្ធ ច លោកត្ស
 វារីត្ថ ឧបាសមម្បយុត្តា មន្ទា ច លោក ច
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ ម្ពលំ កាតតំ ធិដ្ឋិតតិប្បយុត្តលោក
 សហគតេ ទាទ្ធ ច លោកត្ស អាវុត្ត ធិដ្ឋិតតិប្ប
 យុត្តលោកសហគតា មន្ទា ច លោក ច ឧប្បជ្ឈតិ ។

ឧបាសមម្បយុត្តទ្ធិ បញ្ចវារី

ម្បយោ ឯ . . . ម្បិច្ចុ . . . ម្បិច្ចុ . . . ប្រោសា កោយ ធិដ្ឋិត
 ឧបាសមម្បយុត្តក្នុង ធិដ្ឋិតលោក ឯ ។ ប្រោសា ម្បិច្ចុ
 វេយកេតិវ្យ័តិ ធិដ្ឋិ ។ មេ ។ ឧបាសមម្បយុត្តមិ ជាបច្ច័យ ខែឧបា
 សមម្បយុត្តមិ ឯ ខែឧបាសមម្បយុត្តមិ ដោយការប្រណិប្បដ្ឋយ
 តិ ម្បិច្ចុ . . . ម្បិច្ចុ . . . ក្នុងខ្លួន ដែលប្រជ្ឈំដោយលោកវិក្រុស
 ចាកធិដ្ឋិតិ លោកត្ថំ កេតិវ្យ័តិ ប្រោសា ម្បិច្ចុ ឧបាសមម្ប
 យុត្តក្នុង ម្បិច្ចុ ឯ ឧបាសមម្បយុត្តមិ ឧបាសមម្ប
 យុត្តមិ ជាបច្ច័យ ខែឧបាសមម្បយុត្តមិ ដោយការប្រណិប្បដ្ឋយ
 តិ ក្នុងឧបាសមម្បយុត្តក្នុង កេតិវ្យ័តិ ប្រោសា ម្បិច្ចុ
 ដែលប្រជ្ឈំដោយលោកវិក្រុសចាកធិដ្ឋិតិ ម្បិច្ចុ ឯ ម្ពល
 ម្បិច្ចុ ម្បិច្ចុ ក្នុងឧបាសមម្បយុត្តក្នុង លោកត្ថំ កេតិវ្យ័តិ
 ប្រោសា ម្បិច្ចុ ក្នុងខ្លួន ដែលប្រជ្ឈំដោយលោកវិក្រុសចាកធិដ្ឋិតិ
 ម្បិច្ចុ ឯ ម្ពល ម្បិច្ចុ ម្បិច្ចុ ក្នុងខ្លួន ដែលប្រជ្ឈំដោយ
 លោកវិក្រុសចាកធិដ្ឋិតិ លោកត្ថំ កេតិវ្យ័តិ ប្រោសា ម្បិច្ចុ
 ក្នុង ដែលប្រជ្ឈំដោយលោកវិក្រុសចាកធិដ្ឋិតិ ម្បិច្ចុ ឯ ។

[១៧២] ឧបាសនាសម្បយុត្តោ ចម្លោ ឧបាសនា-
 សម្បយុត្តស្ស ឧប្បស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយា
 រណម្បណាជិច្ឆតិ សហជាតាជិច្ឆតិ ។ អាម្មណាជិច្ឆតិ
 រណេន ឧបសម្បយុត្ត ទាទ្ធ ករំ កាត្វា ឧបាសនាសម្ប-
 យុត្តា ទទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាជិច្ឆតិ ឧបាសា-
 នសម្បយុត្តា អនិច្ចតិ សម្បយុត្តកាណំ ទទ្ធាណំ អនិ-
 ច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយា ។ ម្លសំ កាតត្វំ អាម្មណា-
 ជិច្ឆតិ សហជាតាជិច្ឆតិ ។ អាម្មណាជិច្ឆតិ ឧបាសា-
 នសម្បយុត្ត ទាទ្ធ ករំ កាត្វា ធិដ្ឋិតករិយ្យយុត្តា
 រណេន ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាជិច្ឆតិ ឧបាសា-
 នសម្បយុត្តា អនិច្ចតិ ចិត្តសម្មត្តាចាណំ រូបាណំ អនិ-
 ច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយា ធិដ្ឋិតករិយ្យយុត្តាលោកសមា-
 គតា អនិច្ចតិ រណេនស្ស អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យា ។ ម្លសំ កាតត្វំ អាម្មណាជិច្ឆតិ សហជាតា-
 ជិច្ឆតិ ។ អាម្មណាជិច្ឆតិ ឧបាសនាសម្បយុត្ត ទាទ្ធ
 ករំ កាត្វា ធិដ្ឋិតករិយ្យយុត្តលោកសមាគតា ទទ្ធា ច
 រណេន ច ឧប្បជ្ជន្តិ ។ សហជាតាជិច្ឆតិ ឧបាសា-
 នសម្បយុត្តា អនិច្ចតិ សម្បយុត្តកាណំ ទទ្ធាណំ ចិត្ត-
 សម្មត្តាចាណំ រូបាណំ អនិច្ចតិប្បច្ចយេន បច្ចុយា

[១៧២] ឧបាសនាសម្បយុត្តនិ ជាបច្ច័យ វៃនុកុតាសម្ប-
 យុត្តនិ ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ កុតេសំអាម្មណាជិច្ឆតិ ធិដ្ឋិស-
 ហជាតាជិច្ឆតិ ។ អាម្មណាជិច្ឆតិ គឺ ភូមឧបាសនាសម្បយុត្តន្ត
 កើតឡើង ប្រាមន្តី ខ្ញុំភូមឧបាសនាសម្បយុត្តន្ត ឲ្យជាវិភាគ ។
 ឯសហជាតាជិច្ឆតិ គឺ ឧបាសនាសម្បយុត្តនិច្ចតិ ជាបច្ច័យ វៃនុក
 សម្បយុត្តន្ត ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ ។ ម្លស គឺ អាម្មណា-
 ជិច្ឆតិ ធិដ្ឋិសហជាតាជិច្ឆតិ បណ្ឌិត ឧប្បិម្ពិទ្ធា ។ អាម្មណាជិច្ឆតិ
 គឺ រណេន វៃល្បក្រាសចាកវិដ្ឋិ កើតឡើង ប្រាមន្តី ខ្ញុំភូមឧបា-
 នាសម្បយុត្តន្ត ឲ្យជាវិភាគ ។ ឯសហជាតាជិច្ឆតិ គឺ ឧបា-
 នាសម្បយុត្តនិច្ចតិ ជាបច្ច័យ វៃនុកចិត្តសម្មត្តាទ្ធល ដោយអនិ-
 ច្ចតិប្បច្ច័យ អនិច្ចតិ វៃល្បក្រាសចាកវិដ្ឋិ ក្រាសចាកវិដ្ឋិ ជា
 បច្ច័យ វៃល្បក ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ ។ ម្លស គឺ អាម្មណា-
 ជិច្ឆតិ ធិដ្ឋិសហជាតាជិច្ឆតិ បណ្ឌិត ឧប្បិម្ពិទ្ធា ។ អាម្មណាជិច្ឆតិ
 គឺ ភូមឧបាសនាសម្បយុត្តន្ត វៃល្បក្រាសចាកវិដ្ឋិ រណេនក្តី
 កើតឡើង ប្រាមន្តី ខ្ញុំភូមឧបាសនាសម្បយុត្តន្ត ឲ្យជាវិភាគ ។
 ឯសហជាតាជិច្ឆតិ គឺ ឧបាសនាសម្បយុត្តនិច្ចតិ ជាបច្ច័យ វៃនុក
 សម្បយុត្តន្ត វៃនុកចិត្តសម្មត្តាទ្ធល ដោយអនិច្ចតិប្បច្ច័យ

ធម្មនិទ្ទេសប្បយុត្តន្តរៈ បញ្ចវារៈ

ធម្មនិទ្ទេសប្បយុត្តន្តរៈ បញ្ចវារៈ

និម្មិតកវិប្បយុត្តន្តរៈ លោកសាលោកក អធិបតិ សម្មយុត្ត-
 កាលំ ទទ្ទានំ លោកស្ស ច និក្ខមមុត្តាណាណា
 វ្តាណំ អធិបតិវ្តាណាយេន មច្ឆាយោ ។ ទតោណាវិប្ប-
 យុត្តា ចម្ពោ ទតោណាវិប្បយុត្តស្ស ចម្មស្ស អធិ-
 បតិវ្តាណាយេន មច្ឆាយោ អាម្មណាណិបតិ សាលាតា-
 ណិបតិ ។ អាម្មណាណិបតិ ឆានំ . . . សិលំ ។ ឃេ ។
 លាហោ វុត្តហិទ្ធា ឈិនំ កវុ កត្វា មច្ឆយត្តាតិ
 វស្សាណេតិ អភិទទ្ធតិ តំ កវុ កត្វា និម្មិតកវិប្ប-
 យុត្តា លោក ទម្បជ្ជតិ ។ ឃេ ។ អវិយោ មត្តា វុត្ត-
 ហិទ្ធា ។ ឃេ ។ ឆរាស្ស អធិបតិវ្តាណាយេន មច្ឆាយោ
 វត្តំ . . . វត្តំ . . . ទតោណាវិប្បយុត្ត ទាទ្ធា ច
 លោកត្ស កវុ កត្វា វស្សាណេតិ អភិទទ្ធតិ តំ កវុ
 កត្វា និម្មិតកវិប្បយុត្តា លោក ទម្បជ្ជតិ ។ ឃេ ។
 សាលាតាណិបតិ ទតោណាវិប្បយុត្តា អធិបតិ សម្ម-
 យុត្តកាលំ ទទ្ទានំ និក្ខមមុត្តាណាណា វ្តាណំ អធិ-
 បតិវ្តាណាយេន មច្ឆាយោ ។ ទតោណាវិប្បយុត្តា ចម្ពោ
 ទតោណាសម្មយុត្តស្ស ចម្មស្ស អធិបតិវ្តាណាយេន
 មច្ឆាយោ អាម្មណាណិបតិ ឆានំ ។ ឃេ ។ លាហោ . . .
 វត្តំ . . . វត្តំ . . . ទតោណាវិប្បយុត្ត ទាទ្ធា ច

អធិបតិ វេស្សាទ្ធាវាណាយលោក. កេត្រាសាលាវិម្មិ ជាបច្ច័យ វៃក្នុក
 សម្មយុត្តកត្តន្តនិ វៃក្នុកសាលានិ វៃក្នុកនិក្ខមមុត្តាទ្ធានិ ដោយ
 អធិបតិវ្តាណាយេន ។ ទតោណាវិប្បយុត្តនិ ជាបច្ច័យ វៃទតោណាវិប្ប-
 យុត្តនិ ដោយអធិបតិវ្តាណាយេន ទតោណាវិប្បយុត្តនិ ទិវិសាលាតា-
 និបតិ ។ អាម្មណាណិបតិ គី (បុគ្គល) ទ្ធាវាទ . . . ទ្ធាសិល ។ ឃេ ។
 ចេត្ត អភិយាន ហើយវុទ្ធិ ទ្ធាវាទ ទ្ធាវាទិគោត ហើយទិពារណា
 ក្រេតារា វិកាយ លកៈ វេស្សាទ្ធាវាណាយេន ធ្វើ ទ្ធាវាសាលា
 ទ្ធាវិគោត វេយាភិគោតិ ។ ឃេ ។ ទ្ធាវាសាលា
 ។ ឃេ ។ ជាបច្ច័យ វៃក្នុក ដោយអធិបតិវ្តាណាយេន ទ្ធាវា . . . ទ្ធាវា
 . . . ធ្វើ ទ្ធាវាទតោណាវិប្បយុត្តន្តនិ ទ្ធាវាសាលានិ ទ្ធាវាវិគោត
 ហើយក្រេតារា វិកាយ លកៈ វេស្សាទ្ធាវាណាយេន ធ្វើ ទ្ធាវា
 ទ្ធាវាទិគោត វេយាភិគោតិ ។ ឃេ ។ ទ្ធាវាសាលានិបតិ
 គី ទតោណាវិប្បយុត្តនិបតិ ជាបច្ច័យ វៃក្នុកសម្មយុត្តកត្តន្តនិ វៃ
 ក្នុកនិក្ខមមុត្តាទ្ធានិ ដោយអធិបតិវ្តាណាយេន ។ ទតោណាវិប្បយុត្តនិ
 ជាបច្ច័យ វៃទតោណាវិប្បយុត្តនិ ដោយអធិបតិវ្តាណាយេន ទតោ
 ណាវិប្បយុត្តនិ គី (បុគ្គល) ទ្ធាវាវាទ ។ ឃេ ។ អភិយាន
 . . . ទ្ធាវា . . . ទ្ធាវា . . . ធ្វើ ទ្ធាវាទតោណាវិប្បយុត្តន្តនិ

បង្ខំខាង បង្ខំខាង ទុក្ខនាទិសម្បជញ្ញៈ ទុក្ខនាទិ
អនន្តរាប្បដូរយេន បដូរយេន ។ ម្ចាស់ កាតត្រូវ ប្រើមា
ប្រើមា ធិដ្ឋិតតវិប្បយុត្តស្ស លោកសម្បជញ្ញៈ ទុក្ខនាទិ
បង្ខំមស្ស ធិដ្ឋិតតវិប្បយុត្តស្ស លោកស្ស អនន្តរាប្បដូ
រយេន បដូរយេន ទុក្ខនាទិសម្បជញ្ញៈ ទុក្ខនាទិស្ស
អនន្តរាប្បដូរយេន បដូរយេន ។ ម្ចាស់ កាតត្រូវ ប្រើមា
ប្រើមា ធិដ្ឋិតតវិប្បយុត្តស្ស លោកសម្បជញ្ញៈ ទុក្ខនាទិ
បង្ខំ
បង្ខំខាង ធិដ្ឋិតតវិប្បយុត្តស្ស លោកសម្បជញ្ញៈ
ទុក្ខនាទិ លោកស្ស អនន្តរាប្បដូរយេន បដូរយេន ។
ទុក្ខនាទិវិប្បយុត្តស្ស ទុក្ខនាទិវិប្បយុត្តស្ស
អនន្តរាប្បដូរយេន បដូរយេន ប្រើមា ប្រើមា ធិដ្ឋិត
តវិប្បយុត្តស្ស លោកសម្បជញ្ញៈ បង្ខំមស្ស ធិដ្ឋិត
តវិប្បយុត្តស្ស លោកស្ស អនន្តរាប្បដូរយេន បដូរយេន
ធិដ្ឋិតតវិប្បយុត្តស្ស លោកសម្បជញ្ញៈ អនន្តរាប្បដូ
រយេន បដូរយេន ប្រើមា ប្រើមា ទុក្ខនាទិវិប្បយុត្តស្ស
ទុក្ខនាទិ បង្ខំខាង បង្ខំខាង ទុក្ខនាទិវិប្បយុត្តស្ស ទុក្ខនាទិ
អនន្តរាប្បដូរយេន បដូរយេន អនុលោម កោត្រតុស្ស
ជនសមាបត្តិយា អនន្តរាប្បដូរយេន បដូរយេន ។ ម្ចាស់
កាតត្រូវ ប្រើមា ប្រើមា ធិដ្ឋិតតវិប្បយុត្តស្ស លោកសម

តាមប្រយោជន៍ ធិដ្ឋិតតវិប្បយុត្តស្ស ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរាប្បដូរយេន ។
ម្ចាស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ភូមិខន្ធ មុន ។ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ
ត្រាសពាក្យខ្លះ តាមប្រយោជន៍ ក្រោយ ។ ដែលត្រាស
ពាក្យខ្លះ ដោយអនន្តរាប្បដូរយេន ភូមិខន្ធភាសម្បជញ្ញៈ តាមប្រយោជន៍
ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរាប្បដូរយេន ។ ម្ចាស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ ភូមិខន្ធ
មុន ។ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ ត្រាសពាក្យខ្លះ តាមប្រយោជន៍ ភូមិខន្ធ
ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ ត្រាសពាក្យខ្លះ ក្រោយ ។ ដែលច្រឡំដោយលោកៈ
គឺ ដោយអនន្តរាប្បដូរយេន ។ ទុក្ខនាទិវិប្បយុត្តស្ស តាមប្រយោជន៍ ក្រោយ ។
ទុក្ខនាទិវិប្បយុត្តស្ស ដោយអនន្តរាប្បដូរយេន គឺ លោកៈ មុន ។ ដែល
ត្រាសពាក្យខ្លះ តាមប្រយោជន៍ ក្រោយ ។ ដែលត្រាសពាក្យខ្លះ
ដោយអនន្តរាប្បដូរយេន លោកៈ ដែលត្រាសពាក្យខ្លះ តាមប្រយោជន៍
ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរាប្បដូរយេន ភូមិខន្ធភាសម្បជញ្ញៈ មុន ។ តាមប្រយោជន៍
ភូមិខន្ធភាសម្បជញ្ញៈ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរាប្បដូរយេន អនុលោម
តាមប្រយោជន៍ ក្រោយ ។ ដែលត្រាសពាក្យខ្លះ តាមប្រយោជន៍ ។
ម្ចាស់ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើចុះ លោកៈ មុន ។ ដែលត្រាសពាក្យខ្លះ

អភិធម្មបទិកា អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

បដ្ឋិមាណំ បដ្ឋិមាណំ និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តុលោកសហគតានំ
 ទទ្ធាណំ អនន្តាប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ អាវដ្ឋនា វចនា-
 លសម្បយុត្តានំ ទទ្ធាណំ អនន្តាប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ ។
 ម្ចលំ កាកត្ថំ មុរិមា មុរិមោ និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តុលោក-
 បដ្ឋិមាណំ បដ្ឋិមាណំ និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តុលោកសហគតានំ
 ទទ្ធាណំ លោកស្ស ធិ អនន្តាប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ
 អាវដ្ឋនា និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តុលោកសហគតានំ ទទ្ធាណំ
 លោកស្ស ធិ អនន្តាប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ ។ វចនា-
 លសម្បយុត្តានំ ធិ វចនាលវិប្បយុត្តានំ ធិ ធម្មា
 វចនាលសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស អនន្តាប្បទ្ធាយេន
 បទ្ធាយោ មុរិមា មុរិមា និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តុលោកសហ-
 គតា ទទ្ធា ធិ លោកោ ធិ បដ្ឋិមាណំ បដ្ឋិមាណំ និដ្ឋិ-
 តតវិប្បយុត្តុលោកសហគតានំ ទទ្ធាណំ អនន្តាប្បទ្ធា-
 យេន បទ្ធាយោ ។ ម្ចលំ កាកត្ថំ មុរិមា មុរិមា
 និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តុលោកសហគតា ទទ្ធា ធិ លោកោ
 ធិ បដ្ឋិមស្ស បដ្ឋិមស្ស និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តុស្ស លោ-
 កស្ស អនន្តាប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តុ-
 លោកសហគតា ទទ្ធា ធិ លោកោ ធិ វដ្ឋានស្ស
 អនន្តាប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយោ ។ ម្ចលំ កាកត្ថំ

អភិធម្មបទិកា អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យ ក្រោយ ។ វេសត្រៀងដោយលោកវេសត្រៀស
 ចាកខ្ញុំ ដោយអនន្តប្បដ្ឋិយ អាវដ្ឋនា (ការពិចារណា) ជាបដ្ឋិម
 វិនិច្ឆ័យទុកខាងសម្បយុត្តុនៃ ដោយអនន្តប្បដ្ឋិយ ។ ម្ចល បណ្ឌិត
 ភឿវដ្ឋិច្ា លោកៈ មុន ។ វេសត្រៀសចាកខ្ញុំ ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យ
 ខ្ញុំ ក្រោយ ។ វេសត្រៀងដោយលោកវេសត្រៀសចាកខ្ញុំនៃ វេ-
 លោកផង ដោយអនន្តប្បដ្ឋិយ អាវដ្ឋនា ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យ
 វេសត្រៀងដោយលោកវេសត្រៀសចាកខ្ញុំនៃ វេលោកផង ដោយ
 អនន្តប្បដ្ឋិយ ។ ទុកខាងសម្បយុត្តុនៃ ទុកខាងសម្បយុត្តុនៃ
 ជាបដ្ឋិម វិនិច្ឆ័យទុកខាងសម្បយុត្តុនៃ ដោយអនន្តប្បដ្ឋិយ នី ពួកខ្ញុំ
 មុន ។ វេសត្រៀងដោយលោកវេសត្រៀសចាកខ្ញុំ លោកភ្នំ ជាបដ្ឋិម
 វិនិច្ឆ័យ ក្រោយ ។ វេសត្រៀងដោយលោកវេសត្រៀសចាកខ្ញុំ
 ដោយអនន្តប្បដ្ឋិយ ។ ម្ចល បណ្ឌិត ភឿវដ្ឋិច្ា ពួកខ្ញុំ មុន ។
 វេសត្រៀងដោយលោកវេសត្រៀសចាកខ្ញុំ លោកភ្នំ ជាបដ្ឋិម វេ-
 លោក ក្រោយ ។ វេសត្រៀងដោយលោកវេសត្រៀសចាកខ្ញុំ ដោយអនន្តប្បដ្ឋិយ ពួក
 ខ្ញុំ វេសត្រៀងដោយលោកវេសត្រៀសចាកខ្ញុំ លោកភ្នំ ជា
 បដ្ឋិម វេសត្រៀង ដោយអនន្តប្បដ្ឋិយ ។ ម្ចល បណ្ឌិត ភឿវដ្ឋិច្ា

បុរិសា បុរិសា និដ្ឋិតតិប្បយុត្តលោកសហគតា ខុទ្ទា ច
លោកា ច បច្ឆិហនំ បច្ឆិហនំ និដ្ឋិតតិប្បយុត្តលោក-
សហគតានំ ខុទ្ទានំ លោកស្ស ច អនន្តាប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ។

[១២២] ឧបាសម្ពុយ្យក្កតា ធម្មា ឧបាសា-
នសម្ពុយ្យក្កស្ស ធម្មស្ស សមនន្តាប្បច្ចុយេន បច្ចុ-
យោ ។ . . . សហគតាប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បដិច្ច-
សនិសំ នវ ។ . . . មន្តិមន្តិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
បដិច្ចសនិសំ ន ។ . . . និស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
បច្ចុយេវាសនិសំ នវ ។

[១២៣] ឧបាសម្ពុយ្យក្កតា ធម្មា ឧបាសា-
នសម្ពុយ្យក្កស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ
វាម្មណ្ណបនិស្សយោ អនន្តបនិស្សយោ បកត្តបនិស្ស-
យោ ។ វេ ។ បកត្តបនិស្សយោ ឧបាសម្ពុយ្យក្កតា
ខុទ្ទា ឧបាសម្ពុយ្យក្កតានំ ខុទ្ទានំ ឧបនិស្សយប្បច្ចុ-
យេន បច្ចុយោ ។ មូលំ កាតត្ថំ ឧបាសម្ពុយ្យក្កតា
ខុទ្ទា ឧបាសម្ពុយ្យក្កតានំ ខុទ្ទានំ លោកស្ស ច ឧប-
និស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ មូលំ កាតត្ថំ ឧបាសា-
នសម្ពុយ្យក្កតា ខុទ្ទា និដ្ឋិតតិប្បយុត្តលោកសហគតានំ
ខុទ្ទានំ លោកស្ស ច ឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

ត្ថកខន្ធ មុខ ។ វេលាប្រឡំដោយលោកៈក្រុមសហគរិដ្ឋិតំ លោកៈ
ជាប់ជួយ នៃត្ថកខន្ធ ក្រោយ ។ វេលាប្រឡំដោយលោកៈក្រុម
សហគរិដ្ឋិតំ នៃលោកៈផង ដោយអនន្តាប្បច្ចុយេន ។

[១២៤] ឧបាសម្ពុយ្យក្កតមិ ជាប់ជួយ នៃឧបាសម្ពុ-
យ្យក្កតមិ ដោយសមនន្តាប្បច្ចុយេន ។ . . . ជាប់ជួយ ដោយសហ-
គតាប្បច្ចុយេន មានពៈ ៧ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារិវេន ។ . . . ជាប់ជួយ
ដោយកត្តាប្បច្ចុយេន មានពៈ ៦ ដូចគ្នានឹងបដិច្ចវារិវេន ។ . . .
ជាប់ជួយ ដោយនិស្សយប្បច្ចុយេន មានពៈ ៧ ដូចគ្នានឹងបច្ចុយេនវារិវេន ។

[១២៥] ឧបាសម្ពុយ្យក្កតមិ ជាប់ជួយ នៃឧបាស-
ម្ពុយ្យក្កតមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន ត្ថានដល់កាម្មណ្ណបនិស្សយោ
អនន្តបនិស្សយោ និបកត្តបនិស្សយោ ។ វេ ។ និបកត្តបនិស្សយោ
នី ត្ថក ឧបាសម្ពុយ្យក្កតខន្ធ ជាប់ជួយ នៃត្ថកឧបាសម្ពុយ្យក្កតខន្ធ
ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីដឹង ត្ថកឧបា-
សម្ពុយ្យក្កតខន្ធ ជាប់ជួយ នៃត្ថកឧបាសម្ពុយ្យក្កតខន្ធផង នៃលោកៈ
ផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីដឹង ត្ថក
ឧបាសម្ពុយ្យក្កតខន្ធ ជាប់ជួយ នៃត្ថកខន្ធ វេលាប្រឡំដោយលោកៈ
ក្រុមសហគរិដ្ឋិតំ នៃលោកៈផង ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចុយេន ។

ឧបាសានវិញ្ញយុត្តា ធនោ ឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស
 ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយន បច្ឆយោ ការុត្តន្ត-
 បនិស្សយោ អនុត្តបនិស្សយោ បកត្តមនិស្សយោ
 ។ ២ ។ បកត្តបនិស្សយោ សន្តំ ឧបនិស្សយោ នានំ
 ធមតំ ។ ២ ។ សមាបត្តិ ឧប្បាទតំ ខានំ ជយ្យតិ
 សីលំ ។ ២ ។ បញ្ញំ ... ឧបាសានវិញ្ញយុត្តំ ភកំ ខានំ
 បត្តំ ... លេនាសនំ ឧបនិស្សយោ នានំ ធមតំ
 ។ ២ ។ សន្តំ កំត្តតិ សន្តា ។ ២ ។ លេនាសនំ
 សម្ភាយ ។ ២ ។ បញ្ញាយ ឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស ភកស្ស
 វាចស្ស ឧត្តនាយ កាយិកស្ស សុទស្ស ជនសមា-
 បត្តិយា ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយន បច្ឆយោ ។ ឧបាសាន-
 វិញ្ញយុត្តា ធនោ ឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស ធម្មស្ស
 ឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយន បច្ឆយោ តំណី ។ សន្តំ ឧប-
 និស្សយោ ខានំ ជយ្យតិ និឌី កណ្តាតិ សីលំ ។ ២ ។
 បញ្ញំ ... ឧបាសានវិញ្ញយុត្តំ ភកំ ខានំ បត្តំ ...
 លេនាសនំ ឧបនិស្សយោ អនិច្ចំ ... មុសា ... បិស្ស-
 ណំ ... សន្តំ ... សន្តំ ... ជំល្លោមំ ... ឯកា-
 តាវិកំ ... បរិបេទុ ... មាណវំ ... តាមយាតំ
 ... និកមយាតំ ... សន្តា ... លេនាសនំ

ឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស ជំល្លោមំ ជំល្លោមំ វៃឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស ជំល្លោមំ ជំល្លោមំ
 ស្សយប្បដ្ឋាយ បាទដល់ការុត្តន្តបនិស្សយ អនុត្តបនិស្សយ និវេកត្ត-
 បនិស្សយ ។ ២ ។ ឯបកត្តបនិស្សយ គិ បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្ញុំសត្វ
 ហើយឱ្យ ខ្ញុំវាទ ។ ២ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឱ្យកើតឡើង កម្លែង
 មាន ខ្ញុំសីល ។ ២ ។ ខ្ញុំបញ្ញា ... ខ្ញុំឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស
 ខ្ញុំមាន ខ្ញុំលេនាសនំ ។ ២ ។ កាស្រ័យ ខ្ញុំលេនាសនំ ហើយឱ្យ
 ខ្ញុំវាទ ។ ២ ។ បំបែក ខ្ញុំសន្តិ សត្វ ។ ២ ។ លេនាសនំ
 ជាបច្ច័យ វៃសត្វ ។ ២ ។ វៃបញ្ញា វៃឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស មាន
 លេនាសនំ កាយិកស្ស និវេកត្តបនិស្សយ ហើយឧបនិស្សយប្ប-
 ដ្ឋាយ ។ ឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស ជំល្លោមំ វៃឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស
 ហើយឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ មានដល់ ។ បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្ញុំសត្វ
 ហើយកម្លែងមាន ប្រការទាំង ខ្ញុំសីល ។ ២ ។ ខ្ញុំបញ្ញា ... ខ្ញុំ
 ឧបាសានវិញ្ញយុត្តស្ស ខ្ញុំមាន ខ្ញុំលេនាសនំ ។ ២ ។ កាស្រ័យ
 ខ្ញុំលេនាសនំ ខ្ញុំប្រាសាទលក្ខណ៍បាទឱ្យ ... កុហក ... ខ្ញុំតាម
 ញ៉ាំង ... ខ្ញុំតាមក្រុមប្រយោជន៍ ... ខ្ញុំទីក ... ខ្ញុំការលេ-
 នកាយក្រុមប្រយោជន៍ ... ខ្ញុំការប្រយោជន៍ក្រុមប្រយោជន៍ ... (បំណែក)
 ក្នុងដួងដួង ... ខ្ញុំប្រាសាទលក្ខណ៍បាទឱ្យ ... ខ្ញុំការលេនាសនំ
 ស្រុក ... ខ្ញុំការលេនាសនំក្នុងដួង ... សត្វ ... លេនាសនំ

ឧបាសម្ពុយ្យុត្តក្កៈ កកស្ស មោហស្ស មាណស្ស
 ធិដ្ឋិយោ បត្តយោ ឧបទិស្សយប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ ។
 ឧបាសាទវិប្បយុត្តោ ចន្ទោ ឧបាសាទសម្ពុយ្យុត្តក្កៈ ច
 ឧបាសាទវិប្បយុត្តក្កៈ ច ចក្ខុស្ស ឧបទិស្សយប្បទ្វាយេន
 បទ្វាយោ អាម្មណ្ណបទិស្សយោ អនន្តបទិស្ស
 យោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បេ ។ បកក្ខបទិស្ស
 យោ សាវ័ ឧបទិស្ស័យ ភាវ័ ជិវ្យតិ សិល័
 ... បញ្ជី ... ឧបាសាទវិប្បយុត្តក្កៈ កក្ក ។ បេ ។
 លេសាសចំ ឧបទិស្សយោ កាមយាតំ កក្កេតិ ធិកម
 យាតំ កក្កេតិ សទ្ធា ... លេសាសចំ ធិដ្ឋិកតវិប្ប
 យុត្តលោកសហកតាចំ ទទ្ធាចំ លោកស្ស ច ឧប
 ទិស្សយប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ ។ ឧបាសាទសម្ពុយ្យុត្ត
 ក្កោ ច ឧបាសាទវិប្បយុត្តោ ច ចន្ទោ ឧបាសាទសម្ពុ
 យុត្តក្កៈ ចក្ខុស្ស ឧបទិស្សយប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ
 ធិដ្ឋិកតវិប្បយុត្តលោកសហកតា ទទ្ធា ច លោកោ ច
 ឧបាសាទសម្ពុយ្យុត្តក្កោចំ ទទ្ធាចំ ឧបទិស្សយប្បទ្វាយេន
 បទ្វាយោ ។ មូលំ កាកាវ័ ធិដ្ឋិកតវិប្បយុត្តលោក
 សហកតា ទទ្ធា ច លោកោ ច ឧបាសាទវិប្បយុត្តក្កោចំ
 ទទ្ធាចំ លោកស្ស ច ឧបទិស្សយប្បទ្វាយេន បទ្វាយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃឧបាសម្ពុយ្យុត្តក្កៈ មោហៈ មាណៈ មិដ្ឋិ ធិនិសចក្កិ
 ប្រាជ្ញិ ដោយឧបទិស្សយប្បទ្វ័យ ។ ឧបាសាទវិប្បយុត្តក្កោ ជាបច្ច័យ
 នៃឧបាសាទសម្ពុយ្យុត្តក្កោ ។ នៃឧបាសាទវិប្បយុត្តក្កោ ដោយឧបទិ
 ស្សយប្បទ្វ័យ បាទដល់អាម្មណ្ណបទិស្ស័យ អនន្តបទិស្ស័យ ធិត
 បកក្ខបទិស្ស័យ ។ បេ ។ បកក្ខបទិស្ស័យ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ
 ទូរស្ថិត ហើយកម្រិតមានៈ មូរសិល ... ទូរស្ថិត ... ទូរស្ថិ
 តាវិប្បយុត្តក្កៈ ។ បេ ។ កាស្រ័យ ទូរស្ថិតានៈ ហើយភិ ទូ
 តាស្ថាប័អ្នកស្រុក ភិ ទូរស្ថិតាវិប្បយុត្តក្កោ ។ បេ ។ លោក
 សៈ ជាបច្ច័យ នៃក្កេតិ ដែលច្រឡំដោយលោកវិប្បយុត្តក្កោ
 ធិដ្ឋិ ។ នៃលោកវិប្ប ដោយឧបទិស្សយប្បទ្វ័យ ។ ឧបាសា
 ទសម្ពុយ្យុត្តក្កោ ឧបាសាទវិប្បយុត្តក្កោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាសាទសម្ពុ
 យុត្តក្កោ ដោយឧបទិស្សយប្បទ្វ័យ ក្កេតិ ដែលច្រឡំដោយលោក
 វិប្បយុត្តក្កោ លោកវិប្ប ជាបច្ច័យ នៃក្កេតិឧបាសម្ពុយ្យុត្តក្កោ
 ដោយឧបទិស្សយប្បទ្វ័យ ។ មូល បច្ច័យ កម្រិតវិប្ប ក្កេតិ ដែល
 ច្រឡំដោយលោកវិប្បយុត្តក្កោ លោកវិប្ប ជាបច្ច័យ នៃក្កេតិ
 ឧបាសាទវិប្បយុត្តក្កោ ។ នៃលោកវិប្ប ដោយឧបទិស្សយប្បទ្វ័យ ។

ម្ចាស់ កាត់ចុង ដំដើកតវិញយុត្តលោកសហគតា ទន្ទា
ច លោកា ច ដំដើកតវិញយុត្តលោកសហគតា
ទន្ទាច លោកស្ស ច ទមន់ស្សយប្បទ្វាយន បទ្វាយោ ។

(១៨៦) ទនាណាវិញយុត្តា ឆាត្រា ទនាណាវិញ-
យុត្តស្ស ធម្មស្ស បុរោជនប្បទ្វាយន បទ្វាយោ អាម្ម-
ណបុរោជន វត្តបុរោជន ។ អាម្មណបុរោជន ចត្តុ
... វត្ត អនិច្ចារោ ។ មេ ។ លោមស្ស ទម្បជ្ជនិ ដំដូង
ចត្តុចា ជ្ជនិ មស្សនិ ទំនាយ រសាគនាគុយោ សន្ត
សុណានិ រូនាយននំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស ជាម្បទ្វាយននំ
... ។ វត្តបុរោជន ចត្តាយននំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស កា-
យាយននំ ... វត្ត ទនាណាវិញយុត្តានំ ទន្ទាច លោ-
កស្ស ច បុរោជនប្បទ្វាយន បទ្វាយោ ។ ទនាណាវិញ-
យុត្តោ ឆាត្រា ទនាណាវិញយុត្តស្ស ធម្មស្ស បុរោជ-
នប្បទ្វាយន បទ្វាយោ អាម្មណបុរោជន វត្តបុរោជន ។
អាម្មណបុរោជន ចត្តុ ... វត្ត អស្សុរាជនិ អតិច្ចតិ
នំ អាវុត្ត វាភា ទម្បជ្ជនិ ដំដើ ទម្បជ្ជនិ ។ វត្តបុរោជន
វត្ត ទនាណាវិញយុត្តានំ ទន្ទាច បុរោជនប្បទ្វាយន
បទ្វាយោ ។ ទនាណាវិញយុត្តា ឆាត្រា ទនាណាវិញ-
យុត្តស្ស ច ទនាណាវិញយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស

ម្ចាស់ ចណ្ឌិត គប្បិវត្តិ ត្នកទ្ធិ ដែលប្រឡំដោយលោកៈក្រប្រាស
ពាន់ដំដើ លោកៈក្តី ជាមច្ច័យ ខែត្នកទ្ធិ ដែលប្រឡំដោយលោកៈ
ក្រប្រាសពាន់ដំដើ ខែលោកៈនី ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(១៨៦) ទនាណាវិញយុត្តានំ ជាមច្ច័យ ខែទនាណាវិញយុត្ត-
នំ ដោយបុរោជនប្បច្ច័យ ត្នកផលំអាម្មណបុរោជន ទំនំវត្តបុរោ-
ជន ។ អាម្មណបុរោជន នី (បុគ្គល) ទ្រុចត្ត ... ទ្រុត្ត ជា
មំនាវត្ត វាចា រោមទស្ស រោតាវត្តនិ យំញ ទ្រុច ដោយវត្តច្ន
ត្ត ទ្រុសំរោត ដោយទំនាយាភាពត្ត ប្រាយននៈ (ជាមច្ច័យ) ខែ
ចត្តវិញ្ញាណ ជាម្បទ្វាយននៈ ... ។ វត្តបុរោជន ទំ ចត្តាយននៈ
(ជាមច្ច័យ) ខែចត្តវិញ្ញាណ តាយាយននៈ ... វត្ត ជាមច្ច័យ ខែ
ត្នកទនាណាវិញយុត្តនំ ខែលោកៈនី ដោយបុរោជនប្បច្ច័យ ។
ទនាណាវិញយុត្តានំ ជាមច្ច័យ ខែទនាណាវិញយុត្តានំ ដោយបុ-
រោជនប្បច្ច័យ ត្នកផលំអាម្មណបុរោជន ទំនំវត្តបុរោជន ។ អា-
ម្មណបុរោជន នី (បុគ្គល) ទ្រុចត្ត ... ក្រុកអា រោយ
មំនាវត្ត វាចា ប្រាត្ត ទ្រុត្តាវាចា រោយកំនាវត្ត វិដ្ឋ រោត
ម្យនិ ។ វត្តបុរោជន នី វត្ត ជាមច្ច័យ ខែត្នកទនាណា-
វិញយុត្តនំ ដោយបុរោជនប្បច្ច័យ ។ ទនាណាវិញយុត្តានំ ជា
មច្ច័យ ខែទនាណាវិញយុត្តានំ ខែទនាណាវិញយុត្តានំ

អំពូចំណាត់ អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ឧបាសានសម្បយុត្តា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានា ចានំ រូបាចំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធិដ្ឋកតវិប្បយុត្តុលោកសហ-
 គតា ចេតនា លោកស្ស ចិត្តសមុដ្ឋានា ចានំ រូបាចំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាទាទណិកា ឧបា-
 សានសម្បយុត្តា ចេតនា វិចារកាចំ ទដ្ឋានំ កដត្តា
 ក រូបាចំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាសានសម្ប-
 យុត្តា ចេតនា ឧបាសានំសម្បយុត្តស្ស ច ឧបាសាន-
 វិប្បយុត្តស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាសានសម្បយុត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកាចំ ទដ្ឋានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានា ចានំ រូបាចំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ធិដ្ឋកតវិប្បយុត្តុលោកសហគតា ចេតនា សម្បយុត្ត-
 កាចំ ទដ្ឋានំ លោកស្ស ច ចិត្តសមុដ្ឋានា ចានំ រូបាចំ
 កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាសានវិប្បយុត្តា ចេតនា
 ឧបាសានវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតា ចានាទណិកា ។ សហជាតា
 ឧបាសានវិប្បយុត្តា ចេតនា សម្បយុត្តកាចំ ទដ្ឋានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានា ចានំ រូបាចំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ចានាទណិកា ឧបាសានវិប្បយុត្តា ចេតនា វិចារកាចំ
 ទដ្ឋានំ កដត្តា ច រូបាចំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អំពូចំណាត់ អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

គឺ ឧបាសានសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្ប-
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា វិសេស្យ្យោ ដោយលោកវិគ្រហសពាគិដ្ឋិ
 ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
 ធិនាទណិកា គឺ ឧបាសានសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យក្នុង-
 ក្នុង វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឧបាសានសម្ប-
 យុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្ប-
 ជានុប្បដ្ឋានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាសានសម្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ
 វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 ចេតនា វិសេស្យ្យោ ដោយលោកវិគ្រហសពាគិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ
 សម្បយុត្តក្នុង វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ ដោយ
 កម្មប្បច្ច័យ ។ ឧបាសានវិប្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្ប-
 ជានុប្បដ្ឋានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចានាទណិកា ធិនាទណិកា ។
 សហជាតា គឺ ឧបាសានវិប្បយុត្ត ចេតនា ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បយុត្ត-
 ក្នុង វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ធិនាទណិ-
 កា គឺ ឧបាសានវិប្បយុត្តចេតនា ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ វិនិ-
 ច្ឆ័យក្នុងសម្បជានុប្បដ្ឋានំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

អំពីទម្រង់នៃ អនុលោមកម្មប្រាជ្ញា

ឧទាហរណ៍ប្រយុត្តស្នូល ៣ ធម្មស្នូល វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បច្ចុយោ ឬរោជានំ វត្ថុ និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តលោកសហគ-
 ណនំ ទទ្ធានំ លោកស្នូល ៦ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុ-
 យោ ។ ឧទាហរណ៍សម្បយុត្តា ៦ ឧទាហរណ៍វិប្បយុត្ត-
 ា ធម្មា ឧទាហរណ៍វិប្បយុត្តស្នូល ធម្មស្នូល វិប្បយុត្តប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចុយោ សហគណនំ បច្ចុយោ ៥ សហគណ-
 និដ្ឋិតតវិប្បយុត្តលោកសីហគណ ទទ្ធា ៦ លោក ៦
 វិប្បយុត្តប្រាជ្ញា ៦ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ។
 បច្ចុយោ ។ ២ ។

[១៦២] ឧទាហរណ៍សម្បយុត្តា ៦ ធម្មា ឧទាហរណ៍-
 សម្បយុត្តស្នូល ធម្មស្នូល អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ ដំកាំ
 អនិច្ចសនិសំ ។ ឧទាហរណ៍សម្បយុត្តា ៦ ធម្មា ឧទា-
 ហរណ៍វិប្បយុត្តស្នូល ធម្មស្នូល អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
 សហគណនំ បច្ចុយោ ៥ សន្តិភ័ ។ ឧទាហរណ៍សម្ប-
 យុត្តា ៦ ធម្មា ឧទាហរណ៍សម្បយុត្តស្នូល ៦ ឧទាហរណ៍-
 វិប្បយុត្តស្នូល ៦ ធម្មស្នូល អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
 អនិច្ចសនិសំ ។ ឧទាហរណ៍វិប្បយុត្តា ៦ ធម្មា ឧទាហ-
 រណ៍វិប្បយុត្តស្នូល ធម្មស្នូល អត្ថិប្បដ្ឋយេន បច្ចុយោ
 សហគណនំ ឬរោជានំ បច្ចុយោ ៥ រាហាវ វត្ថុនិយម ។

អំពីទម្រង់នៃ អនុលោមកម្មប្រាជ្ញា

នៃឧទាហរណ៍វិប្បយុត្តស្នូល ៦ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរោហិត គឺ
 វត្ថុ ជាច្រើន នៃធម្មតា ដែលប្រឡងដោយលោកវិស្វប្រាសាទនិច្ឆិត
 នៃលោកវេទនិក ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឧទាហរណ៍សម្បយុត្តសម្រេច ឧទា-
 ហរណ៍វិប្បយុត្តសម្រេច ជាច្រើន នៃឧទាហរណ៍វិប្បយុត្តសម្រេច ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយេន បានដល់សហគណនំ ឧទាហរណ៍ ។ សហគណនំ គឺ ធម្មតា
 ដែលប្រឡងដោយលោកវិស្វប្រាសាទនិច្ឆិត លោកវិស្វប្រាសាទនិច្ឆិត ជាច្រើន នៃ
 ធម្មតាសម្រេច ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ បច្ចុយោ គឺ ។ ២ ។

[១៦២] ឧទាហរណ៍សម្បយុត្តសម្រេច ជាច្រើន នៃឧទាហរណ៍សម្ប-
 យុត្តសម្រេច ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន គឺ មាន ១ ៥ ធម្មតា ឧទាហរណ៍ ។
 ឧទាហរណ៍សម្បយុត្តសម្រេច ជាច្រើន នៃឧទាហរណ៍វិប្បយុត្តសម្រេច ដោយអត្ថិ-
 ប្បដ្ឋយេន បានដល់សហគណនំ ឧទាហរណ៍ ៥ សេដ្ឋកិច្ចប្រាជ្ញា ។ ឧទា-
 ហរណ៍សម្បយុត្តសម្រេច ជាច្រើន នៃឧទាហរណ៍សម្បយុត្តសម្រេច ដោយ
 វិប្បយុត្តសម្រេច ដោយអត្ថិប្បដ្ឋយេន គឺ ធម្មតា ឧទាហរណ៍ ។
 ឧទាហរណ៍វិប្បយុត្តសម្រេច ជាច្រើន នៃឧទាហរណ៍វិប្បយុត្តសម្រេច ដោយអត្ថិប្ប-
 ដ្ឋយេន បានដល់សហគណនំ បុរោហិត បច្ចុយោ អនិច្ចនិយម ។

សហជន ធំដុំគតិប្បយុត្តលោកសហគតា ទន្ទា ៦
 លោក ៦ ចំគួសម្បត្តិទាំង រួចទាំង អង្គប្បទ្វាយ ៦
 បទ្វាយ ។ សហជន ធំដុំគតិប្បយុត្តលោកសហ-
 គតា ទន្ទា ៦ រត្ន ៦ លោកស្ន អង្គប្បទ្វាយ ៦ បទ្វ-
 យា ៦ បច្ចាជន ធំដុំគតិប្បយុត្តលោកសហគតា
 ទន្ទា ៦ លោក ៦ បុរសស្ន ឥមស្ន កាយស្ន
 អង្គប្បទ្វាយ ៦ បទ្វាយ ៦ បច្ចាជន ធំដុំគតិប្បយុត្ត-
 លោកសហគតា ទន្ទា ៦ លោក ៦ កាតវិញ្ញាណ
 រាងកាយ ៦ សមស្ន កាយស្ន អង្គប្បទ្វាយ ៦ បទ្វ-
 យា ។ បច្ចាជន ធំដុំគតិប្បយុត្តលោកសហគតា
 ទន្ទា ៦ លោក ៦ ប្រជីវិត្រ្យយត្ថ កាតវិញ្ញាណ
 អង្គប្បទ្វាយ ៦ បទ្វាយ ។ ឧបាសនសម្បយុត្ត ៦
 ឧបាសនវិប្បយុត្ត ៦ បច្ចា ឧបាសនសម្បយុត្តស្ន
 ៦ ឧបាសនវិប្បយុត្តស្ន ៦ បទ្វាយ អង្គប្បទ្វាយ ៦
 បទ្វាយ សហជន បុរស ៦ សហជន
 ធំដុំគតិប្បយុត្តលោកសហគតា វិភោ ទន្ទា ៦
 លោក ៦ តំណាង ទន្ទា ៦ ចំគួសម្បត្តិទាំង
 រួចទាំង អង្គប្បទ្វាយ ៦ បទ្វាយ ១៥ ទន្ទា . . . ។

សហជន ធំ ពួកទទ្ធុ ដែលប្រឡំដោយលោកវិក្រាសពានវិញ្ញាណ
 លោកភ្នំ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យសម្បត្តិទាំង ដោយអង្គប្បទ្វាយ ។ សហ-
 ជន ធំ ពួកទទ្ធុ ដែលប្រឡំដោយលោកវិក្រាសពានវិញ្ញាណ ភ្នំ
 ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ដោយអង្គប្បទ្វាយ ។ បច្ចាជន ធំ ពួកទទ្ធុ ដែល
 ប្រឡំដោយលោកវិក្រាសពានវិញ្ញាណ លោកភ្នំ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ
 ដែលភិក្ខុ ដោយអង្គប្បទ្វាយ ។ បច្ចាជន ធំ ពួកទទ្ធុ ដែលប្រឡំ
 ដោយលោកវិក្រាសពានវិញ្ញាណ លោកភ្នំ កាយវិញ្ញាណភ្នំ ជាបច្ច័យ
 វិនិច្ឆ័យ ដោយអង្គប្បទ្វាយ ។ បច្ចាជន ធំ ពួកទទ្ធុ ដែលប្រឡំ
 ដោយលោកវិក្រាសពានវិញ្ញាណ លោកភ្នំ ប្រជីវិត្រ្យយត្ថ ជាបច្ច័យ
 វិនិច្ឆ័យ ដោយអង្គប្បទ្វាយ ។ ឧបាសនសម្បយុត្តភិក្ខុ ឧបាស-
 វិប្បយុត្តភិក្ខុ ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ ឧបាសនសម្បយុត្តភិក្ខុ វិនិច្ឆ័យ
 យុត្តភិក្ខុ ដោយអង្គប្បទ្វាយ បុរសសហជន ធំដុំបុរស ៦ សហ-
 ជន ធំ ទទ្ធុ ១ ដែលប្រឡំដោយលោកវិក្រាសពានវិញ្ញាណ លោកភ្នំ ជា
 បច្ច័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ ដោយអង្គប្បទ្វាយ ទទ្ធុ ៦ . . . ។

ឧបទ័ស្សយប្បច្ចយេន មច្ចាយា មុរេជាតប្បច្ចយេន
 មច្ចាយោ ។ ឧទាណនសម្បយុត្តោ ៥ ឧទាណនវិប្ប-
 យុត្តោ ៦ ធម្មា ឧទាណនសម្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស
 ការម្មណប្បច្ចយេន មច្ចាយា សហជាតប្បច្ចយេន
 មច្ចាយា ឧបទ័ស្សយប្បច្ចយេន មច្ចាយោ ។ ឧទា-
 ណនសម្បយុត្តោ ៥ ឧទាណនវិប្បយុត្តោ ៦ ធម្មា
 ឧទាណនវិប្បយុត្តស្ស ធម្មស្ស ការម្មណប្បច្ចយេន
 មច្ចាយា សហជាតប្បច្ចយេន មច្ចាយា ឧបទ័ស្ស-
 យប្បច្ចយេន មច្ចាយា មន្ទាជាតប្បច្ចយេន មច្ចាយា
 ការការម្បច្ចយេន មច្ចាយា វគ្គិយប្បច្ចយេន មច្ច-
 យោ ។ ឧទាណនសម្បយុត្តោ ៥ ឧទាណនវិប្បយុត្តោ
 ៦ ធម្មា ឧទាណនសម្បយុត្តស្ស ៧ ឧទាណនវិប្ប-
 យុត្តស្ស ៨ ធម្មស្ស ការម្មណប្បច្ចយេន មច្ចាយា
 សហជាតប្បច្ចយេន មច្ចាយា ឧបទ័ស្សយប្បច្ចយេន
 មច្ចាយោ ។

[១២៩] វាយាធិយា វេ ធម្មាម្មណេ វេ
 ធម្មិយសិយា វេ សត្វត្ថ វេ វាយាវិសេត វេ ។

ជាបច្ច័យ ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមុរេជាតប្បច្ច័យ ។
 ឧទាណនសម្បយុត្តមិក្ខី ឧទាណនវិប្បយុត្តមិក្ខី ជាបច្ច័យ វៃឧទាណ-
 នសម្បយុត្តមិ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្ប-
 ច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ ។ ឧទាណនសម្បយុត្តមិ
 ក្ខី ឧទាណនវិប្បយុត្តមិក្ខី ជាបច្ច័យ វៃឧទាណនវិប្បយុត្តមិ ដោយ
 ការម្មណប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយមន្ទាជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ
 ដោយការការម្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវគ្គិយប្បច្ច័យ ។ ឧទាណ-
 នសម្បយុត្តមិក្ខី ឧទាណនវិប្បយុត្តមិ ជាបច្ច័យ វៃឧទាណនសម្ប-
 យុត្តមិក្ខី វៃឧទាណនវិប្បយុត្តមិក្ខី ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយឧបទ័ស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៣០] ក្នុងនាហតប្បច្ច័យ មាណវៈ វ ក្នុងនាការម្មណប្បច្ច័យ
 មាណវៈ វ ក្នុងនាមតិប្បច្ច័យ មាណវៈ វ ក្នុងបច្ច័យវាំងអស់
 ស្ត្រីកមាណវៈ វ ក្នុងនាវិសេតប្បច្ច័យ មាណវៈ វ ។

អតិថិជន អនុលោមទុក្ខញ្ញាតិ

(១២៦) ហេតុប្បដ្ឋយា ធម្មាគ្គិយា វេ ...
ធម្មិបតិយា វេ ធម្មនន្តរេ វេ ធម្មមនន្តរេ វេ
ធម្មត្រាមត្រា តិណិ នធម្មចិន្ទ្រយេ វេ សត្វត្ថ វេ
ធម្មសម្បយុត្តេ តិណិ វេប្បយុត្តេ ន ខោទក្ខិយា វេ
ហេតិកេត វេ ។

(១២៧) ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ វេ ...
អតិបតិយា វេ ។ អនុលោមមាតិកា ។ ...
អតិកេត វេ ។

ធម្មសម្បយុត្តេ វេ ។

ឧបាទានទិប្បាទានិយទិវិ

បដិច្ចវិហា

(១២៨) ឧបាទានោ ព្យាវ ឧបាទានិយេ ក្នុង បដិច្ច
ឧបាទានោ វេ ឧបាទានិយេ ក ធម្មោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេ-
តុប្បដ្ឋយា និដ្ឋានានំ បដិច្ច កាមុតានានំ កា-
មុតានានំ បដិច្ច និដ្ឋានានំ ។ ចក្កំ ។ ឧបាទា-
ណេ ព្យាវ ឧបាទានិយេ ក្នុង បដិច្ច ឧបាទានិយេ វេ ។

អតិថិជន អនុលោមទុក្ខញ្ញាតិ

(១២៦) ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវា ៧ ប្រការហេតុប្បដ្ឋយ
... ក្នុងអតិបតិប្បដ្ឋយ មានវា ៧ ក្នុងធម្មនន្តរេ មានវា ៧
ក្នុងធម្មមនន្តរេ មានវា ៧ ក្នុងធម្មត្រាមត្រា មានវា ៧
ក្នុងធម្មចិន្ទ្រយេ មានវា ៧ ក្នុងសត្វត្ថ មាន
វា ៧ ក្នុងធម្មសម្បយុត្តេ មានវា ៧ ក្នុងខោទក្ខិយា
មានវា ៧ ក្នុងហេតិកេត មានវា ៧ ។

(១២៧) ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ មានវា ៧ ប្រការហេតុប្បដ្ឋយ
... ក្នុងអតិបតិប្បដ្ឋយ មានវា ៧ ។ អនុលោមមាតិកា ។ ...
ក្នុងអតិកេត មានវា ៧ ។

វេ ធម្មសម្បយុត្តេ វេ ។

ឧបាទានទិប្បាទានិយទិវិ

បដិច្ចវិហា

(១២៨) ធម្ម ជាឧបាទានានំ ក្នុងប្រយោជន៍សេវឧបាទាន អ-
ស្រ័យ ឧវេ ធម្ម ជាឧបាទានានំ ក្នុងប្រយោជន៍សេវឧបាទាន វេ ហេតិក
ក្នុង ប្រការហេតុប្បដ្ឋយ ខំ កាមុតានានំ កាស្រ័យ ឧវេ ឧបាទាន
ខំ ឧបាទាន កាស្រ័យ ឧវេ កាមុតានានំ ។ ចក្កំ ។ ធម្ម ជាប្រយោជន៍
សេវឧបាទាន វេ ធម្ម ជាឧបាទាន កាស្រ័យ ឧវេ ធម្ម ជាឧបាទាន

ឯវំ យដា ឧបាសមនុគំ ឯវំ បដិច្ចវារោចំ
សហជាតកំរោចំ បច្ចយវារោចំ វិស្សយវារោចំ
សំសដ្ឋវារោចំ សម្មយុត្តវារោចំ ភាសត្តោ
វិញ្ញាណាសាណា ។ អាមសំ ចាណាសាណា ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

(១២៧) ឧបាសមនោចេវ ឧបាសមិនិយោច គេត្តា
ឧបាសមនស្សោចេវ ឧបាសមិនិយស្សច ធម្មស្ស ហេតុប្បូ-
ត្តយេន បច្ចយោ ឧបាសមនោចេវ ឧបាសមិនិយោច ហេតុ
សម្មយុត្តកាធំ ឧបាសមនំ ហេតុប្បូត្តយេន បច្ច-
យោ ។ ឧបាសមនោចេវ ឧបាសមិនិយោច គេត្តា ឧបា-
សមិនិយស្សោចេវ ចាន ឧបាសមនស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បូ-
ត្តយេន បច្ចយោ ឧបាសមនោចេវ ឧបាសមិនិយោច ហេតុ
សម្មយុត្តកាធំ មន្តាធំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាណត្ត រូបាធំ ហេ-
តុប្បូត្តយេន បច្ចយោ ។ ឧបាសមនុគំ សំសិសា វិញ្ញាណ
វំ បញ្ញា ។

(១២៨) ឧបាសមនោចេវ ឧបាសមិនិយោច គេត្តា
ឧបាសមនស្សោចេវ ឧបាសមិនិយស្សច ធម្មស្ស អាមុ-
ណាប្បូត្តយេន បច្ចយោ ឧបាសមនោ អាមុត្ត ឧបាសមនា

ឧបាសមនុគំ យំសិណា (ឧបាសមនុបាសមិនិយមុក) គឺ
យំសិណោវដេ បដិច្ចវារោចំ សហជាតកំរោចំ បច្ចយវារោចំ
វិស្សយវារោចំ សំសដ្ឋវារោចំ សម្មយុត្តវារោចំ បស្ចាត ភយ្ហិ
វេច្ឆិ យំសិនេប្បេ មំនោសកាវេច្ឆិវេច្ឆិ ។ គ្នា ។ អាម-
សា គឺ បរាមសនុក វេច្ឆិវេច្ឆិវេច្ឆិវេច្ឆិ ។ គ្នា ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[១២៧] ធមិ តិឧបាសមនំ គីតិប្រយោជនំ ផលំ ឧបាសម គី
បច្ចិយ វៃធមិ តិឧបាសមនំ គីតិប្រយោជនំ ផលំ ឧបាសម គីតិ
ហេតុប្បូត្តិយ គឺ តួកហេតុ តិឧបាសមនំ គីតិប្រយោជនំ ផលំ ឧបា-
សម គីតិបច្ចិយ វៃតួកសម្មយុត្តកឧបាសម គីតិហេតុប្បូត្តិយ ។
ធមិ តិឧបាសមនំ គីតិប្រយោជនំ ផលំ ឧបាសម គីតិបច្ចិយ វៃធមិ តិ
ប្រយោជនំ ផលំ ឧបាសមនំ គីតិប្រយោជនំ ផលំ ឧបាសម គីតិ
តួកហេតុ តិឧបាសមនំ គីតិប្រយោជនំ ផលំ ឧបាសម គីតិបច្ចិយ វៃតួក
សម្មយុត្តកឧបាសម វៃតួកចិត្តសមុដ្ឋាបាណផលំ គីតិហេតុប្បូត្តិយ ។
បញ្ញាវិញ្ញាណ គី មិធីប្បកត្តោ ដូចឧបាសមនុគំ វដេ ។

[១២៨] ធមិ តិឧបាសមនំ គីតិប្រយោជនំ ផលំ ឧបាសម គី
បច្ចិយ វៃធមិ តិឧបាសមនំ គីតិប្រយោជនំ ផលំ ឧបាសម គីតិ
ភាមុណប្បូត្តិយ គឺ តួកឧបាសម ប្រាសាទិយ តួកឧបាសម

ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ តិណិ ។ ឧទានានិយោជេវ ។ នាចឧទាន-
 ោលោ ធម្មា ឧទានានិយស្សរេវ ។ នាចឧទានានិយស្ស-
 ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចាយោ នាចំ ។ មេ ។
 លោកា វុដ្ឋហំថា នាចំ បច្ចវេក្ខតិ អស្សនេតិ
 វេតិទុតិ តំ អាម្ម កាតា ... ធម្មំ វិចិត្តិថា ឧទុច្ចំ
 ... រោមេនស្សំ ឧប្បជ្ឈន្តិ វារិយោ ។ តាគ្រងុំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 វេតោនំ បច្ចវេក្ខន្តិ មហិទេ តិលោសេ ... វិក្ខុដ្ឋិក
 កិលោសេ ... មុទ្ធេ សមុទានិណ្ណោ ... ចក្កំ ...
 វក្កំ ... ។ សុត្តិភ្នំ ។ អនាគត់សញ្ញាណស្ស វារិដ្ឋិ-
 នាយ អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចាយោ ។ ឧទានានិយោ-
 ជេវ ។ នាចឧទានានោ ធម្មា ឧទានានិយស្សរេវ ឧទា-
 នានិយស្សត ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចាយោ ។
 សុត្តិភ្នំ ។ ឥនាវ ទ្ធវេ ឧទានានិទុក្ខសមិសា ។ ឧទា-
 នានានាវេ ឧទានានិយោត ឧទានានិយោជេវ ។ នាច-
 ឧទានោលោ ធម ធម្មា ឧទានានិយស្សរេវ ឧទានានិយស្ស-
 ត ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចាយោ តិណិ ។
 ហោជ្ជា មតិបតិ តិណិ ឧទានានិទុក្ខសមិសា ។

វេចារិកឡើង ។ មានវារៈ តា ។ ធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧទានាន
 កែមិនមែនជាឧទានាន ជាបច្ច័យ វៃធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧទានាន
 កែមិនមែនជាឧទានាន ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ (បុគ្គល) ទ្រូកាន
 ។ មេ ។ ចេញ អំពីយោង ហើយនិពារណា ទ្រូកាន គ្រួសារ កែវយ
 កតៈ ប្រាជ្ញ ទ្រូក្រសលៈនោះ ... ខ្ញុំ វិចិត្តិថា ឧទុច្ចៈ ... រោមេនស្ស
 វេតិកាឡើង ពួកប្រាសាទៈ ពិចារណា ទ្រូកាគ្រក្ខ ពិចារណា ទ្រូកា-
 កាន ទ្រូក្ខតិលស ដែលលេចនឹងហើយ ... ទ្រូក្ខតិលស ដែល
 សន្តិកសន្តិទេហើយ ... ទ្រូក្ខតិលស ដែលសម្រុះហើយ ក្នុងកាល
 មុន ... ទ្រូក្ខតិ ... ទ្រូក្ខតិ ... ។ សេចក្តីបំប្រែប្រួល ។ ជាបច្ច័យ
 វៃធម៌ពិចារណា ទ្រូកាននិសញ្ញាណ ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។ ធម៌
 ជាប្រយោជន៍ដល់ឧទានានកែមិនមែនជាឧទានាន ជាបច្ច័យ វៃធម៌ ជា
 ឧទានាននឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧទានាន ដោយការម្មណប្បច្ច័យ ។
 សេចក្តីបំប្រែប្រួល ។ វារៈនឹង ២ ប្រការនោះ ដូចគ្នានឹងឧទានានុករិវេរ ។
 ធម៌ ជាឧទានាននឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧទានានក្តី ធម៌ ជាប្រយោជន៍
 ដល់ឧទានានកែមិនមែនជាឧទានានក្តី ជាបច្ច័យ វៃធម៌ ជាឧទានាន
 នឹងជាប្រយោជន៍ដល់ឧទានាន ដោយការម្មណប្បច្ច័យ មានវារៈ តា ។
 អតិថិកធម៌ វារិក្រាម មានវារៈ តា ដូចឧទានានុករិវេរ ។

[១៧៧] ឧបាសានិយោបេវ លោកឧបាសានោ នាហ្ម
ឧបាសានិយស្សាបេវ លោកឧបាសានេស្ស ឧប្បស្ស វង្ស
អតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អារម្មណានិបតិ ភវិហានាតា
និបតិ ។ អារម្មណានិបតិ នានំ ។ បេ ។ លោភា
ប្បវិនិច្ឆា លោភំ កវុំ កាត្វា បច្ចុវត្តាតិ អស្ស្តាណតិ
អតិធន្តតិ តំ កវុំ កាត្វា វាតោ . . . ជិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតិ
វ ។ ប ។ សេត្តា កោប្រភុំ កវុំ កាត្វា . . . វេណំ
. . . ធចុតំ . . . វិដ្ឋំ . . . ឧបាសានិយោបេវ លោកឧ
បាសានេ ឧច្ច កវុំ កាត្វា អស្ស្តាណតិ អតិធន្តតិ
វ កវុំ កាត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ជិដ្ឋំ ។ បេ ។ ឧ
បាសានិយោបេវ លោកឧបាសានោ ឧច្ច ឧប្បជ្ជន្តំ ។
អ លោភា តា និបតិ ឧបាសានិយោបេវ លោកឧបាសានោ
និបតិ សម្បយុត្តការំ ឧបាសានំ ចិន្តាសមុធិតាណក្ក
ប្បានំ អតិបតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ អរសសោ
ប្តេមិ អារម្មណានិបតិចិ សហជាតានិបតិចិ ឧបាសា
នបុគ្គសនិសា ។ យវេន អនិបតិចិ តិណិ ឧបា
សានបុគ្គសនិសា សារព្វ បច្ចុយោ ឧបាសានបុគ្គស
និសា ឧបាសានិយោ លោកុត្តវំ ឧច្ចំ ឧច្ចនិយម្បិ
នីតោ ។ ឫ កណយេមិ ឧបាសានបុគ្គសនិសា ។

[១៧៨] ធម៌ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាសានិកមិនមែនជាឧបាសា
នាបច្ច័យ វិនិច្ឆិ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាសានិកមិនមែនជាឧបាសា
ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សាណាតិបតិ ឧភិសហជាតានិបតិ ។
ការម្សាណាតិបតិ គឺ (បុគ្គល) ទូរទាន វ ។ បេ ។ ចេញ វិចិត្តយោន
ន្តំ ទូរយោន ទូរវិចិត្តាភោ ហេយវិចិត្តាភោ ព្រគមា វិកាយ រកៈ
ន្តំ ទូរុសារនោ ទូរវិចិត្តាភោ . . . វិដ្ឋំ ភេតាទ្បិណី វ ។ បេ ។
ត្ថកសេត្តបុគ្គល ធ្វើ ទូរភាគត្ថ ទូរវិចិត្តាភោ . . . ទូរវេតាម . . .
ទូរទុក្ខ . . . ទូរវិក្ខុ . . . ធ្វើ ទូរក្កុទទុ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាសា
និកមិនមែនជាឧបាសាន ទូរវិចិត្តាភោ ព្រគមា វិកាយ រកៈ ធ្វើ
ទូរទុន្តានោ ទូរវិចិត្តាភោ វិចិត្តាភោ វិដ្ឋំ វ ។ បេ ។ ត្ថកទុ
ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាសានិកមិនមែនជាឧបាសាន ភេតាទ្បិណី ។ ត
សហជាតានិបតិ គឺ អនិបតិចិ ជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាសានិកមិនមែន
ជាឧបាសាន ជាបច្ច័យ វិនិច្ឆិសម្បយុត្តកុដ្ឋនិសី វិនិច្ឆិសម្បយុត្ត
បុគ្គនិ ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ ។ បច្ច័យពំនឹង ចិសេសក្ខិ អារម្ម
ណានិបតិក្ខិ សហជាតានិបតិក្ខិ ដូចឧបាសានុករិវេរ ។ ឯការ
និងអនិបតិ វាខណៈ ព្រ ដូចឧបាសានុករិវេរ បច្ច័យពំនឹងអស់ ប្តុ
ឧបាសានុករិវេរ វិលាហិត្តាវៈ ក្នុងឧបាសានិយោ មិនមានទេ បច្ចុនិយោ
ក្ខិ ការពេញពំនឹង ៦ យ៉ាង ព្រតវិចិត្តិ ដូចឧបាសានុករិវេរ ។

ចត្តារិក

[១៧៧] ឧទានានាមេវ ឧទានានសម្មយុទ្ធការ-
 ច បរោ ឧទានានសម្មយេវ ឧទានានសម្មយុទ្ធការ-
 ច បរោស្ម ហេតុប្បន្ទយេន បច្ចយោ ឧទានានាមេវ-
 ឧទានានសម្មយុទ្ធការ ហេតុ សម្មយុទ្ធការំ ឧទា-
 នានាមំ ហេតុប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។ ម្លលំ បុត្តិកត្វំ
 ឧទានានាមេវ ឧទានានសម្មយុទ្ធការ ហេតុ សម្ម-
 យុទ្ធការំ ឧទានំ ហេតុប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។ ម្លលំ
 បុត្តិកត្វំ ឧទានានាមេវ ឧទានានសម្មយុទ្ធការ ហេ-
 តុ សម្មយុទ្ធការំ ឧទានំ ឧទានានាមេវ ហេតុ-
 ប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។ ឧទានានសម្មយុទ្ធការេវ
 ហេតុឧទានានា បរោ ឧទានានសម្មយុទ្ធការេវ
 ហេតុឧទានានសម្ម បរោស្ម ហេតុប្បន្ទយេន បច្ច-
 យោ ឧទានានសម្មយុទ្ធការេវ ហេតុឧទានានា ហេតុ
 សម្មយុទ្ធការំ ឧទានំ ហេតុប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។
 ម្លលំ បុត្តិកត្វំ ឧទានានសម្មយុទ្ធការេវ ហេតុឧទា-
 នានា ហេតុ សម្មយុទ្ធការំ ឧទានានាមំ ហេតុប្ប-
 ន្ទយេន បច្ចយោ ។ ម្លលំ បុត្តិកត្វំ ឧទានានសម្ម-
 យុទ្ធការេវ ហេតុឧទានានា ហេតុ សម្មយុទ្ធការំ
 ឧទានំ ឧទានានាមេវ ហេតុប្បន្ទយេន បច្ចយោ ។

ចត្តារិក

[១៧៧] អមំ កេទុភានាមំ ប្រកបោយ ឧទានាន កំ
 បច្ច័យ ខែអមំ កេទុភានាមំ ប្រកបោយ ឧទានាន កេយាយោកុ-
 ប្បន្ទយេ ភិ ក្ខណោកុ កេទុភានាមំ ប្រកបោយ ឧទានាន កំបច្ច័យ
 ខែក្ខណសម្មយុទ្ធករ ឧទានាន កេយាយោកុប្បន្ទយេ ។ ម្លល បណ្ឌិត ឧប្បិ
 ស្វរសីនិប្ពុ ក្ខណោកុ កេទុភានាមំ ប្រកបោយ ឧទានាន កំបច្ច័យ
 ខែក្ខណសម្មយុទ្ធករ ឧទានាន កេយាយោកុប្បន្ទយេ ។ ម្លល បណ្ឌិត ឧប្បិស្វរ
 សីនិប្ពុ ក្ខណោកុ កេទុភានាមំ ប្រកបោយ ឧទានាន កំបច្ច័យ ខែ
 ក្ខណសម្មយុទ្ធករ ឧទានាន កេយាយោកុប្បន្ទយេ ។ អំ
 ប្រកបោយ ឧទានាន កំបច្ច័យ ខែអមំ ប្រកប
 ោយ ឧទានាន កំបច្ច័យ ខែអមំ ឧទានាន កេយាយោកុប្បន្ទយេ ភិ ក្ខណ
 ោកុ ប្រកបោយ ឧទានាន កំបច្ច័យ ខែអមំ ឧទានាន កំបច្ច័យ ខែក្ខណ
 សម្មយុទ្ធករ ឧទានាន កេយាយោកុប្បន្ទយេ ។ ម្លល បណ្ឌិត ឧប្បិស្វរសីនិប្ពុ
 ក្ខណោកុ ប្រកបោយ ឧទានាន កំបច្ច័យ ខែអមំ ឧទានាន កំបច្ច័យ ខែក្ខណ
 សម្មយុទ្ធករ ឧទានាន កេយាយោកុប្បន្ទយេ ។ ម្លល បណ្ឌិត ឧប្បិស្វរ
 សីនិប្ពុ ក្ខណោកុ ប្រកបោយ ឧទានាន កំបច្ច័យ ខែអមំ ឧទានាន កំបច្ច័យ
 ខែក្ខណសម្មយុទ្ធករ ឧទានាន កេយាយោកុប្បន្ទយេ ។

ម្ចាស់ មុន្នីត្រូវ ឧបាសាមេ អាវុត្ត ឧបាសាមេ ធម្មយុត្តកា ធម្ម ឧត្តា ឧប្បវដ្តិ ។ ឧបាសាមេសម្មយុត្តោ ចៅ ចោមឧបាសាមេ ធម្មោ ឧបាសាមេសម្មយុត្តស្សចៅ ។ ធម្មោ ឧបាសាមេស្ស ធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយេន ឧបាសាមេសម្មយុត្តោ ចៅ ចោមឧបាសាមេ ឧត្តារាវុត្ត ឧបាសាមេសម្មយុត្តោ ចៅ ចោមឧបាសាមេ ឧត្តា ឧប្បវដ្តិ ។ តិណិមី កាភត្តា ។ យេន តិណិមី កាភត្តា ។

[១៧៥] ឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេសម្មយុត្តោ ធម្ម ធម្មោ ឧបាសាមេស្សចៅ ឧបាសាមេសម្មយុត្តស្សច ធម្មស្ស អនិបត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយេន តិណិ ។ ឧបាសាមេសម្មយុត្តោ ចៅ ចោមឧបាសាមេ ធម្មោ ឧបាសាមេសម្មយុត្តស្សចៅ ។ ធម្មោ ឧបាសាមេស្ស ធម្មស្ស អនិបត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយេន អាម្មណនិបតិ សហយានិបតិ តិណិមី ។ តិសុមិ ធូមី អនិបតិ កាភត្តា ។ យេន តិណិមី តិណិ ។

[១៧៦] ឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេសម្មយុត្តោ ធម្ម ធម្មោ ឧបាសាមេស្សចៅ ឧបាសាមេសម្មយុត្តស្សច ធម្មស្ស អនិបត្តិប្បច្ចយេន បច្ចយេន

បណ្ឌិត ធម្មស្ស ឧប្បវដ្តិ ឧបាសាមេតិ ឧបាសម្មយុត្តកច្ឆតិ កើតាវ្យតិ ព្រោះព្រាហ្ម ឧប្បវដ្តិ ឧបាសាមេ ។ ធម្ម ប្រកថាដោយ ឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេ ដំបូង ។ ធម្ម ប្រកថាដោយឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេ ដោយការម្មណប្បច្ចយ គឺ ឧបាសាមេ ប្រកថាដោយឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេ កើតាវ្យតិ ព្រោះព្រាហ្ម ឧប្បវដ្តិ ឧបាសាមេ ប្រកថាដោយឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេ ។ បណ្ឌិត ធម្មស្ស ក្នុងការ យ៉ាងចុះ ។ ក្នុងការសម្រេច បណ្ឌិត ធម្មស្ស ក្នុងការ យ៉ាងខ្លីចុះ ។

[១៧៧] ធម្ម ឧបាសាមេចៅ ប្រកថាដោយឧបាសាមេ ដំបូង ។ ធម្ម ឧបាសាមេចៅ ប្រកថាដោយឧបាសាមេ ដោយការម្មណប្បច្ចយ គឺ ឧបាសាមេ ។ ធម្ម ប្រកថាដោយឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេ ដំបូង ។ ធម្ម ប្រកថាដោយឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេ ដោយអនិបត្តិប្បច្ចយ ឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេ ឧបាសាមេ ឧបាសាមេ ។ ធម្ម ឧបាសាមេចៅ យ៉ាង បណ្ឌិត ធម្មស្ស ក្នុងការ យ៉ាងខ្លីចុះ ។ ធម្ម ឧបាសាមេចៅ ឧបាសាមេ ។

[១៧៨] ធម្ម ឧបាសាមេចៅ ប្រកថាដោយឧបាសាមេ ដំបូង ។ ធម្ម ឧបាសាមេចៅ ប្រកថាដោយឧបាសាមេ ដោយការម្មណប្បច្ចយ

បុរិសា បុរិសា ទុច្ចានានាថេវ ទុច្ចានានសម្មយុត្តោ ច
មន្ទា មន្ទិមាមំ មន្ទិមាមំ ទុច្ចានានាមំ អនន្តរម្បត្តាយេន
មន្ទយោ ។ ឯវំ ឯវមិ មន្តោ កាកត្វា អាវត្តំធាមិ
វត្តំ វត្តំ ។

[១៧៧] ទុច្ចានានាថេវ ទុច្ចានានសម្មយុត្តោ-
ច មន្ទា ទុច្ចានានសម្បថេវ ទុច្ចានានសម្មយុត្តសម្បថ
មន្ទស្ស អនន្តរម្បត្តាយេន មន្ទយោ ឯវ ។ ...
សាធាកម្បត្តាយេន មន្ទយោ ឯវ អន្តមន្តម្បត្តាយេន
មន្ទយោ ឯវ វិស្សយម្បត្តាយេន មន្ទយោ ឯវ ។

[១៧៨] ទុច្ចានានាថេវ ទុច្ចានានសម្មយុត្តោ-
ច មន្ទា ទុច្ចានានសម្បថេវ ទុច្ចានានសម្មយុត្តសម្បថ
មន្ទស្ស ទុបវិនិស្សយម្បត្តាយេន មន្ទយោ ។ ឯវ ។
តីណា ។ ទុច្ចានានសម្មយុត្តោថេវ ឆោម ទុច្ចានានា
មន្ទា ទុច្ចានានសម្មយុត្តសម្បថេវ ឆោម ទុច្ចានានសម្ប
មន្ទស្ស ទុបវិនិស្សយម្បត្តាយេន មន្ទយោ កាកត្តស្ស-
វិនិស្សយោ អនន្តរមនិស្សយោ មកត្តមនិស្សយោ
។ ឯវ ។ មកត្តមនិស្សយោ ទុច្ចានានសម្មយុត្តោថេវ
ឆោម ទុច្ចានានា ទុច្ចា ទុច្ចានានសម្មយុត្តោឆោក្កវ ឆោ-
ម ទុច្ចានានាមំ ទុច្ចាមំ ទុបវិនិស្សយម្បត្តាយេន មន្ទយោ

តី ត្នកទន្ធ តិទុច្ចានានំវិប្រកថាភយទុច្ចានាន មុខ ។ តិបត្តិយ
វៃត្នកទុច្ចានាន ក្រោយ ។ ភោយអនន្តរម្បត្តិយ ។ មន្តា ។ ឯវ
មន្តិក ភម្បិភ្នំ ឯវិនេវេវ កាវត្តភ្នំ ក្រែងភ្នំ មិនមេនេវ ។

[១៧៧] ឯវ តិទុច្ចានានំវិប្រកថាភយទុច្ចានាន តិបត្តិយ
វៃត្នេវ តិទុច្ចានានំវិប្រកថាភយទុច្ចានាន ភោយអនន្តរម្បត្តិយ
តី មន្តា ។ ។ ។ តិបត្តិយ ភោយសហតំភម្បត្តិយ មន្តា ។
តិបត្តិយ ភោយអក្កមក្កម្បត្តិយ មន្តា ។ តិបត្តិយ ភោយវិនិស្ស-
យម្បត្តិយ មន្តា ។

[១៧៨] ឯវ តិទុច្ចានានំវិប្រកថាភយទុច្ចានាន តិបត្តិយ
វៃត្នេវ តិទុច្ចានានំវិប្រកថាភយទុច្ចានាន ភោយទុបវិនិស្សយម្បត្តិយ
។ ឯវ ។ មន្តា ។ ។ ។ ឯវ ប្រកថាភយទុច្ចានានភិមិនីមេនំទុច្ចា-
នាន តិបត្តិយ វៃត្នេវ វៃវប្រកថាភយទុច្ចានានភិមិនីមេនំទុច្ចានាន
ភោយទុបវិនិស្សយម្បត្តិយ បាទវេសកាម្បត្តមនិស្សិយ កន្ត្រមនិស្សិយ
មិនិស្សមនិស្សិយ ។ ឯវ ។ មន្តា ។ ។ ។ ត្នកទន្ធ ប្រកថ
ភោយទុច្ចានានភិមិនីមេនំទុច្ចានាន តិបត្តិយ វៃត្នកទន្ធ វៃវ
ប្រកថាភយទុច្ចានានភិមិនីមេនំទុច្ចានាន ភោយទុបវិនិស្សយម្បត្តិយ

តិណំ ។ យដត្ថបដិស្សយេមំ តិណំ ។ . . អាសេនំ

បុរាណេន បច្ចុយា ធរ ។

[១៧៧] ឧបាសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក បញ្ញាវិញ្ញាណ

យា ធរាណំ ឧបាសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក បញ្ញាវិញ្ញាណ

សម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក បច្ចុយា តិណំ ។

. . . អាសេនំ បច្ចុយា តិណំ ក្រិច្ចិយ

សម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក បច្ចុយា តិណំ ឈានប្បច្ចុយេន បច្ចុ

យេនំ តិណំ ឧត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយា ធរ សម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្ត

ន្តបិដក បច្ចុយា ធរ អត្ថប្បច្ចុយេន បច្ចុយា ធរ

បតិប្បច្ចុយេន បច្ចុយា ធរ វិកតប្បច្ចុយេន បច្ចុយា

ធរ អវិកតប្បច្ចុយេន បច្ចុយា ធរ ។

[១៧៨] យេតុយា ធរ អាស្រ្តលោក ធរ អតិប

តិយា ធរ អនន្តរេ ធរ សមនន្តរេ ធរ សមាសិកេ

ធរ អត្តមាត្ត ធរ វិស្សាយ ធរ ឧបដិស្សយេ ធរ

អសេនិកេ ធរ កម្មេ តិណំ- អាសេនំ តិណំ ក្រិច្ចិ

យេ តិណំ ឈានេ តិណំ មាត្រេ ធរ សម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្ត

ន្តបិដក បច្ចុយា តិណំ ។

មានិកា ព ។ ឧត្តប្បច្ចុយេន ឧបាសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក បញ្ញាវិញ្ញាណ ព ។ . . ធរ

បច្ចុយ ដោយការស្រវៃប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ។

[១៧៩] ធម៌ ប្រកបដោយឧបាសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក បញ្ញាវិញ្ញាណ ធរ

បច្ចុយ ឧបាសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក បញ្ញាវិញ្ញាណ ធរ ឧបាសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក ធរ

កម្មប្បច្ចុយ មានិកា ព ។ . . ធរ បច្ចុយ ដោយការស្រវៃប្បច្ចុយ

មានិកា ព ធរ បច្ចុយ ដោយក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ព ធរ បច្ចុយ

ដោយឈានប្បច្ចុយ មានិកា ព ធរ បច្ចុយ ដោយមត្តប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ធរ បច្ចុយ ដោយសម្ពុទ្ធសម្ពុទ្ធសុត្តន្តបិដក មានិកា ៧ ធរ បច្ចុយ

ដោយអត្ថប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ធរ បច្ចុយ ដោយឧត្តប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ធរ បច្ចុយ ដោយវិកតប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ធរ បច្ចុយ ដោយ

អវិកតប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ។

[១៨០] ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ

មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មាន

និកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មានិកា ៧ ក្រិច្ចិយប្បច្ចុយ មាន

មហាភូតេ បដិច្ច ចិន្តសមុប្បាធំ រូបំ កាដត្តារូបំ ទុ-
 តាតារូបំ ។ ឧបាសាទវិប្បយុត្តំ អនុតាណាទិយំ ធម្មំ
 បដិច្ច ឧបាសាទវិប្បយុត្តោ អនុតាណាទិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ដ្ឋិតិ ហេតុប្បុត្តយា ឧបាសាទវិប្បយុត្តំ អនុតាណាទិយំ
 ឯកំ ទតំ បដិច្ច តាយោ ទទ្ធា ទទ្ធា ទទ្ធា . . . ។
 ឧបាសាទវិប្បយុត្តំ អនុតាណាទិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាសា-
 ទវិប្បយុត្តោ ឧបាសាទិយោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្បុ-
 ត្តយា ឧបាសាទវិប្បយុត្តោ អនុតាណាទិយ ទទ្ធា បដិច្ច
 ចិន្តសមុប្បាធំ រូបំ ។ ឧបាសាទវិប្បយុត្តំ អនុតាណាទិយំ
 ឯកំ បដិច្ច ឧបាសាទវិប្បយុត្តោ ឧបាសាទិយោ ធម-
 ម ឧបាសាទវិប្បយុត្តោ អនុតាណាទិយោ ធម ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ
 ហេតុប្បុត្តយា ឧបាសាទវិប្បយុត្តំ អនុតាណាទិយំ ឯកំ
 ទតំ បដិច្ច តាយោ ទទ្ធា ចិន្តសមុប្បាទេវ រូបំ ។
 ឧបាសាទវិប្បយុត្តំ ឧបាសាទិយក្ក ឧបាសាទវិប្បយុត្តំ អ-
 នុតាណាទិយក្ក ធម្មំ បដិច្ច ឧបាសាទវិប្បយុត្តោ ឧបា-
 សាទិយោ ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្បុត្តយា ឧបាសាទ-
 វិប្បយុត្តោ អនុតាណាទិយ ទទ្ធា ធម មហាភូតេ ធម
 បដិច្ច ចិន្តសមុប្បាធំ រូបំ ។

ចិន្តសមុប្បាទេវ ករីភារូប ទិដទុបាទារូប កាស្រីយ ទូរក្កមហា-
 ភូត ។ ទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុតាណាទិយធមិ កាស្រីយ ទូរទទ្ធាទាទ-
 វិប្បយុត្តអនុតាណាទិយធមិ វេហិតិកេរ្យិទិ ព្រោហេតុប្បុត្តិយ ភី ទទ្ធា ក
 កាស្រីយ ទូរទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុតាណាទិយក្ក ទ ទូរទទ្ធា ឯ . . . ។
 ទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តទទ្ធាទាទិយធមិ កាស្រីយ ទូរទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុ-
 តាណាទិយធមិ វេហិតិកេរ្យិទិ ព្រោហេតុប្បុត្តិយ ភី ចិន្តសមុប្បាទេវ
 កាស្រីយ ទូរក្កទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុតាណាទិយក្ក ។ ទទ្ធាទាទវិប្ប-
 យុត្តទទ្ធាទាទិយធមិក្ក ទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុតាណាទិយធមិក្ក កាស្រីយ ទូរ
 ទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុតាណាទិយធមិ វេហិតិកេរ្យិទិ ព្រោហេតុប្បុត្តិយ
 ភី ទទ្ធា ក្ក ចិន្តសមុប្បាទេវ កាស្រីយ ទូរទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុតា-
 ណាទិយក្ក ទ ។ ទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តទទ្ធាទាទិយធមិ កាស្រីយ ទូរទទ្ធា-
 ទាទវិប្បយុត្តទទ្ធាទាទិយធមិ ទូរទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុតាណាទិយធមិ
 ធមិ វេហិតិកេរ្យិទិ ព្រោហេតុប្បុត្តិយ ភី ចិន្តសមុប្បាទេវ កាស្រីយ
 ទូរក្កទទ្ធាទាទវិប្បយុត្តអនុតាណាទិយក្ក ទ ទូរក្កមហាភូតធមិ ។

កិលេសទុក ចង្កីច្បារា

[១៨៦] ហេតុយា មក អាចារ្យណ ធ្វើ ៗ មេ ៗ
អរិកេត មក ៗ ឥមំ ទុកំ ទូឡុន្តរទុកេ លោកិ-
យេតុកស ធិសំ ធិញ្ចាតករណំ ។

រោគាវិជ្ជយន្ត្រះចាវិជ្ជយន្ត្រះ ធិត្តំ ។

កិលេសទុកំ

ចង្កីច្បារា

[១៨៧] កិលេសសំ ធិត្តំ មធិត្តំ កិលេសសោ ធិត្តា
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុយុត្តយា លោកំ មធិត្តំ មោហោ ធិត្តំ ធិត្តំ
ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ លោកំ មធិត្តំ មោហោ ធិត្តំ
ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ លោកំ មធិត្តំ មោហោ
ធិត្តំ ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ លោកំ មធិត្តំ
មោហោ មោហោ ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ លោកំ
មធិត្តំ មោហោ ធិត្តំ ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ លោកំ
មធិត្តំ មោហោ ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ លោកំ
មធិត្តំ មោហោ ធិត្តំ ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ
លោកំ មធិត្តំ មោហោ ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ
វិចិត្តិកំ មធិត្តំ មោហោ ឧប្បជ្ជំ អហិកំ អនោត្តម្យំ

កិលេសទុកៈ មធិត្តារៈ

[១៨៦] កុនិហេតុយុត្តយ មានារៈ ៥ កុនិហេតុយុត្តយ មាន
ារៈ ៦ ៗ មេ ៗ កុនិហេតុយុត្តយ មានារៈ ៥ ៗ ទុកៈ ទុកៈ ដូចគ្នាធិត្ត
លោកិយទុកៈ កុនិហេតុយុត្តយ មិនមានការធ្វើឱ្យផ្សេង ៗ គ្នា ១ ៗ
ចំ ទោតាវិជ្ជយន្ត្រះចាវិជ្ជយន្ត្រះ ។

កិលេសទុកៈ

ចង្កីច្បារា

[១៨៧] កិលេសសមិ កាស្រ័យ ឡុកិលេសសមិ វិចិត្តិក
យុត្តិ មុត្តាមហេតុយុត្តយ ភី មោហោ ធិត្តំ ចំ ឧប្បជ្ជំ អហិកៈ
ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ មោហោ ធិត្តំ ឧប្បជ្ជំ អហិ-
កៈ ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ មោហោ មោហោ ចំ ឧ-
ប្បជ្ជំ អហិកៈ ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ មោហោ
មោហោ ឧប្បជ្ជំ អហិកៈ ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ មោហោ
ចំ ឧប្បជ្ជំ អហិកៈ ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ មោហោ
ឧប្បជ្ជំ អហិកៈ ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ មោហោ
ចំ ឧប្បជ្ជំ អហិកៈ ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ
មោហោ ឧប្បជ្ជំ អហិកៈ ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ
មោហោ ឧប្បជ្ជំ អហិកៈ ធិត្តិអនោត្តម្យៈ កាស្រ័យ ឡុកិលេសៈ

អំពីប្រព័ន្ធនៃ អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

ទទួល បដិច្ច មោហោ មហិកា អាណាត្តប្បៈ ។ កិ-
 លេសំ ធម្មំ បដិច្ច ទោកិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 រោគុប្បទុយា កិលេសំ បដិច្ច សម្បយុត្តកា ទទ្ធា
 ចិត្តសមុត្តាទន្ស រូមំ ។ កិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ
 ធម្មោ ទោកិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ រោគុប្បទុយា
 លោកំ បដិច្ច មោហោ ធម្មំ ធម្មំ ទទួល មហិកា អ-
 ណាត្តប្បៈ សម្បយុត្តកា ធម្មំ ទទ្ធា ចិត្តសមុត្តាទន្ស រូមំ ។
 ចន្តំ ។ ទោកិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច ទោកិលេសោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ រោគុប្បទុយា ទោកិលេសំ ធម្មំ
 បដិច្ច កយោ ទទ្ធា ចិត្តសមុត្តាទន្ស រូមំ ទ្រ
 មទ្ធ . . . បដិសង្កត្តាលា ទទ្ធ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ
 បដិច្ច ទទ្ធា ធម្មំ មហាត្ថតំ . . . ។ ទោកិលេសំ
 ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ រោគុប្បទុ-
 យា ទោកិលេសោ ទទ្ធ បដិច្ច កិលេសោ ។ ទោ-
 កិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ ធម្មោ ទោកិលេសោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ រោគុប្បទុយា ទោកិលេសំ ធម្មំ
 បដិច្ច កយោ ទទ្ធា កិលេសោ ធម្មំ ចិត្តសមុត្តា-
 ទន្ស រូមំ ទ្រ ទទ្ធ . . . កិលេសោ ទោកិលេ-
 សោ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ

អំពីប្រព័ន្ធនៃ អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋាន

មោហា មហិកា ធម្មំអាណាត្តប្បៈ អាស្រ័យ ទ្រទទ្ធា ។ មោ-
 កិលេសោ អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ ទើបតើគេឃើញ ព្រោះរោគុ-
 ប្បទ្ធា គឺ ចិត្តសម្បយុត្តកុម្មតិ ចិត្តសមុត្តាទន្ស អាស្រ័យ ទ្រកិ-
 លេសោ ។ កិលេសោ ទើបតើគេឃើញ អាស្រ័យ ទ្រកិលេស-
 ោ ទើបតើគេឃើញ ព្រោះរោគុប្បទ្ធា គឺ មោហា ធម្មំ ធម្មំ
 ទទ្ធា មហិកា ធម្មំអាណាត្តប្បៈ ចិត្តសម្បយុត្តកុម្មតិ ចិត្តសមុត្តា-
 ទន្ស អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ ។ ធម្មំចិត្តសមុត្តា ។ ទោកិលេស-
 ោ អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ ទើបតើគេឃើញ ព្រោះរោគុប្បទ្ធា
 គឺ ទទ្ធា ចិត្តសមុត្តាទន្ស អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ ទ
 ទ្រទទ្ធា . . . កិលេសោ វត្ថុ អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ ក
 ទទ្ធា អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ មហាត្ថតំ . . . ។ កិលេសោ អាស្រ័យ
 ទ្រកិលេសោ ទើបតើគេឃើញ ព្រោះរោគុប្បទ្ធា គឺ ចិត្តស-
 មោហោ អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ ទើបតើគេឃើញ ព្រោះ
 រោគុប្បទ្ធា គឺ ទទ្ធា ចិត្តសមុត្តាទន្ស ចិត្តសមុត្តាទន្ស
 អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ ទទ្ធា ទ្រទទ្ធា . . . ។ កិលេសោ
 អាស្រ័យ ទ្រកិលេសោ ទើបតើគេឃើញ ទ្រកិលេសោ ទើបតើគេឃើញ

កិលេសទុក្ខ បដិច្ចវិសេ

ហេតុប្បដ្ឋយា លោកញូ សម្បយុត្តកេត ៥ ១១១ បដិច្ច
 មោហា ធិដ្ឋ ជីវំ ឧទ្ធច្ចំ អហារិកំ អនោត្តជ្យំ ។
 កត្តំ ។ កិលេសញូ ចោកិលេសញូ ធម្មំ បដិច្ច
 ចោកិលេសា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ចោ-
 កិលេសំ ឯកំ ១១១ កិលេស ៥ បដិច្ច កាយា
 ១១១ ចិត្តសមុត្តានញូ រូបំ រដ្ឋ ១១១ ... កិលេសេ
 វ អហារិកេ ៥ បដិច្ច ចិត្តសមុត្តានំ រូបំ ។ កិ-
 លេសញូ ចោកិលេសញូ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសា
 ៥ ចោកិលេសា ៥ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា
 ចោកិលេសំ ឯកំ ១១១ លោកញូ បដិច្ច កាយា
 ១១១ មោហា ធិដ្ឋ ជីវំ ឧទ្ធច្ចំ អហារិកំ អនោត្តជ្យំ
 ចិត្តសមុត្តានញូ រូបំ រដ្ឋ ១១១ ... ។ កត្តំ ។
 សទ្ធិតំ ។

(១៧៧) ហេតុយា នវ អវគ្គាលោ នវ អតិប-
 តិយា នវ អនន្តរេ នវ សមនន្តរេ នវ សត្វត្តេ នវ
 វិចារេត ឯកំ អវិករេត នវ ។

(១៧៨) កិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច កិលេសា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ វាហេតុប្បដ្ឋយា វិចិត្តិកំ បដិច្ច មោហា
 ឧទ្ធច្ចំ បដិច្ច មោហា ។ ចោកិលេសំ ធម្មំ បដិច្ច

កិលេសទុក្ខ បដិច្ចវិសេ

ប្រោរោហតុប្បដ្ឋយ គី មោហា ធិដ្ឋ ជីវំ ឧទ្ធច្ចំ អហារិកេ ធិតិ
 អនោត្តជ្យា កាស្រ័យ ខ្យលោកេផេ ខ្យលោកេសម្បយុត្តកត្តុផេ ។ ៥៧
 ធាចក្កុផេផុរ ។ ចោកិលេសធមិ កាស្រ័យ ខ្យកិលេសធមិផេ ខ្យ
 ចោកិលេសធមិផេ វេហេតិកេច្យេតិ ប្រោរោហតុប្បដ្ឋយ គី ១១១ ក
 គី ចិត្តសមុត្តានញូ កាស្រ័យ ខ្យលោកិលេសត្តុ ១ ៥៧ ខ្យលោក
 កិលេសធមិ ខ្យ១១១ ២ ... ចិត្តសមុត្តានញូ កាស្រ័យ ខ្យលោក
 កិលេសធមិ ខ្យលោកមហាត្តុផេ ។ កិលេសធមិកិ ចោកិលេសធមិកិ
 កាស្រ័យ ខ្យកិលេសធមិផេ ខ្យលោកិលេសធមិផេ វេហេតិកេច្យេតិ
 ប្រោរោហតុប្បដ្ឋយ គី ១១១ ក មោហា ធិដ្ឋ ជីវំ ឧទ្ធច្ចំ អហារិកេ
 អនោត្តជ្យា ធិតិចិត្តសមុត្តានញូ កាស្រ័យ ខ្យលោកិលេសត្តុ ១ ៥៧ ខ្យ
 លោកេផេ ខ្យ១១១ ២ ... ។ ៥៧ ធាចក្កុផេផុរ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។

(១៧៧) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានវិសេ ៧ ក្នុងអវគ្គាលោប្បដ្ឋយ
 មានវិសេ ៧ ក្នុងអតិចតិប្បដ្ឋយ មានវិសេ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បដ្ឋយ មាន
 វិសេ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវិសេ ៧ ក្នុងសត្វត្តេប្បដ្ឋយ សុទ្ធិត
 មានវិសេ ៧ ក្នុងវិចារេតប្បដ្ឋយ មានវិសេ ១ ក្នុងអវិករេតប្បដ្ឋយ មាន
 វិសេ ៧ ។

(១៧៨) កិលេសធមិ កាស្រ័យ ខ្យកិលេសធមិ វេហេតិក
 ច្យេតិ ប្រោរោហតុប្បដ្ឋយ គី មោហា កាស្រ័យ ខ្យចិត្តិកំ
 មោហា កាស្រ័យ ខ្យ១១១១ ។ ចោកិលេសធមិ កាស្រ័យ

កំលេសទុក បច្ចុយវិរា

គន្ធិស្រ្តីយប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ១ គន្ធិសយាឧប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ១
គន្ធិសមគ្គប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ១ គន្ធិសសប្បយក្កប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ៧
គន្ធិសិប្បយក្កប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ៨ គន្ធិសោតក្កប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ៧
គន្ធិសោវិរាគប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ៧ ។

ដរា ៧៧៧ ទ្វេ គណនាចំ សហជាតវរៈ ៧៧៧
ការត្រូវ ។

បច្ចុយវិរា

(១៧៧) កំលេសដំ ឧត្តំ បច្ចុយា កំលេសសា
ឧប្បា ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្បដ្ឋិយា កំលេស បដិច្ចសាទិសា ។
ហេតុកំលេសដំ ឧត្តំ បច្ចុយា ហេតុកំលេស ហេតុ
ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្បដ្ឋិយា ហេតុកំលេសដំ បដិ ឧត្តំ
បច្ចុយា កំលេស ឧត្តា យោ ឧប្បដ្ឋិតិ កា មហានុត្ត
វត្តំ បច្ចុយា ហេតុកំលេសសា ឧត្តា ។ ហេតុកំលេសដំ
ឧត្តំ បច្ចុយា កំលេសសា ឧប្បា ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្ប-
ដ្ឋិយា ហេតុកំលេស ១១ បច្ចុយា កំលេសសា វត្តំ
បច្ចុយា កំលេសសា ។ ហេតុកំលេសដំ ឧត្តំ បច្ចុយា
កំលេសសា ៨ ហេតុកំលេសសា ៨ ឧប្បា ឧប្បដ្ឋិតិ
ហេតុប្បដ្ឋិយា ហេតុកំលេសដំ បដិ ឧត្តំ បច្ចុយា កំលេស
ឧត្តា កំលេសសា ៨ ពិគ្គសមុត្តាឧត្ត រូបំ ១១ ១១ . . .

កំលេសទុក បច្ចុយវិរា

គន្ធិស្រ្តីយប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ១ គន្ធិសយាឧប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ១
គន្ធិសមគ្គប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ១ គន្ធិសសប្បយក្កប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ៧
គន្ធិសិប្បយក្កប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ៨ គន្ធិសោតក្កប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ៧
គន្ធិសោវិរាគប្បដ្ឋិយ ឃានវរៈ ៧ ។

ការពប់ ៦ យ៉ាង ក្រៅខេត្ត សហជាតវរៈ ៧៧៧ បណ្ឌិត គប្បីធ្វើ
យ៉ាងខេត្ត ។

បច្ចុយវិរា

(១៧៨) កំលេសដំ ពិសិដ្ឋក ខំនិកំលេសដំ វេយកើតវ្យឺន
ប្រាមហេតុប្បដ្ឋិយ គី ឃានវរៈ ៧ ដូចគ្នាខំនិចជិច្ចវរៈ ៧ ។ ខេ-
តុកំលេសដំ ពិសិដ្ឋក ខំនិកំលេសដំ វេយកើតវ្យឺន ប្រាមហេតុ-
ប្បដ្ឋិយ គី ១១ ៧ ពិសិដ្ឋក ខំនិកំលេសក្នុង ១ ហេតុដំបូង
មហានុត្តាទិក្ខុ ក្នុងហេតុកំលេសក្នុង ពិសិដ្ឋក ខំនិកុ ។ កំលេស-
ដំ ពិសិដ្ឋក ខំនិកំលេសដំ វេយកើតវ្យឺន ប្រាមហេតុប្បដ្ឋិយ
គី ក្នុងកំលេស ពិសិដ្ឋក ខំនិក្នុងហេតុកំលេសក្នុង ក្នុងកំលេស ពិសិដ្ឋក
ខំនិកុ ។ កំលេសដំ ខេតុកំលេសដំ ពិសិដ្ឋក ខំនិកំលេស-
ដំ វេយកើតវ្យឺន ប្រាមហេតុប្បដ្ឋិយ គី ១១ ៧ ក្នុងកំលេសក្នុង
ចក្កសមុត្តាឧប្បក្ក ពិសិដ្ឋក ខំនិកំលេសក្នុង ១ ខំនិ ១១ ៦ . . .

លោកញ វត្តញ បច្ចយា ហោយា ធិដ្ឋ ធិដ្ឋ ឧទ្ធច្ឋ
អហិវិកំ អហោត្តប្បំ សម្បយ្យត្តតា ៨ ទុច្ច ១ បញ្ញំ ។

អរម្មណប្បច្ចយេ ហោតិវលសម្មាស បញ្ញ
វិញ្ញាណា តាតតា ។

[១៧៥] ហេតុយា ហ អរម្មណ ហ អធិបតិ.
យា ហ សត្វត្ថ ហ វិហារត ឯតំ អវិការេ ហ ។

[១៧៦] កំលសធម៌ ធីដ្ឋ បច្ចយា កំលសា
ចេត្តា ឧប្បដ្ឋតិ ធមោត្តប្បច្ចយា វិចិត្តិដ្ឋ បច្ចយា
វិចិត្តិត្រាសហការេ ហោយា ឧទ្ធច្ឋ បច្ចយា ឧទ្ធច្ឋ
សហការេ ហោយា ។ ហោតិវលសធី ធីដ្ឋ បច្ចយា
ហោតិវលសា ចេត្តា ឧប្បដ្ឋតិ ធមោត្តប្បច្ចយា
ហោ អសញ្ញាសត្តា ចត្តាធមតំ បច្ចយា ធម្មវិញ្ញា-
ណា តាយាយតំ . . . ត្ថំ បច្ចយា អហោត្តតា
ហោតិវលសា ចត្តា ។ ហោតិវលសធី ធីដ្ឋ បច្ចយា
កំលសា ចេត្តា ឧប្បដ្ឋតិ ធមោត្តប្បច្ចយា
វិចិត្តិត្រាសហការេ ឧទ្ធច្ឋសហការេ ទរេ ៨ វត្តញ
បច្ចយា វិចិត្តិត្រាសហការេ ឧទ្ធច្ឋសហការេ ហោ-
យា ។ កំលសត្ថ ហោតិវលសត្ថ ធីដ្ឋ បច្ចយា
កំលសា ចេត្តា ឧប្បដ្ឋតិ ធមោត្តប្បច្ចយា

ហោតា ខ័ដ្ឋ ធិដ្ឋ ឧទ្ធច្ឋ អហិវិកា ធីដ្ឋអោត្តប្បៈ ត្ថកសម្បយ្យត្តតា
កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋវលកៈផន ធីដ្ឋត្ថផន ។ បដិដាបក្កុច្ចៈ ។

បញ្ញាវិញ្ញាណា កុដិវោកិលសម្មាស បណ្ឌិត ធម្មវិញ្ញំ កុដ
អរម្មណប្បច្ចយេ ។

[១៧៧] កុដិហេតុប្បច្ចយ អាទកៈ ៧ កុដិអរម្មណប្បច្ចយ អាទ
កៈ ៧ កុដិអធិបតិប្បច្ចយ អាទកៈ ៧ កុដិបច្ចយវិនិកសំ សុខ្ហោអាទ
កៈ ៧ កុដិប្រាកប្បច្ចយ ហោកៈ ៧ កុដិអវិកេប្បច្ចយ អាទកៈ ៧

[១៧៨] កំលសធម៌ កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋកំលសធម៌ វេយភីត
វៀន ប្រោទោហេតុប្បច្ចយ គី ហោតា វេលប្រច្ច្រំដោយវិចិត្តិ
កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋវិចិត្តិ ហោតា វេលប្រច្ច្រំដោយឧទ្ធច្ឋ កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋ
ឧទ្ធច្ឋ ។ ហោតិវលសធម៌ កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋវោកិលសធម៌ វេយភីតវៀន
ប្រោទោហេតុប្បច្ចយ គី វេត្តដល់ត្ថកសម្បយ្យត្ថ ចក្កវិញ្ញាណ តាយា-
យកខៈ កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋបត្តាយកខៈ . . . ត្ថកវោកិលសត្ថ ជាអហោត្តតា
កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋត្ថ ។ កំលសធម៌ កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋវោកិលសធម៌ វេយ
ភីតវៀន ប្រោទោហេតុប្បច្ចយ គី ហោតា វេលប្រច្ច្រំដោយវិចិត្តិ
ប្រច្ច្រំដោយឧទ្ធច្ឋ កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋត្ថ វេលប្រច្ច្រំដោយវិចិត្តិ
ប្រច្ច្រំដោយឧទ្ធច្ឋផន ធីដ្ឋត្ថផន ។ កំលសធម៌ កិដ្ឋត្ថ ធីដ្ឋកំលស-
ធម៌ធី ធីដ្ឋវោកិលសធម៌ផន វេយភីតវៀន ប្រោទោហេតុប្បច្ចយ

[២១១] ឧបាសម្ពុយា ឧត្តារិ ឧអនិបតិយា នវ
ឧបុរោហិត នវ ឧបញ្ចាជានេ នវ ឧអាសេវនេ នវ
ឧកាម្ម ភីណិ នវិចារិកេ នវ ឧឈានេ ឯកំ ឧមេត្ត
ឯកំ ឧវិប្បយុត្តេ នវ ។

ឯវំ ឥតេវ ទ្វេ កណ្តាចាបិ សម្មយុត្តារាមិ
កាតត្វា ។

បច្ច្យាវាវ

[២១២] តិលេសោ នាម្មា តិលេសស្ស
ឯឫស្ស ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយា តិលេសោ ហេតុ
សម្មយុត្តកាឯ តិលេសាឯ ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋា
យោ ។ មូលំ បុច្ឆិមត្ថំ តិលេសោ ហេតុ សម្ម
យុត្តកាឯ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាទន្ធក្ខ រូតានំ ហេតុ
ប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ។ មូលំ បុច្ឆិមត្ថំ តិលេសោ
ហេតុ សម្មយុត្តកាឯ ទដ្ឋានំ តិលេសាឯ ចិត្ត
សមុដ្ឋានាទន្ធក្ខ រូតានំ ហេតុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ ។
ហេតិលេសោ នាម្មា ហេតិលេសស្ស ឯឫស្ស ហេ
តុប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយា ហេតិលេសោ ហេតុ សម្ម
យុត្តកាឯ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាទន្ធក្ខ រូតានំ ហេតុ
ប្បដ្ឋាយេន បដ្ឋាយោ បដិសន្ធិ ។

[២១១] ក្នុងនាហកប្បដ្ឋាយ មានវាវ ៦ ក្នុងនាចំចកប្បដ្ឋាយ
មានវាវ ៤ ក្នុងនបុរោហិតប្បដ្ឋាយ មានវាវ ៤ ក្នុងនបញ្ចាជានប្បដ្ឋាយ
មានវាវ ៤ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋាយ មានវាវ ៤ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋាយ
មានវាវ ៣ ក្នុងនវិបាកប្បដ្ឋាយ មានវាវ ៤ ក្នុងនឈានប្បដ្ឋាយ
មានវាវ ១ ក្នុងនមេត្តប្បដ្ឋាយ មានវាវ ១ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ
មានវាវ ៤ ។

ការាបំ ភិយោនិ ក្រៅនោភិ សម្មយុត្តារាមិ បណ្ឌិត ធ្វើជាតិៈខេត្ត ។

បច្ច្យាវាវ

[២១២] តិលេសធម៌ ជាបដ្ឋាយ នៃតិលេសធម៌ ដោយហេតុ
ប្បដ្ឋាយ គឺ ភូតិលេសហេតុ ជាបដ្ឋាយ នៃភូតិលេសសម្មយុត្តកក្កិលេស
ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីស្មារតីចុះ ភូតិលេស
ហេតុ ជាបដ្ឋាយ នៃភូតិលេសសម្មយុត្តកក្កដនី នៃភូតិលេសសម្មយុត្តកក្កដនី
ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីស្មារតីចុះ ភូតិលេស
ហេតុ ជាបដ្ឋាយ នៃសម្មយុត្តកក្កដនី នៃភូតិលេសដនី នៃភូតិលេស
សម្មយុត្តកក្កដនី ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។ ហេតិលេសធម៌ ជាបដ្ឋាយ
នៃតាតិលេសធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ គឺ ភូតិលេសហេតុ ជា
បដ្ឋាយ គឺជាបដិសន្ធិ នៃភូតិលេសសម្មយុត្តកក្កដនី នៃភូតិលេសសម្មយុត្តកក្កដនី
ដនី ដោយហេតុប្បដ្ឋាយ ។

[២០៣] គំនិតលោក ឆោត្តា គំនិតលោកសស្ស ធម្មស្ស
 អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន ធម្មយោ គំនិតលោក អាមុណ្ណ
 គំនិតលោក ឧប្បដ្ឋាន ។ មូល បុគ្គលកិច្ច គំនិតលោក
 អាមុណ្ណ លោកគំនិតលោក ឧប្បដ្ឋាន ។ មូល បុគ្គលកិច្ច
 គំនិតលោក អាមុណ្ណ គំនិតលោក ច សម្បយុត្តកា ច
 មូល ឧប្បដ្ឋាន ។ លោកគំនិតលោក ឆោត្តា លោក
 លោកសស្ស ធម្មស្ស អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន ធម្មយោ
 ឆាន់ . . . សីល . . . ទោសាធិកម្ម . . . បុត្រ សុ
 ដំស្លាប់ . . . ណា ពុទ្ធិហិក្ខា ណា ច ធម្មវេទនា
 អស្សនេន អតិច្ឆន្តិក តំ អាមុណ្ណ វាគា . . . ធម្ម
 វិភិក្ខា ឧទ្ធច្ចំ . . . លោមនស្ស ឧប្បដ្ឋាន អវិយា
 បត្តា ពុទ្ធិហិក្ខា ។ បេ ។ ឧលស្ស អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន អា
 មុណ្ណប្បដ្ឋានយេន ធម្មយោ ចក្កំ . . . វត្តំ . . . លោ
 កគំនិតលោក ទេវតា អតិច្ឆាតា ។ បេ ។ លោមនស្ស
 ឧប្បដ្ឋាន ធម្មយោ ចក្កនា រូបំ បស្សនិ ធម្មយោ សោ
 កតាតុយា ។ បេ ។ ឧលស្ស អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន អាមុណ្ណ
 ប្បដ្ឋានយេន ធម្មយោ លោកគំនិតលោក
 ឆោត្តា គំនិតលោកសស្ស ធម្មស្ស អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន
 ធម្មយោ ឆាន់ ។ បេ ។ ណា ពុទ្ធិហិក្ខា

[២០៣] គំនិតលោក ឆោត្តា គំនិតលោកសស្ស ធម្មស្ស
 អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន ធម្មយោ គំនិតលោក អាមុណ្ណ
 គំនិតលោក ឧប្បដ្ឋាន ។ មូល បុគ្គលកិច្ច គំនិតលោក
 អាមុណ្ណ លោកគំនិតលោក ឧប្បដ្ឋាន ។ មូល បុគ្គលកិច្ច
 គំនិតលោក អាមុណ្ណ គំនិតលោក ច សម្បយុត្តកា ច
 មូល ឧប្បដ្ឋាន ។ លោកគំនិតលោក ឆោត្តា លោក
 លោកសស្ស ធម្មស្ស អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន ធម្មយោ
 ឆាន់ . . . សីល . . . ទោសាធិកម្ម . . . បុត្រ សុ
 ដំស្លាប់ . . . ណា ពុទ្ធិហិក្ខា ណា ច ធម្មវេទនា
 អស្សនេន អតិច្ឆន្តិក តំ អាមុណ្ណ វាគា . . . ធម្ម
 វិភិក្ខា ឧទ្ធច្ចំ . . . លោមនស្ស ឧប្បដ្ឋាន អវិយា
 បត្តា ពុទ្ធិហិក្ខា ។ បេ ។ ឧលស្ស អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន អា
 មុណ្ណប្បដ្ឋានយេន ធម្មយោ ចក្កំ . . . វត្តំ . . . លោ
 កគំនិតលោក ទេវតា អតិច្ឆាតា ។ បេ ។ លោមនស្ស
 ឧប្បដ្ឋាន ធម្មយោ ចក្កនា រូបំ បស្សនិ ធម្មយោ សោ
 កតាតុយា ។ បេ ។ ឧលស្ស អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន អាមុណ្ណ
 ប្បដ្ឋានយេន ធម្មយោ លោកគំនិតលោក
 ឆោត្តា គំនិតលោកសស្ស ធម្មស្ស អាមុណ្ណប្បដ្ឋានយេន
 ធម្មយោ ឆាន់ ។ បេ ។ ណា ពុទ្ធិហិក្ខា

ណាចំ អស្សារោតំ អភិទទ្ទតំ តំ អាវត្ត វាតោ ...
 ទិដ្ឋិ ... វិចិត្តិញ្ចា ... ឧទ្ធច្ឆំ ។ មេ ។ ណារោ
 បរិយោ វិប្បដិសារិស្ស ខោមទស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ចក្កំ ...
 វត្ថុ ... ខោតិលេសេ ទទ្ធិ អស្សារោតំ អភិទទ្ទតំ
 តំ អាវត្ត វាតោ ។ មេ ។ ខោមទស្សំ ... ។ ខោ-
 តិលេសោ ធម្មោ តិលេសស្ស ច ខោតិលេស-
 ស្ស ច ធម្មស្ស អាវត្តណាច្ចុច្ឆាយេន បច្ចាយោ នាចំ
 ។ មេ ។ ណាចា វុដ្ឋហិត្វា ។ មេ ។ ចក្កំ ...
 វត្ថុ ... ខោតិលេសេ ទទ្ធិ អស្សារោតំ អភិទទ្ទតំ
 តំ អាវត្ត តិលេសោ ច សម្មយុត្តកា ច ទទ្ធិ
 ឧប្បជ្ឈតិ ។ តិលេសោ ច ខោតិលេសោ ច ធម្មា
 តិលេសស្ស ធម្មស្ស អាវត្តណាច្ចុច្ឆាយេន បច្ចាយោ
 វិណិ ។

(២៦៤) តិលេសោ ធម្មោ តិលេសស្ស
 ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចាយេន បច្ចាយោ អាវត្តណាចំ-
 បតំ តិលេសេ វត្ថុ កក្កា តិលេសោ ឧប្បជ្ឈតិ ។
 តិលោ អាវត្តណាចំបតិយេវ ។ ខោតិលេសោ
 ធម្មោ ខោតិលេសស្ស ធម្មស្ស អនិបតិប្បច្ចាយេន
 បច្ចាយោ អាវត្តណាចំបតិ សហជាតាចំបតិ ។

ប្រោកា វិកាយ ខីនិយោ ពនៈ ... ខីនិ ... វិចិត្តិញ្ចា ...
 ឧទ្ធច្ឆៈ ប្រោមប្រាជ្ញ ឡវត្ថុសលាខា ។ មេ ។ ខោមទស្ស របស់
 បុគ្គលអ្នកខាងសច្ច័ស្តាយគ្រាយ ប្រោសាបស្សន្ទលោ កើតឡើង
 ខីនិចក្ក ... ខីនិវត្ថុ ... បុគ្គល ប្រោកា វិកាយ ខីនិក្ខតា-
 តិលេសក្ខត្ត ពនៈ ប្រាជ្ញ ឡវត្ថុខា ។ មេ ។ ខោមទស្ស ... ។
 ខោតិលេសធម៌ ជាប់ជួយ ខែតិលេសធម៌ផង ខែតោតិលេសធម៌ផង
 ដោយអាម្មណាច្ចុច្ឆាយ ខី បុគ្គល (ឱ) ឡវត្ថុខា ។ មេ ។ ខេញ
 អីនិយោ ។ មេ ។ ខីនិចក្ក ... ខីនិវត្ថុ ... បុគ្គល ប្រោកា វិក-
 យ ខីនិក្ខតោតិលេសក្ខត្ត ក្ខតិលេសក្ខ ក្ខតសម្បយុត្តក្ខត្ត កើត
 ឡើង ប្រោមប្រាជ្ញ ឡវត្ថុខា ។ តិលេសធម៌ក្ខ ខោតិលេសធម៌ក្ខ
 ជាប់ជួយ ខែតិលេសធម៌ ដោយអាម្មណាច្ចុច្ឆាយ មានវារៈ ព្យ ។

(២៦៥) តិលេសធម៌ ជាប់ជួយ ខែតិលេសធម៌ ដោយអនិប-
 តិប្បច្ចាយ ពុទ្ធសីលវិកាយណាចំបតិ ខី ក្ខតិលេស កើតឡើង ប្រោ-
 ម្បី ឡវត្ថុតិលេស ឡវត្ថុខា ។ មានវារៈ ព្យ ខោតិលេសា-
 ចំបតិផល ។ ខោតិលេសធម៌ ជាប់ជួយ ខែតោតិលេសធម៌
 ដោយអនិបតិប្បច្ចាយ ពុទ្ធសីលវិកាយណាចំបតិ ខីនិសហជាតាចំបតិ ។

អាម្មណាធិបតិ តាមំ . . . សីលំ . . . ឧបាសេដកម្មំ
 កក្កា តំ តុំ កក្កា បច្ឆាវត្តតិ អស្សារទតិ អភិធម្មតិ
 តំ តុំ កក្កា រាគា ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋំ ឧប្បជ្ឈតិ បាទ្ធ
 . . . ណាមា . . . អរិយា មក្កា វុដ្ឋហិត្តា មត្តំ តុំ កក្កា
 វា វេ វ ធម្មស្ស អធិបតិម្បទ្ធាយេន បច្ឆាយោ ចក្កំ . . .
 វត្ថុំ . . . ខោតិលេសេ ខាទ្ធ តុំ កក្កា អស្សារទតិ
 អភិធម្មតិ តំ តុំ កក្កា រាគា ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋំ . . . ។
 សហជាតាធិបតិ ខោតិលេសា អធិបតិ សម្បយុត្ត-
 ភាវំ ខត្តាមំ ឧត្តសម្មត្តាមំ ខត្តា ខត្តាមំ អធិបតិម្ប-
 ទ្ធាយេន បច្ឆាយោ ។ ខោតិលេសា ធម្មោ តិលេ-
 សស្ស ធម្មស្ស អធិបតិម្បទ្ធាយេន បច្ឆាយោ អាម្ម-
 ណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ តាមំ
 ។ វេ ។ ណាមំ . . . ចក្កំ . . . វត្ថុំ . . . ខោតិលេ-
 សេ ខាទ្ធ តុំ កក្កា អស្សារទតិ អភិធម្មតិ តំ តុំ
 កក្កា រាគា ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋំ . . . ។ សហជាតាធិ-
 បតិ ខោតិលេសា អធិបតិ សម្បយុត្តភាវំ តិលេ-
 សាមំ អធិបតិម្បទ្ធាយេន បច្ឆាយោ ។ ខោតិលេ-
 សា ធម្មោ តិលេសស្ស ច ខោតិលេសស្ស ច
 ធម្មស្ស អធិបតិម្បទ្ធាយេន បច្ឆាយោ អាម្មណាធិបតិ

អាម្មណាធិបតិ ភី បុគ្គល (ច្យំ) ខ្យវាម . . . ខ្យសីល . . . ធ្វើ ខ្យវាម-
 សវត្ត ធ្វើ ខ្យកុសលសម្មាទាវ ខ្យវាវិភារា ហើយពិចារណា ក្រែកអ-
 រិកាយ ពតៈ ភើតវ្យើតិ ខ្លីដ្ឋំ ភើតវ្យើតិ ប្រាមវ្យើ ខ្យកុសលទោះ
 ខ្យវាវិភារា ក្នុងកាលមុន . . . អភិធម្ម . . . ចូកក្រែកអាយៈ ចេញ
 ភើតវ្យើ ហើយធ្វើ ខ្យវត្ថុ ខ្យវាវិភារា វា វេ វ ជាប់ច្រើយ ខែដល
 ដោយអធិបតិម្បទ្ធាយេន ខ្យវត្ថុ . . . ខ្យវត្ថុ . . . បុគ្គល ធ្វើ ខ្យក្រែកខោ-
 តិលេសក្ខត្ត ខ្យវាវិភារា ហើយក្រែកអាយ រិកាយ ពតៈ ភើត
 វ្យើតិ ប្រាមវ្យើ ខ្យកុសលទោះ ខ្យវិភារា ខ្លីដ្ឋំ . . . ។ ឯសហ-
 ជាតាធិបតិ ភី ខោតិលេសាធិបតិ ជាប់ច្រើយ ខែក្នុងសម្បយុត្តក្នុងខ្លួន
 ខែក្នុងឧត្តសម្មត្តាមុខដៃ ដោយអធិបតិម្បទ្ធាយេន ។ ខោតិលេសាមំ ជា
 ច្រើយ ខែតិលេសាមំ ដោយអធិបតិម្បទ្ធាយេន ចុះដល់អាម្មណាធិបតិ
 ខែសហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ ភី បុគ្គល (ច្យំ) ខ្យវាម វា វេ វ
 ខ្យវាម . . . ខ្យវត្ថុ . . . ខ្យវត្ថុ . . . បុគ្គល ធ្វើ ខ្យក្រែកខោ-
 តិលេសក្ខត្ត ខ្យវាវិភារា ហើយក្រែកអាយ រិកាយ ពតៈ ភើតវ្យើតិ
 ប្រាមវ្យើ ខ្យវត្ថុទោះ ខ្យវាវិភារា ខ្លីដ្ឋំ . . . ។ ឯសហជាតាធិបតិ
 ភី ខោតិលេសាធិបតិ ជាប់ច្រើយ ខែក្នុងសម្បយុត្តក្នុងក្លែកសេ ដោយ
 អធិបតិម្បទ្ធាយេន ។ ខោតិលេសាមំ ជាប់ច្រើយ ខែតិលេសាមំដៃ
 ខែខោតិលេសាមំដៃ ដោយអធិបតិម្បទ្ធាយេន ចុះដល់អាម្មណាធិបតិ

សហជាតានិមិត្ត ។ អាម្មណានិមិត្ត ធំ ។ យេ ។
 ណាមំ . . . ធម្មំ . . . វត្ថុ . . . បោកិលេសេ ទទ្ធវេ កុំ
 កាត្វា អស្មណេតិ អភិទន្ធនំ តំ កុំ កាត្វា តំលេសា
 ធសម្បយុត្តកា ធន ទត្វា ទុច្ឆរដ្ឋង្គំ ។ សហជាតានិ-
 មិត្ត បោកិលេសា អនិមិត្ត សម្បយុត្តកាធំ ទត្វាធំ
 កិលេសានត្វា ចិត្តសម្មដ្ឋាវាទត្វា រូបាធំ អនិមិត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។ តំលេសា ធន បោកិលេសា
 ធន ធម្មា តំលេសស្ស ធម្មស្ស អនិមិត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ភីណំ អាម្មណានិមិត្តយេវ ។

(២១៥) តំលេសា ធម្មា តំលេសស្ស ធម្មស្ស
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា កិលេសា
 បច្ចិមាធំ បច្ចិមាធំ កិលេសាធំ អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ ម្កលំ បុរិមា បុរិមា កិលេសា បច្ចិមាធំ
 បច្ចិមាធំ បោកិលេសាធំ ទត្វាធំ អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ កិលេសា វដ្ឋាទស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ ម្កលំ បុរិមា បុរិមា កិលេសា បច្ចិមាធំ
 បច្ចិមាធំ កិលេសាធំ សម្បយុត្តកាទត្វា ទត្វាធំ
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បោកិលេសា ធម្មា
 បោកិលេសស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ

និមិត្តសហជាតានិមិត្ត ។ អាម្មណានិមិត្ត គឺ បុគ្គល (ឱ) ខ្យលា ។ យេ ។
 ខ្យលា ។ . . . ខ្យលា . . . ខ្យលា . . . បុគ្គល ធ្វើ ខ្យលា គោកិលេ-
 សក្ខុ ខ្យលាវិភាវេ ប្រាសា វិភាយ ក្នុងកិលេសក្តី ក្នុងសម្បយុត្ត-
 កក្កុក្តី កើតឡើង ប្រាសធ្វើ ខ្យលាវិភាយ ខ្យលាវិភាយ ។ កិលេស-
 ជាតានិមិត្ត គឺ បោកិលេសានិមិត្ត ជាបច្ច័យ ខែក្នុងសម្បយុត្តកក្កុក្កុក្តី
 ខែក្នុងកិលេសក្តី ខែក្នុងក្នុងសម្បយុត្តកក្កុក្កុក្តី ដោយអនិមិត្តប្បច្ច័យ ។
 កិលេសធម៌ក្តី គោកិលេសធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ ខែកិលេសធម៌ ដោយ
 អនិមិត្តប្បច្ច័យ គឺ មានរាជ្យ ដោយកិលេសានិមិត្តវិបាក ។

(២១៦) កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យ ខែកិលេសធម៌ ដោយអនន្ត-
 ប្បច្ច័យ គឺ ក្នុងកិលេស មុខ ។ ជាបច្ច័យ ខែក្នុងកិលេស ក្រោយ ។
 ដោយអនន្តប្បច្ច័យ ៖ ធម្មស្ស ខ្យលាវិភាយ ក្នុងកិលេស
 មុខ ។ ជាបច្ច័យ ខែក្នុងគោកិលេសក្ខុ ក្រោយ ។ ដោយអនន្ត-
 ប្បច្ច័យ ក្នុងកិលេស ជាបច្ច័យ ខែក្នុង ដោយអនន្តប្បច្ច័យ ។
 ធម្មស្ស ខ្យលាវិភាយ ក្នុងកិលេស មុខ ។ ជាបច្ច័យ ខែក្នុងកិ-
 លេសក្តី ខែក្នុងសម្បយុត្តកក្កុក្កុក្តី ក្រោយ ។ ដោយអនន្តប្បច្ច័យ ។
 គោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យ ខែគោកិលេសធម៌ ដោយអនន្តប្បច្ច័យ

ដំណឹង ចង្អុលដំណឹង កិលេសាណំ សម្មយុត្តកាណត្ថ
 ដំណឹង អនន្តរម្បត្ថយេន បទ្ទយោ ។ . . . សមនន្តរម្ប-
 យេន បទ្ទយោ សហជាតម្បត្ថយេន បទ្ទយោ ។ ក្ខ-
 ត្តម្បត្ថយេន បទ្ទយោ ធិស្សយម្បត្ថយេន បទ្ទយោ ។

[២០៦] កិលេសោ ធម្មោ កិលេសសស្ស ធម្មស្ស
 ធិស្សយម្បត្ថយេន បទ្ទយោ អាម្មណ្ឌបធិស្សយោ
 ធម្មរមធិស្សយោ បកត្ថមធិស្សយោ ។ យេ ។ បកត-
 រមធិស្សយោ កិលេសា កិលេសាណំ . . . តិលា ។
 ។ កិលេសោ ធម្មោ វោកិលេសសស្ស ធម្មស្ស ឧ-
 ធិស្សយម្បត្ថយេន បទ្ទយោ អាម្មណ្ឌបធិស្សយោ
 ធម្មរមធិស្សយោ បកត្ថមធិស្សយោ ។ យេ ។ បកត្ថ-
 មធិស្សយោ សុច្ចំ ឧបធិស្សយ ពានំ ទេតិ មាណំ
 ធម្មោតិ ធិដ្ឋិ កត្តាតិ សីលំ ។ យេ ។ បញ្ញំ . . . ភតិ
 មាសំ ហោហំ មាណំ ធិដ្ឋិ មត្តមំ កាយិកំ សុច្ចំ . . .
 សនាសាណំ ឧបធិស្សយ ពានំ ទេតិ ។ យេ ។
 សង្កំ កិច្ចតិ សទ្ធា ។ យេ ។ សេនាសាណំ សម្មាយ
 ។ យេ ។ ធលសមាបត្តិយា ឧបធិស្សយម្បត្ថយេន បទ្ទ-
 យោ ។ វោកិលេសោ ធម្មោ កិលេសសស្ស ធម្មស្ស

ជាបច្ច័យ ខៃត្តកកិលេសាធិ ខៃត្តកសម្មយុត្តកត្តត្ថនិ ក្រោយ ។
 ដោយអនន្តរម្បត្ថយ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសមនន្តរម្បត្ថយ
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតម្បត្ថយ ជាបច្ច័យ ដោយអកាមកាម្បត្ថយ
 ជាបច្ច័យ ដោយធិស្សយម្បត្ថយ ។

[២០៦] កិលេសធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃកិលេសធម៌ ដោយឧប-
 ធិស្សយម្បត្ថយ វាធម៌ អាម្មណ្ឌបធិស្សយ អនន្តរមធិស្សយ ធិតិ
 បកត្ថមធិស្សយ ។ យេ ។ ធិបកត្ថមធិស្សយ គឺ ក្លកកិលេស ខៃត្តកកិ-
 លេស . . . ហានវិវា ។ វោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃវោកិលេ-
 សធម៌ ដោយឧបធិស្សយម្បត្ថយ វាធម៌ អាម្មណ្ឌបធិស្សយ អន-
 ន្តរមធិស្សយ ធិតិបកត្ថមធិស្សយ ។ យេ ។ ធិបកត្ថមធិស្សយ គឺ បុគ្គល
 កាស្រ័យ ខ្លួនសព្វ ហើយឱ្យខ្លួនវាធម៌ ខ្លួនវាធម៌ ក្រោម ខ្លួនខ្លួន
 ខ្លួនសីល ។ យេ ។ ខ្លួនបញ្ញា . . . ខ្លួនវាធម៌ វោសា វោហិ វោធម៌
 ធិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា ធិតិកាយិកសុច្ច . . . បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្លួនសេ-
 នាសនៈ ហើយឱ្យ ខ្លួនវាធម៌ ។ យេ ។ បីវេក ខ្លួនសន្តិ សព្វ ។ យេ ។
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ ខៃសព្វ ។ យេ ។ ខៃកិលេសធម៌ ដោយ
 ឧបធិស្សយម្បត្ថយ ។ វោកិលេសធម៌ ជាបច្ច័យ ខៃកិលេសធម៌

ចក្កំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ។ យេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជិតិ
 ពិទ្ធនេ ចត្តុបា រូបំ បស្សតិ ធិត្វាយ គោតនាគុយា
 សម្ពំ សុណាតំ រូបាយនំ ចត្តុវិញ្ញាណស្ស ដោ-
 ជ្ជត្វាយនំ ... ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ គោតិលេសា-
 នំ ទទ្ធានំ បុរេជានប្បទ្ធាយន បច្ចុយោ ។ គោតិ-
 លេសោ ធម្មោ តិលេសសស្ស ធម្មស្ស បុរេជាន-
 ប្បទ្ធាយន បច្ចុយោ អាម្មណាបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។
 អាម្មណាបុរេជានំ ចក្កំ ... វត្ថុ វាសន្តរោចិ អភិ-
 នច្ឆតំ តំ អាវុត្ត ធម្មោ ។ យេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជិតិ ។
 វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ គោតិលេសានំ បុរេជានប្បទ្ធាយន
 បច្ចុយោ ។ គោតិលេសោ ធម្មោ តិលេសសស្ស
 ធម្មោ គោតិលេសសស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បទ្ធាយន
 បច្ចុយោ អាម្មណាបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អាម្មណ-
 បុរេជានំ ចក្កំ ... វត្ថុ វាសន្តរោចិ អភិនច្ឆតំ តំ
 អាវុត្ត គោតិលេសានំ សម្បយុត្តកា ធម ទទ្ធា ឧប្បជ្ជិតិ ។
 វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ គោតិលេសានំ សម្បយុត្តកានិព្វ
 ទទ្ធានំ បុរេជានប្បទ្ធាយន បច្ចុយោ ។

ភី ចក្កំ ... ចក្កំ ជាមិនឡើង ។ យេ ។ ទោមនស្ស ភីតឡើង
 ចក្កេ យេ ចក្កំ ដោយទិព្វចក្ក ពុ ឡើងឡើង ដោយទិព្វ-
 គោតនាគុ រូបាយនៈ (ជាច្រើន) ខែចក្កវិញ្ញាណ ដោយឧបាយនៈ
 ... ។ វត្ថុបុរេជាន ភី វត្ថុ ជាច្រើន ខែចក្កគោតិលេសានំ
 ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយ ។ គោតិលេសមិ ជាច្រើន ខែគោតិលេសមិ
 ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយ បានផលអាម្មណាបុរេជាន ខែវត្ថុបុរេជាន ។
 អាម្មណាបុរេជាន ភី ខែចក្ក ... ចក្កេ ប្រភេទ វិភាយ ខែវត្ថុ កក្ក
 ប្រាម្មណា ឡើងឡើង ។ យេ ។ ទោមនស្ស ភីតឡើង ។ វត្ថុបុ-
 រេជាន ភី វត្ថុ ជាច្រើន ខែចក្កគោតិលេស ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយ ។
 គោតិលេសមិ ជាច្រើន ខែគោតិលេសមិផល ខែគោតិលេសមិផល
 ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយ បានផលអាម្មណាបុរេជាន ខែវត្ថុបុរេជាន ។
 អាម្មណាបុរេជាន ភី ខែចក្ក ... ចក្កេ ប្រភេទ វិភាយ ខែវត្ថុ
 កក្កកិលេសភី កក្កសម្បយុត្តកក្កភី ភីតឡើង ប្រាម្មណា ឡើ
 គោតនា ។ វត្ថុបុរេជាន ភី វត្ថុ ជាច្រើន ខែចក្កគោតិលេសផល
 ខែចក្កសម្បយុត្តកក្កផល ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយ ។

[២១១] រោគកិលេសោ ធម្មោ រោគកិលេសសស្ស
 ធម្មស្ស វិបាកោប្បច្ចាយនំ មច្ចាយោ ឯកំ ។ . . .
 រាមហារម្បច្ចាយនំ មច្ចាយោ តំណី វិញ្ញយុត្តប្បច្ចាយនំ
 មច្ចាយោ តំណី ឈរាម្បច្ចាយនំ មច្ចាយោ តំណី
 មក្កម្បច្ចាយនំ មច្ចាយោ ធា សម្បយុត្តប្បច្ចាយនំ
 មច្ចាយោ ធា ។

[២១១] កិលេសោ ធម្មោ រោគកិលេសសស្ស
 ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តប្បច្ចាយនំ មច្ចាយោ សហជាតំ
 មច្ចាយោ ។ សង្ខតំ ។ រោគកិលេសោ ធម្មោ រោ-
 គកិលេសសស្ស ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តប្បច្ចាយនំ មច្ចាយោ
 សហជាតំ មុហជាតំ មច្ចាយោ ។ សង្ខតំ ។ រោគកិលេ-
 សោ ធម្មោ កិលេសសស្ស ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តប្បច្ចាយនំ
 មច្ចាយោ មុហជាតំ វត្ថុ កិលេសាភំ វិញ្ញយុត្តប្បច្ចាយនំ
 មច្ចាយោ ។ រោគកិលេសោ ធម្មោ កិលេសសស្ស ថ
 រោគកិលេសសស្ស ធម្មស្ស វិញ្ញយុត្តប្បច្ចាយនំ មច្ច-
 យោ មុហជាតំ វត្ថុ កិលេសាភំ សម្បយុត្តកាមញ្ញ
 មច្ចាយោ វិញ្ញយុត្តប្បច្ចាយនំ មច្ចាយោ ។ កិលេសោ
 ក រោគកិលេសោ ថ ធម្មោ រោគកិលេសសស្ស ធម្មស្ស
 វិញ្ញយុត្តប្បច្ចាយនំ មច្ចាយោ សហជាតំ មច្ចាយោ ។
 សង្ខតំ វិច្ឆារមត្តំ ។

[២១១] រោគកិលេសោ ជាបច្ច័យ វៃរោគកិលេសោ ដោយ
 វិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ មានវិបាក ១ ។ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ
 មានវិបាក ៣ ជាបច្ច័យ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ មានវិបាក ៣ ជាបច្ច័យ
 ដោយធានប្បច្ច័យ មានវិបាក ៣ ជាបច្ច័យ ដោយមន្តប្បច្ច័យ មាន
 វិបាក ៤ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវិបាក ៥ ។

[២១១] កិលេសោ ជាបច្ច័យ វៃរោគកិលេសោ ដោយវិញ្ញ-
 យុត្តប្បច្ច័យ បានផលសហជាតិ និងមច្ចាយោ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។
 រោគកិលេសោ ជាបច្ច័យ វៃរោគកិលេសោ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ
 បានផលសហជាតិ មុហជាតិ និងមច្ចាយោ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។
 រោគកិលេសោ ជាបច្ច័យ វៃកិលេសោ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ បាន
 ផលមុហជាតិ កំ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃកិលេសោ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ ។
 រោគកិលេសោ ជាបច្ច័យ វៃកិលេសោ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ វៃកិលេសោ
 ដោយវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ បានផលមុហជាតិ កំ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃកិលេសោ
 កិលេសោ វៃកិលេសោ ដោយវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ ។
 កិលេសោ រោគកិលេសោ ជាបច្ច័យ វៃរោគកិលេសោ ដោយ
 វិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ បានផលសហជាតិ និងមច្ចាយោ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល
 មុហជាតិ មច្ចាយោ វិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដក ឧបសម្ព័ន្ធសុត្តនិកាយ

[២១២] កិលេសសា ធម្មោ កិលេសសស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិធម្មត្ថយេន បទ្ធកយោ ឯកំ បដិច្ចសនិសំ ។
 កិលេសសា ធម្មោ ចោកិលេសសស្ស ធម្មស្ស អត្ថិធម្ម-
 ត្ថយេន បទ្ធកយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សន្តិភ្នំ ។
 កិលេសសា ធម្មោ កិលេសសស្ស ច ចោកិលេសសស្ស
 ធម្មស្ស អត្ថិធម្មត្ថយេន បទ្ធកយោ បដិច្ចសនិសំ ។
 លោកិលេសសា ធម្មោ ចោកិលេសសស្ស ធម្មស្ស
 អត្ថិធម្មត្ថយេន បទ្ធកយោ សហជាតំ បុរាជាតំ បញ្ញា-
 ជាតំ អហារំ ក្សត្រិយំ ។ សន្តិភ្នំ ។ ចោកិលេសសា
 ធម្មោ កិលេសសស្ស ធម្មស្ស អត្ថិធម្មត្ថយេន បទ្ធកយោ
 សហជាតំ បុរាជាតំ ។ សន្តិភ្នំ ។ សហជាតំ ស-
 ហជាតិសនិសំ បុរាជាតំ បុរាជាតិសនិសំ ។ ចោកិ-
 លេសសា ធម្មោ កិលេសសស្ស ច ចោកិលេសសស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិធម្មត្ថយេន បទ្ធកយោ សហជាតំ បុរាជា-
 តំ ។ សហជាតំ សហជាតិសនិសំ បុរាជាតំ បុរា-
 ជាតិសនិសំ ។ កិលេសសា ច ចោកិលេសសា ច
 ធម្មោ កិលេសសស្ស ធម្មស្ស អត្ថិធម្មត្ថយេន បទ្ធកយោ
 សហជាតំ បុរាជាតំ ។ សហជាតោ លោកោ ច
 សម្បយុត្តិការ ច ទុត្តា ខោមាស្ស ទំដ្ឋិយា វីទស្ស

អភិធម្មបិដក ឧបសម្ព័ន្ធសុត្តនិកាយ

[២១២] កិលេសធម៌ ជាច្រើន ខែកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ គឺ មានវារៈ ១ ដូចគ្នាទីនិបដិច្ចការវេរ ។ កិលេសធម៌ ជា
 ច្រើន ខែនោកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និង
 បុរាជាតិ ។ លោកិលេសសស្ស ។ កិលេសធម៌ ជាច្រើន ខែកិលេសធម៌
 ផង ខែនោកិលេសធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គឺ ដូចគ្នាទីនិបដិច្ចការ-
 វេរ ។ នោកិលេសធម៌ ជាច្រើន ខែនោកិលេសធម៌ ដោយអត្ថិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ បុរាជាតិ បញ្ញាជាតិ អហារ និងក្សត្រិយ ។
 លោកិលេសសស្ស ។ នោកិលេសធម៌ ជាច្រើន ខែកិលេសធម៌
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងបុរាជាតិ ។ លោកិលេសសស្ស ។
 សហជាតិ ដូចគ្នាទីនិបដិច្ចការប្បច្ច័យ បុរាជាតិ ដូចគ្នាទីនិបដិច្ចការ-
 ប្បច្ច័យវេរ ។ នោកិលេសធម៌ ជាច្រើន ខែកិលេសធម៌ផង ខែនោកិ-
 លេសធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងបុរាជាតិ ។
 សហជាតិ ដូចគ្នាទីនិបដិច្ចការប្បច្ច័យ និងបុរាជាតិ ដូចគ្នាទីនិបដិច្ចការ-
 ប្បច្ច័យវេរ ។ កិលេសធម៌ក្តី នោកិលេសធម៌ក្តី ជាច្រើន ខែកិលេស-
 ធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតិ និងបុរាជាតិ ។ សហជាតិ
 គឺ លោកក្តី សម្បយុត្តិកក្តី ជាច្រើន ខែនោកិលេសធម៌ និង វិទ្ធិ វិទ្ធិ

កិលេសទុក្ខ បញ្ចាវិហ

ឧទ្ធច្ចុស្ស អហិរិកស្ស អនាត្តប្បស្ស អន្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។ សហជាតោ លោកោ ច វត្ថុ ច មោ-
 លស្ស ធិដ្ឋិយោ មីនស្ស ឧទ្ធច្ចុស្ស អហិរិកស្ស
 អនាត្តប្បស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ តត្ថំ ។
 កិលេសោ ច លោកិលេសោ ច ឧទ្ធា លោកិលេ-
 សស្ស ឧម្មប្ប អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ សហជាតំ
 បុរេជាតំ បន្ទាជាតំ វារហារំ វត្ថុន្តិយំ ។ សហជាតោ
 លោកិលេសោ ឯកោ ទទ្ធា ច កិលេសោ ច តិណ្ណាដ្ឋំ
 ទទ្ធានំ ធិត្តសមុត្តាទានំ វូរាណំ អន្តិប្បច្ចយេន
 បច្ចុយោ ។ សហជាតោ កិលេសោ ច បហាក្ខតា ច
 ធិត្តសមុត្តាទានំ វូរាណំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
 សហជាតោ កិលេសោ ច វត្ថុ ច លោកិលេសានំ
 ទទ្ធានំ អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បន្ទាជាតោ កិ-
 លេសោ ច សម្មយុត្តកា ច ទទ្ធា បុរេជាតស្ស
 វឌ្ឍស្ស កាយស្ស អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
 បន្ទាជាតោ កិលេសោ ច សម្មយុត្តកា ច ទទ្ធា
 កាលន្តិក្ខណ វារហារំ ច វឌ្ឍស្ស កាយស្ស
 អន្តិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ បន្ទាជាតោ កិលេសោ
 ច សម្មយុត្តកា ច ទទ្ធា វូរេធិវិក្រ្និយត្ថុ

កិលេសទុក្ខ បញ្ចាវិហ

ឧទ្ធច្ចុៈ អហិរិកៈ ធិនិអាត្តក្ខប្បៈ ដោយអន្តិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ
 លោកៈក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ វិនិមោហៈ ទិដ្ឋិ វិច្ឆិ ឧទ្ធច្ចុៈ អហិរិកៈ
 ធិនិអាត្តក្ខប្បៈ ដោយអន្តិប្បច្ច័យ ។ ឧប្បវាទិជាបច្ចុៈ ។ កិលេស-
 បមីក្តី លោកិលេសបមីក្តី ជាបច្ច័យ វិនិមោហិលេសបមី ដោយអន្តិប្បច្ច័យ
 បុរេដល់សហជាត បុរេជាត បន្ទាជាត លោក ធិនិវត្ថុន្តិយ ។
 សហជាត គឺ លោកិលេសក្ខន្ធទក្តី កិលេសក្តី ជាបច្ច័យ វិនិមោហនិ
 វិនិមោហក្តីសមុត្តាទានំ ដោយអន្តិប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ក្នុង
 កិលេសក្តី ក្នុងមហាក្ខក្តី ជាបច្ច័យ វិនិមោហក្តី ដោយអន្តិ-
 ប្បច្ច័យ ។ សហជាត គឺ ក្នុងកិលេសក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ វិនិមោហ
 លោកិលេសក្ខន្ធ ដោយអន្តិប្បច្ច័យ ។ បន្ទាជាត គឺ ក្នុងកិលេសក្តី
 ក្នុងសម្មយុត្តក្ខន្ធក្តី ជាបច្ច័យ វិនិមោហនិ វិលេកិធមុន ដោយ
 អន្តិប្បច្ច័យ ។ បន្ទាជាត គឺ ក្នុងកិលេសក្តី ក្នុងសម្មយុត្តក្ខន្ធក្តី
 កាលន្តិក្ខណៈក្តី ជាបច្ច័យ វិនិមោហនិ ដោយអន្តិប្បច្ច័យ ។
 បន្ទាជាត គឺ ក្នុងកិលេសក្តី ក្នុងសម្មយុត្តក្ខន្ធក្តី ប្រើវិក្រ្និយក្តី

កដត្តាទ្ធានំ អត្ថិយ្យទ្ធាយេន បច្ចុយោ ។ តិលេសោ
 ៥ លោកិលេសោ ៦ ធម្មា តិលេសស្ស ៧ លោ-
 កិលេសស្ស ៨ ធម្មស្ស អត្ថិយ្យទ្ធាយេន បច្ចុយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ លោកិលេសោ
 ដំណា ទេព្វា ៥ លោកោ ៦ តិលោច្ឆំ ទ្ធានំ ចិត្ត-
 សមុត្តាគានេត្វ ទ្ធានំ មោហស្ស ៨ ធិដ្ឋិយា បិណស្ស
 ឧម្មត្តស្ស អហិរិកស្ស អនោត្តយ្ហស្ស អត្ថិយេយ្យទ្ធា-
 យេន បច្ចុយោ ។ សហជាតោ លោកោ ៥ វត្ថុ ៨
 រោមស្ស ធិដ្ឋិយា បិណស្ស ឧម្មត្តស្ស អហិរិកស្ស
 អនោត្តយ្ហស្ស សម្មយុត្តកានេត្វ ទ្ធានំ អត្ថិយ្យទ្ធា-
 យេន បច្ចុយោ ។ . . . ធិដ្ឋិយ្យទ្ធាយេន បច្ចុយោ
 វិភត្តប្បទ្ធាយេន បច្ចុយោ អវិភត្តប្បទ្ធាយេន បច្ចុយោ ។

[៦១៣] លោកុយា ចន្ទាវិ អារម្មណេ ធរ
 អធិបតិយា ធរ អទន្តាវ ធរ សមទន្តាវ ធរ សហ-
 ជាតេ ធរ អត្តមត្តោ ធរ ចិស្សាយ ធរ ឧបចិស្ស-
 យេ ធរ បុរេជាតេ តិណិ បច្ឆុជាតេ តិណិ រាសេ-
 វិទេ ធរ កាម្ម តិណិ វិចារេ វិកំ អាហារេ
 តិណិ វិជ្ជាយ តិណិ ឈារេ តិណិ មាត្តុ ធរ

ជាបច្ច័យ ខែត្តករដក្កាម វោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ តិលេសេចមិក្ខី តោ-
 កិលេសេចមិក្ខី ជាបច្ច័យ ខែតិលេសេចមិផនី ខែនាគិលេសេចមិផនី
 វោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាទដល់សហជាត ខិនិបុរេជាត ។ សហជាត
 នី លោកិលេសក្ខន្ធន្តី លោកៈក្ខី ជាបច្ច័យ ខែទុត្ត ព្វ ផនី ខែត្តក
 ចិត្តសមុត្តិយ្យផនី ខែអាហារៈ ខិដ្ឋិ បិណៈ ឧម្មត្តៈ អហិរិកៈ ខិន
 អនោត្តយ្ហៈផនី វោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ សហជាត នី លោកៈក្ខី វត្ថុក
 ជាបច្ច័យ ខែអាហារៈ ខិដ្ឋិ បិណៈ ឧម្មត្តៈ អហិរិកៈ ខិនអនោត្តយ្ហៈ
 ផនី ខែត្តកសម្មយុត្តកកុទ្ធាផនី វោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ . . . ជាបច្ច័យ
 វោយអត្ថិប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ វោយវិភត្តប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ វោយ
 អវិភត្តប្បច្ច័យ ។

[៦១៣] ក្នុងលោកុប្បច្ច័យ មានវិវា ៤ ក្នុងការម្សេងប្បច្ច័យ
 មានវិវា ៧ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវិវា ៧ ក្នុងអទន្តប្បច្ច័យ មាន
 វិវា ៧ ក្នុងសមទន្តប្បច្ច័យ មានវិវា ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ មាន
 វិវា ៧ ក្នុងអត្តមត្តប្បច្ច័យ មានវិវា ៧ ក្នុងចិស្សាយប្បច្ច័យ មាន
 វិវា ៧ ក្នុងឧបចិស្សាយប្បច្ច័យ មានវិវា ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មាន
 វិវា ៧ ក្នុងបច្ឆុជាតប្បច្ច័យ មានវិវា ៧ ក្នុងរាសេវិទប្បច្ច័យ មាន
 វិវា ៧ ក្នុងកាម្មប្បច្ច័យ មានវិវា ៧ ក្នុងវិចារប្បច្ច័យ មាន
 វិវា ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវិវា ៧ ក្នុងវិជ្ជាប្បច្ច័យ មាន
 វិវា ៧ ក្នុងឈារប្បច្ច័យ មានវិវា ៧ ក្នុងមាត្តុប្បច្ច័យ មានវិវា ៧

ឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ បុរេជាតប្បដ្ឋាយេន
 មច្ចយោ ។ នោកំលេសោ ចន្តោ កំលេសសស្ស ច
 លោកំលេសសស្ស ច ធម្មស្ស អាមម្ពណប្បដ្ឋាយេន
 មច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ ឧបទ័ស្សយ-
 ប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ បុរេជាតប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ ។
 កំលេសោ ច នោកំលេសោ ច ចន្តោ កំលេសសស្ស
 ធម្មស្ស អាមម្ពណប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋា-
 យេន មច្ចយោ ឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ ។
 កំលេសោ ច នោកំលេសោ ច ចន្តោ នោកំ-
 លេសសស្ស ធម្មស្ស អាមម្ពណប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ
 សហជាតប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ ឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋាយេន
 មច្ចយោ មន្ទាជាតប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ អាមកាប្ប-
 ដ្ឋាយេន មច្ចយោ ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ ។ កំ-
 លេសោ ច នោកំលេសោ ច ចន្តោ កំលេសសស្ស
 ច នោកំលេសសស្ស ច ធម្មស្ស អាមម្ពណប្បដ្ឋាយេន
 មច្ចយោ សហជាតប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ ឧបទ័ស្ស-
 យប្បដ្ឋាយេន មច្ចយោ ។

(២០៥) នវកុស្តោ នវ ធម្មាម្ពណោ នវ ន
 អនិចតិយោ នវ សត្វត្ត នវ នោអវិចារេ នវ ។

ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយេន ។ នោកំ-
 លេសធម៌ ជាច្បឹយ ខែកំលេសធម៌ផង ខែនោកំលេសធម៌ផង ដោយ
 អាមម្ពណប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយ
 ឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយេន ។ កំលេសធម៌
 ក្តី នោកំលេសធម៌ក្តី ជាច្បឹយ ខែកំលេសធម៌ ដោយអាមម្ពណប្បដ្ឋាយេន
 ជាច្បឹយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋាយេន ។
 កំលេសធម៌ក្តី នោកំលេសធម៌ក្តី ជាច្បឹយ ខែនោកំលេសធម៌ ដោយ
 អាមម្ពណប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយ
 ឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយបុរេជាតប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយ
 មហាប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋាយេន ។ កំលេសធម៌ក្តី
 នោកំលេសធម៌ក្តី ជាច្បឹយ ខែកំលេសធម៌ផង ខែនោកំលេសធម៌ផង
 ដោយអាមម្ពណប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយេន ជាច្បឹយ
 ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋាយេន ។

(២០៥) កុណិនោកុប្បដ្ឋាយេន មានការ ៧ កុណិមម្ពណប្ប-
 ដ្ឋាយេនមានការ ៧ កុណិមរតិប្បដ្ឋាយេន មានការ ៧ កុណិប្បដ្ឋាយេនជាដំរាស់
 សុច្ឆក្រមានការ ៧ កុណិនោកុប្បដ្ឋាយេន មានការ ៧ ។

កិលេសទុក្ខ ចញ្ចាវិហារ

[២១៦] ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម្មាធិណោ ចត្តារិ . . .

ធម្មាធិណោ ចត្តារិ ធម្មចន្ទោ ចត្តារិ ធម្មមន្ទោ
ចត្តារិ ធម្មតាមញ្ញោ ទ្វេ ធម្មនិស្សយេ ចត្តារិ
សត្តន្ត ចត្តារិ ធម្មស្សយុត្តេ ទ្វេ ធម្មយុត្តេ ចត្តារិ
ហេតុយោ ចត្តារិ ចេវិកតេ ចត្តារិ ។

[២១៧] ហេតុប្បដ្ឋយោ អារម្មណោ ធម្ម . . .

អរិកតេ ធម្ម ។ អនុណាមមាតិកា កាតក្ខ ។
. . . អរិកតេ ធម្ម ។

កិលេសទុក្ខ វិន្ទនំ ។

សន្តិលេសិកទុក្ខំ

បដិច្ចវិហារ

[២១៨] សន្តិលេសិកំ ចន្ទំ មនិច្ច សន្តិលេ .

សិកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ ។
យថា លោកិយទុក្ខំ ឯវំ វិន្ទាណាគារណំ ។

កិលេសទុក្ខ ចញ្ចាវិហារ

[២១៦] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយោ

. . . ក្នុងអរិកតិប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ក្នុងធម្មចន្ទាប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២
ក្នុងធម្មមន្ទាប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ក្នុងធម្មតាមញ្ញាប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២
ក្នុងធម្មនិស្សយេប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ក្នុងធម្មស្សយុត្តេប្បដ្ឋយោ មាន
ព្រះ ២ ក្នុងធម្មយុត្តេប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ក្នុងធម្មយុត្តេប្បដ្ឋយោ មាន
ព្រះ ២ ក្នុងគោតិប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ក្នុងអារិកតិប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ២ ។

[២១៧] ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧ ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយោ

. . . ក្នុងអរិកតិប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧ ។ អនុណាមមាតិកា កាតក្ខ
ធម្មត្រៃធម្មត្រៃ ។ . . ក្នុងអារិកតិប្បដ្ឋយោ មានព្រះ ៧ ។
ចប់ កិលេសទុក្ខ ។

សន្តិលេសិកទុក្ខំ

បដិច្ចវិហារ

[២១៨] សន្តិលេសិកចម្ម(១) កាស្រ័យ ខ្លួនសន្តិលេសិកចម្ម

វេយភីកច្ឆេនី ប្រាមហេតុប្បដ្ឋយោ ។
លោកិយទុក្ខៈ យ៉ាងណា (សន្តិលេសិកទុក្ខៈ) ចល្លាត គប្ប
ធ្វើយ៉ាងនោះដែរ មិនមានការច្នៃច្បង ។ គ្នាទ ។

១ នី ១១ វិនិស្សន្ទនិយមន្តីយសិក្ខា (ត្រកិលេសទុក្ខាធម្ម) ។

សង្ក័លិដ្ឋកំ

បដិច្ចារិវោ

[២០៧] សង្ក័លិដ្ឋ ធម្មំ បដិច្ច សង្ក័លិដ្ឋោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា សង្ក័លិដ្ឋំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 គាយោ ខត្តា ទេ ខាទ្ធ ... ។ សង្ក័លិដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច
 អសង្ក័លិដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា សង្ក័លិដ្ឋ
 មទ្ធ បដិច្ច ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ សង្ក័លិដ្ឋំ ធម្មំ
 បដិច្ច សង្ក័លិដ្ឋោ ធម្មោ អសង្ក័លិដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បទូយា សង្ក័លិដ្ឋំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច គាយោ
 មត្តា ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ខាទ្ធ ... ។ អសង្ក័
 លិដ្ឋំ ធម្មំ បដិច្ច អសង្ក័លិដ្ឋោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ
 ប្បទូយា អសង្ក័លិដ្ឋំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច គាយោ ខត្តា
 ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ រូបំ ទេ ខាទ្ធ ... បដិសន្ធិត្តុណោ

សង្ក័លិដ្ឋកំ

បដិច្ចារិវោ

[២០៧] ធម្មំ ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង កាស្រ័យ
 ខ្លាច ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបតើខ្លាច ព្រោះ
 ហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធ ព កាស្រ័យ ខ្លាច ដែលប្រកថាដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង ខ្លាច ២ ... ។ ធម្មំ ដែលមិនប្រកថាដោយសេ
 ចក្តីសៅហ្មង កាស្រ័យ ខ្លាច ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ទើបតើខ្លាច ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យ ខ្លា
 ចខន្ធ ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង ។ ធម្មំ ដែលប្រកថា
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មង ធម្មំ ដែលមិនប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង កា
 ស្រ័យ ខ្លាច ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបតើខ្លាច
 ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យ
 ខ្លាច ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង ខ្លាច ២ ... ។ ធម្មំ
 ដែលមិនប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង កាស្រ័យ ខ្លាច ដែលមិន
 ប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបតើខ្លាច ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ
 ខន្ធ ព ក្តី ចិក្ខុសមុដ្ឋានំ កាស្រ័យ ខ្លាច ដែលមិន
 ប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង ខ្លាច ២ ... ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ

ទទេ បដិច្ច វត្ត វត្ត បដិច្ច ទទា ដាក់ មហាក្នុង
... ។ សន្តិសីទ្ធិក្ស អសន្តិសីទ្ធិក្ស ធម្មំ បដិច្ច
អសន្តិសីទ្ធិ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា សន្តិ-
សីទ្ធិ ទទេ ច មហាក្សត ច បដិច្ច ចិត្តសមុប្បាដ
រូបំ ។ សន្តិសីទ្ធិ ។

(២២០) ហេតុយា មត្យ អាគ្មាលា ទ្វេ អធិប-
តិយា មត្យ អធិប្បា ទ្វេ សមធិប្បា ទ្វេ សហជា-
យា មត្យ អត្តាមត្តា ទ្វេ ធិស្សាយ មត្យ ឧបទិស្សា-
យា ទ្វេ បុរាជាន ទ្វេ អាសវាទ ទ្វេ ក្រុះ មត្យ
វិហារេ ដាក់ អាហារេ មត្យ ។ សន្តិសីទ្ធិ ។ អធិកតេ
មត្យ ។

(២២១) សន្តិសីទ្ធិ ធម្មំ បដិច្ច សន្តិសីទ្ធិ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា វិចិត្តិញ្ញាសហគាត ឧប្បជ្ជ-
សហគតេ ទទេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧប្បជ្ជ-
សហគតោ ហោយោ ។ អសន្តិសីទ្ធិ ធម្មំ បដិច្ច

វត្ត កាស្រីយ ទ្វេវត្តកទទ វត្តកទទ កាស្រីយ ទ្វេវត្ត មហាក្សត ១ . . . ។
ធម្មំ ដែលមិនប្រកបដោយសចក្តិសៅហ្មង កាស្រីយ ទ្វេធម្មំ ដែល
ប្រកបដោយសចក្តិសៅហ្មងផង ទ្វេធម្មំ ដែលមិនប្រកបដោយសចក្តិ
សៅហ្មងផង រឿយក៏ត្រូវនិ ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ ចិត្តសមុប្បាដ
កាស្រីយ ទ្វេវត្តកទទ ដែលប្រកបដោយសចក្តិសៅហ្មងផង ទ្វេវត្តក
មហាក្សតផង ។ សេចក្តីចម្រើញ ។

(២២០) ក្នុងហេតុប្បទូយ មានៈ ៥ ក្នុងការមូលប្បទូយ
មានៈ ២ ក្នុងអធិបតិប្បទូយ មានៈ ៥ ក្នុងអធិប្បទូយ មាន
ៈ ២ ក្នុងសមធិប្បទូយ មានៈ ២ ក្នុងសហជាតប្បទូយ មាន
ៈ ៥ ក្នុងអត្តាមត្តប្បទូយ មានៈ ២ ក្នុងធិស្សាយប្បទូយ មាន
ៈ ៥ ក្នុងឧបទិស្សាយប្បទូយ មានៈ ២ ក្នុងបុរាជានប្បទូយ មាន
ៈ ២ ក្នុងអាសវាទប្បទូយ មានៈ ២ ក្នុងក្រុះប្បទូយ មានៈ ៥
ក្នុងវិហារប្បទូយ មានៈ ១ ក្នុងអាហារប្បទូយ មានៈ ៥ ។
សេចក្តីចម្រើញ ។ ក្នុងអធិកតេប្បទូយ មានៈ ៥ ។

(២២១) ធម្មំ ដែលប្រកបដោយសចក្តិសៅហ្មង កាស្រីយ
ទ្វេធម្មំ ដែលប្រកបដោយសចក្តិសៅហ្មង រឿយក៏ត្រូវនិ ព្រោះ
ហេតុប្បទូយ គឺ ហេតុ ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយ
ឧប្បជ្ជៈ កាស្រីយ ទ្វេវត្តកទទ ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ប្រឡំដោយ
ឧប្បជ្ជៈ ។ ធម្មំ ដែលមិនប្រកបដោយសចក្តិសៅហ្មង កាស្រីយ ទ្វេធម្មំ

អសន្តិលីដ្ឋា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បទូយា អលោ-
តុកំ អសន្តិលីដ្ឋំ ឯតំ ទន្ធិ បដិច្ច កយោ ទន្ធា
វិជ្ជាសប្បដ្ឋានក្ខ ទ្ធិ ទ្វេ ទ្វេ . . . អហេតុកប្បដិ-
នាទ្ធិ ទ្វេ យាវ អសញ្ញាសត្តា ។

[២២២] នហេតុយា ទ្វេ ធម្មាធរណ តិលិ
ធម្មចំបតិយា បត្យ ធម្មទន្ធិ តិលិ ធម្មទន្ធិ
តិលិ ធម្មញ្ញាមញ្ញោ តិលិ ធម្មបដិស្សយេ តិលិ ធម្ម-
ប្បាជានេ ធម្មាវិ ធម្មជានេ បត្យ ធម្មសេវិ ធម្ម
អលោក្ខ ទ្វេ ធម្មតានេ បត្យ ធម្មហារេ ឯតំ ធម្ម-
ស្រ្តិយេ ឯតំ ធម្មារា ឯតំ ធម្មតេ ឯតំ ធម្មប្ប-
យុត្ត តិលិ ធម្មយុត្ត ទ្វេ ធម្មទន្ធិយា តិលិ
ធម្មតានេ តិលិ ។

ឯវិ ឥតេ ទ្វេ កលាធម្ម សហជាតវិកេចិ កាតត្ថា ។

បច្ចយវិកេ

[២២៣] សន្តិលីដ្ឋំ ធម្មំ ធម្មយា សន្តិលីដ្ឋា
ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បទូយា តិលិ ធម្មិច្ចសនិសំ ។

ដែលមិនប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើបើភារ្យ្និ ព្រោះហេតុ-
ប្បទូយ គឺ ទន្ធិ ក្តី ចិត្តសម្បជ្ជាទ្វេក្តី អាស្រ័យ ទ្វេទន្ធិ ១
ដែលមិនប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជំនហេតុកៈ ទ្វេទន្ធិ ២ . . .
អហេតុកប្បដិសន្ធិ មានវាៈ ២ រហូតដល់ចូកសញ្ញាសត្វ ។

[២២៤] ក្នុងនហេតុប្បទូយ មានវាៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បទូយ
មានវាៈ ៣ ក្នុងនអនិច្ចប្បទូយ មានវាៈ ៥ ក្នុងនអនុទ្ធិប្បទូយ មាន
វាៈ ៧ ក្នុងនសមទន្ធិប្បទូយ មានវាៈ ៧ ក្នុងនអក្ខមញ្ញាប្បទូយ មាន
វាៈ ៧ ក្នុងនឧបទ្វិស្សយប្បទូយ មានវាៈ ៧ ក្នុងនប្បាជានប្បទូយ
មានវាៈ ៦ ក្នុងនប្បាជានប្បទូយ មានវាៈ ៥ ក្នុងនអារាសប្បទូយ
មានវាៈ ៥ ក្នុងនកម្មប្បទូយ មានវាៈ ៦ ក្នុងនវិបាកប្បទូយ មាន
វាៈ ៥ ក្នុងនអាហារប្បទូយ មានវាៈ ១ ក្នុងនវ័ន្ត្រិយប្បទូយ មាន
វាៈ ១ ក្នុងនលាទប្បទូយ មានវាៈ ១ ក្នុងនបត្តប្បទូយ មានវាៈ ១
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បទូយ មានវាៈ ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បទូយ មានវាៈ ៦
ក្នុងនទានតិប្បទូយ មានវាៈ ៧ ក្នុងនទានតិប្បទូយ មានវាៈ ៧ ។
ការព្រំព័ន្ធ ២ យ៉ាង ព្រះភិក្ខុ សហជាតវិកេ

បច្ចុក ធម្មិទ្ធិ យ៉ាងនេះ ។
បច្ចយវិកេ

[២២៥] ធម្មំ ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង គឺ
ផ្អែក នឹងធម្មំ ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើបើភារ្យ្និ
ព្រោះហេតុប្បទូយ គឺ មានវាៈ ៧ បច្ចុកនឹងធម្មិទ្ធិវាៈ ។

អសង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ បច្ចុយា អសង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា អសង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ ឧប្បដ្ឋ បច្ចុយា
 ករយា ទត្ថា ចិត្តសមុត្តា រូបំ ។ ១ ១ ១ . . .
 បដិសន្ធិ យាវ អដ្ឋតិកា មហាក្កតា ។ អសង្ក័ល្លិក្កុរាម
 ធម៌ បច្ចុយា សង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋ-
 យា វត្ថុ បច្ចុយា សង្ក័ល្លិក្កុរាម ទត្ថា ។ អសង្ក័ល្លិក្កុរាម
 ធម៌ បច្ចុយា សង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ អសង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ ឧត្តា
 ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វត្ថុ បច្ចុយា សង្ក័ល្លិក្កុរាម ទត្ថា
 អរោក្កត បច្ចុយា ចិត្តសមុត្តា រូបំ ។ សង្ក័ល្លិក្កុរាម
 អសង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ បច្ចុយា សង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ ឧប្បដ្ឋតិ
 ហេតុប្បដ្ឋយា សង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ ឧប្បដ្ឋ វត្ថុ បច្ចុយា
 ករយា ទត្ថា ។ ១ ១ ១ . . . ។ សង្ក័ល្លិក្កុរាម អសង្ក័-
 ល្លិក្កុរាម ធម៌ បច្ចុយា អសង្ក័ល្លិក្កុរាម ធម៌ ឧប្បដ្ឋតិ

ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្យ ទីនិមិត្ត ដែល
 មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើមក៏ត្រូវ គ្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ខន្ធភក្តិ ចក្កសមុត្តា ពិនិត្យ ទីនិមិត្ត ទីនិមិត្ត ១ ដែលមិនប្រកប
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទីនិមិត្ត ២ . . . មានបដិសន្ធិ ហេតុប្បដ្ឋយ
 មហាក្កតា វត្ថុ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្យ
 ផ្អែក ទីនិមិត្ត ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើមក៏ត្រូវ
 គ្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួកខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្យ
 ផ្អែក ទីនិមិត្ត ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ធម៌ ដែល
 មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្យ ទីនិមិត្ត ដែលមិនប្រកប
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើមក៏ត្រូវ គ្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួក
 ខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្យ ទីនិមិត្ត ចក្កសមុត្តា-
 វត្ថុ ពិនិត្យ ទីនិមិត្ត មហាក្កតា ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ពិនិត្យ ទីនិមិត្ត ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទីនិមិត្ត
 ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើមក៏ត្រូវ គ្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធភក្តិ ពិនិត្យ ទីនិមិត្ត ១ ដែលប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ទីនិមិត្ត ទីនិមិត្ត ២ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្យ ទីនិមិត្ត ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ផង ទីនិមិត្ត ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើមក៏ត្រូវ

ហេតុប្បដ្ឋាយា សន្តិលីដ្ឋេ ខន្ធ ធម្មោត្តរោ ធម្ម
 បទ្ធកយោ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូមំ ។ សន្តិលីដ្ឋេត្ថ មសន្តិ-
 លីដ្ឋេត្ថ ធម្មំ បទ្ធកយោ សន្តិលីដ្ឋោ ក មសន្តិលីដ្ឋោ
 ក ធម្មា ឧប្បដ្ឋិតិំ ហេតុប្បដ្ឋាយា សន្តិលីដ្ឋំ ដកំ
 ខន្ធត្ថ វត្ថុត្ថ មទ្ធកយោ តៃយោ ចត្វា ទ្វេ ខន្ធ . . .
 សន្តិលីដ្ឋេ ខន្ធ ធម្មោត្តរោ ធម្ម បទ្ធកយោ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានំ រូមំ ។ សន្តិលីដ្ឋំ ។

[២២២] ហេតុយា ខវ អាម្មរណោ ធន្តារំ ម-
 ចិវតិយា ខវ អនន្តរោ ធន្តារំ សមនន្តរោ ធន្តារំ ស-
 រោជិតោ ខវ អត្តាមត្តោ ធន្តារំ វិស្សយេ ខវ ឧ-
 បវិស្សយេ ធន្តារំ ប្រវេជិតោ ធន្តារំ ហេសវិទេ ធម-
 ប្បារំ កាម្មេ ខវ វិចារោ ដកំ អាណារោ ខវ វស្មិ-
 យេ ខវ វិគាតោ ខវ អវិគាតោ ខវ ។

ព្រាហមេតុប្បដ្ឋាយ គំ ចិត្តសមុដ្ឋានោ តិនិវ្រ្តេ ខិនិវ្រ្តេ វេល
 ប្រកបោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ខិនិវ្រ្តមហេតុផង ។ រួមធម៌
 ដែលប្រកបោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ធម៌ ដែលមិនប្រកបោយសេចក្តី
 សៅហ្មងផង តិនិវ្រ្តេ ខិនិវ្រ្តេ ដែលប្រកបោយសេចក្តីសៅហ្មងផង
 ខិនិវ្រ្តេ ដែលមិនប្រកបោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ហើយក៏វារ្យនី ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋាយ គំ ខន្ធត្ថ តិនិវ្រ្តេ ខិនិវ្រ្តេ ដែលប្រកបោយសេច-
 ក្តីសៅហ្មងផង ខិនិវ្រ្តេ ខិនិវ្រ្តេ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានោ តិនិវ្រ្តេ
 ខិនិវ្រ្តេ ដែលប្រកបោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ខិនិវ្រ្តមហេតុផង ។
 សេចក្តីប្រែប្រួល ។

[២២២] ក្នុងហេតុប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាម្មរណប្បដ្ឋាយ
 មានវារៈ ២ ក្នុងអនន្តបិប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរោប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងសមនន្តរោប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងសរោជិតប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងអត្តាមត្តប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងវិស្សយប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងឧបវិស្សយប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងប្រវេជិតប្បដ្ឋាយ មាន
 វារៈ ២ ក្នុងហេសវិទេប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧
 ក្នុងវិចារប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ១ ក្នុងវិគាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុង
 អវិគាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិគាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិ-
 គាតប្បដ្ឋាយ មានវារៈ ៧ ។

សន្តិសុខ្យាត ចតុយវាហ

[២២៨] សន្តិសុខ្យាត ចតុ បច្ចុយា សន្តិសុខ្យាត
 ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មាតុប្បច្ចុយា វិចិត្តិត្តាសហគតោ
 ឧប្បច្ចុសហគតោ ឧប្ប បច្ចុយា វិចិត្តិត្តាសហគតោ
 ឧប្បច្ចុសហគតោ មោឃា ។ អសន្តិសុខ្យាត ចតុ បច្ចុ-
 យា អសន្តិសុខ្យាត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មាតុប្បច្ចុ-
 យា អសហគតោ អសន្តិសុខ្យាត . . . យា អសន្តិសុខ្យាត
 ចតុយាត បច្ចុយា ចតុវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ
 មន្តយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចុយា អមោកុសា
 អសន្តិសុខ្យាត ឧប្ប ។ អសន្តិសុខ្យាត ចតុ បច្ចុយា
 សន្តិសុខ្យាត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មាតុប្បច្ចុយា វត្ថុ
 បច្ចុយា វិចិត្តិត្តាសហគតោ ឧប្បច្ចុសហគតោ មោ-
 ឃា ។ សន្តិសុខ្យាត អសន្តិសុខ្យាត ចតុ បច្ចុយា
 សន្តិសុខ្យាត ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មាតុប្បច្ចុយា វិចិត្តិត្តា-
 សហគតោ ឧប្បច្ចុសហគតោ ឧប្ប ច វត្ថុ បច្ចុយា
 វិចិត្តិត្តាសហគតោ ឧប្បច្ចុសហគតោ មោឃា ។

សន្តិសុខ្យាត ចតុយវាហ

[២២៩] ធម៌ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្ត
 ទីនិរតិ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះឧ-
 បេក្ខប្បជ្ជិយ គឺ មោហា វេលាប្រឡងដោយវិចិត្តិត្តា ប្រឡងដោយឧប្បច្ចុ-
 ពិនិត្ត ទីនិរតិ វេលាប្រឡងដោយវិចិត្តិត្តា ប្រឡងដោយឧប្បច្ចុ- ។
 ធម៌ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្ត ទីនិរតិ វេលា
 ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបេក្ខប្បជ្ជិយ
 គឺ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាអាយតនៈ . . . មន្តយា
 ចតុអសន្តិសុខ្យាត ចតុវិញ្ញាណំ ពិនិត្ត ទីនិរតិយក្សៈ កាយវិញ្ញាណ
 ពិនិត្ត ទីនិរតិយក្សៈ ចតុឧប្ប វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅ-
 ហ្មង ជាអាយតនៈ ពិនិត្ត ទីនិរតិ ។ ធម៌ វេលាប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្ត ទីនិរតិ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបេក្ខប្បជ្ជិយ គឺ មោហា វេលាប្រឡងដោយ
 វិចិត្តិត្តា ប្រឡងដោយឧប្បច្ចុ ពិនិត្ត ទីនិរតិ ធម៌ វេលាប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង ពិនិត្ត ទីនិរតិ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅ-
 ហ្មង ទីនិរតិ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះឧបេក្ខប្បជ្ជិយ គឺ មោហា វេលាប្រឡងដោយវិចិត្តិត្តា
 ប្រឡងដោយឧប្បច្ចុ ពិនិត្ត ទីនិរតិ វេលាប្រឡងដោយវិចិត្តិត្តា
 ប្រឡងដោយឧប្បច្ចុ ទីនិរតិ ។

[២២២] នះហេតុយោ ចន្ទាវិ ចអាវម្មណោ ភីណិ
ចអាជិបតិយោ ឈ ចអាទន្តរ ភីណិ ចសមទន្តរ ភីណិ
ឃាត្យានត្រា ភីណិ ចឧបទិស្សយ ភីណិ ចបុរោ-
កេ កត្តាវិ ចបញ្ញាជានេ ឈ ចអាសេវិន ឈ ចកាម្ម
កត្តាវិ ឈ កាតេ ឈ ចអាហារ ឯតំ ចសង្ខ្រិយ
ឯតំ ចលារាម ឯតំ ចមាត្ត ឯតំ ចសម្មយុត្ត
ភីណិ ឈ វិញ្ញយុត្ត ទ្វេ ចោទន្តិយា ភីណិ ចោក-
តោ ភីណិ ។

ឯ ឥត្តេ ទ្វេកលាចារិ ទិស្សយវិណិ កាតត្ថា ។

សិល្បិវិញ្ញា

[២២៣] សង្កិលិដ្ឋំ ចម្ពំ សំសង្កា សង្កិលិដ្ឋោ
ចេត្តា ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បទូយា សង្កិលិដ្ឋំ ឯតំ ទន្ធន្ត
សំសង្កា ករយា ចត្វា ទ្វេ ទានុ . . . ។ អសង្កិលិដ្ឋំ
ចម្ពំ សំសង្កា អសង្កិលិដ្ឋោ ចេត្តា ឧប្បជ្ជតិ ហេ-
តុប្បទូយា អសង្កិលិដ្ឋំ ឯតំ ទន្ធន្ត សំសង្កា ករយា
ចត្វា ទ្វេ ទានុ . . . ធម៌សន្តិ ។

[២២៤] ក្រិទោហេតុប្បច្ច័យ មានវា: ៤ ក្រិទោហេតុប្បច្ច័យ
មានវា: ៣ ក្រិទោអនិបត្តិប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ក្រិទោអនុប្បច្ច័យ
មានវា: ៣ ក្រិទោសមទន្ធប្បច្ច័យ មានវា: ៣ ក្រិទោអនាមាប្បច្ច័យ
មានវា: ៣ ក្រិទោឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មានវា: ៣ ក្រិទោបុរោកេប្បច្ច័យ
មានវា: ៤ ក្រិទោចត្តាជានេប្បច្ច័យ មានវា: ៧ ក្រិទោសេវិនប្បច្ច័យ
មានវា: ៧ ក្រិទោកម្មប្បច្ច័យ មានវា: ៤ ក្រិទោវិញ្ញាប្បច្ច័យ មាន
វា: ៧ ក្រិទោអាហារប្បច្ច័យ មានវា: ១ ក្រិទោសង្ខ្រិយប្បច្ច័យ មានវា: ១
ក្រិទោឈានប្បច្ច័យ មានវា: ១ ក្រិទោមន្តប្បច្ច័យ មានវា: ១ ក្រិ
ទោសម្មយុត្តប្បច្ច័យ មានវា: ៣ ក្រិទោវិញ្ញយុត្តប្បច្ច័យ មានវា: ៦
ក្រិទោទានុប្បច្ច័យ មានវា: ៣ ក្រិទោវិញ្ញាប្បច្ច័យ មានវា: ៣ ។

ការព្រះ ២ យ៉ាង ក្រិទោទានុ ទិស្សយវិណិ ចេត្តិក
ក្រិទោ យ៉ាងទានុ ។

សិល្បិវិញ្ញា

[២២៥] ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ច្រឡំ ទី៧
ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើចក្តីសៅហ្មង ប្រាមាណុ-
ប្បច្ច័យ គឺ ១១ ៣ ច្រឡំ ទី៧ ១១ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
ទី៧ ១១ ៦ . . . ។ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ច្រឡំ
ទី៧ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រើចក្តីសៅហ្មង ប្រាមា
ណុប្បច្ច័យ គឺ ១១ ៣ ច្រឡំ ទី៧ ១១ ដែលមិនប្រកបដោយ
សេចក្តីសៅហ្មង ទី៧ ១១ ៦ . . . ជាដើម ។

[២២៨] ហេតុយោ ទ្វេ អាម្ពាណា ទ្វេ អង្គិ-
យតិយោ ទ្វេ សត្វត្ត ទ្វេ វិហារោ ឯកំ អវិហារោ ទ្វេ ។

[២២៩] សង្កេតស្នេហា ធម្មំ សំសុទ្ធិវិហារោ
ចារុណា ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោ ហេតុយោ វិចិត្តិក្ខាសាគរោ
ឧប្បកួសហោតោ ទទ្វេ សំសុទ្ធិវិចិត្តិក្ខាសាគរោ
ឧប្បកួសហោតោ មោហោ ។ អសង្កេតស្នេហា ធម្មំ សំ-
សុទ្ធិវិហារោ ចារុណា ឧប្បជ្ឈតិ ធម្មោ ហេតុយោ
អាហារុកំ អសង្កេតស្នេហា ឯកំ ទទ្វេ សំសុទ្ធិវិហារោ
មហា ទ្វេ ទទ្វេ . . . អហេតុយោ ធម្មំ ។

[២៣០] ហេតុយោ ទ្វេ ឧអង្គិយោ ទ្វេ ឧប្ប-
ហោតោ ទ្វេ ឧប្បជ្ឈតោ ទ្វេ ឧអាសារោ ទ្វេ
ឧកម្មេ ទ្វេ ឧវិហារោ ទ្វេ ឧយោ ឯកំ ឧអង្គិ-
ឯកំ ឧសម្បយុត្តោ ទ្វេ ឧវិហារោ ទ្វេ ។

ឯវំ ឥតារ ទ្វេ កណាចាមិ សម្បយុត្តកំ កេមិ
កាតត្វា ។

[២២៧] កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២
កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២
កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ ។

[២២៨] ធម្មំ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ច្រឡំ ធម្មំ
ធម្មំ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រឿយក៏ក្លៀន ច្រានទៅហេ-
តុយោ គឺ ហេតុ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្ត ច្រឡំដោយឧទ្ធចៈ
ច្រឡំ ធម្មំក្នុងខ្លួន ដែលច្រឡំដោយវិចិត្ត ច្រឡំដោយឧទ្ធចៈ ។
ធម្មំ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ច្រឡំ ធម្មំ ដែលមិន
ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង រឿយក៏ក្លៀន ច្រានទៅហេតុយោ គឺ
ខ្លួន ច្រឡំ ធម្មំខ្លួន ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជា
អាហារុកៈ ធម្មំខ្លួន . . . ជាហេតុយោ ធម្មំ ។

[២៣០] កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ
មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ
មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២
មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២
មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២
មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២
មានារៈ ២ កុណិហេតុយោ មានារៈ ២ ។

ការព្រមព្រៀង ២ យ៉ាង ក្រៅពីខេត្ត សម្បយុត្តកំ ក្នុង
ក្រុម យ៉ាងខេត្ត ។

បញ្ជីរាយ

(២៣០) សន្តិសុខភ្នំ គណៈ សន្តិសុខភ្នំ គណៈ សន្តិសុខភ្នំ
 ហេតុប្បទាន បទដោយ សន្តិសុខភ្នំ ហេតុ សម្ប-
 យុត្តិការ ទន្ទាប់ ហេតុប្បទាន បទដោយ ។ សន្តិ-
 សុខភ្នំ គណៈ អសន្តិសុខភ្នំ គណៈ សន្តិសុខភ្នំ ហេតុប្បទាន
 បទដោយ សន្តិសុខភ្នំ ហេតុ ចិត្តសមុប្បាទនា ទន្ទាប់
 ហេតុប្បទាន បទដោយ ។ សន្តិសុខភ្នំ គណៈ សន្តិ-
 សុខភ្នំ គណៈ អសន្តិសុខភ្នំ គណៈ សន្តិសុខភ្នំ ហេតុប្បទាន
 បទដោយ សន្តិសុខភ្នំ ហេតុ សម្បយុត្តិការ ទន្ទាប់
 ចិត្តសមុប្បាទនា ទន្ទាប់ ហេតុប្បទាន បទដោយ ។
 អសន្តិសុខភ្នំ គណៈ អសន្តិសុខភ្នំ គណៈ សន្តិសុខភ្នំ ហេតុ-
 ប្បទាន បទដោយ អសន្តិសុខភ្នំ ហេតុ សម្បយុត្តិ-
 ការ ទន្ទាប់ ចិត្តសមុប្បាទនា ទន្ទាប់ ហេតុប្បទ-
 នា បទដោយ បទសន្តិសុខភ្នំ ។ ២ ។

បញ្ជីរាយ

(២៣១) ធម៌ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី ជាបច្ច័យ
 ធម៌ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី ជាប្រយោជន៍ គឺ
 ភូមិភាគ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី ជាបច្ច័យ ធម្មសម្ប-
 យុត្តិការ ដោយហេតុប្បទាន ។ ធម៌ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តី
 សេចក្តី ជាបច្ច័យ ធម៌ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី
 ដោយហេតុប្បទាន គឺ ភូមិភាគ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី
 ជាបច្ច័យ ធម្មសម្បយុត្តិការ ដោយហេតុប្បទាន ។ ធម៌ ដែល
 ប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី ជាបច្ច័យ ធម៌ ដែលប្រកាសដោយ
 សេចក្តីសេចក្តី ធម៌ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី គឺ
 ដោយហេតុប្បទាន គឺ ភូមិភាគ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី
 ជាបច្ច័យ ធម្មសម្បយុត្តិការ ធម្មសម្បយុត្តិការ ដោយ
 ហេតុប្បទាន ។ ធម៌ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី ជាបច្ច័យ
 ធម៌ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី ដោយហេតុប្បទាន គឺ
 ភូមិភាគ ដែលប្រកាសដោយសេចក្តីសេចក្តី ជាបច្ច័យ ធម្មស-
 ម្បយុត្តិការ ធម្មសម្បយុត្តិការ ដោយហេតុប្បទាន គឺ
 គណៈប្រតិភូ ។ ២ ។

(២៣២) សន្តិលីដ្ឋាន ចត្តាភិក សន្តិលីដ្ឋាន ចត្តាភិក
 ការមណ្ឌលប្បទាយន បទ្ទយោ ភតំ អស្សាណតំ អតិ-
 បទ្ទតំ តំ អាវត្ត ណតោ ... និដ្ឋិ វិចិត្តិត្តា ទទ្ទតំ ...
 យោមនស្សំ ទប្បដ្ឋតំ និដ្ឋិ អស្សាណតំ ។ កុសលត្តិក-
 សាសិសំ ។ វិចិត្តិត្តំ អាវត្ត ... ទទ្ទតំ អាវត្ត ... នោម-
 នស្សំ ទប្បដ្ឋតំ និដ្ឋិ ... វិចិត្តិត្តា ... ទទ្ទតំ ... ។
 សន្តិលីដ្ឋាន ចត្តាភិក សន្តិលីដ្ឋាន ចត្តាភិក ការមណ្ឌ-
 លប្បទាយន បទ្ទយោ ភយោ មហិទ គំរលាស បទ្ទ-
 យត្តតំ វិចិត្តិត្តិក គំរលាស ... បុព្វេ សមុទាចិណ្ណា
 ... សន្តិលីដ្ឋាន ចត្តាភិក អនិច្ចាតា ... វិចិត្តិត្តិក
 ។ យ ។ យោគាបរិយញ្ញាណន សន្តិលីដ្ឋានិក្កសម-
 ណ្ឌស្ស វិចិត្តំ ជាទិដ្ឋិ សន្តិលីដ្ឋាន ទត្តា យោគាបរិយញ្ញា-
 ណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សនិញ្ញាណស្ស យោគម្ព-
 យកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវដ្ឋតាយ
 ការមណ្ឌលប្បទាយន បទ្ទយោ ។ អសន្តិលីដ្ឋាន ចត្តា-
 ភិក សន្តិលីដ្ឋាន ចត្តាភិក ការមណ្ឌលប្បទាយន បទ្ទ-
 យោ ភាតំ ... សិលំ ... ទោសាសតកម្ម ...

(២៣២) ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ
 ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយការមណ្ឌលប្បទាយ គឺ
 (បុគ្គល) គ្រួសារ កែសម ខឹងខនៈ ភនៈ ប្រាណ ឡូកិកនា
 ... ចិដ្ឋិ វិចិត្តិត្តា ទទ្ទតំ ... យោមនស្ស ភេតាវ្យាទិ បុគ្គល គ្រួស-
 អា ខឹងខិដ្ឋិ ។ ដូចគ្នាខឹងខុសលក្ខណៈដោយ ។ ប្រាណ ឡូកិកិត្តា
 ... ប្រាណ ឡូកិកិត្តា ... យោមនស្ស ភេតាវ្យាទិ ចិដ្ឋិ ... វិចិត្ត-
 ិត្តា ... ទទ្ទតំ ... ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយការ-
 មណ្ឌលប្បទាយ គឺ ត្រូវគ្រោះអរិយៈ វិចារណា ឡូកិកិកិលស ដែលលះ
 ចង់ហើយ ឡូកិកិកិលស ដែលសន្តិកសន្តិខាហើយ ... ដែលច្បាប់
 សន្តិហើយ ក្នុងកាលមុន ... បុគ្គល ឃើញ ឡូកិកិត្តា ដែលប្រ-
 កបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាមិនខ្សឹម ... ។ យ ។ ត្រូវគ្រោះអរិយៈ
 គឺឡូកិកិត្ត របស់បុគ្គលស្តាប្រកបដោយចិត្តដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅ-
 ហ្មង ដោយយោគាបរិយញ្ញាណ ត្រូវខ្ពង់ ដែលប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ជាបច្ច័យ ខែការវិចារណា ឡូកិកិកិលស បុព្វេ-
 និវាសានុស្សនិញ្ញាណ យោគម្ពយញ្ញាណ ទិដ្ឋិអនាគតសញ្ញាណ
 ដោយការមណ្ឌលប្បទាយ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាបច្ច័យ ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយការម-
 ណ្ឌលប្បទាយ គឺ ឡូកិកិត្ត ... ឡូកិកិត្ត ... ឡូកិកិត្តាសតកម្ម ...

បុរា ។ មេ ។ ណា ជា វុដ្ឋហិតា ឈានំ បច្ឆាវត្ថុតិ
 អវិយោ មត្តា វុដ្ឋហិតា មត្តំ បច្ឆាវត្ថុតិ ។ មេ ។
 អាវុដ្ឋាយ អាម្ពណាម្ពុត្តាយេន បច្ឆាយោ ចត្តំ ...
 វត្តំ ... អសន្តិលីដ្ឋោ ទទ្ធលោ អនិច្ចតោ ... វិបស្សតិ
 ។ មេ ។ និច្ចេន ចត្តុយា ។ មេ ។ អនាគតំសញ្ញា-
 ណាស្ស អាវុដ្ឋាយ អាម្ពណាម្ពុត្តាយេន បច្ឆាយា ។
 អសន្តិលីដ្ឋោ ធម្មោ សន្តិលីដ្ឋស្ស ចម្ពស្ស អាម្ពណា-
 ម្ពុត្តាយេន បច្ឆាយោ នាមំ ... សីលំ ។ មេ ។ ណា-
 ជា វុដ្ឋហិតា ... ចត្តំ ... វត្តំ ... អសន្តិលីដ្ឋោ
 ទទ្ធលោ អស្សានេតិ អភិច្ចតំ តំ វេត្តំ វេតោ ។ មេ ។
 វោមចស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៣៣] សន្តិលីដ្ឋោ ធម្មោ សន្តិលីដ្ឋស្ស
 ចម្ពស្ស អនិច្ចតិម្ពុត្តាយេន បច្ឆាយោ អាម្ពណានិមតិ
 សហជាតានិមតិ ។ អាម្ពណានិមតិ វតំ តវុំ កត្វា
 អស្សានេតិ អភិច្ចតំ តំ តវុំ កត្វា វេតោ ឧប្បជ្ជតិ
 វិជ្ជំ ឧប្បជ្ជតិ វិជ្ជំ តវុំ កត្វា អស្សានេតិ អភិច្ចតំ
 តំ តវុំ កត្វា វេតោ ឧប្បជ្ជតិ វិជ្ជំ ... ។ សហជា-
 តានិមតិ សន្តិលីដ្ឋោ អនិច្ចតិ សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធលោ

ភវិកាលមុន ។ មេ ។ វេញ វិភិយាម ហើយពិចារណា ត្រូវឈាន
 ត្រូវត្រូវអវិយោ វេញ វិភិយត្ត ហើយពិចារណា ត្រូវមត្ត ។ មេ ។
 ជាបច្ច័យ វិចារណា ដោយការម្នេសប្បច្ច័យ ត្រូវចតុ ...
 ត្រូវចតុ ... ឃើញច្បាស់ ត្រូវត្រូវចតុ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ជាមិនទៀត ... ។ មេ ។ ដោយវិចិត្រ ។ មេ ។ ជាបច្ច័យ
 វិចារណា ត្រូវត្រូវត្រូវត្រូវ ដោយការម្នេសប្បច្ច័យ ។
 ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ វិចារណា ដែល
 ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយការម្នេសប្បច្ច័យ គឺ ត្រូវត្រូវ ...
 ត្រូវសីល ។ មេ ។ វេញវិភិយាម ... វិភិយត្ត ... វិភិយត្ត ...
 ត្រូវត្រូវ វិភិយ វិភិយត្ត ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ព្រោះ ត្រូវត្រូវ ត្រូវត្រូវត្រូវ ។ មេ ។ វេតោស្ស វេតោស្ស ។

[២៣៣] ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ
 វិចារណា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនិច្ចតិបច្ច័យ ត្រូវ
 ដល់ការម្នេសប្បច្ច័យ វិភិយជាតិវិចារណា ។ អាម្ពណានិមតិ គឺ បុគ្គល
 ត្រូវត្រូវ វិភិយ ត្រូវត្រូវ ត្រូវត្រូវត្រូវ ត្រូវត្រូវត្រូវ ព្រោះ វេតោស្ស
 ត្រូវត្រូវ ត្រូវត្រូវត្រូវ ត្រូវត្រូវត្រូវ វិជ្ជំ វេតោស្ស បុគ្គល ត្រូវត្រូវ
 វិភិយ ត្រូវត្រូវ ត្រូវត្រូវត្រូវ ត្រូវត្រូវត្រូវ ព្រោះ វេតោស្ស ត្រូវត្រូវ
 ត្រូវត្រូវត្រូវ ត្រូវត្រូវត្រូវ វិជ្ជំ ... ។ ឯសហជាតិមតិ គឺ អនិច្ចតិមតិ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ វិចារណាម្បាយត្រូវត្រូវ

អធិបតីប្បដ្ឋានេន បច្ឆាយោ ។ សន្តិលីដ្ឋានោ ធម្មោ
 អសន្តិលីដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បដ្ឋានេន បច្ឆាយោ
 សហជាតាធិបតី សន្តិលីដ្ឋានោ អធិបតី ចិត្តសមុដ្ឋានាចំ
 រូបាចំ អធិបតីប្បដ្ឋានេន បច្ឆាយោ ។ សន្តិលីដ្ឋានោ
 ធម្មោ សន្តិលីដ្ឋស្ស ច អសន្តិលីដ្ឋស្ស ច ធម្មស្ស
 អធិបតីប្បដ្ឋានេន បច្ឆាយោ សហជាតាធិបតី សន្តិ-
 លីដ្ឋានោ អធិបតី សម្មយុត្តកាចំ ទទ្ធាចំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានាចារាមញ្ច រូបាចំ អធិបតីប្បដ្ឋានេន បច្ឆាយោ ។
 អសន្តិលីដ្ឋានោ ធម្មោ អសន្តិលីដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អធិបតី-
 ប្បដ្ឋានេន បច្ឆាយោ អាម្មណាធិបតី សហជាតាធិ-
 បតី ។ អាម្មណាធិបតី ឆានំ . . . សីលំ . . . ទិ-
 យោសថកម្មំ . . . បុត្រេ ។ មេ ។ ណាថា វុដ្ឋហិត្តា
 ណោចំ កុំ កត្តា បច្ឆវេត្តានំ អរិយោ មត្តា វុដ្ឋ-
 ហិត្តា មត្តំ កុំ កត្តា បច្ឆវេត្តានំ ។ មេ ។ ជំទ្វាចំ
 វលស្ស អធិបតីប្បដ្ឋានេន បច្ឆាយោ ។ សហជាតា-
 ធិបតី អសន្តិលីដ្ឋានោ អធិបតី សម្មយុត្តកាចំ ទទ្ធាចំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានាចារាមញ្ច រូបាចំ អធិបតីប្បដ្ឋានេន បច្ឆាយោ ។

ដោយអធិបតីប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជា
 ច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ដោយអធិប-
 តីប្បដ្ឋាយ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌ ដែលប្រកថាដោយ
 សេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែធម៌ចិត្តសមុដ្ឋានាចារាមញ្ច ដោយអធិបតីប្បដ្ឋាយ។
 ធម៌ ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលប្រ-
 កថាដោយសេចក្តីស្រឡាត់ផង ខែធម៌ ដែលមិនប្រកថាដោយសេចក្តីស្រ-
 ឡាត់ផង ដោយអធិបតីប្បដ្ឋាយ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតីធម៌
 ដែលប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែធម៌សម្មយុត្តកម្មផង
 ខែធម៌ចិត្តសមុដ្ឋានាចារាមញ្ចផង ដោយអធិបតីប្បដ្ឋាយ ។ ធម៌ ដែលមិនប្រកថា
 ដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលមិនប្រកថាដោយសេចក្តី
 ស្រឡាត់ ដោយអធិបតីប្បដ្ឋាយ បានដល់អាម្មណាធិបតី ខំដឹសលាជា-
 តាធិបតី ។ អាម្មណាធិបតី គឺ ទូរោន . . . ខ្សឹលីល . . . ខ្សឹ
 នាបុសថកម្ម . . . ក្នុងកាលមុន ។ មេ ។ ចុត្តល មេញ អំពីយាម
 ធ្វើ ខ្សឹលីល ខ្សឹលីល ខ្សឹលីល ដោយពិចារណា ព្រះប្រាសាទ ។ មេញ
 អំពីមគ្គ ធ្វើ ខ្សឹមក្ក ខ្សឹលីល ដោយពិចារណា ។ មេ ។ ប្រវេទិត្តាន
 ជាច្រើន ខែធម៌ ដោយអធិបតីប្បដ្ឋាយ ។ ឯសហជាតាធិបតី គឺ
 អធិបតីធម៌ ដែលមិនប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែធម៌
 សម្មយុត្តកម្មផង ខែធម៌ចិត្តសមុដ្ឋានាចារាមញ្ចផង ដោយអធិបតីប្បដ្ឋាយ ។

អភិធម្មចំណី អនុលោមទ្រព្យទ្ធាន

អសន្តិលីដ្ឋោ ធាត្មា សន្តិលីដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អធិបតិ-
 ប្បត្តយេន ធម្មាយោ អាម្ពណាធិបតិ តានំ . . . សីល
 . . . ទោសាដកាម្មំ . . . បុត្ត ។ មេ ។ លោកា វុដ្ឋ-
 យិត្តា . . . ចក្កំ . . . វត្ថុ . . . អសន្តិលីដ្ឋ ទេវេ កុ
 កាត្វា អស្សាទេតិ អភិធម្មតិ តំ កុ កត្វា កាតា
 ទប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ទប្បជ្ជតិ ។

[២៣២] សន្តិលីដ្ឋោ ធាត្មា សន្តិលីដ្ឋស្ស ធម្មស្ស
 អនុត្តប្បត្តយេន ធម្មាយោ បុរិមា បុរិមា សន្តិលីដ្ឋា
 មត្តា បច្ឆិមា បច្ឆិមា សន្តិលីដ្ឋា ទទ្ធានំ អនុត្ត-
 ប្បត្តយេន ធម្មាយោ ។ សន្តិលីដ្ឋោ ធាត្មា អសន្តិ-
 លីដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អនុត្តប្បត្តយេន ធម្មាយោ សន្តិ-
 លីដ្ឋា ទទ្ធានុ វុដ្ឋានស្ស អនុត្តប្បត្តយេន ធម្មាយោ ។
 អសន្តិលីដ្ឋោ ធាត្មា អសន្តិលីដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អនុត្ត-
 ប្បត្តយេន ធម្មាយោ បុរិមា បុរិមា អសន្តិលីដ្ឋា ទទ្ធា
 បច្ឆិមា បច្ឆិមា អសន្តិលីដ្ឋា ទទ្ធានំ ។ មេ ។
 វេសសោបត្តិយោ អនុត្តប្បត្តយេន ធម្មាយោ ។

អភិធម្មចំណី អនុលោមទ្រព្យទ្ធាន

ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាចម្លើយ ខែធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការប្តូរ-
 លែង គឺ ទ្រព្យទ្ធាន . . . ទ្រព្យទ្ធាន . . . ទ្រព្យទ្ធានសមគម្ម . . . ក្នុង
 កាលមុន ។ មេ ។ មេត្តា អភិធម្មា ។ . . ទ្រព្យទ្ធាន . . . ទ្រព្យទ្ធាន . . .
 បុគ្គល ធ្វើ ទ្រព្យទ្ធាន ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ឲ្យជា
 គោរពហើយ ក្រេកអរ រីករាយ ពន្លឺ កើតឡើង ប្រោសធ្វើ ឲ្យទទួ
 បាន ឲ្យជាទីគោរព ខ្ពង់ខ្ពស់ កើតឡើង ។

[២៣២] ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាចម្លើយ
 ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនុត្តប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកទទួ មុន ។ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាចម្លើយ ខែ
 ពួកទទួ ក្រោយ ។ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនុត្ត-
 ប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាចម្លើយ ខែ
 ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអនុត្តប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកទទួ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាចម្លើយ ខែផ្សេង
 ដោយអនុត្តប្បច្ច័យ ។ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាចម្លើយ ខែធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយ
 អនុត្តប្បច្ច័យ គឺ ពួកទទួ មុន ។ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តី
 សៅហ្មង ជាចម្លើយ ខែពួកទទួ ក្រោយ ។ ដែលមិនប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង ។ មេ ។ ខែវេសសោបត្តិ ដោយអនុត្តប្បច្ច័យ ។

អសង្ក័លិដ្ឋោ ជាត្ថា សង្ក័លិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អនន្ត-
រវ្យាច្ឆយេន បច្ឆាយោ អាវុច្ឆតា សង្ក័លិដ្ឋាចំ ឧត្តាចំ
អនន្តរវ្យាច្ឆាយេន បច្ឆាយា ។ . . . សមនន្តរវ្យាច្ឆយេន
បច្ឆាយោ ចន្ទាវ សមាជាតវ្យាច្ឆយេន បច្ឆាយា បក្ស
អក្ខបញ្ញវ្យាច្ឆយេន បច្ឆាយោ ទេ និស្សយវ្យាច្ឆយេន
វច្ឆាយា សត្ត ។

[២៧៨] សង្ក័លិដ្ឋោ ជាត្ថា សង្ក័លិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយវ្យាច្ឆយេន បច្ឆាយា អាវុច្ឆតា ឧបនិស្សយោ
អនន្តរវ្យាច្ឆយោ បកក្ខមនិស្សយា ។ បេ ។ បក-
ក្ខមនិស្សយោ ភតំ ឧបនិស្សយេ ចាលំ ហនតិ
។ បេ ។ សន្សំ កិន្តតិ វោសំ . . . បន្តចំ ឧបនិស្សយ
វោសំ ហនតិ ។ បេ ។ សន្សំ កិន្តតិ វាតា ។ បេ ។
អត្តតា កតស្ស ។ បេ ។ បន្តចាយ ឧបនិស្សយវ្យាច្ឆ-
យេន បច្ឆាយោ ។ សង្ក័លិដ្ឋោ ជាត្ថា អសង្ក័លិដ្ឋស្ស
ធម្មស្ស ឧបនិស្សយវ្យាច្ឆយេន បច្ឆាយា អនន្តរវ្យាច្ឆ-
យោ បកក្ខមនិស្សយោ ។ បេ ។ បកក្ខមនិស្សយោ
ភតំ ឧបនិស្សយេ ចាចំ វោសំ ។ បេ ។ សមា-
មត្តំ ឧប្បាវោតំ វោសំ . . . បន្តចំ ឧបនិស្សយ

នមំ វេលមិឧប្រកថាវាយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ វែនមំ វេល
ប្រកថាវាយសេចក្តីសៅហ្មង វាយអនន្តរវ្យាច្ឆយេន តី ។ វាភិបាលា
ជាបច្ច័យ វែនភុនន្ត វេលប្រកថាវាយសេចក្តីសៅហ្មង វាយ
អនន្តរវ្យាច្ឆយេន ។ . . . ជាបច្ច័យ វាយសមនន្តរវ្យាច្ឆយេន មានករ: ៤
ជាបច្ច័យ វាយសាជាតវ្យាច្ឆយេន មានករ: ៥ ជាបច្ច័យ វាយអក្ខ-
បញ្ញវ្យាច្ឆយេន មានករ: ៦ ជាបច្ច័យ វាយនិស្សយវ្យាច្ឆយេន មានករ: ៧ ។

[២៧៩] នមំ វេលប្រកថាវាយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ
វែនមំ វេលប្រកថាវាយសេចក្តីសៅហ្មង វាយឧបនិស្សយវ្យាច្ឆយេន
បានវេលំអាវុច្ឆតា ឧបនិស្សយេ អនន្តរវ្យាច្ឆយេន ឧបនិស្សយេ ។ បេ ។
បកក្ខមនិស្សយេ តី បុគ្គល កាស្រ័យ ឡាភាគ: វេលមន្ទា ឡា
សត្វ ។ បេ ។ បកក ឡាសង្ស ឡាភាគ: . . . កាស្រ័យ ឡាសេចក្តី
ប្រាថ្នា វាយសម្លាប់ ឡាសត្វ ។ បេ ។ បកក ឡាសង្ស ភត: ។ បេ ។
សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ វែនភត: ។ បេ ។ វែនសេចក្តីប្រាថ្នា វាយ
ឧបនិស្សយវ្យាច្ឆយេន ។ នមំ វេលប្រកថាវាយសេចក្តីសៅហ្មង ជា
បច្ច័យ វែនមំ វេលមិឧប្រកថាវាយសេចក្តីសៅហ្មង វាយឧបនិ-
ស្សយវ្យាច្ឆយេន បានវេលំអនន្តរវ្យាច្ឆយេន ឧបនិស្សយេ ។ បេ ។
បកក្ខមនិស្សយេ តី បុគ្គល កាស្រ័យ ឡាភាគ: វេលមន្ទា ឡាភាគ ។ បេ ។
ញ្ចាន់សមាបក្តិ ឡាភិកឡើនី ឡាភាគ: . . . កាស្រ័យ ឡាសេចក្តីប្រាថ្នា

ចានំ ទេតិ ។ មេ ។ សមាបត្តិ ទម្មានតិ កតោ ...
 បត្តុតា សន្ទាយ បន្ទាយ កាយិកស្ស សុទ្ធស្ស កា-
 យិកស្ស ទុក្ខស្ស អន្តស្ស ជលស្ស ជលសមាបត្តិយា
 ទម្មនិស្សយប្បទ្វាយន បទ្វាយា ។ អសន្តិលំដ្ឋោ ជាត្នា
 អសន្តិលំដ្ឋស្ស ធម្មស្ស ទម្មនិស្សយប្បទ្វាយន បទ្វ-
 យោ អាម្មណ្យបទិស្សយោ អនន្តបទិស្សយោ បក-
 ត្តបទិស្សយោ ។ មេ ។ បកត្តបទិស្សយោ សន្តំ ទម-
 និស្សយ ចានំ ទេតិ ។ មេ ។ សមាបត្តិ ទម្មា-
 រេតិ សីលំ ... មត្តំ កាយិកំ សុទំ កាយិកំ
 មុត្តំ ទតំ កោជនំ ... សេនាសនំ ទម្មនិស្សយ
 មាសំ ទេតិ ។ មេ ។ សមាបត្តិ ទម្មានតិ សន្ទា
 ។ មេ ។ សេនាសនំ សន្ទាយ ។ មេ ។ ជលសមា-
 បត្តិយា ទម្មនិស្សយប្បទ្វាយន បទ្វយោ ។ អសន្តិ-
 លំដ្ឋោ ជាត្នា សន្តិលំដ្ឋស្ស ធម្មស្ស ទម្មនិស្សយប្ប-
 ទ្វាយន បទ្វាយា អាម្មណ្យបទិស្សយោ អនន្តប-
 ទិស្សយោ បកត្តបទិស្សយោ ។ មេ ។ បកត្តបទិ-
 ស្សយោ សន្តំ ទម្មនិស្សយ ចានំ ទេតិ ។ មេ ។
 សន្សំ កិទ្ធាតិ សីលំ ... មត្តំ កាយិកំ សុទំ កាយិ-
 កំ មុត្តំ ទតំ កោជនំ ... សេនាសនំ ទម្មនិស្សយ

ហើយឱ្យ ខ្ញុំនាន ។ មេ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឱ្យភីតាឡើង កតៈ ...
 សេចក្តីប្រាថ្នា ជាប់ច្រើន ខែសព្វ បញ្ញា កាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ
 បត្ត ជល ទិដិជលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ គម៌ វេលាមិទ
 ប្រកាសាយសេចក្តីសេវាច្នៃ ជាប់ច្រើន ខែគម៌ វេលាមិទប្រកាសាយ
 សេចក្តីសេវាច្នៃ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សត្តបទិស្សយ
 អនន្តបទិស្សយ ទិដិបកត្តបទិស្សយ ។ មេ ។ ឯបកត្តបទិស្សយ គឺ
 បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំសព្វ ហើយឱ្យ ខ្ញុំនាន ។ មេ ។ ញ៉ាំង
 សមាបត្តិ ឱ្យភីតាឡើង ខ្ញុំសីល ... អាស្រ័យ ខ្ញុំបញ្ញា កាយិ-
 កសុខ កាយិកទុក្ខ រដ្ឋ ទិដិកោជន ... ខ្ញុំសេនាសនៈ ហើយឱ្យ
 ខ្ញុំនាន ។ មេ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឱ្យភីតាឡើង សព្វ ។ មេ ។
 សេនាសនៈ ជាប់ច្រើន ខែសព្វ ។ មេ ។ វេលាសមាបត្តិ ដោយឧប-
 ទិស្សយប្បច្ច័យ ។ គម៌ វេលាមិទប្រកាសាយសេចក្តីសេវាច្នៃ ជាប់ច្រើន
 ខែគម៌ វេលាប្រកាសាយសេចក្តីសេវាច្នៃ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បាន
 ដល់ការម្សត្តបទិស្សយ អនន្តបទិស្សយ ទិដិបកត្តបទិស្សយ ។ មេ ។
 ឯបកត្តបទិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្ញុំសព្វ ហើយសព្វ ខ្ញុំ
 សព្វ ។ មេ ។ បំបក ខ្ញុំសន្សំ ខ្ញុំសីល ... ខ្ញុំបញ្ញា កាយិ-
 កសុខ កាយិកទុក្ខ រដ្ឋ ទិដិកោជន ... អាស្រ័យ ខ្ញុំសេនាសនៈ

ពាលំ មាធាតំ ។ មេ ។ សង្ក័ កិច្ចតិ សទ្ធា ។ មេ ។
សេនាសងំ ភពស្ស ។ មេ ។ ធម្មនាយ ឧបទិស្សយៈ
ប្បទុយេន ធម្មយោ ។

[២៣២] អសង្ក័លិដ្ឋាន ធម្មោ អសង្ក័លិដ្ឋស្ស
ធម្មស្ស បុរោជានប្បទ្ធាយេន ធម្មយោ អាវុណបុរ-
យោតំ វត្តបុរោជានំ ។ សង្ក័ត្តំ ។ អសង្ក័លិដ្ឋាន ធម្មោ
សង្ក័លិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស បុរោជានប្បទ្ធាយេន ធម្មយោ
អាវុណបុរោជានំ វត្តបុរោជានំ ។ សង្ក័ត្តំ ។

[២៣៣] សង្ក័លិដ្ឋាន ធម្មោ អសង្ក័លិដ្ឋស្ស
ធម្មស្ស បុរោជានប្បទ្ធាយេន ធម្មយោ ។ អសង្ក័លិដ្ឋាន
ធម្មោ អសង្ក័លិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស បុរោជានប្បទ្ធាយេន
ធម្មយោ ។ . . . អាសវទប្បទ្ធាយេន ធម្មយោ
ម្លេ ។

[២៣៤] សង្ក័លិដ្ឋាន ធម្មោ សង្ក័លិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បទ្ធាយេន ធម្មយោ សង្ក័លិដ្ឋាន ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ មន្ទានំ កម្មប្បទ្ធាយេន ធម្មយោ ។ សង្ក័លិដ្ឋាន
ធម្មោ អសង្ក័លិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បទ្ធាយេន ធម្មយោ

រោយសម្ភាចំ គូសត្ថ ។ មេ ។ បំរែក គូសត្ថ សត្វ ។ មេ ។
សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ ខែភពៈ ។ មេ ។ ខែសេចក្តីប្រាថ្នា រោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៣៦] ធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ
ខែធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង រោយបុរោជានប្បទ្ធាយេន
បុរោជានប្បទ្ធាយេន ឧបទិស្សយេន ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ធម៌
វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ ខែធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយ
សេចក្តីសៅហ្មង រោយបុរោជានប្បទ្ធាយេន បុរោជានប្បទ្ធាយេន
ឧបទិស្សយេន ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[២៣៧] ធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ
ខែធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង រោយបុរោជានប្បទ្ធាយេន ។
ធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ ខែធម៌ វេល
មិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង រោយបុរោជានប្បទ្ធាយេន ។ . . . ជា
បច្ច័យ រោយអាសវទប្បទ្ធាយេន មាធាតុ ៦ ។

[២៣៨] ធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ
ខែធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង រោយកម្មប្បទ្ធាយេន គឺ
រោគនា វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាបច្ច័យ ខែភពៈសម្បយុត្ត-
កម្ម រោយកម្មប្បទ្ធាយេន ។ ធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង ជា
បច្ច័យ ខែធម៌ វេលមិទ្រព្រកថោយសេចក្តីសៅហ្មង រោយកម្មប្បទ្ធាយេន

បច្ចុយោ សហជាតា ពាចាខណិកា ។ សហជាតា
សន្តិលិដ្ឋា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋា ចានំ វូចានំ កម្មប្បប្ប-
យោន បច្ចុយោ ។ ឧ. នាខណិកា សន្តិលិដ្ឋា ចេតនា
វិវាសានំ ខន្ធានំ កម្មត្តា ច វូចានំ កម្មប្បប្បយោន
បច្ចុយោ ។ ម្លនំ ។ សន្តិលិដ្ឋា ចេតនា សម្បយត្ត-
កានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា ច វូចានំ កម្មប្បប្ប-
យោន បច្ចុយោ ។ អសន្តិលិដ្ឋោ ធម្មោ អសន្តិលិដ្ឋស្ស
ចម្មស្ស កម្មប្បប្បយោន បច្ចុយោ សហជាតា ពាចា-
ខណិកា ។ សហជាតា អសន្តិលិដ្ឋា ចេតនា សម្ប-
យត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋា ច វូចានំ កម្ម-
ប្បប្បយោន បច្ចុយោ ។ ពាចាខណិកា អសន្តិលិដ្ឋា
ចេតនា វិវាសានំ ខន្ធានំ កម្មត្តា ច វូចានំ កម្ម-
ប្បប្បយោន បច្ចុយោ ។

(២៣៧) អសន្តិលិដ្ឋា ធម្មោ អសន្តិលិដ្ឋស្ស
ចម្មស្ស វិវាសយត្តយោន បច្ចុយោ ឯកំ ។

(២៣៨) សន្តិលិដ្ឋា ធម្មោ សន្តិលិដ្ឋស្ស
ចម្មស្ស វិវាសយត្តយោន បច្ចុយោ ។

ពុទ្ធសំសហជាត ទិវិទានាខណិកៈ ។ សហជាត គឺ ចេតនា ដែល
ប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែត្តកចិត្តសមុដ្ឋាខ្លួន ដោយ
កម្មប្បប្បយ ។ ឧទាហរណ៍ៈ គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយសេចក្តី
ស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែត្តកវិបាកក្នុងផង ខែត្តកដក្ខន្ធល្អផង ដោយ
កម្មប្បប្បយ ។ ម្លន ចណិក ធម្មស្សធម៌ចុះ ។ ចេតនា ដែលប្រកប
ដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែត្តកសម្បយត្តកក្នុងផង ខែត្តក
ចិត្តសមុដ្ឋាខ្លួនផង ដោយកម្មប្បប្បយ ។ ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយ
សេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែត្តក ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីស្រ-
ឡាត់ ដោយកម្មប្បប្បយ ពុទ្ធសំសហជាត ទិវិទានាខណិកៈ ។
សហជាត គឺ ចេតនា ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជា
ច្រើន ខែត្តកសម្បយត្តកក្នុងផង ខែត្តកចិត្តសមុដ្ឋាខ្លួនផង ដោយកម្ម-
ប្បប្បយ ។ ឧទាហរណ៍ៈ គឺ ចេតនា ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តី
ស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែត្តកវិបាកក្នុងផង ខែត្តកដក្ខន្ធល្អផង ដោយ
កម្មប្បប្បយ ។

(២៣៧) ធម៌ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន
ខែត្តក ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ដោយវិបាកប្បប្បយ
ទានិកៈ ។ ។

(២៣៨) ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ជាច្រើន ខែ
ត្តក ដែលប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាត់ ដោយវិវាសយត្តយោន ។ . . .

អសន្តិលីវិដ្ឋា ធម្មោ អសន្តិលីវិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អនុប្ប-
 ទ្ធរយេន បទ្ធរយោ សហជាតំ បុរាជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាណាវំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សន្តិភ្នំ ។ អសន្តិលីវិដ្ឋា ធម្មោ
 អសន្តិលីវិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អនុប្បទ្ធរយេន បទ្ធរយោ បហ-
 យាតំ បុរាជាតំ ។ សន្តិភ្នំ ។ សន្តិលីវិដ្ឋា ធម្មោ អសន្តិ-
 លីវិដ្ឋា ធម្មោ អសន្តិលីវិដ្ឋស្ស ធម្មស្ស អនុប្បទ្ធរយេន
 បទ្ធរយោ សហជាតំ បុរាជាតំ ។ សហជាតោ សន្តិ-
 លីវិដ្ឋា ឋានា ខាត្វា ធម្មំ ប តិណ្ណិក្ខំ ខត្វាធំ
 អនុប្បទ្ធរយេន បទ្ធរយោ ខត្វា ខត្វា ... ។ សន្តិភ្នំ ។
 សន្តិលីវិដ្ឋា ធម្មោ អសន្តិលីវិដ្ឋា ធម្មោ អសន្តិលីវិដ្ឋស្ស
 ធម្មស្ស អនុប្បទ្ធរយេន បទ្ធរយោ សហជាតំ បច្ឆា-
 យាតំ អាណាវំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ សន្តិលីវិដ្ឋា
 ខត្វា ធម្មំ មហាភូតា ធម្មំ ចិត្តសមុដ្ឋានាធំ ភូតាធំ
 អនុប្បទ្ធរយេន បទ្ធរយោ ។ បច្ឆាជាតោ សន្តិលីវិដ្ឋា
 ខត្វា ធម្មំ កាតយិក្ខិណោ អាណារោ ធម្មំ ឥមស្ស
 កាយស្ស អនុប្បទ្ធរយេន បទ្ធរយោ ។ បច្ឆាជាតោ
 សន្តិលីវិដ្ឋា ខត្វា ធម្មំ ភូមិវិភិក្ខិយវត្ថុ កាតយិក្ខាធំ

ធម្មំ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាច្រើន ខែធម្មំ ដែល
 មិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត
 បុរាជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងវង្ស្រិយ ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ធម្មំ
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ជាច្រើន ខែធម្មំ ដែលប្រកប
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបុរា-
 ជាត ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ធម្មំ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ក្តី ធម្មំ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ជាច្រើន ខែធម្មំ
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់ស-
 ហជាត និងបុរាជាត ។ សហជាត គឺ ខន្ធ ១ ដែលប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មងក្តី វត្តក្តី ជាច្រើន ខែខន្ធ ៧ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ
 ២ ... ។ សេចក្តីប្រែប្រួល ។ ធម្មំ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ក្តី ធម្មំ ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ជាច្រើន ខែធម្មំ
 ដែលមិនប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់ស-
 ហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងវង្ស្រិយ ។ សហជាត គឺ ភូមិ
 ខន្ធ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ភូមិមហាភូតក្តី ជាច្រើន
 ខែភូមិវត្តសមុដ្ឋានាធំ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ ភូមិខន្ធ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី កត្តិកិច្ចិយវត្ថុក្តី ជាច្រើន ខែ
 កាយនេះ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បច្ឆាជាត គឺ ភូមិខន្ធ ដែលប្រកប
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្តី ភូមិវិភិក្ខិយវត្ថុក្តី ជាច្រើន ខែភូមិវត្តសមុដ្ឋានាធំ

អត្ថប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ។ ... នត្ថប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ

វិភត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ អវិភត្តប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ ។

[២២៣] លោកុយា ចត្តាវិ អាម្មណា ចត្តាវិ

អនិបតិយោ បញ្ច វេនន្តរ ចត្តាវិ សមនន្តរ ចត្តាវិ

សហជាត បញ្ច អញ្ញាមាញ្ញ ទ្វេ វិស្សាយ សត្ត

ទុបទិស្សយេន ចត្តាវិ ចារជាត ទ្វេ បញ្ញាជាត ទ្វេ

វារសេវា ទ្វេ ករម្ម ចត្តាវិ វិចារត វិភតិ អារហារ

ចត្តាវិ ឥន្ទ្រិយ ចត្តាវិ លាវា ចត្តាវិ បាត្ត ចត្តាវិ

សម្មយុត្ត ទ្វេ វិប្បយុត្ត តិណិ អត្ថិយា សត្ត

នត្ថិយោ ចត្តាវិ វិភតេ ចត្តាវិ អវិភតេ សត្ត ។

[២២៤] សន្តិសុខភាព ជាម្មា សន្តិសុខភាព ទុបទិស្ស

វារម្មណាប្បដ្ឋានយេន បច្ចុយោ សហជាតប្បដ្ឋានយេន

បច្ចុយោ ទុបទិស្សយេន បច្ចុយោ ។ សន្តិសុខភាព

ជាម្មា អសន្តិសុខភាព ទុបទិស្ស អាម្មណាប្បដ្ឋានយេន

ដោយអត្ថប្បដ្ឋាយ ។ ... ជាច្ច័យ ដោយអត្ថប្បដ្ឋាយ ជាច្ច័យ

ដោយវិភត្តប្បដ្ឋាយ ជាច្ច័យ ដោយអវិភត្តប្បដ្ឋាយ ។

[២២៣] កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ

មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ៤ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

ការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

ការ: ៥ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

ការ: ៧ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

ការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

ការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

ការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

ការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

ការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មានការ: ២ កុនិហត្តប្បដ្ឋាយ មាន

[២២៤] គមិ វេលប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាតិ ជាច្ច័យ

វេលប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាតិ ដោយអាម្មណាប្បដ្ឋាយ

ជាច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋាយ ជាច្ច័យ ដោយទុបទិស្ស

យប្បដ្ឋាយ ។ គមិ វេលប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាតិ ជាច្ច័យ

វេលប្រកថាដោយសេចក្តីស្រឡាតិ ដោយអាម្មណាប្បដ្ឋាយ

[២២៥] នាហេតុយា សត្ត អនាម្បណេ សត្ត
 អនិមិត្តយា សត្ត អននន្តរ សត្ត អសមនន្តរ សត្ត
 អសហជានេ ធម្ម អន្តរាមាត្រ ធម្ម ធម៌ស្សយេ ធម្ម
 ធម្មនិស្សយេ សត្ត ធម្មវិនិយោ ធម្ម ធម្មវិនិយោ សត្ត
 ។ មេ ។ អនេត្ត សត្ត អសម្បយុត្ត ធម្ម ធម៌ធម្មយុត្ត
 កត្តាវិ លោកត្តិយា ចត្តាវិ លោកត្តិយា សត្ត លោកត្តេ
 សត្ត លោកត្តេ ចត្តាវិ ។

[២២៦] លោកុប្បច្ចយា អនាម្បណេ ចត្តាវិ ...
 អនិមិត្តយា ចត្តាវិ អននន្តរ ចត្តាវិ អសមនន្តរ
 ចត្តាវិ អន្តរាមាត្រ ទ្វេ ធម្មនិស្សយេ ចត្តាវិ អ-
 សម្បយុត្ត ទ្វេ ធម៌ធម្មយុត្ត ទ្វេ លោកត្តិយា ចត្តាវិ
 លោកត្តេ ចត្តាវិ ។

[២២៧] នាហេតុប្បច្ចយា អនាម្បណេ ចត្តាវិ ...
 អនិមិត្តយា ធម្ម ។ អនុណេមនិមិត្តា ។ ... វារិ-
 កតេ សត្ត ។

[២២៥] ក្នុងនាហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាហេតុប្ប-
 ច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនានិមិត្តប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនានន-
 ប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាសមនន្តរប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុង
 នាសហជានប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាន្តរាមាត្រប្បច្ចយា មានវារៈ ៧
 ក្នុងនាធម្មនិស្សយប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាធម្មវិនិយោប្បច្ចយា មានវារៈ ៧
 ក្នុងនាធម្មវិនិយោប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាធម្មនិស្សយប្បច្ចយា មានវារៈ ៧
 ។ មេ ។ ក្នុងនាសម្បយុត្តប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាសម្បយុត្តប្បច្ចយា មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនាធម៌ធម្មយុត្តប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាធម៌ធម្មយុត្តប្បច្ចយា មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនាធម៌ធម្មយុត្តប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាធម៌ធម្មយុត្តប្បច្ចយា មាន
 វារៈ ៧ ក្នុងនាធម៌ធម្មយុត្តប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ។

[២២៦] ក្នុងនាហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាហេតុប្បច្ចយា
 ... ក្នុងនានិមិត្តប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាននប្បច្ចយា មានវារៈ ៧
 ក្នុងនាសមនន្តរប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាសហជានប្បច្ចយា មានវារៈ ៧
 ក្នុងនាន្តរាមាត្រប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាធម្មនិស្សយប្បច្ចយា មានវារៈ ៧
 ក្នុងនាធម្មវិនិយោប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាធម្មវិនិយោប្បច្ចយា មានវារៈ ៧
 ក្នុងនាធម្មនិស្សយប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាធម្មនិស្សយប្បច្ចយា មានវារៈ ៧
 ។

[២២៧] ក្នុងនាហេតុប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ក្នុងនាហេតុប្បច្ចយា
 ... ក្នុងនានិមិត្តប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ។ អនុណេមនិមិត្តា ចល្លិក
 ធម្មវិនិយោ ។ ... ក្នុងនាធម្មវិនិយោប្បច្ចយា មានវារៈ ៧ ។

កិលេសសម្បយុត្តទកិ

បដិច្ចវិវា

(២២៥) កិលេសសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច កិ-
លេសសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ លោកុប្បជ្ជយា
កិលេសសម្បយុត្តំ ឯកំ ទុំ បដិច្ច កាយា ទត្វា
ប្ប ទទ្ធិ . . . ។ កិលេសសម្បយុត្តំ ធម្មំ បដិច្ច
កិលេសសម្បយុត្តោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជិតំ លោកុប្បជ្ជយា
កិលេសសម្បយុត្ត ទទ្ធិ បដិច្ច វិគ្គសមុប្បាធំ រូបំ ។

កិលេសសម្បយុត្តនុតំ សន្តិសិដ្ឋនុតំ សនិសំ

ចិន្ទាភាគរណំ ។

កិលេសសម្បយុត្តរុំ ចិន្ទំ ។

កិលេសសន្តិសិកទកិ

បដិច្ចវិវា

(២២៦) កិលេសសន្តិសិកទកិ ធម្មំ
បដិច្ច កិលេសសន្តិសិកទក ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ជិតំ លោកុប្បជ្ជយា លោកំ បដិច្ច មោហា ចិន្ទំ
វិចំ ទទ្ធិ កាយិកំ អាណត្តប្បំ ។ ចក្កំ ។

កិលេសសម្បយុត្តទកិ

បដិច្ចវិវា

(២២៧) ធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេស កាស្រីយ ខ្ញុំធម៌
ដែលប្រកបដោយកិលេស ទើបតែឡើង ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ខន្ធភ កាស្រីយ ខ្ញុំខន្ធទ ដែលប្រកបដោយកិលេស ខ្ញុំខន្ធល
. . . ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយកិលេស កាស្រីយ ខ្ញុំធម៌ ដែល
ប្រកបដោយកិលេស ទើបតែឡើង ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិន្ទុស-
មុត្តិខ្យុវ កាស្រីយ ខ្ញុំចិន្ទុខន្ធ ដែលប្រកបដោយកិលេស ។

កិលេសសម្បយុត្តទកៈ ថ្មុត្តន្តិសន្តិសិដ្ឋនុតំ វិវា

មិនភាគរណំ ធ្វើវិវាជ្ជន្តំ ។ គ្នា ។

ចំ កិលេសសម្បយុត្តទកៈ ។

កិលេសសន្តិសិកទកិ

បដិច្ចវិវា

(២២៨) ធម៌ ដែលសេចក្តីគំនិតដល់សេចក្តីសេចក្តី កា-
ស្រីយ ខ្ញុំធម៌ ដែលសេចក្តីគំនិតដល់សេចក្តីសេចក្តី ទើបតែ
ឡើង ក្រោមហេតុប្បដ្ឋយ ហេតុ ចិន្ទំ ចិន្ទុ ខន្ធទ កាយិកៈ
កាយិកៈ កាស្រីយ ខ្ញុំកាយិកៈ ។ ធម្មំធ្វើជាធម្មៈផលិច្ច ។

[២៧២] កិលេសសោចេវ សង្ក្រឹលេសិកោច ធម្មា

កិលេសសស្សចេវ សង្ក្រឹលេសិកស្សច ធម្មស្ស អធិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ វារម្មណាធិបតិ នីលា ។
 សង្ក្រឹលេសិកោចេវ ធានកិលេសោ ធម្មា សង្ក្រឹលេ-
 សិកស្សចេវ ធានកិលេសសស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចុយោ វារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
 វារម្មណាធិបតិ ធានំ . . . សីលំ . . . ទុច្ចោសនីកម្មំ
 . . . បុត្រេ សុចិណ្ណាមិ . . . ឈាតា វុធិហិត្វា លាមំ
 ករុំ កត្វា បច្ចវត្តាមិ សេត្តា ធាន្រ្ទកំ ករុំ កត្វា
 បច្ចវត្តាមិ វេទានំ ករុំ កត្វា បច្ចវត្តាមិ ធកុំ
 . . . វត្តំ . . . សង្ក្រឹលេសិកោចេវ ធានកិលេសោ ទាត្ថ
 ករុំ កត្វា សង្ក្រឹលេសិកោចេវ ធានកិលេសោ ទាត្ថ
 ទុប្បជ្ឈំ ។ សហជាតាធិបតិ សង្ក្រឹលេសិកោចេវ ធា-
 នកិលេសោ អធិបតិ សម្បយុត្តនាមំ ទត្ថានំ ចិត្ត-
 សម្បជ្ឈានាមក្ខ រូបាមំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។
 ននាវ ទ្វេមិ កិលេសទុក្ខសនិសា ។ យេវធាធិបតិមិ ។

[២៧២] ធមិ វិលេសេវហ្មនិវាទិក្ខុវេសេចក្កិសេវហ្មនិ ជា

បច្ច័យ ខែធមិ វិលេសេវហ្មនិវាទិក្ខុវេសេចក្កិសេវហ្មនិ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ បានវេសំវារម្មណាធិបតិ វេសនាវេ ។ ធមិ វិលេស្ស
 វេសេសេចក្កិសេវហ្មនិ តែមិនមែនជាវេសេចក្កិសេវហ្មនិ ដោយធមិ
 វិលេស្សវេសេសេចក្កិសេវហ្មនិ តែមិនមែនជាវេសេចក្កិសេវហ្មនិ ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ បានវេសំវារម្មណាធិបតិ ខ័និសហជាតាធិបតិ ។ វារម្មណា-
 ធិបតិ គឺ ទ្វេវាទ . . . ទ្វេសីល . . . ទ្វេវាចុសវកម្ម . . . វិលេ
 ក្ខាវេសនំវេយ កុនិកាលមុន . . . វេញ អំណិយាទ ធ្វើ ទ្វេវលាទ
 ទ្វេវវិភាវោ ហើយនិចារណា កុនិសុប្បន្តស ធ្វើ ទ្វេវត្រេត្ត
 ទ្វេវវិភាវោ ហើយនិចារណា ធ្វើទ្វេវវេទនា ទ្វេវវិភាវោ ហើយ
 និចារណា ទ្វេវចក្ក . . . ទ្វេវត្ត . . . កុនិទុ វិលេស្សវេសេសេចក្កិ
 សេវហ្មនិ តែមិនមែនជាវេសេចក្កិសេវហ្មនិ កើតឡើង ប្រាណធ្វើ ទ្វេវក្ខ
 ទុ វិលេស្សវេសេសេចក្កិសេវហ្មនិ តែមិនមែនជាវេសេចក្កិសេវហ្មនិ ទ្វេវ
 វិភាវោ ។ វេសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិធមិ វិលេស្សវេសេសេចក្កិ
 សេវហ្មនិ តែមិនមែនជាវេសេចក្កិសេវហ្មនិ ដោយធមិ វិទក្ខសម្បយុត្ត-
 កុនិទុវេនិ វិទក្ខកុនិសុមុដ្ឋាទ្វេវវេនិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វេច្ច័យ
 វេនិ ២ ប្រាណិទេ ដូចគ្នានិកិលេសទុក្ខវេនិ ។ យេវធាធិបតិ
 កិដូចគ្នាវេនិ ។

[២៥៣] កិរិយាសាទេវ សង្កិលសិកាច ខន្តោ
 កិរិយាសស្សទេវ សង្កិលសិកាស្សច ធម្មស្ស អនុត្តរ-
 ប្បបាយន បច្ចយោ តិណិ កិរិយាសុគុណសនិសា ។
 សង្កិលសិកាទេវ ខោតកិរិយាសោ ខន្តោ សង្កិល-
 សិកាស្សទេវ ខោតកិរិយាសស្ស ធម្មស្ស អនុត្តរ-
 ប្បបាយន បច្ចយោ មុរិណំ មុរិមា សង្កិលសិកាទេវ-
 ខោតកិរិយាសា ខន្តោ បច្ចិណនំ បច្ចិណនំ សង្កិល-
 សិកាទេវ ខោតកិរិយាសានិ ខន្តានំ អនុត្តរ-
 ប្បបាយន បច្ចយោ អនុលោមំ កោត្រកុស្ស អនុលោមំ
 កិរិយាសស្ស កោត្រតា សង្កិលសិកាទេវ ខោតកិ-
 រិយាសានំ ខន្តានំ អនុត្តរ-
 ប្បបាយន បច្ចយោ ។ និករ-
 ទេ អនុត្តរកិរិយាសុគុណសនិសា ចិញ្ចាណកាណា ។
 យេវនានុត្តរឱ សុត្ត បច្ចយោ កិរិយាសុគុណសនិសា
 ចិញ្ចាណកាណា ។ ឧបទិស្សាយ លោកុត្តរំ ឧត្តំ វង់
 មុតំ កិរិយាសុគុណសនិសំ ចិញ្ចាណកាណំ ។

[២៥៣] ធមិ វេលសោហ្មនិ តំនិគ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ ជា
 បច្ច័យ ខន្ធមិ វេលសោហ្មនិ តំនិគ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ ដោយអនុ-
 ប្បប្ប័យ គឺ មានការព្រ ដូចគ្នានឹងកិរិយាសុគុណសនិសា ។ ធមិ វេល
 គ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ តំនិគ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ ដំបូង ខន្ធមិ
 វេលគ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ តំនិគ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ ដោយអនុ-
 ប្បប្ប័យ គឺ ពួកខន្ធ មុន ។ វេលគ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ តំនិគ្វាវេសេ
 វត្តិសោហ្មនិ ដំបូង ខន្ធមុន ក្រោយ ។ វេលគ្វាវេសេ វត្តិ
 សោហ្មនិ តំនិគ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ ដោយអនុប្បប្ប័យ អនុលោម
 (ដំបូង) ខន្ធកាត្រកុ អនុលោម (ដំបូង) ខន្ធនិករ កាតិ-
 កាណា ដំបូង ខន្ធមុន វេលគ្វាវេសេ វត្តិសោហ្មនិ តំនិគ្វាវេសេ
 វត្តិសោហ្មនិ ដោយអនុប្បប្ប័យ ។ បច្ច័យ វង់ ២ ក្រៅពី
 នេះ ដូចគ្នានឹងអនុកិរិយាសុគុណសនិសា មិនមានការច្នៃច្បៃ ។ គ្មាន ។
 ឯយេវនានុត្តរឱ បច្ច័យ វង់ អស្ថិតិ ដូចគ្នានឹងកិរិយាសុគុណសនិសា មិនមាន
 ការច្នៃច្បៃ ។ គ្មាន ។ លោកុត្តរធមិ មិនមាន ក្នុងឧបទិស្ស-
 យប្បប្ប័យទេ ពុទ្ធនេះ ដូចគ្នានឹងកិរិយាសុគុណសនិសា មិនមានការច្នៃ
 ច្បៃ ។ គ្មាន ។

កិលេសសង្កិនិដ្ឋានំ

បដិច្ចវិរោ

[២៩៦] តិលេសានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ បដិច្ច
 តិលេសានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ តោ ឧប្បជ្ឈិតំ វេទនុ-
 ប្បដ្ឋយា វេទនំ បដិច្ច មោហា ធិដ្ឋិ មីទំ ឧទ្ធច្ចំ
 អហិកំ អនាគ្គប្បំ ។ តតំ ។ តិលេសានុវិ-
 សង្កិនិដ្ឋានំ បដិច្ច សង្កិនិដ្ឋានំ តោ តិលេសា
 លេសា តោ ឧប្បជ្ឈិតំ វេទនុប្បដ្ឋយា តិលេសា
 បដិច្ច សម្បយុត្តកា ទទា ។ តិលេសានុវិសង្កិ-
 និដ្ឋានំ បដិច្ច តិលេសានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ តោ តិលេសា
 លេសា តោ ឧប្បជ្ឈិតំ វេទនុប្បដ្ឋយា តិលេសា
 បដិច្ច មោហា ធិដ្ឋិ មីទំ ឧទ្ធច្ចំ អហិកំ អនាគ្គប្បំ
 សម្បយុត្តកា ត
 ទទា ។ សង្កិនិដ្ឋានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ បដិច្ច
 សង្កិនិដ្ឋានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ តោ តិលេសា តោ ឧប្បជ្ឈិតំ
 វេទនុប្បដ្ឋយា សង្កិនិដ្ឋានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ បដិច្ច
 តយោ ទទា រទ ទរទ ។ ។

កិលេសសង្កិនិដ្ឋានំ

បដិច្ចវិរោ

[២៩៦] ធម៌ វេទនុប្បដ្ឋយា តិលេសានុវិសង្កិ-
 និដ្ឋានំ បដិច្ច តិលេសានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ តោ តិលេសា
 លេសា តោ ឧប្បជ្ឈិតំ វេទនុប្បដ្ឋយា តិលេសា
 បដិច្ច សម្បយុត្តកា ទទា ។ តិលេសានុវិសង្កិ-
 និដ្ឋានំ បដិច្ច តិលេសានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ តោ តិលេសា
 លេសា តោ ឧប្បជ្ឈិតំ វេទនុប្បដ្ឋយា តិលេសា
 បដិច្ច មោហា ធិដ្ឋិ មីទំ ឧទ្ធច្ចំ អហិកំ អនាគ្គប្បំ
 សម្បយុត្តកា ត
 ទទា ។ សង្កិនិដ្ឋានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ បដិច្ច
 សង្កិនិដ្ឋានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ តោ តិលេសា តោ ឧប្បជ្ឈិតំ
 វេទនុប្បដ្ឋយា សង្កិនិដ្ឋានុវិសង្កិនិដ្ឋានំ បដិច្ច
 តយោ ទទា រទ ទរទ ។ ។

អភិធម្មបទិយោ អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

សន្តិលីដ្ឋត្យោវ ខោចគំលេសំ ធម្មំ បដិច្ច គំលេសា.
 រោវ សន្តិលីដ្ឋោច ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បទយា សន្តិ-
 លីដ្ឋរោវ ខោចគំលេសេ មាទ្ធ បដិច្ច គំលេសា ។
 សន្តិលីដ្ឋត្យោវ ខោចគំលេសំ ធម្មំ បដិច្ច គំលេសា.
 រោវ សន្តិលីដ្ឋោច សន្តិលីដ្ឋោរោវ ខោចគំលេសោ ច
 ធម្មា ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បទយា សន្តិលីដ្ឋត្យោវ ខោចគំ-
 លេសំ ឯតំ មទ្ធ បដិច្ច តាយា មទ្ធា គំលេសា ច ។
 គំលេសត្យោវ សន្តិលីដ្ឋត្យា សន្តិលីដ្ឋត្យោវ ខោចគំ-
 លេសត្យា ធម្មំ បដិច្ច គំលេសោរោវ សន្តិលីដ្ឋោច
 ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បទយា លោកត្យា សម្បយុត្ត-
 ភេត ច មាទ្ធ បដិច្ច ហោហា ធិដ្ឋំ ធិដ្ឋំ ទុទ្ធា
 អហិវេតិ អចោត្តប្បំ ទ ចត្តំ ។ គំលេសត្យោវ សន្តិ-
 លីដ្ឋត្យា សន្តិលីដ្ឋត្យោវ ខោចគំលេសត្យា ធម្មំ បដិច្ច
 សន្តិលីដ្ឋោរោវ ខោចគំលេសោ ធម្មោ ទុប្បដ្ឋតិ

អភិធម្មបទិយោ អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

ធម៌ ដែលនៅឃ្លានព័ន្ធភ្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លាន អស្រ័យ ទ្វេធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លាន តែមិនមែនជាសេចក្តីនៅឃ្លាន រើប
 រើសឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វយ គឺ ពួកគំលេស អស្រ័យ ទ្វេពួកទទ្ធ
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លានតែមិនមែនជាសេចក្តីនៅឃ្លាន ។ ធម៌
 ដែលនៅឃ្លានព័ន្ធភ្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លានក្តី ធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយសេចក្តីនៅឃ្លានតែមិនមែនជាសេចក្តីនៅឃ្លានក្តី អស្រ័យ ទ្វេធម៌
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លានតែមិនមែនជាសេចក្តីនៅឃ្លាន រើប
 រើសឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វយ គឺ ទទ្ធា ពួក ពួកគំលេសក្តី អ-
 ស្រ័យ ទ្វេទទ្ធា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លានតែមិនមែនជាសេចក្តី
 នៅឃ្លាន ។ ធម៌ ដែលនៅឃ្លានព័ន្ធភ្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លាន
 អស្រ័យ ទ្វេធម៌ ដែលនៅឃ្លានព័ន្ធភ្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លាន
 ផង ទ្វេធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លានតែមិនមែនជាសេចក្តី
 នៅឃ្លានផង រើបរើសឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វយ គឺ ហោហា ទំដ្ឋិ
 ចីមៈ ទុទ្ធា អហិវេតិ ធិដ្ឋិអនោត្តប្បៈ អស្រ័យ ទ្វេលោកាផង ទ្វេ
 ពួកសម្បយុត្តកុទ្ធផង ។ ធម៌បិចក្តុ-ធិដ្ឋិច្ចៈ ។ ធម៌ ដែលប្រកបដោយ
 សេចក្តីនៅឃ្លានតែមិនមែនជាសេចក្តីនៅឃ្លាន អស្រ័យ ទ្វេធម៌ ដែល
 នៅឃ្លានព័ន្ធភ្រកបដោយសេចក្តីនៅឃ្លានផង ទ្វេធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយសេចក្តីនៅឃ្លានតែមិនមែនជាសេចក្តីនៅឃ្លានផង រើបរើសឡើង

ហេតុប្បច្ចយា សន្តិសិទ្ធិត្រា ចេតកំលេសំ ឯកំ
 ទុក្ខំ កំលេសេ ធ បដិច្ច គយោ ទុក្ខា ទ្វេ
 ទានុ . . . ។ កំលេសត្រា សន្តិសិទ្ធិត្រា សន្តិ-
 សិទ្ធិត្រា ចេតកំលេសត្រា ធ បដិច្ច កំលេសា-
 ត្រា សន្តិសិទ្ធិត្រា ចេតកំលេសា ធ
 ធម្មា ទុក្ខដ្ឋង្គិ ហេតុប្បច្ចយា សន្តិសិទ្ធិត្រា ចេត-
 កំលេសំ ឯកំ ទុក្ខំ លោកត្រា បដិច្ច គយោ ទុក្ខា
 មោហា ធ បដិច្ច បដិច្ច មហិកេតំ មហេតុប្ប- ្ប
 ទានុ . . . ។ ចន្ទំ ។

[២៥៥] ហេតុយា ចេ ពរម្មៈលា ចេ សត្វតិ
 ចេ តាម្ម ចេ វាយាវ ចេ វិភិកៈត ចេ ។

[២៥៦] កំលេសត្រា សន្តិសិទ្ធិត្រា ធ បដិច្ច
 កំលេសា ចេ សន្តិសិទ្ធិត្រា ធ ធម្មា ទុក្ខដ្ឋង្គិ ចេ ហេ-
 តុប្បច្ចយា វិចិកេតំ បដិច្ច វិចិកេត្រាស វាយាវ ចេ មា-
 ហា ទុក្ខំ បដិច្ច ទុក្ខុស វាយាវ ចេ មាហា ។

ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទុក្ខ ព្រោះ កាស្រ័យ ទូទទ្ធទ ដែលប្រកថ
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្រៃមិនមែនដោយសេចក្តីសៅហ្មងផង ទូទទ្ធកំលេស
 ផង ទូទទ្ធច ។ ។ ធម៌ ដែលសៅហ្មងទាំងប្រកថដោយសេចក្តី
 សៅហ្មងក្តី ធម៌ ដែលប្រកថដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្រៃមិនមែនដោយសេចក្តី
 សៅហ្មងក្តី កាស្រ័យ ទូទទ្ធម៌ ដែលសៅហ្មងទាំងប្រកថដោយសេចក្តី
 សៅហ្មងផង ទូទទ្ធម៌ ដែលប្រកថដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្រៃមិនមែនដោ
 យសេចក្តីសៅហ្មងផង ចេចក្តីសៅហ្មង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទុក្ខ ព្រោះ
 មោហា ធ បដិច្ច ចីនៈ ទុក្ខុ មហិកេតំ វិចិកេត្រាស្ត្រា កាស្រ័យ ទូ
 ទទ្ធទ ដែលប្រកថដោយសេចក្តីសៅហ្មងក្រៃមិនមែនដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ផង ទូទទ្ធកៈផង ទូទទ្ធច . . . ។ ចេតកំលេសត្រា ។

[២៥៧] កុណិហេតុប្បច្ចយ មាណវៈ វ កុណិហេតុប្បច្ចយ
 មាណវៈ វ កុណិបច្ចយទាំងអស់ សុច្ចៃតមាណវៈ វ កុណិហេតុប្បច្ចយ
 មាណវៈ វ កុណិហេតុប្បច្ចយ មាណវៈ វ កុណិហេតុប្បច្ចយ មា
 ណវៈ ។

[២៥៨] ធម៌ ដែលសៅហ្មងទាំងប្រកថដោយសេចក្តីសៅហ្មង កា-
 ស្រ័យ ទូទទ្ធម៌ ដែលសៅហ្មងទាំងប្រកថដោយសេចក្តីសៅហ្មង ចេចក្តីសៅ
 ហ្មង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលប្រកថដោយវិចិកេត្រា កា-
 ស្រ័យ ទូទទ្ធវិចិកេត្រា មោហា ដែលប្រកថដោយទុក្ខុ កាស្រ័យ ទូទទ្ធកៈ

អំណាចនៃព្រះ គុណបុណ្យថ្លាថ្លា

សង្ក័សិដ្ឋក្សេត្តោ ចោទកំលេសំ ធម្មំ បដិច្ច កំលេ-
 សោ ចេវ សង្ក័សិដ្ឋាច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ធម្មាតុប្ប-
 ក្ខយោ វិចិត្តិញ្ញាសមាគរោ ឧទ្ធច្ចុសមាគរោ ទោទ្ធ បដិច្ច
 វិចិត្តិញ្ញាសមាគរោ ឧទ្ធច្ចុសមាគរោ ចោរោ ។ កំ-
 លេសោ ក្សេត្តោ សង្ក័សិដ្ឋក្សេត្តោ សង្ក័សិដ្ឋក្សេត្តោ ចោទកំលេ-
 សោ ក្សេត្តោ ធម្មំ បដិច្ច កំលេសោ ចេវ សង្ក័សិដ្ឋាច ធម្មា
 ឧប្បជ្ជតិ ធម្មាតុប្បក្ខយោ វិចិត្តិញ្ញាសមាគរោ ឧទ្ធច្ចុ-
 សមាគរោ ទោទ្ធ ច វិចិត្តិញ្ញក្សេត្តោ ឧទ្ធច្ចុក្សេត្តោ បដិច្ច វិចិត្តិ-
 ញ្ញាសមាគរោ ឧទ្ធច្ចុសមាគរោ ចោរោ ។

(២៩៧) ធម្មាតុប្ប កំលេសំ ធម្មំ បដិច្ច ចេវ
 បុណ្យដោតេ កំលេសំ ធម្មាតុប្ប ចេវ ធម្មាសាវិទ ចេវ
 ធម្មា កំលេសំ ធម្មាតុ ចេវ ធម្មាយុត្តោ ចេវ ។
 ធម្មំ ឥតោ ធម្ម តណាបាធម្មំ សមាហារកំលេសំ
 បុណ្យដោតេ ចិស្សយកំលេសំ សំសង្កតំកំលេសំ
 សម្មយុត្តកំលេសំ បដិច្ចកំលេសោ ។

តាំងប្រតិបត្តិ គុណបុណ្យថ្លាថ្លា

ធម្មំ វេលសោហ្មតិពំសិប្រកថាដោយសេចក្តីសោហ្មតិ កាស្រ័យ ឡូធម្មិ
 វេលសេចក្តីសោហ្មតិ តែមិនមែនជាសេចក្តីសោហ្មតិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនាយកុប្បជ្ជយ គឺ មោហៈ វេលសេចក្តីសោហ្មតិ
 ប្រឡងដោយឧទ្ធច្ចុៈ កាស្រ័យ ឡូធូកឧទ្ធច្ចុ វេលសេចក្តីសោហ្មតិ
 ប្រឡងដោយឧទ្ធច្ចុៈ ។ ធម្មំ វេលសោហ្មតិពំសិប្រកថាដោយសេចក្តីសោ-
 ហ្មតិ កាស្រ័យ ឡូធម្មិ វេលសោហ្មតិពំសិប្រកថាដោយសេចក្តីសោ-
 ហ្មតិធម្មិ ឡូធម្មិ វេលសេចក្តីសោហ្មតិពំសិប្រកថាដោយសេចក្តី
 សោហ្មតិធម្មិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនាយកុប្បជ្ជយ គឺ មោហៈ វេល
 ប្រឡងដោយឧទ្ធច្ចុៈ ប្រឡងដោយឧទ្ធច្ចុៈ កាស្រ័យ ឡូធូកឧទ្ធច្ចុ វេលសេចក្តី
 ដោយឧទ្ធច្ចុៈ ប្រឡងដោយឧទ្ធច្ចុៈធម្មិ ឡូធូកឧទ្ធច្ចុធម្មិ ឡូធូកឧទ្ធច្ចុធម្មិ ។

- (២៩៧) កុណិយកុប្បជ្ជយ មាគរាៈ ព្យ កុណិយកុប្បជ្ជយ
- មាគរាៈ វ កុណិយកុប្បជ្ជយ មាគរាៈ ព្យ កុណិយកុប្បជ្ជយ
- មាគរាៈ វ កុណិយកុប្បជ្ជយ មាគរាៈ វ កុណិយកុប្បជ្ជយ
- មាគរាៈ ព្យ កុណិយកុប្បជ្ជយ មាគរាៈ វ កុណិយកុប្បជ្ជយ
- មាគរាៈ វ ។

តាពាធម្មំ តំយោនិ ក្រៅកំលេសំ សមាហារកំលេសំ ចុយ-
 កំលេសំ ចិស្សយកំលេសំ សំសង្កតំកំលេសំ សម្មយុត្តកំលេសំ
 ដូចគ្នាទាំងបដិច្ចកំលេសំ យោនិ ចេវ ។

ម្ចាស់ កាតត្រូវ កំលែងសា អាវត្ត សន្តិសិទ្ធិផ្ទះចៅ ។ ចា-
 ងកំលែងសា ទទ្ធា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ ម្ចាស់ កាតត្រូវ កំលែ
 ងសា អាវត្ត កំលែងសា ច សម្បយុត្តកា ច ទទ្ធា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ សន្តិសិទ្ធិផ្ទះចៅ ចោងកំលែងសា ច ឆ្មា
 សន្តិសិទ្ធិស្ប្រចៅ ចោងកំលែងសា ច ឆ្មាស្ប អាវត្ត-
 លាប្បទ្រុយ ច បច្ចុយោ សន្តិសិទ្ធិផ្ទះចៅ ចកំលែ-
 ងសា ទទ្ធា អាវត្ត សន្តិសិទ្ធិផ្ទះចៅ ចកំលែងសា
 ទទ្ធា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។ ម្ចាស់ កាតត្រូវ សន្តិសិទ្ធិផ្ទះចៅ ចោ-
 ងកំលែងសា ទទ្ធា អាវត្ត កំលែងសា ឧប្បជ្ឈន្តិ ។
 ម្ចាស់ កាតត្រូវ សន្តិសិទ្ធិផ្ទះចៅ ចកំលែងសា ទទ្ធា
 អាវត្ត កំលែងសា ច សម្បយុត្តកា ច ទទ្ធា ឧប្ប-
 ជ្ឈន្តិ ។ ឥតរាមី តំណី កាតត្រូវ ។

[២២៦] កំលែងសា ច សន្តិសិទ្ធិ ច ឆ្មា
 កំលែងសា ច សន្តិសិទ្ធិស្ប្រចៅ ច ឆ្មាស្ប អំពីចតិ-
 យុត្តរយ ច បច្ចុយោ អាវត្តលា ច ចតិ តំណី ។

មូល ចល្លាត ឧប្បជ្ឈន្តិចុះ ក្នុងទទ្ធា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅ-
 ហ្មត់ កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មត់ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ ឲ្យក្នុង
 កំលែង ។ មូល ចល្លាត ឧប្បជ្ឈន្តិចុះ ក្នុងកំលែងសក្តិ ក្នុងសម្ប-
 យុត្តកក្នុងក្តី កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ ឲ្យក្នុងកំលែង ។ ធម៌ ដែល
 ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មត់ កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មត់ ជាបច្ចុយ
 ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មត់កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មត់
 ដោយសារមូលច្បង្គុយ គឺ ក្នុងទទ្ធា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មត់
 កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មត់ កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ ឲ្យក្នុងទទ្ធា
 ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មត់កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មត់ ។ មូល
 ចល្លាត ឧប្បជ្ឈន្តិចុះ ក្នុងកំលែងសា កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ ឲ្យក្នុង
 ទទ្ធា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មត់កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មត់ ។
 មូល ចល្លាត ឧប្បជ្ឈន្តិចុះ ក្នុងកំលែងសក្តិ ក្នុងសម្បយុត្តកក្នុងក្តី
 កើតឡើង ព្រោះប្រារព្ធ ឲ្យក្នុងទទ្ធា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មត់
 កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មត់ ។ ក្នុងបច្ចុយព្រះតិរេ ចល្លាត ឧប្បជ្ឈ
 ឲ្យមាននិរៈ ព្វ ផងចុះ ។

[២២៧] ធម៌ ដែលសៅហ្មត់ ចំណីប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មត់
 ជាបច្ចុយ ខែធម៌ ដែលសៅហ្មត់ ចំណីប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មត់
 ដោយអតិចតិប្បច្ចុយ ក្នុងផល់ការមូលាចិតិ ហើយមាននិរៈ ព្វ ។

សន្តិសិទ្ធិផ្លូវចៅ ចោទកិរិយាសា ធាត្តា សន្តិសិទ្ធិស្សៈ
 ចៅ ចោទកិរិយាសស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាម្ពណាធិបតិ សហជានិកាធិបតិ ។ អាម្ព-
 ណាធិបតិ សន្តិសិទ្ធិផ្លូវចៅ ចោទកិរិយាសា ១១១ កា-
 កថា ។ បេ ។ តីណិ ទ្រេមិ អធិបតិ តីណិមិ កា-
 កថា ។ ភគវេ ទ្រេមិ តីណិ កាកថា ។

[២៦០] កិរិយាសាចៅ សន្តិសិទ្ធិផ្លូវ ធាត្តា
 កិរិយាសស្សចៅ សន្តិសិទ្ធិស្សៈ ធម្មស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចៅមិ កាកថា កាវត្តិយាមិ វុដ្ឋា-
 ធម្មិ ធម្មិ ។ . . . សមធម្មិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជានិកាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អត្តាបត្តាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ធិស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចៅ មត្តា វិភង្គោ ធម្មិ ។
 . . . អាសាវធម្មច្ចយេន បច្ចយោ ចៅ ។

[២៦២] សន្តិសិទ្ធិផ្លូវចៅ ចោទកិរិយាសា ធាត្តា
 សន្តិសិទ្ធិស្សៈចៅ ចោទកិរិយាសស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សន្តិសិទ្ធិផ្លូវចៅ ចោទកិរិយាសា ចេកតា

ធមិ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាប់ជួយ ខែធមិ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង កែមិនមែនជាសេចក្តី
 សៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន បានដល់ការប្រណិបតិ ធិសហជានិ-
 កាធិបតិ ។ អាម្ពណាធិបតិ គឺ ប្រាមវ្វិ ខ្ញុំក្នុងខ្លួន វេលាប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ឲ្យជំរើសារា ។ បេ ។
 មានវិវា ៣ ៦ អធិបតិ ៦ បណ្ឌិត ធម្មិប្បច្ចិប្បច្ចយេន ៣ ធម្មិ ។
 អធិបតិ ៦ ប្រាមវ្វិ បណ្ឌិត ធម្មិប្បច្ចិប្បច្ចយេន ៣ ធម្មិ ។

[២៦១] ធមិ វេលាសៅហ្មង កែប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាប់ជួយ ខែធមិ វេលាសៅហ្មង កែប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន គឺ បណ្ឌិត ធម្មិប្បច្ចិប្បច្ចយេន កាវតិយាមិ
 វុដ្ឋា ធម្មិ មិនមាន ។ . . . ជាប់ជួយ ដោយសមធម្មិប្បច្ចយេន
 ជាប់ជួយ ដោយសហជានិកាប្បច្ចយេន ជាប់ជួយ ដោយអត្តាបត្តាប្បច្ចយេន
 ជាប់ជួយ ដោយធិស្សយេប្បច្ចយេន ជាប់ជួយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 មានប្រសាស កាវតិយាមិ មិនមាន ។ . . . ជាប់ជួយ ដោយកិ-
 រិយាប្បច្ចយេន មានវិវា ៧ ។

[២៦២] ធមិ វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង កែ
 មិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាប់ជួយ ខែធមិ វេលាប្រកបដោយ
 សេចក្តីសៅហ្មង កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ដោយអធិបតិប្បច្ចយេន គឺ
 ចេកតា វេលាប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង កែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង

សម្បជញ្ញត្តិកាន់ ទង្វាក់ កម្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។
 សន្តិលីដ្ឋោចេវ ខោតតិលេសោ ធម្មោ តិលេសសស្ស
 ចេវ សន្តិលីដ្ឋស្សច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចុយេន បច្ចុ-
 យោ សន្តិលីដ្ឋោចេវ ខោតតិលេសោ ធម្មោ សម្ប-
 ជញ្ញត្តិកាន់ តិលេសាចំ កម្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។
 សន្តិលីដ្ឋោចេវ ខោតតិលេសោ ធម្មោ តិលេសសស្ស-
 ចេវ សន្តិលីដ្ឋស្សច សន្តិលីដ្ឋស្សចេវ ខោតតិលេស-
 ស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ សន្តិលីដ្ឋា-
 ចេវ ខោតតិលេសោ ធម្មោ សម្បជញ្ញត្តិកាន់ ទង្វាក់
 តិលេសាចក្ក កម្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ . . .
 អាហារប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ តិលី ក្រំ្រិយប្បច្ចុយេន
 បច្ចុយោ តិលី ណាធម្មច្ចុយេន បច្ចុយោ តិលី
 វត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ចេវ សម្បជញ្ញត្តិប្បច្ចុយេន បច្ចុ-
 យោ ចេវ អន្តិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ចេវ ទន្តិប្បច្ចុយេន
 បច្ចុយោ វិភត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អវិភត្តប្បច្ចុយេន
 បច្ចុយោ ។

- (២២៣) ហេតុយោ តិលី អាម្ពណេ ចេវ អធិប-
 តិយា ចេវ អនន្តរា ចេវ សបនន្តរា ចេវ សហាយាត ចេវ

ជាច្រើន ខែនៃសម្បជញ្ញត្តិកាន់ ដោយកម្មប្បច្ចុយេន ។ ធម៌ ដែលប្រកប
 ដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាច្រើន ខែ
 ធម៌ ដែលសៅហ្មង តាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ដោយកម្មប្បច្ចុយេន
 គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តី
 សៅហ្មង ជាច្រើន ខែនៃសម្បជញ្ញត្តិកាន់ ដោយកម្មប្បច្ចុយេន ។
 ធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មងតែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
 ជាច្រើន ខែធម៌ ដែលសៅហ្មង តាំងប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ធម៌
 ខែធម៌ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង
 ធម៌ ដោយកម្មប្បច្ចុយេន គឺ ចេតនា ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង
 មិនមែនជាសេចក្តីសៅហ្មង ជាច្រើន ខែនៃសម្បជញ្ញត្តិកាន់ ខែនៃ
 តិលេសាធម៌ ដោយកម្មប្បច្ចុយេន ។ . . . ជាច្រើន ដោយកម្មប្បច្ចុយេន
 មានវិញ្ញាណ ជាច្រើន ដោយក្រំ្រិយប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ ជាច្រើន
 ដោយវាចាប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ ជាច្រើន ដោយវាចាប្បច្ចុយេន មាន
 វិញ្ញាណ ជាច្រើន ដោយសម្បជញ្ញត្តិប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ ជាច្រើន
 ដោយអន្តិប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ ជាច្រើន ដោយទន្តិប្បច្ចុយេន ជាច្រើន
 ដោយវិភត្តប្បច្ចុយេន ជាច្រើន ដោយវិភត្តប្បច្ចុយេន ។

(២២៣) ក្នុងវាចាប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ ក្នុងវាចាប្បច្ចុយេន
 មានវិញ្ញាណ ក្នុងអន្តិប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ ក្នុងទន្តិប្បច្ចុយេន មាន
 វិញ្ញាណ ក្នុងវិភត្តប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ ក្នុងសម្បជញ្ញត្តិប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ
 ក្នុងសម្បជញ្ញត្តិប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ ក្នុងវាចាប្បច្ចុយេន មានវិញ្ញាណ

អញ្ញមាត្រ វេ និស្សយេ វេ ឧបទិស្សយេ វេ
អាសវេ វេ កាឡ តីណំ អាហារេ តីណំ វេ ត្រៃយេ
តីណំ ឈារេ តីណំ ឧត្តេ វេ សម្មយុត្ត វេ
អត្ថយោ វេ ឧត្ថយោ វេ វិកតេ វេ អវិកតេ វេ ។

[២២៤] កិលេសសាវេ សង្កិលីដ្ឋោច ធម្មោ
កិលេសស្សវេ សង្កិលីដ្ឋស្សច ធម្មស្ស អាឡណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វេចិ តីណិយេវ
បទា កាតព្វា ។

[២២៥] វេហត្ថយោ វេ ឧអាឡណោ វេ សត្វត្ត
វេ វោសវិកតេ វេ ។

[២២៦] វេហត្ថប្បច្ចយោ ឧអាឡណោ តីណំ ...
ឧអនិមតិយា តីណំ ឧអនន្តវេ តីណំ ឧសមនន្តវេ
តីណំ ឧឧបទិស្សយេ តីណំ ឧមាត្ត តីណំ វេប្ប-
យុត្តេ តីណំ វោឧត្ថយោ តីណំ វោវិកតេ តីណំ ។

ក្នុងអញ្ញមាត្រប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ
ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងអាសវេប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ
ក្នុងកាឡប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងត្រៃយេប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងត្រៃ-
យប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងឧត្តេប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយេ
វេហត្ថវេ វេ ក្នុងអត្ថយោប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងឧត្ថយោប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ
ក្នុងវិកតេប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងអវិកតេប្បច្ចយេ វេហត្ថវេ វេ ។

[២២៤] ធម៌ កិលេសសាវេហត្ថវេ តំនិប្រកថាដោយសេចក្តីសាវេហត្ថវេ ជា
បច្ច័យ វៃធម៌ កិលេសសាវេហត្ថវេ តំនិប្រកថាដោយសេចក្តីសាវេហត្ថវេ ដោយ
ការឡណាប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។ វេហត្ថវេ វេ វេហត្ថវេ វេ វេហត្ថវេ វេ វេហត្ថវេ វេ ។

[២២៥] ក្នុងវេហត្ថប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងឧអាឡណាប្បច្ច័យ
វេហត្ថវេ វេ ក្នុងសត្វត្តប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងវោសវិកតេប្បច្ច័យ
វេហត្ថវេ វេ ។

[២២៦] ក្នុងវេហត្ថប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងឧអាឡណាប្បច្ច័យ
... ក្នុងឧអនិមតិប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងឧអនន្តប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ
ក្នុងឧសមនន្តប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងឧឧបទិស្សយប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ
ក្នុងឧមាត្តប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងវេប្បយុត្តប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ក្នុង
វោឧត្ថប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ក្នុងវោវិកតេប្បច្ច័យ វេហត្ថវេ វេ ។

អរិយធម៌ខ្មែរ អនុលោមទុកប្បវិទ្ធា

[២៦៧] ធម្មតុប្បទូយា អាម្មណ ៧ ។
អនុលោមមាតិកា កាតព្វ ។ . . . អរិយធម៌ ៧ ។
កំលេសស្តីសិទ្ធិទុក ឯដ្ឋង់ ។

កំលេសកំលេសសម្បយុត្តទុក្ខំ
បដិច្ចវិវេ

[២៦៨] កំលេសស្តីភ្នែក កំលេសសម្បយុត្តក្ខ
ធម្មំ បដិច្ច កំលេសសាទេវ កំលេសសម្បយុត្តា
ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ ៖ ហតុប្បទូយា លោភំ បដិច្ច ៖ ខាហា
វេដ្ឋី ដីធំ ឧទ្ធច្ធា អហិវិកំ អនោត្តម្យំ ។ កំលេសស្តីស្រាវ
សង្ក័លិដ្ឋតុក សដិសំ ធិញ្ញាណក្ខណំ សាទ្ធិ ធិវា វិគ្គា
វេតកា ។

កំលេសកំលេសសម្បយុត្តទុក ឯដ្ឋង់ ។

កំលេសវិប្បយុត្តសង្ក័លសិក្ខទុក្ខំ
បដិច្ចវិវេ

[២៦៩] កំលេសវិប្បយុត្ត សង្ក័លសិក្ខ ធម្មំ
បដិច្ច កំលេសវិប្បយុត្ត សង្ក័លសិក្ខា ធម្មា

អរិយធម៌ខ្មែរ អនុលោមទុកប្បវិទ្ធា

[២៦៧] ក្នុងការប្រយោជន៍ មានព្រះ ៧ ព្រះនាហតុប្ប
ទូយ ។ អនុលោមមាតិកា ចល្លាត គប្បីទ្រើផងពុះ ។ . . . ក្នុង
អរិយធម៌ មានព្រះ ៧ ។

ចម្លង កំលេសស្តីសិទ្ធិទុក ។

កំលេសកំលេសសម្បយុត្តទុក្ខំ
បដិច្ចវិវេ

[២៦៨] ធម្មំ វេលសេវប្បតិ ពិសេសធម្មតា យសេវក្កិសេវប្បតិ
ពស្រីយ ឧទ្ធចម្ម វេលសេវប្បតិ ពិសេសធម្មតា យសេវក្កិសេវប្បតិ
ពិសេសធម្មតា ពិសេសធម្មតា យសេវក្កិសេវប្បតិ ពិសេសធម្មតា
ពិសេសធម្មតា ពិសេសធម្មតា យសេវក្កិសេវប្បតិ ពិសេសធម្មតា
ពិសេសធម្មតា ពិសេសធម្មតា យសេវក្កិសេវប្បតិ ពិសេសធម្មតា
ពិសេសធម្មតា ពិសេសធម្មតា យសេវក្កិសេវប្បតិ ពិសេសធម្មតា
ពិសេសធម្មតា ពិសេសធម្មតា យសេវក្កិសេវប្បតិ ពិសេសធម្មតា
ពិសេសធម្មតា ពិសេសធម្មតា យសេវក្កិសេវប្បតិ ពិសេសធម្មតា

ចម្លង កំលេសកំលេសសម្បយុត្តទុក ។

កំលេសវិប្បយុត្តសង្ក័លសិក្ខទុក្ខំ
បដិច្ចវិវេ

[២៦៩] ធម្មំ ព្រាសហកសេវក្កិសេវប្បតិ កស្មុវេលសេវក្កិសេវប្បតិ
ពស្រីយ ឧទ្ធចម្ម ព្រាសហកសេវក្កិសេវប្បតិ កស្មុវេលសេវក្កិសេវប្បតិ

ទស្សនទាន បដិច្ចវិវាទ

ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា កិលេសវិប្បយុត្តំ សន្តិល-
សិកំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តាយា ទត្វា ចិត្តសមុត្តានំ ព្រម ទេ ទទេ . . . ។

យោ លោកិយទុក្ខំ ឯវំ ចិន្ទាបាតាវណំ ។

កិលេសវិប្បយុត្តសន្តិលសិកំ ទន្ធិតំ ។

ទស្សនទុក្ខិ

បដិច្ចវិវាទ

(២៧០) នស្សនេន បហាភត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នស្ស-
នេន បហាភត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នស្ស-
នេន បហាភត្តំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តាយា ទត្វា ទេ
ទទេ . . . ។ នស្សនេន បហាភត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន នស្ស-
នេន បហាភត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា នស្ស-
នេន បហាភត្ត ទទេ បដិច្ច ចិត្តសមុត្តានំ ព្រម ។
នស្សនេន បហាភត្តំ ធម្មំ បដិច្ច នស្សនេន បហា-
ភត្តា ធម ៦ នស្សនេន បហាភត្តា ៦ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
ហេតុប្បដ្ឋយា នស្សនេន បហាភត្តំ ឯកំ ទន្ធិ
បដិច្ច តាយា ទត្វា ចិត្តសមុត្តានំ ព្រម ទេ ទទេ
. . . ។ ន នស្សនេន បហាភត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន នស្ស-
នេន បហាភត្តា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា

ទស្សនទាន បដិច្ចវិវាទ

វិចារិកាឡិទិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ទន្ធិ ព្រម ក្តី ចិត្តសមុត្តានំ ព្រម ក្តី
កស្រ័យ ខ្ញុំ ទន្ធិ ១ ដែលប្រាសពាក្យសេចក្តីសៅហ្មងវិកត្តវេសិកស្រ័យ
សៅហ្មង ខ្ញុំ ទន្ធិ ២ . . . ។

យោកិយទុក្ខៈ យំនិលា កិលេសវិប្បយុត្តសន្តិលសិកទុក្ខៈ

យំនិពារវេវ មិនមានការត្រូវប្រយ័ត្ន ១ គ្នា ១ ។

ចំ កិលេសវិប្បយុត្តសន្តិលសិកទុក្ខៈ ។

ទស្សនទុក្ខិ

បដិច្ចវិវាទ

(២៧១) នស្សនេន បហាភត្តធម៌^(១) (ធម៌ដែលត្រូវលះកាយ
ទស្សនៈ) កស្រ័យ ខ្ញុំ ទស្សនេន បហាភត្តធម៌ វិចារិកាឡិទិ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ទន្ធិ ព្រម កស្រ័យ ខ្ញុំ ទស្សនេន បហាភត្តក្នុង ១ ខ្ញុំ
ទន្ធិ ២ . . . ។ នស្សនេន បហាភត្តធម៌ (ធម៌ដែលមិនត្រូវលះកាយ
ទស្សនៈ) កស្រ័យ ខ្ញុំ ទស្សនេន បហាភត្តធម៌ វិចារិកាឡិទិ
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ចិត្តសមុត្តានំ ព្រម កស្រ័យ ខ្ញុំ ទស្សនេន
បហាភត្តក្នុង ។ នស្សនេន បហាភត្តធម៌ក្តី ទស្សនេន បហាភត្តធម៌ក្តី
កស្រ័យ ខ្ញុំ ទស្សនេន បហាភត្តធម៌ វិចារិកាឡិទិ ព្រោះហេតុ-
ប្បដ្ឋយ គឺ ទន្ធិ ព្រម ក្តី ចិត្តសមុត្តានំ ព្រម កស្រ័យ ខ្ញុំ ទស្សនេន
បហាភត្តក្នុង ១ ខ្ញុំ ទន្ធិ ២ . . . ។ នស្សនេន បហាភត្តធម៌ កស្រ័យ
ខ្ញុំ ទស្សនេន បហាភត្តធម៌ វិចារិកាឡិទិ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

១ គឺ លោកាយន្តិប្បន្ត ព្រោះឃើញព្រះធម្មានុវេទ ។ ធម្មវិវាទ ។

ន ឧស្ស័នេន បហាភត្តំ ឯកំ ទន្ធ�ំ បដិច្ច គយោ ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូមំ ទេ ទេ ទេ . . . បដិសន្ធិត្តាលោ
 ទេ ទេ បដិច្ច វត្តំ វត្តំ បដិច្ច ទន្ធា ឯកំ បហាភត្តំ
 . . . ។ ឧស្ស័នេន បហាភត្តញ ន ឧស្ស័នេន បហាភត្តញ
 ធម្មំ បដិច្ច ន ឧស្ស័នេន បហាភត្តោ ធាត្មា ឧប្បជ្ជតិ
 រោគុប្បច្ចយា ឧស្ស័នេន បហាភត្ត ទេ ទេ បហា-
 ភត្ត ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូមំ ។ សន្ធិត្តំ ។

[២៧០] រោគុយា បញ្ច អាម្មាលា ទេ អជំ-
 បតិយា បញ្ច អនន្តរា ធម្ម សមនន្តរា ទេ សហាតា-
 រោ បញ្ច អត្តាមត្តោ ទេ ចិត្តស្មយេ បញ្ច ឧបដិស្ស-
 យេ ទេ ឧបដិស្សេ ទេ វាសេវេន ទេ គោម្ម បញ្ច
 វិចារោ ឯកំ អាហារេ បញ្ច អវិគតេ បញ្ច ។

[២៧២] ឧស្ស័នេន បហាភត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ឧស្ស័-
 នេន បហាភត្តោ ធាត្មា ឧប្បជ្ជតិ ន រោគុប្បច្ចយា
 វិចិត្តិញ្ញាសហាភតេ ទេ ទេ បដិច្ច វិចិត្តិញ្ញាសហាភតោ
 មោហោ ។ ន ឧស្ស័នេន បហាភត្តំ ធម្មំ បដិច្ច ន
 ឧស្ស័នេន បហាភត្តោ ធាត្មា ឧប្បជ្ជតិ ន រោគុប្ប-
 ច្ចយា យាវ អសញ្ញាសត្តា ទុទ្ធាសហាភតេ ទេ ទេ
 បដិច្ច ទុទ្ធាសហាភតោ មោហោ ។

នី ទុទ្ធា វិញ្ញាសប្បត្តិ អស្រ័យ ទូរទស្សនេន បហាភត្តក្នុង ទ
 ទូរទុ ២ . . . វត្ត អស្រ័យ ទូរក្នុង ទុ ក្នុង អស្រ័យ ទូរ
 វត្ត ក្នុង ចិត្តសមុដ្ឋានៈ បហាភត្ត ទ . . . ។ ឧស្ស័នេន បហាភត្តដមិ
 អស្រ័យ ទូរទស្សនេន បហាភត្តដមិ ទូរទស្សនេន បហាភត្តដមិ ទ
 វេយភីតិទ្បិ រុក្ខេន រោគុប្បច្ចយេ នី ចិត្តសមុដ្ឋានេ អស្រ័យ ទូរក្នុង
 ឧស្ស័នេន បហាភត្តក្នុង ទូរក្នុង បហាភត្តក្នុង ។ សេន្តិប្បច្ច ។

[២៧០] ក្នុង រោគុប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង ការម្មណ៍ប្បច្ចយេ
 មាន ៧ ៖ ក្នុង វិចិត្តិញ្ញាប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង អនន្តរាប្បច្ចយេ មាន
 ៧ ៖ ក្នុង សមនន្តរាប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង សហាតារាប្បច្ចយេ មាន
 ៧ ៖ ក្នុង អត្តាមត្តាប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង ចិត្តស្មយេប្បច្ចយេ មាន
 ៧ ៖ ក្នុង ឧបដិស្សយេប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង វាសេវេនាប្បច្ចយេ មាន
 ៧ ៖ ក្នុង គោម្មេនាប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង វិគតេនាប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង
 វិចារេនាប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង អាហារេប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ក្នុង
 អវិគតេនាប្បច្ចយេ មាន ៧ ៖ ។

[២៧២] ឧស្ស័នេន បហាភត្តដមិ អស្រ័យ ទូរទស្សនេន បហា-
 ភត្តដមិ វេយភីតិទ្បិ រុក្ខេន រោគុប្បច្ចយេ នី មោហេ វេយភីតិទ្បិ
 រោយវិចិត្តិញ្ញា អស្រ័យ ទូរក្នុង ទុ វេយភីតិទ្បិ រោយវិចិត្តិញ្ញា ។ ន
 ឧស្ស័នេន បហាភត្តដមិ អស្រ័យ ទូរទស្សនេន បហាភត្តដមិ វេយភីតិ
 ទ្បិ រុក្ខេន រោគុប្បច្ចយេ នី មោហេ វេយភីតិទ្បិ រោយវិចិត្តិញ្ញា ។ ន
 អស្រ័យ ទូរក្នុង ទុ វេយភីតិទ្បិ រោយវិចិត្តិញ្ញា រោគុប្បច្ចយេ វេយភីតិ
 ទ្បិ រុក្ខេន រោគុប្បច្ចយេ នី មោហេ វេយភីតិទ្បិ រោយវិចិត្តិញ្ញា ។

បដិសន្ធិត្តវណោ យាវ អន្ស្រក្កិកា មហាក្កតា វត្ថុ បច្ចយា
ន ធស្សនេន បហាតត្វា ទត្វា ។ ន ធស្សនេន បហាតត្វំ
ធម្មំ បច្ចយោ ធស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ
ហេតុប្បច្ចយោ វត្ថុ បច្ចយោ ធស្សនេន បហាតត្វា
ទត្វា ។ ន ធស្សនេន បហាតត្វំ ធម្មំ បច្ចយោ ធស្ស-
នេន បហាតត្វា ន ន ធស្សនេន បហាតត្វា ច ធម្មា
ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្បច្ចយោ វត្ថុ បច្ចយោ ធស្សនេន បហា-
តត្វា ទត្វា មហាក្កតេ មច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋាចំ រូបំ ។
ធស្សនេន បហាតត្វត្ថ ធស្សនេន បហាតត្វត្ថ ធម្មំ
បច្ចយោ ធស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេ-
តុប្បច្ចយោ ធស្សនេន បហាតត្វំ វត្ថុ ទត្ថត្ថ វត្ថុត្ថ
មច្ចយោ តយោ ទត្ថា ទេ ទទេ . . . ។ ធស្សនេន
បហាតត្វត្ថ ន ធស្សនេន បហាតត្វត្ថ ធម្មំ បច្ចយោ
ធស្សនេន បហាតត្វា ធម្មោ ឧប្បដ្ឋិតិ ហេតុប្ប-
ច្ចយោ ធស្សនេន បហាតត្វា ទទេ ច មហាក្កតេ
ច បច្ចយោ ចិត្តសមុដ្ឋាចំ រូបំ ។ ធស្សនេន បហា-
តត្វត្ថ ន ធស្សនេន បហាតត្វត្ថ ធម្មំ បច្ចយោ ធស្ស-
នេន បហាតត្វា ច ន ធស្សនេន បហាតត្វា ច ធម្មា

ក្នុងទណៈវ័នបដិសន្ធិ ពោក ដល់តួកមហាក្កតេនក្កិ តួកឧទស្សនេន-
ហាតត្ថត្ថ ពិនិវ្រ្តក ទិនិវត្ថុ ។ ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ពិនិវ្រ្តក ទិនិ
ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ តួក
ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ពិនិវ្រ្តក ទិនិវត្ថុ ។ ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ
ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ពិនិវ្រ្តក ទិនិវត្ថុ ។ ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ តួកឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ពិនិវ្រ្តក
ទិនិវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាច្ចប ពិនិវ្រ្តក ទិនិវត្ថុកមហាក្កតេ ។ ឧទស្សនេន-
ហាតត្ថត្ថ ពិនិវ្រ្តក ទិនិវត្ថុឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ទិនិវត្ថុឧទស្សនេន-
ហាតត្ថត្ថ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ឧប្ប ព្យ ពិនិ
វ្រ្តក ទិនិវត្ថុឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ទទេ ទិនិវត្ថុឧទ ទិនិវត្ថុ . . . ។
ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ពិនិវ្រ្តក ទិនិវត្ថុឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ទិនិ
ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋាច្ចប ពិនិវ្រ្តក ទិនិវត្ថុឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ទិនិវត្ថុ
មហាក្កតេន ។ ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ
ពិនិវ្រ្តក ទិនិវត្ថុឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ទិនិវត្ថុឧទស្សនេនបហាតត្ថត្ថ ទទេ

សំសុទ្ធារា

សំសុទ្ធារា

[២៧៨] ឧប្បទាន បញ្ចកត្តំ ធម្មំ សំសុទ្ធារា ឧប្ប-
ទាន បញ្ចកត្តា ធម្មា ឧប្បទានំ បេតុប្បទយា ។
សុត្តន្តំ ។ ឧ ឧប្បទាន បញ្ចកត្តំ ធម្មំ សំសុទ្ធារា ឧ-
ប្បទាន បញ្ចកត្តា ធម្មា ឧប្បទានំ បេតុប្បទ-
យា ។ សុត្តន្តំ ។

[២៧៩] បេតុប្បទ ទ្វេ អាម្ពលោ ទ្វេ អធិប-
តិយោ ទ្វេ អវិភាតេ ទ្វេ ។

[២៨០] ឧប្បទាន បញ្ចកត្តំ ធម្មំ សំសុទ្ធារា
ឧប្បទាន បញ្ចកត្តា ធម្មា ឧប្បទានំ បេតុប្បទយា
វិចិត្តិញ្ញាសហការា ទទ្ធភេ សំសុទ្ធារា វិចិត្តិញ្ញាសហការា
លោកោ ។ ឧ ឧប្បទាន បញ្ចកត្តំ ធម្មំ សំសុទ្ធារា
ឧ ឧប្បទាន បញ្ចកត្តា ធម្មា ឧប្បទានំ បេតុប្ប-
ទយា ។ សុត្តន្តំ ។

[២៨១] ឧបេតុប្បទ ទ្វេ ឧអធិបតិយោ ទ្វេ ឧ-
ប្បវាយតេ ទ្វេ ឧបញ្ញាសិកេ ទ្វេ ឧអាសាវិទេ ទ្វេ
ឧកាម្ព ទ្វេ ឧវិការេ ទ្វេ ឧយាទេ ឧដកំ ឧកាត្ត
ឧដកំ ឧវិប្បយុត្ត ទ្វេ ។

ឧវិ ឧវិ ទ្វេ ឧវិ ឧវិ ឧវិ សម្បយុត្តនិរាមិ កាតត្តា ។

[២៨៨] ឧប្បទាន បញ្ចកត្តមិ ច្រវៀ ឧធិឧប្បទាន បញ្ច-
កត្តមិ ឧបេតិកាភ្នំ ប្រាមេហតុប្បទ្ធិយ ។ សេចក្តីប្រែ ។
ឧប្បទាន បញ្ចកត្តមិ ច្រវៀ ឧធិឧប្បទាន បញ្ចកត្តមិ ឧបេតិក
ភ្នំ ប្រាមេហតុប្បទ្ធិយ ។ សេចក្តីប្រែ ។

[២៨៩] ក្នុងបេតុប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ក្នុងអាម្ពលាប្បទ្ធិយ មាន
ៈ៦ ក្នុងអធិបតិយប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ក្នុងវិភាតប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ។

[២៩០] ឧប្បទាន បញ្ចកត្តមិ ច្រវៀ ឧធិឧប្បទាន បញ្ច-
កត្តមិ ឧបេតិកាភ្នំ ប្រាមេហតុប្បទ្ធិយ គឺ ខោតា វេលច្រវៀ
ដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រវៀ ឧធិត្តកខន្ធ វេលច្រវៀដោយវិចិត្តិញ្ញា ។ ឧប្ប-
ទាន បញ្ចកត្តមិ ច្រវៀ ឧធិឧប្បទាន បញ្ចកត្តមិ ឧបេតិកាភ្នំ
ប្រាមេហតុប្បទ្ធិយ ។ សេចក្តីប្រែ ។

[២៩១] ក្នុងបេតុប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ក្នុងអធិបតិយប្បទ្ធិយ
មានៈ៦ ក្នុងប្រាមេហតុប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ក្នុងបញ្ញាសិកប្បទ្ធិយ
មានៈ៦ ក្នុងអាសាវប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ក្នុងកាមប្បទ្ធិយ មាន
ៈ៦ ក្នុងវិការប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ក្នុងយាទប្បទ្ធិយ មានៈ៦
ក្នុងដកំប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បទ្ធិយ មានៈ៦ ។

ការាមំ ពីរយ៉ាង ប្រាមេហតុ សម្បយុត្តនិរាមិ
បណ្ឌិត ឧប្បទាន យ៉ាងៈខេត្ត ។

ធិដ្ឋំ ឧប្បន្ទតិ វិចិត្តត្វា ឧប្បន្ទតិ ។ នស្សនេន បហា-
 តត្វោ ធម្មោ ន នស្សនេន បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស អាម្ម-
 ណាប្បច្ចាយេន បច្ចយោ អរិយា នស្សនេន បហាតត្វេ
 បហីនេ កំលាសេ បច្ចវត្តន្តំ បុត្វេ សមុទាចិណ្ណោ ...
 នស្សនេន បហាតត្វេ ឧត្ថេ អនិច្ចាតា ... វិបស្សន្តំ
 នេកោបរិយញ្ញាលោន ។ នស្សនេន បហាតត្វចិត្តស-
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តំ នស្សនេន បហាតត្វា ឧត្តា វេ-
 កោបរិយញ្ញាលាស្ស បុត្វេចិត្តសា ឧប្បន្ទតិញ្ញាលាស្ស
 យតាភម្មបតញ្ញាលាស្ស អនាគត់សញ្ញាលាស្ស អា-
 វជ្ជនាយ អាម្មណាប្បច្ចាយេន បច្ចយោ ។ ន នស្ស-
 នេន បហាតត្វោ ធម្មោ ន នស្សនេន បហាតត្វស្ស
 ធម្មស្ស អាម្មណាប្បច្ចាយេន បច្ចយោ ទានំ ...
 សីលំ ... ឧបោសថកម្មំ កត្វា តិ បច្ចវត្តន្តិ នស្ស-
 នេតំ អភិទន្តតិ តំ អាម្មំ ន នស្សនេន បហាតត្វា
 វាតា ឧប្បន្ទតិ ន នស្សនេន បហាតត្វំ វេទនស្សំ
 ឧប្បន្ទតិ បុត្វេ សុចិណ្ណាចិ ... វាយាង ... អរិយា
 មត្តា វជ្ជហិត្វា មត្តំ បច្ចវត្តន្តំ ។ វេ ។ នស្ស
 អាវជ្ជនាយ អាម្មណាប្បច្ចាយេន បច្ចយោ អរិយា ន-
 នស្សនេន បហាតត្វេ បហីនេ កំលាសេ បច្ចវត្តន្តំ

ធិដ្ឋំ កើតឡើង វិចិត្តត្វា កើតឡើង ។ នស្សនេនបហាតត្វធម៌ ជា
 បច្ច័យ វៃននស្សនេនបហាតត្វធម៌ ដោយអាម្មណប្បច្ច័យ គឺ តួក
 ព្រះអរិយៈ គឺវាវេនា ខ្ញុំវត្តកវស្សនេនបហាតត្វក្តំលេស ដែលលះបង់
 ហើយ ដែលគ្រប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... ឃើញ ខ្ញុំវត្តក
 នស្សនេនបហាតត្វក្តំ ជាដំនើរឡើង ... ដំនើ ខ្ញុំវត្តក របស់បុគ្គល
 គ្មានប្រកបដោយវស្សនេនបហាតត្វចិត្ត ដោយវេទនាចរិយញ្ញាលា តួក
 នស្សនេនបហាតត្វក្តំ ជាបច្ច័យ វៃនករតិវាវេនា ខ្ញុំវត្តកចរិយញ្ញាលា
 បុត្វនិវសានុស្សតិញ្ញាលា យាមកម្មបតញ្ញាលា ធិនិមនាវត់សញ្ញាលា
 ដោយតាម្បណប្បច្ច័យ ។ នស្សនេនបហាតត្វធម៌ ជាបច្ច័យ វៃ
 ននស្សនេនបហាតត្វធម៌ ដោយតាម្បណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល (វិញ) ខ្ញុំ
 តខ ... ខ្ញុំវត្តក ... វិញ ខ្ញុំវត្តកទៅសម្រេច គឺវាវេនា ត្រួតតា
 វៃនេន ចំពោះកុំសលានេន នស្សនេនបហាតត្វកនេ កើតឡើង
 ព្រោះប្រាជ្ញា ខ្ញុំវត្តកសលានេន នស្សនេនបហាតត្វកនេនស្ស កើត
 ឡើង ដែលគ្រប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ... អរិយាន ... តួក
 ព្រះអរិយៈ ធម្មោ អំតិមត្តំ គឺវាវេនា ខ្ញុំវត្តក ។ វេ ។ ជាបច្ច័យ
 វៃនករតិវាវេនា ខ្ញុំវត្តក ដោយតាម្បណប្បច្ច័យ តួកព្រះអរិយៈ
 គឺវាវេនា ខ្ញុំវត្តកនស្សនេនបហាតត្វក្តំលេស ដែលលះបង់ហើយ

អភិវឌ្ឍន៍ដាច់ អនុសាសន៍រួមគ្នា

អភិវឌ្ឍន៍ដាច់ អនុសាសន៍រួមគ្នា

គឺការគ្រប់គ្រង គឺលើស មធ្យមក្នុង មុន ។ មេ ។ ចង្អុល
 ... រត់ ... ទាញយក មហានិរ្រាត ទាញ មធ្យម
 ភាគ ... វិបស្សន៍ អស្សន៍ អភិវឌ្ឍន៍ តំ អនុ
 វិបស្សន៍ មហានិរ្រាត អនុ មធ្យម មធ្យម ...
 វិបស្សន៍ មហានិរ្រាត អនុ មធ្យម មធ្យម ...
 មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...
 មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...
 មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...
 មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...
 មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...
 មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...
 មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...

[២២២] មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...

ពិចារណា ឱ្យគ្រប់គ្រង ដែលសង្ឃតំណែង ក្នុងការសុខ ។ មេ ។
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...
 មធ្យម ... មធ្យម ... មេ ។ ឱ្យគ្រប់គ្រង មធ្យម មធ្យម ...

[២២២] មហានិរ្រាត មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម មធ្យម ...

ទស្សនវចន បញ្ញាវិវាទ

ជំងឺ ទស្សន្តិក ជំងឺ គុំ គត្វា ។ បេ ។ សហជាតា
 ជំងឺ ទស្សនេន បហាតត្វា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
 មន្ទានំ អធិបតិប្បត្ថាយេន បច្ចុយោ ។ ទស្សនេន
 បហាតត្វោ មន្ទោ ម ទស្សនេន បហាតត្វស្ស មន្ទស្ស
 អធិបតិប្បត្ថាយេន បច្ចុយោ សហជាតាជំងឺ ទស្ស
 នេន បហាតត្វា អធិបតិ តិក្កសមុត្តា យានំ រូបានំ អធិ
 បតិប្បត្ថាយេន បច្ចុយោ ។ ទស្សនេន បហាតត្វោ មន្ទ
 ទស្សនេន បហាតត្វស្ស ម ម ទស្សនេន បហាតត្វស្ស
 ម មន្ទស្ស អធិបតិប្បត្ថាយេន បច្ចុយោ សហជាតាជំ
 ងឺ ទស្សនេន បហាតត្វា អធិបតិ សម្បយុត្តកានំ
 មន្ទានំ តិក្កសមុត្តា យានំ រូបានំ អធិបតិប្បត្ថាយេន
 បច្ចុយោ ។ ម ទស្សនេន បហាតត្វោ មន្ទោ ម ទស្ស
 នេន បហាតត្វស្ស មន្ទស្ស អធិបតិប្បត្ថាយេន បច្ចុយោ
 អាមុណាជំងឺ សហជាតាជំងឺ ។ អាមុណាជំងឺ
 រាង . . . សិលំ . . . ខុចាសាវកាមុំ . . . មន្ទ សុ
 តិណ្ណាជំ . . . យានា វិជ្ជហិត្វា យានំ អស្សនេន អតិ
 មន្ទនិ តំ គុំ គត្វា ម ទស្សនេន បហាតត្វោ មនោ
 ទស្សន្តិក ។ បេ ។ អិយោ មន្ទា វិជ្ជហិត្វា មន្ទ គុំ
 គត្វា ។ បេ ។ ទស្សនេន អធិបតិប្បត្ថាយេន បច្ចុយោ ។

ទស្សនវចន បញ្ញាវិវាទ

ជំងឺ កើតឡើង ធ្វើ គ្នាវិវាទ ព្រះវិហារាត ។ បេ ។ មហាជាតាជំងឺ
 គឺ ទស្សនេនបហាតត្វាជំងឺ ជាច្រើន ខិត្តកសម្បយុត្តកានុ ដោយ
 អធិបតិប្បត្ថាយ ។ ទស្សនេនបហាតត្វាជំងឺ ជាច្រើន ខិត្តកសម្បយុត្តកានុ
 កត្វាជំងឺ ដោយអធិបតិប្បត្ថាយ បានដល់សហជាតាជំងឺ គឺ ទស្សនេន
 បហាតត្វាជំងឺ (ជាច្រើន) ខិត្តកសម្បយុត្តកានុ ដោយអធិបតិប្បត្ថាយ ។
 ទស្សនេនបហាតត្វាជំងឺ ជាច្រើន ខិត្តកសម្បយុត្តកានុ ដោយអធិបតិប្បត្ថាយ ។
 ទស្សនេនបហាតត្វាជំងឺ ដោយអធិបតិប្បត្ថាយ បានដល់សហជាតា
 ជំងឺ គឺ ទស្សនេនបហាតត្វាជំងឺ ជាច្រើន ខិត្តកសម្បយុត្តកានុ
 ជំងឺ ខិត្តកសម្បយុត្តកានុ ដោយអធិបតិប្បត្ថាយ ។ ទស្សនេន
 បហាតត្វាជំងឺ ជាច្រើន ខិត្តកសម្បយុត្តកានុ ដោយអធិបតិប្ប
 ត្ថាយ បានដល់សហជាតាជំងឺ គឺ សហជាតាជំងឺ ។ ការមុណាជំងឺ
 គឺ បុគ្គល ព្រះ គ្នាវិវាទ . . . គ្នាវិវាទ . . . គ្នាវិវាទ . . . ដែល
 សម្បាយ គ្នាវិវាទ . . . បញ្ច អធិយាម ប្រកាស កើតយ
 មិនយាម ទស្សនេនបហាតត្វាគ្មាន កើតឡើង ប្រាមធ្វើ គ្នាវិវាទ
 មនោ ព្រះវិហារាត ។ បេ ។ គ្នាវិវាទ បញ្ច អធិមន្ទ ធ្វើគ្នា
 ព្រះវិហារាត ។ បេ ។ ជាច្រើន ខិត្តកសម្បយុត្តកានុ ដោយអធិបតិប្បត្ថាយ ។

សហជាតានិបតិ ននស្សនេន បហាតត្វា អនិបតិ
 សម្មយុត្តកាណំ ទត្តានំ ជិត្តសមុដ្ឋាទាទព្យ រុទ្ធានំ
 អនិបតិប្បទ្វាយេន មច្ចយោ ។ ននស្សនេន បហា-
 តត្វា ជាន្តា ននស្សនេន បហាតត្វាស្ស ននស្ស អនិប-
 តិប្បទ្វាយេន មច្ចយោ អាវុសាណនិបតិ នានំ នត្តា
 ។ មេ ។ លាណំ . . . ចត្តំ . . . វត្តំ . . . ននស្ស-
 នេន បហាតត្វា ទត្តា នត្តំ កត្តា អស្សាននិ អភិ-
 នន្តនិ តិ នត្តំ កត្តា ននស្សនេន បហាតត្វា អាតា
 ឧប្បដ្ឋិតំ ជំដ្ឋិ ឧប្បដ្ឋិតំ ។

[២៧៩] ននស្សនេន បហាតត្វា នន្តោ ននស្ស-
 នេន បហាតត្វាស្ស ននស្ស អនន្តាប្បទ្វាយេន មច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ននស្សនេន បហាតត្វា ទត្តា បន្តិណំ
 បន្តិណំ ទត្តានំ អនន្តាប្បទ្វាយេន មច្ចយោ ។ ននស្ស-
 នេន បហាតត្វា ជាន្តា ននស្សនេន បហាតត្វាស្ស
 ននស្ស អនន្តាប្បទ្វាយេន មច្ចយោ ននស្សនេន បហា-
 តត្វា ទត្តា វុទ្ធានស្ស អនន្តាប្បទ្វាយេន មច្ចយោ ។
 មូលំ បុរិមា បុរិមា ននស្សនេន បហាតត្វា ទត្តា
 ។ មេ ។ ឧលសាមគ្គិយា អនន្តាប្បទ្វាយេន មច្ច-
 យោ ។ មូលំ វាវុទ្ធា ននស្សនេន បហាតត្វានំ ទត្តានំ

សហជាតានិបតិ គី ននស្សនេន បហាតត្វានិបតិ ជាបច្ច័យ នៃត្ថក
 សម្មយុត្តកក្ខន្ធវនី នៃត្ថកជិត្តសមុដ្ឋាទាទព្វនី ដោយអនិបតិប្បច្ច័យ ។
 ននស្សនេន បហាតត្វាមិ ជាបច្ច័យ នៃននស្សនេន បហាតត្វាមិ ដោយ
 អនិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការមូលានិបតិ គី ឲ្យ ឲ្យទាន ។ មេ ។ ឲ្យ
 យោន . . . ឲ្យបក្ក . . . ឲ្យវត្ត . . . ធ្វើឲ្យត្ថកននស្សនេន បហាត-
 ត្តក្ខន្ធ ឲ្យជាទីគោរព ហើយប្រកាស កែតម្រូវ ននស្សនេន បហាតត្វានៈ
 កើតឡើង ប្រការធ្វើ ឲ្យននស្សនេន បហាតត្តក្ខន្ធារ ឲ្យជាទីគោរព
 ជំដ្ឋិ កើតឡើង ។

[២៨០] ននស្សនេន បហាតត្វាមិ ជាបច្ច័យ នៃននស្សនេន បហា-
 តត្វាមិ ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ គី ត្ថកននស្សនេន បហាតត្តក្ខន្ធ មុខ ។
 ជាបច្ច័យ នៃត្ថកខន្ធ ក្រោយ ។ ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ ។ ននស្សនេ-
 ន បហាតត្វាមិ ជាបច្ច័យ នៃននស្សនេន បហាតត្វាមិ ដោយអនន្តា-
 ប្បច្ច័យ គី ត្ថកននស្សនេន បហាតត្តក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវុទ្ធារ ដោយ
 អនន្តាប្បច្ច័យ ។ (មូលសម្បវត្តិចុះ) ត្ថកននស្សនេន បហាតត្តក្ខន្ធ មុខ ។
 ។ មេ ។ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ ។ មូល
 (សម្បវត្តិផងចុះ) វាវុទ្ធារ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកននស្សនេន បហាតត្តក្ខន្ធ

អនន្តរឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ ។ . . សមនន្តរឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ សហជាតឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ អញ្ញធិញ្ញឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ ធ្វេ ខិន្ស្សរឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ ។

[២៥៦] និស្សនេន មហាកត្តោ នាឡា និស្សនេន មហាកត្តស្ស នឃ្លស្ស ឧបទិស្សយឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ វាណ្ណណ្ណឧបទិស្សយោ អនន្តរឧបទិស្សយោ វតគគ្គឧបទិស្សយោ ។ ថេ ។ វតគគ្គឧបទិស្សយោ និស្សនេន មហាកត្តំ វតិ ឧបទិស្សយោ តានំ បាទតិ ។ ថេ ។ សឡិ ភិទ្ធពិ មិទ្ធិ . . . មត្តំ ឧបទិស្សយោ តានំ បាទតិ ។ ថេ ។ សឡិ ភិទ្ធពិ និស្សនេន មហាកត្តោ វតគ ។ ថេ ។ មត្តុបា និស្សនេន មហាកត្តស្ស នឃ្លស្ស ។ ថេ ។ មត្តុបាយ ឧបទិស្សយឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ ។ និស្សនេន មហាកត្តោ នាឡា និស្សនេន មហាកត្តស្ស នឃ្លស្ស ឧបទិស្សយឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ អនន្តរឧបទិស្សយោ វតគគ្គឧបទិស្សយោ ។ ថេ ។ វតគគ្គឧបទិស្សយោ និស្សនេន មហាកត្តំ វតិ ឧបទិស្សយោ តានំ បាទតិ ។ ថេ ។ សហបត្តិ ឧប្បនេតិ និស្សនេន មហាកត្តំ នាម នស្សំ . . . ហេមំ . . . មិទ្ធិ . . . មត្តំ ឧបទិស្សយោ

វោយអនន្តរឃ្លូត្តយេន ។ . . ជាបច្ចុយ វោយសមនន្តរឃ្លូត្តយេន ជាបច្ចុយ វោយសហជាតឃ្លូត្តយេន ជាបច្ចុយ វោយអញ្ញធិញ្ញឃ្លូត្តយេន មាន ករៈ៦ ជាបច្ចុយ វោយខិន្ស្សរឃ្លូត្តយេន ។

[២៥៧] ឧស្សនេន មហាកត្តក្កមិ ជាបច្ចុយ នៃ ឧស្សនេន មហាកត្តក្កមិ វោយឧបទិស្សយឃ្លូត្តយេន វាណ្ណណ្ណឧបទិស្សយោ អនន្តរឧបទិស្សយោ វតគគ្គឧបទិស្សយោ ។ ថេ ។ វតគគ្គឧបទិស្សយោ និស្សនេន មហាកត្តំ វតិ ឧបទិស្សយោ តានំ បាទតិ ។ ថេ ។ សឡិ ភិទ្ធពិ មិទ្ធិ . . . មត្តំ ឧបទិស្សយោ តានំ បាទតិ ។ ថេ ។ សឡិ ភិទ្ធពិ និស្សនេន មហាកត្តោ វតគ ។ ថេ ។ មត្តុបា និស្សនេន មហាកត្តស្ស នឃ្លស្ស ។ ថេ ។ មត្តុបាយ ឧបទិស្សយឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ ។ និស្សនេន មហាកត្តោ នាឡា និស្សនេន មហាកត្តស្ស នឃ្លស្ស ឧបទិស្សយឃ្លូត្តយេន ឧត្តយោ អនន្តរឧបទិស្សយោ វតគគ្គឧបទិស្សយោ ។ ថេ ។ វតគគ្គឧបទិស្សយោ និស្សនេន មហាកត្តំ វតិ ឧបទិស្សយោ តានំ បាទតិ ។ ថេ ។ សហបត្តិ ឧប្បនេតិ និស្សនេន មហាកត្តំ នាម នស្សំ . . . ហេមំ . . . មិទ្ធិ . . . មត្តំ ឧបទិស្សយោ

អំពីធម្មបទិក ឧបទ្ទេសប្បញ្ញាណ

ឆាន់ រោតិ ។ រេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បទេតិ ឧស្ស្រេន-
 បហាតត្រា រោតា ។ រេ ។ បត្តនា សទ្ធាយ ។ រេ ។
 វត្តាយ ឧ ឧស្ស្រេន បហាតត្រាស្ស រកស្ស រោសស្ស
 រោហស្ស មាឧស្ស បត្តនាយ កាយិកស្ស សុខស្ស
 ជលសមាបត្តិយា ឧបទ្ទេសប្បញ្ញាយេន បទ្ទេយោ ។
 ឧ ឧស្ស្រេន បហាតត្រា ឧប្បោ ឧ ឧស្ស្រេន បហា-
 តត្រាស្ស ឧប្បស្ស ឧបទ្ទេសប្បញ្ញាយេន បទ្ទេយោ រក-
 រម្មណ្ឌបទិស្សយោ ឧ ឧប្បទ្ទេសប្បញ្ញាយោ បត្តនបទិស្ស-
 យោ ។ រេ ។ បត្តនបទិស្សយោ សទ្ធិ ឧបទ្ទេសប្ប-
 ណ ឆាន់ រោតិ ។ រេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បទេតិ
 ឆាន់ ជិប្បតិ សីលំ . . . បត្តិ ឧ ឧស្ស្រេន បហា-
 តត្រា រកំ រោតិ រោហំ ឆាន់ បត្តនំ កាយិ-
 កំ សុខំ . . . សេនាសនំ ឧបទ្ទេសប្បញ្ញាយេន ឆាន់
 រោតិ ។ រេ ។ សមាបត្តិ ឧប្បទេតិ ឆាន់ ជិប្បតិ
 សទ្ធា ។ រេ ។ វត្តាយ . . . ឧ ឧស្ស្រេន បហាតត្រា
 រោតា ។ រេ ។ បត្តនា . . . កាយិកំ សុខំ . . .
 សេនាសនំ សទ្ធាយ ។ រេ ។ វត្តាយ ឧ ឧស្ស្រេ-
 នេន បហាតត្រាស្ស រកស្ស ។ រេ ។ បត្តនាយ
 កាយិកស្ស សុខស្ស បត្តនាយ ជលសមាបត្តិយា

អំពីធម្មបទិក ឧបទ្ទេសប្បញ្ញាណ

ហើយឱ្យ ខ្ញុំទាន ។ រេ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឱ្យកើតឡើង ឧស្ស្រេន-
 បហាតត្រាស្ស ។ រេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា ជាបច្ច័យ ខែសត្វ ។ រេ ។
 ខែបញ្ញា ឧស្ស្រេនបហាតត្រាស្ស រោសៈ រោហៈ មាឧស្ស រោស្តិ
 ប្រាថ្នា កាយិកសុខ ឱវេសសមាបត្តិ ដោយឧបទ្ទេសប្បញ្ញាយេន ។
 ឧស្ស្រេនបហាតត្រាស្ស ជាបច្ច័យ ខែស្ស្រេនបហាតត្រាស្ស ដោយ
 ឧបទ្ទេសប្បញ្ញាយេន បាធិសីការម្មណ្ឌបទិស្សយេន ឧបទ្ទេសប្បញ្ញាយេន បទ្ទេ-
 យេន ។ រេ ។ បត្តនបទិស្សយេន គឺ បុគ្គល កាល្បិយ ខ្ញុំ-
 សត្វ ហើយឱ្យ ខ្ញុំទាន ។ រេ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឱ្យកើតឡើង ឧប្បទ្ទេ-
 តត្រាស្ស ខ្ញុំសីល . . . ខ្ញុំបញ្ញា ខ្ញុំឧស្ស្រេនបហាតត្រាស្ស រោសៈ
 រោហៈ មាឧស្ស រោស្តិ ប្រាថ្នា ឱវេសសមាបត្តិ . . . កាល្បិយ ខ្ញុំ
 សេនាសនៈ ហើយឱ្យ ខ្ញុំទាន ។ រេ ។ ញ៉ាំងសមាបត្តិ ឱ្យកើតឡើង
 ឧប្បទ្ទេ ខ្ញុំមាឧស្ស ។ រេ ។ វត្តាយ . . . ឧស្ស្រេនបហា-
 តត្រាស្ស ។ រេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា . . . កាយិកសុខ . . . សេនាសនៈ
 (ជាបច្ច័យ) ខែសត្វ ។ រេ ។ ជាបច្ច័យ ខែបញ្ញា ខែស្ស្រេនបហា-
 តត្រាស្ស ។ រេ ។ ខែសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុខ មគ្គ ឱវេសសមាបត្តិ

សូត្រខុរោ បញ្ញាវិប

ឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ ននស្សនេន ប-
 រោតតត្វា ធម្មោ ធម្មស្សនេន បរោតត្វស្ស ចន្ទស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អាខ្មណ្ណុន ទិស្សយោ
 អនន្តរធម្មទិស្សយោ បតត្ថមទិស្សយោ ។ បេ ។ បត-
 ត្ថមទិស្សយោ សន្ធី ឧបទិស្សាយ . . . និន្និ កត្តាតិ
 សីលំ ។ បេ ។ បត្តិ ឧបទិស្សាយ . . . ននស្សនេន-
 បរោតត្វំ ពតំ . . . ទោសំ ទោយំ គានំ បត្តំ
 កាយិកំ សុទំ . . . សេនាសនំ ឧបទិស្សាយ ទាណំ
 រាជតំ ។ បេ ។ សន្ធី តិច្ឆតំ . . . សត្វា ។ បេ ។ ស-
 នាសនំ នស្សនេន បរោតត្វស្ស កតស្ស ទោសស្ស
 រោហស្ស វិនិច្ឆយក បត្តនាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន
 បច្ចុយោ ។

(២៩៧) ន នស្សនេន បរោតត្វា ធម្មោ ន នស្ស-
 នេន បរោតត្វស្ស ចន្ទស្ស បុរោជិតប្បច្ចុយេន បច្ចុ-
 យោ អាខ្មណ្ណបុរោជិតំ វត្ថុបុរោជិតំ ។ អាខ្មណ្ណបុរ-
 ោជិតំ ពត្ថំ . . . វត្ថុ អនិច្ឆតា . . . វិបស្សតិ អស្សា-
 នេនិ អតិច្ឆតិ តំ អាខ្មណ្ណ ននស្សនេន បរោតត្វា
 រាតោ . . . ឧត្ថច្ចំ . . . ននស្សនេន បរោតត្វំ ទោម-
 នស្សំ ឧប្បដ្ឋតិ វិនិច្ឆយក បត្តនា ។ បេ ។ ជាដ្ឋកាយកនំ

សូត្រខុរោ បញ្ញាវិប

ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន ។ ននស្សនេន បរោតត្វមិ ជាបច្ចុយេន ខៃ
 នស្សនេន បរោតត្វមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន បុរោជិតំ អាខ្មណ្ណ-
 បុរោជិតំ អនន្តរធម្មទិស្សយេន វិនិច្ឆយក ឧបទិស្សយេន ។ បេ ។ បតត្ថ-
 មទិស្សយេន គី បុគ្គល អាស្រ័យ ខ្លាសត្វ . . . ប្រតាមំ ខ្លាវិដ្ឋំ ខ្លាសីល
 ។ បេ ។ អាស្រ័យ ខ្លាបញ្ញា . . . ខ្លាខនស្សនេន បរោតត្វកត្តា . . . ខ្លា
 ទោសៈ រោហៈ មាតៈ សេនត្តិប្រាជ្ញា វិនិកាយិកស្ស . . . អាស្រ័យ
 ខ្លាសោយនៈ ហើយសម្លាប់ ខ្លាសត្វ ។ បេ ។ បិបេត ខ្លាសន្ស . . .
 សត្វ ។ បេ ។ សនាសនៈ ជាបច្ចុយេន ខៃ នស្សនេន បរោតត្វកត្តា
 ទោសៈ រោហៈ វិនិច្ឆយក វិនិកាយិកស្ស ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចុយេន ។

(២៩៧) ននស្សនេន បរោតត្វមិ ជាបច្ចុយេន ខៃ នស្សនេន

បរោតត្វមិ ដោយបុរោជិតប្បច្ចុយេន បុរោជិតំ អាខ្មណ្ណបុរោជិត វិនិកាយិក
 បុរោជិត ។ អាខ្មណ្ណបុរោជិត គី បុគ្គល យេត្តច្ចាសំ ខ្លាសត្វ . . .
 ខ្លាសត្វ ហិមិទេវៀនំ . . . ប្រតាមា វិកាយ ននស្សនេន បរោតត្វកត្តា
 ប្រាជ្ញា ខ្លាវិដ្ឋាទាម . . . ឧត្ថច្ចុ . . . ននស្សនេន បរោតត្វកត្តា ននស្ស
 វិនិកាយិក ដោយវិនិច្ឆយក ។ បេ ។ ជាដ្ឋកាយកត្តា (ជាបច្ចុយេន)

ភារិច្ឆប្រិទិក អនុលោមទុកច្បាប់

កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុបុរេជានំ ចត្តាយតំ ចត្ត-
 វិញ្ញាណស្ស កាយាយតំ ... វត្ថុ ឧទស្សនេន បយា-
 តទ្ធានំ ទទ្ធានំ បុរេជានប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយា ។ ឧទស្ស-
 នេន បយាតទ្ធា ឧទ្ទោ ឧទស្សនេន បយាតទ្ធាស្ស ឧទ្ទ-
 ស្ស បុរេជានប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយា ការម្មណបុរេជានំ
 វត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ ចត្តំ ... វត្ថុ អស្ស-
 នេនំ វតំ ចត្តនំ តំ វារត្តំ ឧទស្សនេន បយាតទ្ធា លាភា
 ... វិច្ឆិ ... វិច្ឆិវិច្ឆិ ... ឧទស្សនេន បយាតទ្ធា
 វោអធិស្ស ឧប្បជ្ជនិ ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ ឧទស្សនេ-
 នបយាតទ្ធានំ ទទ្ធានំ បុរេជានប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយា ។

[២៧៥] ឧទស្សនេន បយាតទ្ធា ឧទ្ទោ ឧទស្ស-
 នេន បយាតទ្ធាស្ស ឧទ្ទស្ស បុរេជានប្បទ្ធាយេន បទ្ធា-
 យា ។ សត្តិភ្នំ ។ ឧទស្សនេន បយាតទ្ធា ឧទ្ទោ
 ឧទស្សនេន បយាតទ្ធាស្ស ឧទ្ទស្ស បុរេជានប្បទ្ធា-
 យេន បទ្ធាយា ។ សត្តិភ្នំ ។ ... វារសវនប្បទ្ធាយេន
 បទ្ធាយា ទ្វេ ។

[២៧៦] ឧទស្សនេន បយាតទ្ធា ឧទ្ទោ ឧទស្សនេ-
 នបយាតទ្ធាស្ស ឧទ្ទស្ស កម្មប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយា ។
 ឧទស្សនេន បយាតទ្ធា វេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ

ភារិច្ឆប្រិទិក អនុលោមទុកច្បាប់

វៃកាយវិញ្ញាណ ។ វត្ថុបុរេជានំ តិ ចត្តាយតនៈ ជាបច្ច័យ វៃ
 ចត្តវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ... វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃត្ថុកឧទស្សនេន-
 បយាតទ្ធាត្ថុ ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយេន ។ ឧទស្សនេនបយាតទ្ធាត្ថុ ជា
 បច្ច័យ វៃឧទស្សនេនបយាតទ្ធាត្ថុ ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយេន បទ្ធាយេន
 ការម្មណបុរេជានំ វិច្ឆិវត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ តិ វិច្ឆិចត្តុ
 ... ក្រេតកា វិកាយ វិច្ឆិវត្ថុ ឧទស្សនេនបយាតទ្ធាត្ថុ ប្រាជ្ញ
 ទ្ធាវិក្កាតា ... វិច្ឆិ ... វិច្ឆិវិច្ឆិ ... ឧទស្សនេនបយាតទ្ធាត្ថុ វោឧទស្ស
 កើតឡើង ។ វត្ថុបុរេជានំ តិ វត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃត្ថុកឧទស្សនេនបយា-
 តទ្ធាត្ថុ ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយេន ។

[២៧៧] ឧទស្សនេនបយាតទ្ធាត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃឧទស្សនេនប-
 យាតទ្ធាត្ថុ ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយេន ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ឧទស្ស-
 នេនបយាតទ្ធាត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃឧទស្សនេនបយាតទ្ធាត្ថុ ដោយបុរេ-
 ជានប្បទ្ធាយេន ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ... ជាបច្ច័យ ដោយការសាវ័-
 ប្បទ្ធាយេន វាទវិក្កា ២ ។

[២៧៨] ឧទស្សនេនបយាតទ្ធាត្ថុ ជាបច្ច័យ វៃឧទស្សនេនប-
 យាតទ្ធាត្ថុ ដោយបុរេជានប្បទ្ធាយេន ។ ឧទស្សនេនបយាតទ្ធាត្ថុ ជាបច្ច័យ

[២៧០] ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈ
នេន បហាគត្វស្ស ធម្មស្ស វិហាគស្សច្ចុយេន បច្ចុ-
យោ ។ . . . អាហារប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ចត្តាវិ
ក្រ្រិយេប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ចត្តាវិ លាហប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ចត្តាវិ មន្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ចត្តាវិ
សម្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ធ្វេ ។

[២៧១] ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈ
បហា បហាគត្វស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុ-
យោ អាហារជាតំ មច្ឆាជាតំ ។ សន្តិភ្នំ ។ ន ធស្សៈនេន
បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វស្ស ធម្មស្ស
វិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ សហជាតំ ចុរាជាតំ
មច្ឆាជាតំ ។ សន្តិភ្នំ ។ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ
ន ធស្សៈនេន បហាគត្វស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន
បច្ចុយោ ចុរាជាតំ វត្តុ ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ
វិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។

[២៧២] ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈនេន
បហាគត្វស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ បដិក្ខ-
សនិសំ ។ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈ
នេន បហាគត្វស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ

[២៧៣] ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈនេន បហា-
គត្វោ ដោយវិហាគប្បច្ចុយេន ។ . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ចុយេ
អាហារៈ ២ ជាបច្ច័យ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន អាហារៈ ២ ជាបច្ច័យ
ដោយលាហប្បច្ចុយេន អាហារៈ ២ ជាបច្ច័យ ដោយមន្តប្បច្ចុយេន អា
ហារៈ ២ ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ចុយេន អាហារៈ ២ ។

[២៧៤] ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈនេន បហា-
គត្វោ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បុរាណសមាសាគ វិសិប្បាសាគ
។ សេតក្កិប្បប្បញ្ញ ។ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បុរាណសមាសាគ បុរាណ
វិសិប្បាសាគ ។ សេតក្កិប្បប្បញ្ញ ។ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បុរាណសមាសាគ វិ
សិប្បាសាគ ។ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ចុយេន បុរាណសមាសាគ វិសិប្បាសាគ ។

[២៧៥] ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ធម្មោ ន ធស្សៈនេន បហា-
គត្វោ ដោយអត្ថប្បច្ចុយេន អូចត្តាវិសិប្បាសាគ ។ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ
ធម្មោ ន ធស្សៈនេន បហាគត្វោ ដោយអត្ថប្បច្ចុយេន

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

អភិធម្មបិដក អនុលោមទុក្ខប្បដ្ឋានំ

អត្ថិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ បញ្ញាជាតា ធម្មស្សធន-
 បហានត្វា ទត្វា ច ភតតន្ត្រិយោ ភាហារោ ច ឥមស្ស
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ បញ្ញាជាតា
 ធម្មស្សធនបហានត្វា ទត្វា ច រូបវិគីត្រិយក្ខ កងត្តា-
 រូបាណំ អត្ថិប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។ ... ធម្មិប្បច្ចុ-
 យេន បច្ចុយោ វិភត្តប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ អវិភត្តប្បច្ចុ-
 យេន បច្ចុយោ ។

ដោយអត្ថិប្បច្ចុយេន ។ បញ្ញាជាតា គឺ ភូតទស្សនេនបហានត្វាភូតន្តិ
 ភតត្រិយក្ខាហារក្កំ ជាបច្ចុយេន ខែកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ចុយេន បញ្ញាជាតា
 គឺ ភូតទស្សនេនបហានត្វាភូតន្តិ រូបវិគីត្រិយក្កំ ជាបច្ចុយេន ខែភូត
 កងត្តាច ដោយអត្ថិប្បច្ចុយេន ។ ... ជាបច្ចុយេន ដោយធម្មិប្បច្ចុយេន ជា
 បច្ចុយេន ដោយវិភត្តប្បច្ចុយេន ជាបច្ចុយេន ដោយអវិភត្តប្បច្ចុយេន ។

- ១ ក្កំ ហេតុប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ អារម្មណ៍ប្បច្ចុយេន
- មានពីរ ៦ ក្កំ អវិភត្តប្បច្ចុយេន មានពីរ ៧ ក្កំ អនន្តប្បច្ចុយេន មាន
- ពីរ ៦ ក្កំ សមនន្តប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ សហជាតិប្បច្ចុយេន មាន
- ពីរ ៧ ក្កំ អត្តាប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ ខិត្តិយប្បច្ចុយេន មាន
- ពីរ ៧ ក្កំ ឧបខិត្តិយប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ បុរាណប្បច្ចុយេន មាន
- ពីរ ៦ ក្កំ បញ្ញាជាតិប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ អារម្មណ៍ប្បច្ចុយេន មាន
- ពីរ ៦ ក្កំ កម្មប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ វិបាកប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦
- ក្កំ អារម្មណ៍ប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ វិគីត្រិយប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ
- ណាមប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ មន្តប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ សម្បយុត្តិ-
- ប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ វិប្បយុត្តិប្បច្ចុយេន មានពីរ ៧ ក្កំ អត្ថិប្បច្ចុយេន
- មានពីរ ៧ ក្កំ ធម្មិប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦ ក្កំ វិភត្តប្បច្ចុយេន មានពីរ ៦
- ក្កំ អវិភត្តប្បច្ចុយេន មានពីរ ៧ ។

(២៧៣) ហេតុយា ចន្តារំ ហេតុយោ ចន្តារំ
 អវិភត្តិយា បញ្ច អនន្តរេ ចន្តារំ សមនន្តរេ ចន្តារំ
 សហជាតេ បញ្ច អត្តាប្បច្ចុ ទ្វេ ខិត្តិយេ សត្ត
 ឧបខិត្តិយេ ចន្តារំ បុរាណេ ទ្វេ បញ្ញាជាតេ ទ្វេ
 អារម្មណេ ទ្វេ កម្មេ ចន្តារំ វិបាកេ ដកំ អារម្មណេ
 ចន្តារំ វិគីត្រិយេ ចន្តារំ ណាមេ ចន្តារំ មន្តេ ចន្តារំ
 សម្បយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ តិណិ ធម្មិយា សត្ត ធម្មិយា
 ចន្តារំ វិភត្តេ ចន្តារំ អវិភត្តេ សត្ត ។

អភិវច្ឆិកា អនុលោមត្រៃវិទ្យា

ន ឧស្ស័នេន បហាតាត្វា ច ធម្មា ឧស្ស័នេន បហា-
 កត្វស្ស ធម្មស្ស សហជិតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ បុរេ-
 ដាតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។ ឧស្ស័នេន បហាតាត្វា
 ច ឧស្ស័នេន បហាតាត្វា ច ធម្មា ឧស្ស័នេន-
 បហាតត្វស្ស ធម្មស្ស សហជិតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
 បញ្ចជិតប្បច្ចយេន បច្ចុយោ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចុ-
 យោ វគ្គិយប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៧៧] និហេតុយា សត្តំ ឧអារដ្ឋានោ សត្តំ
 ឧអនិបតិយា សត្តំ ឧអនន្តោ សត្តំ ឧសមនន្តោ សត្តំ
 ឧសពណិកេ បញ្ច ឧអត្តមត្តោ បញ្ច ឧវិស្សាយ បញ្ច
 ឧឧបទិស្សាយ សត្តំ ឧបុរេជាកេ ន ឧបញ្ចជិត សត្តំ
 ។ បេ ។ ឧអត្តេ សត្តំ ឧសម្បយុត្តេ បញ្ច ឧវិប្បយុត្តេ
 ឧត្តារិ ឧអត្តិយា ឧត្តារិ ឧអនត្តិយា សត្តំ ឧចារិកេតេ
 សត្តំ ឧចារិកេតេ ឧត្តារិ ។

អភិវច្ឆិកា អនុលោមត្រៃវិទ្យា

ឧស្ស័នេន បហាតត្វធម៌ក្កំ ជាបច្ច័យ វៃឧស្ស័នេន បហាតត្វធម៌ ដោយ
 សហជិតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាកប្បច្ច័យ ។ ឧស្ស័នេន បហា-
 កត្វធម៌ក្កំ ឧស្ស័នេន បហាតត្វធម៌ក្កំ ជាបច្ច័យ វៃឧស្ស័នេន បហា-
 កត្វធម៌ ដោយសហជិតប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយបញ្ចជិតប្បច្ច័យ ជា
 បច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ជាបច្ច័យ ដោយវគ្គិយប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] ក្កនិទាហកប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាហកប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាតិបតិប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាតិបតិប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ មានពីរ៖ ៧ ក្កនិទាសមនន្តាប្បច្ច័យ

មានពីរ៖ ៧ ។

[២៧៦] ហេតុប្បដ្ឋយា ឧអាវុធលោ ចត្តាវិ ...

ឧអាវុធលោ ឧអាវុធលោ ចត្តាវិ ឧសមធន្តរា ចត្តាវិ
អាកាសៈត្រា ឆ្មេ ឧឧបនិស្សយេ ចត្តាវិ សព្វត្ថ ចត្តាវិ
ឧសប្បយុត្ត ឆ្មេ ឧវិប្បយុត្ត ឆ្មេ ឧទន្ទិយា ចត្តាវិ
យោកិកតេ ចត្តាវិ ។

[២៧៧] នរោត្តមប្បដ្ឋយា ឧអាវុធលោ ចត្តាវិ ...

រាជិបតិយោ បញ្ច ។ អនុលោមនាតិកា កាតត្វា ។
... អវិកតេ សត្ត ។

ស្សេន្តរំ ឧត្តំ ។

ភារិត្យកថា

បដិច្ចវិវាទ

[២៧៨] ភាវិតាយ បហានត្ថំ ឧត្តំ បដិច្ច ភាវ-

ិតាយ បហានត្ថោ ឧទ្ទោ ឧប្បដ្ឋតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។
យោ ឧស្សន្តតិ ឯវំ វិញ្ញាបនត្ថំ ឯញ្ញាបាគរណំ ។

[២៧៩] ហេតុយោ បញ្ច ។ បេ ។ អវិកតេ បញ្ច ។

ភារិត្យកថា បដិច្ចវិវាទ

[២៧៦] ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយា មានវា: ២ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

... ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២
ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២ ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២
ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២ ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២
ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២ ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២
ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២ ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២
ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២ ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២ ។

[២៧៧] ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ២ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ

... ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ៥ ។ អនុលោមនាតិកា បដិច្ច
វិវាទ ។ ... ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ។

ឯ ឧប្បដ្ឋយ: ។

ភារិត្យកថា

បដិច្ចវិវាទ

[២៧៨] ភាវិតាយ បហានត្ថំ (១) (ឧទ្ទោស្សន្តតិ ព្រោះ

ភាវិតាយ បហានត្ថំ ឧទ្ទោស្សន្តតិ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។ ឧស្សន្តតិ យោកិកតេ កាតត្វា បដិច្ច វិវាទ
ឧទ្ទោស្សន្តតិ យោកិកតេ បដិច្ចវិវាទ ឧទ្ទោស្សន្តតិ ។

[២៧៩] ក្នុងនិកាយប្បដ្ឋយ មានវា: ៥ ។ បេ ។ ក្នុងនិកាយ

ប្បដ្ឋយ មានវា: ៥ ។

។ ឯ ឧប្បដ្ឋយ: អនុលោមនាតិកា បដិច្ចវិវាទ ។ ឧទ្ទោស្សន្តតិ ។

អំណាចបំណែក អនុលោមទុក្ខប្បញ្ញាតំ

[៣០០] កាវតាយ បណាគត្វំ ធម្មំ បដិច្ច កាវតាយ បណាគត្វា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា ឧទ្ធច្ចុសហតេ ទន្ធពដិច្ច ឧទ្ធច្ចុសហតេតា រោមោ ។

ឯ កាវតាយ បណាគត្វំ ធម្មំ បដិច្ច ឯ កាវតាយ បណាគត្វា ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា មហេតុតំ ឯ កាវតាយ បណាគត្វំ ឯតំ ទន្ធពដិច្ច យោ មស្សត្ថុសត្តា វិចិត្តិក្ខាសហតេត ទន្ធពដិច្ច វិចិត្តិក្ខាសហតេតា រោមោ ។ សន្តិកំ ។

[៣០១] នហេតុយា ទ្ធិ ។ មេ ។ ហេតុតេ តីណិ ។ បច្ចុយនវបច្ចុយនីយ នហេតុប្បដ្ឋយា ឧទ្ធច្ចុសហតេត តីណិ រោមោ ឧទ្ធវិទាត្វា សារត្ថមំ វិក មស្សបដុតសាវិសា ឧទ្ធច្ចុបច្ចុយនីយន្តំ ធានំ ។

បញ្ញាវិវា

[៣០២] កាវតាយ បណាគត្វា ធម្មា កាវតាយ បណាគត្វស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយេ កាវតាយ បណាគត្វា ហេតុ សម្បយុត្តតោតំ ទន្ធាតំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយេ តីណិ ។ ឯ កាវតាយ បណាគត្វា ធម្មា ឯ កាវតាយ បណាគត្វស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចុយេ ។ សន្តិកំ ។

អំណាចបំណែក អនុលោមទុក្ខប្បញ្ញាតំ

[៣០០] កាវតាយបណាគត្វមិ កេស្រិយ ខ្ញុំកាវតាយបណាគត្វមិ រើបាតីនារ្យិនិ ប្រោគោហេតុប្បដ្ឋយ ភី រោមា: ដែលច្រឡំដោយទុច្ចុ: កេស្រិយ ខ្ញុំកេតុខ្ញុំ ដែលច្រឡំដោយទុច្ចុ: ។ ឯ កាវតាយបណាគត្វមិ (តមិដែលមិនប្រោសដោយកាវតា) កេស្រិយ ខ្ញុំកាវតាយបណាគត្វមិ រើបាតីនារ្យិនិ ប្រោគោហេតុប្បដ្ឋយ ភី រោមា: ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា កេស្រិយ ខ្ញុំកាវតាយបណាគត្វមិ ដ៏ ភាវតុក្កភ័ន ខ្ញុំកេតុខ្ញុំ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខាដនី រោមា ដល់ត្រូវ អសញ្ញសត្វ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

[៣០១] ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយ មានអំណាច ៦ ។ រោមា ក្នុងនេហេតុប្បដ្ឋយ មានអំណាច ៧ ។ (គ្រឿងកេតុខ្ញុំ) ដែលច្រឡំដោយទុច្ចុ: ក្នុង នេហេតុប្បដ្ឋយ ដំបូងនិយៈក្នុងបច្ចុយនីយ: មានអំណាច រោមា: បដិច្ចិក ឧប្បវិទារ្យិនិសំជនិច្ច: ភាវតុក្កភ័ន ដូចគ្នានឹងទស្សនាភូមិវិទា បច្ចុយនិយ: រើបាតីនារ្យិនិ ។

បញ្ញាវិវា

[៣០២] កាវតាយបណាគត្វមិ ដំបូង កាវតាយបណាគត្វមិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ភី ក្នុងកាវតាយបណាគត្វមិ ដំបូង កាវតាយបណាគត្វមិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ មានអំណាច ៧ ។ ឯ កាវតាយបណាគត្វមិ ដំបូង កាវតាយបណាគត្វមិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមបុរាណ

ន ភាវនាយ បហានត្រា ធានា ន ភាវនាយ បហា-
 កត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បទ្វាយន បច្ចាយា ធានំ ...
 សីលំ ... ទោសេសថកម្មំ កត្តា តំ បច្ចវត្តុតំ
 អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ អាវត្តំ ន ភាវនាយ បហា-
 កត្រា វាតា ឧប្បជ្ជតិ ជំដ្ឋំ ... វិចិត្តិត្តា ... ន ភាវ-
 នាយ បហានត្រំ យោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វំ ។ បេ ។
 យាថា ។ បេ ។ អវិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្តា ។ បេ ។
 ធលស្ស ភាវន្តនាយ អាម្ពណាប្បទ្វាយន បច្ចាយា
 វរិយោ ន ភាវនាយ បហានត្រំ បហិទេ តិលោស
 ។ បេ ។ ចត្តំ ... វត្តំ ... ន ភាវនាយ បហានត្រំ
 មាត្រ អនិច្ចតោ ... វិមស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិធម្មន្តិ
 តំ វាវត្តំ ន ភាវនាយ បហានត្រា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ជំដ្ឋំ
 ... វិចិត្តិត្តា ... ន ភាវនាយ បហានត្រំ យោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ ជំពូន ចត្តុនា ។ បេ ។ យថា កម្មបកត្តា-
 ណស្ស អបាគតំសញ្ញាណស្ស ភាវន្តនាយ អាម្ព-
 ណាប្បទ្វាយន បច្ចាយា ។ ន ភាវនាយ បហានត្រា
 ធានា ភាវនាយ បហានត្រស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បទ្វ-
 យន បច្ចាយា ធានំ ... សីលំ ... ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក អនុលោមបុរាណ

ន ភាវនាយ បហានត្រា ធានា ន ភាវនាយ បហា-
 កត្តស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បទ្វាយន បច្ចាយា ធានំ ...
 សីលំ ... ទោសេសថកម្មំ កត្តា តំ បច្ចវត្តុតំ
 អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ អាវត្តំ ន ភាវនាយ បហា-
 កត្រា វាតា ឧប្បជ្ជតិ ជំដ្ឋំ ... វិចិត្តិត្តា ... ន ភាវ-
 នាយ បហានត្រំ យោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ បុព្វំ ។ បេ ។
 យាថា ។ បេ ។ អវិយា មត្តា វុដ្ឋហិត្តា ។ បេ ។
 ធលស្ស ភាវន្តនាយ អាម្ពណាប្បទ្វាយន បច្ចាយា
 វរិយោ ន ភាវនាយ បហានត្រំ បហិទេ តិលោស
 ។ បេ ។ ចត្តំ ... វត្តំ ... ន ភាវនាយ បហានត្រំ
 មាត្រ អនិច្ចតោ ... វិមស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិធម្មន្តិ
 តំ វាវត្តំ ន ភាវនាយ បហានត្រា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ជំដ្ឋំ
 ... វិចិត្តិត្តា ... ន ភាវនាយ បហានត្រំ យោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ ជំពូន ចត្តុនា ។ បេ ។ យថា កម្មបកត្តា-
 ណស្ស អបាគតំសញ្ញាណស្ស ភាវន្តនាយ អាម្ព-
 ណាប្បទ្វាយន បច្ចាយា ។ ន ភាវនាយ បហានត្រា
 ធានា ភាវនាយ បហានត្រស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បទ្វ-
 យន បច្ចាយា ធានំ ... សីលំ ... ។ បេ ។

ណាខំ . . . ចង្អុល . . . វត្ត . . . ឧ កាវីនាយ បណ្ណា-
តត្យ ចរិត្យ អស្សារទេតិ អតិច្ឆតិ តំ ការត្ត កាវី-
នាយ បណ្ណាតត្យ កតោ ឧប្បជ្ជតិ . . . ឧប្បជ្ជ . . .
កាវីនាយ បណ្ណាតត្យ កតោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បជ្ជតិ ។

[៣០២] កាវីនាយ បណ្ណាតត្យ ឧប្បជ្ជ កាវីនា-
យ បណ្ណាតត្យស្ស ឧប្បជ្ជស្ស អតិច្ឆតិប្បជ្ជនាយ ឧ បច្ចុប្បា
អារម្មណាទិច្ឆតិ សហជាតាទិច្ឆតិ ។ អារម្មណាទិច្ឆតិ
កាវីនាយ បណ្ណាតត្យ កតំ កតុ កត្វា អស្សារទេតិ អតិ-
ច្ឆតិ តំ កតុ កត្វា កាវីនាយ បណ្ណាតត្យ កតោ
ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាទិច្ឆតិ កាវីនាយ បណ្ណាតត្យ
អតិច្ឆតិ សម្បយុត្តភាវំ ចត្វាទំ អតិច្ឆតិប្បជ្ជនាយ ឧ
បច្ចុប្បា ។ កាវីនាយ បណ្ណាតត្យ ឧប្បជ្ជ ឧកាវីនា-
យ បណ្ណាតត្យស្ស ឧប្បជ្ជស្ស អតិច្ឆតិប្បជ្ជនាយ ឧ បច្ចុប្បា
អារម្មណាទិច្ឆតិ សហជាតាទិច្ឆតិ ។ អារម្មណាទិច្ឆតិ
កាវីនាយ បណ្ណាតត្យ កតំ កតុ កត្វា អស្សារទេតិ អតិ-
ច្ឆតិ តំ កតុ កត្វា ឧកាវីនាយ បណ្ណាតត្យ កតោ
ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បជ្ជ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាទិច្ឆតិ កាវី-
នាយ បណ្ណាតត្យ អតិច្ឆតិ ឧត្តសមុដ្ឋានាទំ ចត្វាទំ

ឧវណាឌ . . . ឧវចត្ត . . . ឧវិត្ត . . . ប្រកកា ភិកយ ខិទិ
ក្កនាកាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា កាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា កើតវ្យង្គិ ប្រា
ប្រាត្ត ឧវិត្តកាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា . . . ឧប្បច្ច . . . កាវីនាយ-
បណ្ណាតត្តក្កនាឧប្ប កើតវ្យង្គិ ។

[៣០៣] កាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា ជាបច្ច័យ វៃកាវីនាយបណ្ណា-
តត្តក្កនា ដោយអតិច្ឆតិប្បជ្ជនាយ បុរេវិវាហារម្បណាទិច្ឆតិ ខិទិសហជាតា-
ទិច្ឆតិ ។ អារម្មណាទិច្ឆតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ ឧវិត្តកាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា
ឲ្យជាវិវាហារ ហើយប្រកកា ភិកយ កាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា កើត
វ្យង្គិ ប្រាត្តធ្វើ ឧវិត្តកាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា ឲ្យជាវិវាហារ ។ ឧ
សហជាតាទិច្ឆតិ គឺ កាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនាទិច្ឆតិ ជាបច្ច័យ វៃក្កនាសម្ប-
យុត្តក្កនា ដោយអតិច្ឆតិប្បជ្ជនាយ ។ កាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា ជាបច្ច័យ
វៃឧកាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា ដោយអតិច្ឆតិប្បជ្ជនាយ បុរេវិវាហារម្បណា-
ទិច្ឆតិ ខិទិសហជាតាទិច្ឆតិ ។ អារម្មណាទិច្ឆតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើ
ឧវិត្តកាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា ឲ្យជាវិវាហារ ហើយប្រកកា ភិកយ
ឧកាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនា កើតវ្យង្គិ ប្រាត្តធ្វើ ឧវិត្តកាវីនាយបណ្ណា-
តត្តក្កនាឧប្ប ឲ្យជាវិវាហារ ទំប្ប កើតវ្យង្គិ ។ ឧសហជាតា-
ទិច្ឆតិ គឺ កាវីនាយបណ្ណាតត្តក្កនាទិច្ឆតិ ជាបច្ច័យ វៃក្កនាសម្បយុត្តក្កនា

អំពីឧប្បទេស អនុលោមទុក្ខញ្ញាត

អំពីឧប្បទេស អនុលោមទុក្ខញ្ញាត

និមិត្តច្បងយេន បច្ចុយោ ។ ភាវនាយ បហានត្រា
 ញ្ញា ភាវនាយ បហានត្រាស្ស ច ឧ ភាវនាយ បហា-
 ណត្រាស្ស ច ឧប្បស្ស អនិមិត្តច្បងយេន បច្ចុយោ
 សហជាតានិមិត្ត ភាវនាយ បហានត្រា អនិមិត្ត សម្ម-
 ប្បត្តកាន់ ទត្តាន់ និក្ខលមុត្តាតនញ្ច រូតាន់ អនិម-
 ិត្តច្បងយេន បច្ចុយោ ។ ឧ ភាវនាយ បហានត្រា ធាត្រា
 ឧ ភាវនាយ បហានត្រាស្ស ឧប្បស្ស អនិមិត្តច្បងយេន
 បច្ចុយោ អារម្មណានិមិត្ត សហជាតានិមិត្ត ។ អារម្ម-
 ណានិមិត្ត ធាត្ត និក្ខល សិលេ ... ខ្មោចសចកម្ម
 កត្តា កំ កុំ កត្តា ឧ ភាវនាយ បហានត្រា ធាត្រា
 ឧប្បស្ស ។ សហជាតានិមិត្ត ឧ ភាវនាយ បហានត្រា
 អនិមិត្ត សម្មប្បត្តកាន់ ទត្តាន់ និក្ខលមុត្តាតនញ្ច
 រូតាន់ អនិមិត្តច្បងយេន បច្ចុយោ ។ ឧ ភាវនាយ-
 បហានត្រា ធាត្រា ភាវនាយ បហានត្រាស្ស ឧប្បស្ស
 អនិមិត្តច្បងយេន បច្ចុយោ អារម្មណានិមិត្ត ធាត្ត
 ។ បេ ។ លាន់ ... ធាត្ត ... វត្ថុ ... ឧ ភាវនាយ-
 បហានត្រា ទានុ កុំ កត្តា អស្ត្រានិមិត្ត អនិមិត្ត កំ
 កុំ កត្តា ភាវនាយ បហានត្រា ធាត្រា ឧប្បស្ស ។

ដោយអនិមិត្តច្បងយេន ។ ភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ជាច្បងយេន នៃភាវនា-
 យបហានត្រានិមិត្ត នៃភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ដោយអនិមិត្តច្បងយេន
 បានផលសហជាតានិមិត្ត គឺ ភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ជាច្បងយេន
 នៃភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត នៃភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ដោយអនិមិត្តច្បងយេន
 ច្បងយេន ។ ភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ជាច្បងយេន នៃភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត
 ដោយអនិមិត្តច្បងយេន បានផលអារម្មណានិមិត្ត និក្ខលសហជាតានិមិត្ត ។
 អារម្មណានិមិត្ត គឺ បុគ្គល ឲ្យ ឲ្យខាង ឲ្យសិលេ ... ធ្វើ ឲ្យធាតុស-
 ចក្ខុ ឧ ភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត កើតឡើង ប្រាកដ ឲ្យធាតុសហទោ-
 ឲ្យជំងឺសាសន ។ សហជាតានិមិត្ត គឺ ឧ ភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត
 ជាច្បងយេន នៃភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត នៃភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ដោយ
 អនិមិត្តច្បងយេន ។ ភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ជាច្បងយេន នៃភាវនាយប-
 ហានត្រានិមិត្ត ដោយអនិមិត្តច្បងយេន បានផលអារម្មណានិមិត្ត គឺ ឲ្យ
 ខាង ។ បេ ។ ឲ្យធាតុ ... ឲ្យធាតុ ... ឲ្យធាតុ ... ធ្វើ ឲ្យធាតុ
 ឧ ភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ឲ្យជំងឺសាសន ក្រេតកា រីករាយ ភាវនាយ-
 បហានត្រានិមិត្ត កើតឡើង ប្រាកដ ឲ្យឧ ភាវនាយបហានត្រានិមិត្ត ខាង
 ឲ្យជំងឺសាសន ។

(៣១៥) ភាវនាយ បហានត្រា ធម្មោ ភាវនាយ-
ណាតត្ថស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយា
ញាវំ ។ វេស្សនន្តរាសនិសា ភាវនា ខិល្លានាភា-
វា ។ . . . សហិតាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយា បក្ក-
យ្យាតត្ថប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយា ទេ និស្សយប្បដ្ឋយេន
ប្រាយា សន្តំ ។

(៣១៦) ភាវនាយ បហានត្រា ធម្មោ ភាវនា-
ណាតត្ថស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋាយា អាម្មណ្យបនិស្សយា អនន្តរាប្បដ្ឋយេន
ណាតត្ថបនិស្សយា ។ ឃេ ។ វេស្សនន្តរាសនិស្សយា
ភាវនាយ បហានត្រា កតោ . . . វោសា វោសា
កតោ . . . បដ្ឋេតា ភាវនាយ បហានត្ថស្ស ភកស្ស
ធាសស្ស វោសាស្ស វោសស្ស បដ្ឋេតាយ ឧបនិស្ស-
យប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយា ។ ភាវនាយ បហានត្រា ធម្មោ
ភាវនាយ បហានត្ថស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋ-
យេន បដ្ឋាយា អាម្មណ្យបនិស្សយា អនន្តរាប្បដ្ឋយេន
ណាតត្ថបនិស្សយា ។ ឃេ ។ វេស្សនន្តរាសនិស្ស-
យា ភាវនាយ បហានត្ថំ ភតំ ឧបនិស្សយ វាជំ
វេសំ ។ ឃេ ។ សហិត្តំ ឧប្បាទនំ វាណំ ហិទតិ

(៣១៧) ភាវនាយ បហានត្រា ធម្មោ ភាវនាយ-
ណាតត្ថស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយា
ញាវំ ។ វេស្សនន្តរាសនិសា ភាវនា ខិល្លានាភា-
វា ។ . . . សហិតាតប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយា បក្ក-
យ្យាតត្ថប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយា ទេ និស្សយប្បដ្ឋយេន
ប្រាយា សន្តំ ។

(៣១៨) ភាវនាយ បហានត្រា ធម្មោ ភាវនា-
ណាតត្ថស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋយេន
បដ្ឋាយា អាម្មណ្យបនិស្សយា អនន្តរាប្បដ្ឋយេន
ណាតត្ថបនិស្សយា ។ ឃេ ។ វេស្សនន្តរាសនិស្សយា
ភាវនាយ បហានត្រា កតោ . . . វោសា វោសា
កតោ . . . បដ្ឋេតា ភាវនាយ បហានត្ថស្ស ភកស្ស
ធាសស្ស វោសាស្ស វោសស្ស បដ្ឋេតាយ ឧបនិស្ស-
យប្បដ្ឋយេន បដ្ឋាយា ។ ភាវនាយ បហានត្រា ធម្មោ
ភាវនាយ បហានត្ថស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បដ្ឋ-
យេន បដ្ឋាយា អាម្មណ្យបនិស្សយា អនន្តរាប្បដ្ឋយេន
ណាតត្ថបនិស្សយា ។ ឃេ ។ វេស្សនន្តរាសនិស្ស-
យា ភាវនាយ បហានត្ថំ ភតំ ឧបនិស្សយ វាជំ
វេសំ ។ ឃេ ។ សហិត្តំ ឧប្បាទនំ វាណំ ហិទតិ

។ រេ ។ សឡំ កិច្ចតិ ភាវនាយ បហាតត្ថំ ទោសំ . . .
 រោហំ . . . មាណំ . . . បត្ថំ ឧបទិស្សាយ នាទំ
 រោតិ ។ រេ ។ សហមត្តិ ឧប្បារោតិ ចារណំ ហរតិ
 ។ រេ ។ សឡំ កិច្ចតិ ភាវនាយ បហាតត្ថំ រោតិ
 ។ រេ ។ បត្ថំ មាណុស្សាយ ។ រេ ។ បញ្ញា ម ភាវនា-
 យ បហាតត្ថំ រោតិ រោសស្ស រោហស្ស រោតស្ស រិដ្ឋិ-
 យោ បត្ថំ ភាយិកស្ស សុទស្ស ភាយិកស្ស
 ធម្មស្ស អត្តស្ស មលស្ស មលសមាបត្តិយា ឧប-
 ទិស្សយប្បត្ថយេន បត្ថយោ ។ ម ភាវនាយ បហា-
 តត្ថំ រោតិ រោតិ ម ភាវនាយ បហាតត្ថំ រោតិ រោតិ
 ឧបទិស្សយប្បត្ថយេន បត្ថយោ រោតិ រោតិ ឧបទិស្សយោ
 អនុបទិស្សយោ បត្ថំ ឧបទិស្សយោ ។ រេ ។ បត្ថំ
 ឧបទិស្សយោ សឡំ ឧបទិស្សយោ នាទំ រោតិ ។ រេ ។
 សហមត្តិ ឧប្បារោតិ រិដ្ឋិ កត្តាតិ សិលំ . . . បត្ថំ
 ម ភាវនាយ បហាតត្ថំ រោតិ រោសំ រោហំ នាទំ រិដ្ឋិ
 បត្ថំ ភាយិកំ សុទំ ភាយិកំ ធម្មំ . . . សេនា-
 សំ ឧបទិស្សាយ ចារណំ ហរតិ ។ រេ ។ សឡំ
 កិច្ចតិ សត្វា ។ រេ ។ សេនាសំ សត្វាយ ។ រេ ។

។ រេ ។ បំបែក ខ្ញុំសឡំ ខ្ញុំភាវនាយបហាតត្ថំ រោសៈ . . . ខ្ញុំ
 រោហៈ . . . ខ្ញុំរោតិ . . . បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្ញុំសេចក្តីប្រាថ្នា
 ហើយឲ្យ ខ្ញុំរោតិ ។ រេ ។ ប្រាវិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង សម្រាប់
 ខ្ញុំសត្វ ។ រេ ។ បំបែក ខ្ញុំសឡំ ភាវនាយបហាតត្ថំ រោតិ ។ រេ ។
 សេចក្តីប្រាថ្នា (ជាច្រើន) នៃសត្វ ។ រេ ។ បញ្ញា ជាច្រើន នៃភាវ-
 នាយបហាតត្ថំ រោសៈ រោហៈ រោតិ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកស្ថាន
 កាយិកទុក្ខ មត្ត មល រិដ្ឋិមលសមាបត្តិ ដោយឧបទិស្សយប្បត្ថយ ។
 ភាវនាយបហាតត្ថំ ជាច្រើន នៃភាវនាយបហាតត្ថំ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បត្ថយ បុគ្គលភាវនាយបហាតត្ថំ អនុបទិស្សយ រិដ្ឋិ
 បត្ថំ ឧបទិស្សយ ។ រេ ។ បត្ថំ ឧបទិស្សយ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្ញុំសត្វ
 ហើយឲ្យ ខ្ញុំរោតិ ។ រេ ។ ប្រាវិសមាបត្តិ ឲ្យកើតឡើង ប្រកាន់ ខ្ញុំ
 រិដ្ឋិ ខ្ញុំសិល . . . បុគ្គល កាស្រ័យ ខ្ញុំបញ្ញា ភាវនាយបហាតត្ថំ រោតិ
 រោសៈ រោហៈ រោតិ រោតិ សេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកស្ថាន រិដ្ឋិកាយិក-
 ទុក្ខ . . . ខ្ញុំសេនាសំ ហើយសម្រាប់ ខ្ញុំសត្វ ។ រេ ។ បំបែក
 ខ្ញុំសឡំ សត្វ ។ រេ ។ សេនាសំ ជាច្រើន នៃសត្វ ។ រេ ។

សព្វសុខ បញ្ញាសា

បញ្ញាយ ន ភាវិតាយ បណាតត្ថស្ស កតស្ស ទោសស្ស
 រោហស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ កាយិកស្ស សុទ្ធស្ស
 កាយិកស្ស មុត្តស្ស មត្តស្ស ឧបសមាបត្តិយា
 ឧបនិស្សយឃ្មត្តយេន មត្តយោ ។ ន ភាវិតាយ បណា-
 តត្ថោ ធម្មោ ភាវិតាយ បណាតត្ថស្ស ធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយឃ្មត្តយេន មត្តយោ អាម្មណប្បនិស្សយោ
 អនប្បប្បនិស្សយោ បកត្តប្បនិស្សយោ ។ មេ ។ បកត្ត-
 ប្បនិស្សយោ សន្និ ឧបនិស្សយោ អាចំ ជិច្ឆនិ សិលិ
 ។ មេ ។ បញ្ញំ កតំ ។ មេ ។ បត្តនំ កាយិកំ សុទ្ធំ
 កាយិកំ មុត្តំ ។ មេ ។ សេនាសនំ ឧបនិស្សយោ
 អាចំ ជិច្ឆនិ សន្នា ។ មេ ។ សេនាសនំ ភាវិតាយ-
 បណាតត្ថស្ស កតស្ស ទោសស្ស រោហស្ស អាទស្ស
 បត្តនាយ ឧបនិស្សយឃ្មត្តយេន មត្តយោ ។

(៣១៧) ន ភាវិតាយ បណាតត្ថោ ធម្មោ ន
 ភាវិតាយ បណាតត្ថស្ស ធម្មស្ស បុរោហិតប្បត្តិ-
 យេន មត្តយោ អាម្មណបុរោហិតំ វត្តបុរោ-
 ហិតំ ។ អាម្មណបុរោហិតំ ចត្តំ . . . វត្តំ
 វេទិកោ . . . វេស្សនិ អស្សនេនិ អភិទត្តនិ

នៃបញ្ញា នភាវិតាយបណាតត្ថកៈ ភោសៈ រោហៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា
 កាយិកសុទ្ធ កាយិកទុក្ខ មត្ត ទិវឌ្ឍសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយឃ្ម-
 ត្តិយ ។ នភាវិតាយបណាតត្ថមិ ជាច្រើន នៃភាវិតាយបណាតត្ថមិ
 ដោយឧបនិស្សយឃ្មត្តិយ បុរោហិតអាម្មណប្បនិស្សយ អនប្បប្បនិស្សយ
 បកត្តប្បនិស្សយ ។ មេ ។ បកត្តប្បនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ
 ខ្លួនគ្នា ហើយកម្លែង ខ្លួនខ្លះ ខ្លួនស្រី ។ មេ ។ ខ្លួនគ្នា ខ្លួនគ្នា
 ។ មេ ។ ខ្លួនសេចក្តីប្រាថ្នា កាយិកសុទ្ធ ទិវឌ្ឍកាយិកទុក្ខ ។ មេ ។
 អាស្រ័យ ខ្លួនសេនាសនៈ ហើយកម្លែង ខ្លួនខ្លះ សុទ្ធ ។ មេ ។
 សេនាសនៈ ជាច្រើន នៃភាវិតាយបណាតត្ថកៈ ភោសៈ រោហៈ
 អាទ ទិវឌ្ឍសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយឃ្មត្តិយ ។

(៣១៧) នភាវិតាយបណាតត្ថមិ ជាច្រើន នៃភាវិ-
 តាយបណាតត្ថមិ ដោយបុរោហិតប្បត្តិយ បុរោហិតអាម្មណបុ-
 រោហិត ទិវឌ្ឍបុរោហិត ។ អាម្មណបុរោហិត គឺ បុគ្គល ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្លួនគ្នា . . . ខ្លួនគ្នា ជាទិវឌ្ឍន៍ . . . បុគ្គល វិកល

តំ អាវត្តំ ន ភាវនាយ បហានត្វោ ភាសា ឧប្បជ្ជតិ
 ធិដ្ឋំ ឧប្បជ្ជតំ វិចិត្តិញ្ចា ឧប្បជ្ជតំ ន ភាវនាយ បហា-
 តត្ថំ រោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ និទ្ធនំ នត្តុយ ។ យេ ។
 យេដ្ឋត្វាយនំ ភាយេវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុបុរោជិតំ
 បន្ទាយនំ ធម្មវិញ្ញាណស្ស ភាយាយនំ ភាយ-
 វិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ន ភាវនាយ បហានត្វាធំ ទទ្ធនំ
 បុរោជិតប្បច្ឆាយនំ បច្ឆាយោ ។ ន ភាវនាយ បហា-
 តត្វោ នឃោ ភាវនាយ បហានត្វស្ស ធម្មប្ប បុរោ-
 ជិតប្បច្ឆាយនំ បច្ឆាយោ អាម្មណបុរោជិតំ វត្ថុបុរោ-
 ជិតំ ។ អាម្មណបុរោជិតំ ធម្មំ . . . វត្ថុ មស្សា-
 យេតិ រតិទ្ធិតិ តំ អាវត្តំ ភាវនាយ បហានត្វោ
 ភាសា ឧប្បជ្ជតំ ឧទ្ធនំ ឧប្បជ្ជតិ ភាវនាយ បហានត្ថំ
 រោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។ វត្ថុបុរោជិតំ វត្ថុ ភាវនាយ-
 បហានត្វាធំ ទទ្ធនំ បុរោជិតប្បច្ឆាយនំ បច្ឆាយោ ។
 . . . ធម្មាជិតប្បច្ឆាយនំ បច្ឆាយោ ទ្វេ រោសវិទប្ប-
 ច្ឆាយនំ បច្ឆាយោ ទ្វេ ។

[៣១៧] . . . ធម្មប្បច្ឆាយនំ បច្ឆាយោ ភាវនាយ-
 បហានត្វោ រោមនស្សយុត្តុតានំ ទទ្ធនំ ធម្មប្បច្ឆ-
 ាយនំ បច្ឆាយោ ។ ម្លប់ ភាវនាយ បហានត្វោ រោមនស្ស

ន ភាវនាយ បហានត្វោតៈ រតិភិទ្ធិតិ ព្រោះប្រាជ្ញា ឡើយ រោមនស្ស រតិភិទ្ធិតិ
 រោមនស្ស រតិភិទ្ធិតិ ន ភាវនាយ បហានត្វោ រោមនស្ស រតិភិទ្ធិតិ
 រោមនស្ស រតិភិទ្ធិតិ ។ យេ ។ យេដ្ឋត្វាយនំ : (ជាបច្ច័យ) នៃភាយវិញ្ញាណ ។
 ធិវត្ថុបុរោជិតំ ធម្មាយនំ : (ជាបច្ច័យ) នៃធម្មវិញ្ញាណ ភាយាយ-
 នំ : (ជាបច្ច័យ) នៃភាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតនភាវនាយ-
 បហានត្វោត្ត រោមនស្សយុត្តុតានំ ។ ន ភាវនាយ បហានត្វោត្ត ជា
 បច្ច័យ នៃភាវនាយ បហានត្វោត្ត រោមនស្សយុត្តុតានំ បុរោជិត
 ភាម្មណបុរោជិតំ ធិវត្ថុបុរោជិតំ ។ ភាម្មណបុរោជិតំ គឺ បុគ្គល
 បុគ្គល រតិភិទ្ធិតិ . . . ធិវត្ថុ ភាវនាយ បហានត្វោត្ត : រតិភិ
 ទ្ធិតិ ព្រោះប្រាជ្ញា ឡើយ រោមនស្ស រតិភិទ្ធិតិ ភាវនាយ បហា-
 នត្វោត្ត រោមនស្ស រតិភិទ្ធិតិ ។ ធិវត្ថុបុរោជិតំ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ភូតនភាវនាយ បហានត្វោត្ត រោមនស្សយុត្តុតានំ ។ . . ជាបច្ច័យ
 រោមនស្សយុត្តុតានំ មានវិ: ២ ជាបច្ច័យ រោមនស្សយុត្តុតានំ
 មានវិ: ២ ។

[៣១៨] . . . ជាបច្ច័យ រោមនស្សយុត្តុតានំ គឺ ភាវនាយ ប-
 ហានត្វោត្ត ជាបច្ច័យ នៃភូតនភាវនាយ បហានត្វោត្ត រោមនស្សយុត្តុតានំ ។
 ម្លប់ ចក្ខុវិស័យ ភាវនាយ បហានត្វោត្ត រោមនស្សយុត្តុតានំ ជាបច្ច័យ

និក្ខេបទុក្ខនាម ត្រាតិ កត្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។
 ម្ចាស់ ភាវនាយ បណាតត្វា វេទនតា សម្មយុត្តកា-
 នំ ទព្វានំ ខិក្ខុសមុដ្ឋានានុ ត្រាតិ កត្មប្បច្ចុ-
 យេន បច្ចុយោ ។ ទ ភាវនាយ បណាតត្វា ទេត្តា-
 យ ភាវនាយ បណាតត្វស្ស ទុដ្ឋស្ស កត្មប្បច្ចុយេន
 បច្ចុយោ សហជាតា យនាទណិកា ។ សហជាតា
 យ ភាវនាយ បណាតត្វា វេទនតា សម្មយុត្តកានំ ទព្វានំ
 និក្ខេបទុក្ខនាម ត្រាតិ កត្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។
 យនាទណិកា ទ ភាវនាយ បណាតត្វា វេទនតាវិទា-
 កានំ ទព្វានំ កត្មត្តា ទ ត្រាតិ កត្មប្បច្ចុយេន
 បច្ចុយោ ។ ... វិទាកត្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ឯតំ
 ។ នេត្តិគ្គិ ។ ... វិទាកត្មប្បច្ចុយេន បច្ចុយោ ។
 នេត្យប្បច្ចុយោ ឧស្សនទុក្ខសាមិ ហា ភាវនា ចំប្លាហា-
 អធិយោ ។

[៣០៧] ហេតុយា ចត្តារិ ភានុញោ ចត្តារិ
 កតិបតិយា បត្យ ឧទ្ធកោ ចត្តារិ ភានុញោ ចត្តារិ
 សហជាតេ បត្យ ឧក្ខយត្តោ ទ្វេ ទិស្សយេ ភានុ
 ត្ថេនទិស្សយេ ចត្តារិ ឡាវដារេត ទ្វេ បច្ឆាវារេត
 ទ្វេ វេសេវេន ទ្វេ កត្ម ចត្តារិ វិទារេត ឯតំ

នៃក្ខេបទុក្ខនាម ដោយកម្មប្បច្ចុយេ ។ មូល បណ្ឌិត គប្បីស្ស
 ជនីត្តៈ ភាវនាយបណាតត្វា ជាបច្ចុយេ នៃក្ខេបទុក្ខនាម កត្មត្តេន
 នៃក្ខេបទុក្ខនាម ដោយកម្មប្បច្ចុយេ ។ ទ ភាវនាយបណាតត្វា ជា
 បច្ចុយេ នៃភាវនាយបណាតត្វា ដោយកម្មប្បច្ចុយេ ទុរាសីសហ-
 ជាត ធិនាទណិកៈ ។ សហជាត គឺ ភាវនាយបណាតត្វា ជា
 បច្ចុយេ នៃក្ខេបទុក្ខនាម កត្មត្តេន នៃក្ខេបទុក្ខនាម ដោយ
 កម្មប្បច្ចុយេ ។ ធិនាទណិកៈ គឺ ភាវនាយបណាតត្វា ជា
 បច្ចុយេ នៃក្ខេបទុក្ខនាម កត្មត្តេន ដោយកម្មប្បច្ចុយេ ។
 ... ជាបច្ចុយេ ដោយវិទាកត្មប្បច្ចុយេ មានរា: ទ ។ វេសេតិប្បច្ឆោ ។
 ... ជាបច្ចុយេ ដោយវិទាកត្មប្បច្ចុយេ ។ ភាវនាទុកៈ ដូចគ្នាធិនទស្ស-
 នទុកៈ គ្រប់បច្ចុយេ វាសិអសំ មិនមានការផ្ទុះផ្សំ ។ ធារេ ។

[៣០៧] កុដិហក្ខប្បច្ចុយេ មានរា: ៦ កុដិហមុណាប្បច្ចុយេ
 មានរា: ៦ កុដិអនិបតិប្បច្ចុយេ មានរា: ៧ កុដិអនុទ្ធិប្បច្ចុយេ មាន
 រា: ៦ កុដិសមទន្ធិប្បច្ចុយេ មានរា: ៦ កុដិសហជាតប្បច្ចុយេ មាន
 រា: ៧ កុដិកាត្មប្បច្ចុយេ មានរា: ៦ កុដិទិស្សប្បច្ចុយេ មាន
 រា: ៧ កុដិឧបទិស្សប្បច្ចុយេ មានរា: ៦ កុដិបុរេជាតប្បច្ចុយេ មាន
 រា: ៦ កុដិបច្ឆាជាតប្បច្ចុយេ មានរា: ៦ កុដិការេវិនប្បច្ចុយេ មាន
 រា: ៦ កុដិកម្មប្បច្ចុយេ មានរា: ៦ កុដិវិទាកប្បច្ចុយេ មានរា: ១

អំពីឧប្បត្តិកា អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន

អនុលោម ចត្តានិ វិញ្ញាណ ចត្តានិ ឈាន ចត្តានិ មគ្គ
ចត្តានិ សម្មយុត្ត ៖ ធួ វិញ្ញយុត្ត តិណិ វត្តិយា
សត្ត ឧត្តិយា ចត្តានិ វិគតេ ចត្តានិ អវិគតេ សត្ត ។

ឧប្បត្តិយវិគតេ ឧប្បត្តិយសុភសាសនិសោ វិកមិត្តា

ធួ តិណិ កាលាចាបិ កលោតត្វា ។

អំពីឧប្បត្តិកា ។

អំពីឧប្បត្តិកា អនុលោមទុកប្បដ្ឋាន

ក្នុងភាពារប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៤ ក្នុងក្រំនិយប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៤ ក្នុង
ឈានប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៤ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៤ ក្នុង
សម្មយុត្តប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៤ ក្នុងវិញ្ញយុត្តប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៧
ក្នុងវត្តិប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៧ ក្នុងវត្តិប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៤ ក្នុងវិគ-
តប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៤ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាយ មាន៧៖ ៧ ។

កាលឧប្បត្តិយៈ ធួឧត្តានិស្សន្ទករិយា បណ្ឌិត ឧប្បត្តិក

អធិប្បៈ ឧប្បត្តិយវិគតេ ធួធួ ឧប្បត្តិក ឧប្បត្តិក ធួធួ ធួធួ ។

ធួ កាលាចា ។

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋានស្ស ទសមោ ករណ

មាតិកាបដ្ឋានំ

មតិកា

អង្គ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

ទណាទាទុកំ

ចន្ទីច្ឆរក ៥

ចត្វយករក ១០

សំសដ្ឋករក ១៧

ចក្កាវករក ១៧

ទណទិន្ទុទុកំ

ចន្ទីច្ឆរក ៣១

ចត្វយករក ៦៥

សំសដ្ឋករក ៩០

ចក្កាវករក ៩៦

ទណទានទុកំ

ចន្ទីច្ឆរក ៧៥

អភិធម្មបិដក

បដ្ឋាន ទសមោ

សន្លឹកប្រាប់មតិកា

មតិកា

ទំព័រ

អនុលោមទុកប្បដ្ឋានំ

ទណាទាទុកំ

ចន្ទីច្ឆរក ៥

ចត្វយករក ១០

សំសដ្ឋករក ១៧

ចក្កាវករក ១៧

ទណទិន្ទុទុកំ

ចន្ទីច្ឆរក ៣១

ចត្វយករក ៦៥

សំសដ្ឋករក ៩០

ចក្កាវករក ៩៦

ទណទានទុកំ

ចន្ទីច្ឆរក ៧៥

មាតិកា:បញ្ជី

មាតិកា	អង្ក
បច្ចុប្បន្នភាព	៨១
សំសង្កេតភាព	៨៣
បញ្ជីភាព	៨៥

ឧបាទាននិយមន័យ

បដិច្ចភាព	១០២
---------------------	-----

ឧបាទានលម្អៀយន្ត្រីទុក្ខ

បដិច្ចភាព	១០៥
បច្ចុប្បន្នភាព	១១៣
សំសង្កេតភាព	១១៦
បញ្ជីភាព	១១៧

ឧបាទានឧបាទាននិយមន័យ

បដិច្ចភាព	១២០
បញ្ជីភាព	១២៣

ឧបាទានឧបាទានលម្អៀយន្ត្រីទុក្ខ

បដិច្ចភាព	១២៦
---------------------	-----

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុប្បន្នភាព	៨១
សំសង្កេតភាព	៨៣
បញ្ជីភាព	៨៥

ឧបាទាននិយមន័យ

បដិច្ចភាព	១០២
---------------------	-----

ឧបាទានលម្អៀយន្ត្រីទុក្ខ

បដិច្ចភាព	១០៥
បច្ចុប្បន្នភាព	១១៣
សំសង្កេតភាព	១១៦
បញ្ជីភាព	១១៧

ឧបាទានឧបាទាននិយមន័យ

បដិច្ចភាព	១២០
បញ្ជីភាព	១២៣

ឧបាទានឧបាទានលម្អៀយន្ត្រីទុក្ខ

បដិច្ចភាព	១២៦
---------------------	-----

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្ក
បញ្ជីសរុប	១៤៧
ទណ្ឌទានវិប្បយុត្តទណ្ឌទានិយទុក្ខំ	
បដិច្ចសរុប	១៥៣
កិលេសទុក្ខំ	
បដិច្ចសរុប	១៥៤
បច្ចយសរុប	១៦១
សំសង្កតសរុប	១៦២
បញ្ជីសរុប	១៦៥
សង្កិលេសិកទុក្ខំ	
បដិច្ចសរុប	១៧១
សង្កិលិដ្ឋិទុក្ខំ	
បដិច្ចសរុប	១៧៦
បច្ចយសរុប	១៧៦
សំសង្កតសរុប	១៧៧
បញ្ជីសរុប	១៧០

សង្កិកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
បញ្ជីសរុប	១៤៧
ទណ្ឌទានវិប្បយុត្តទណ្ឌទានិយទុក្ខំ	
បដិច្ចសរុប	១៥៣
កិលេសទុក្ខំ	
បដិច្ចសរុប	១៥៤
បច្ចយសរុប	១៦១
សំសង្កតសរុប	១៦២
បញ្ជីសរុប	១៦៥
សង្កិលេសិកទុក្ខំ	
បដិច្ចសរុប	១៧១
សង្កិលិដ្ឋិទុក្ខំ	
បដិច្ចសរុប	១៧៦
បច្ចយសរុប	១៧៦
សំសង្កតសរុប	១៧៧
បញ្ជីសរុប	១៧០

មាតិកាបញ្ជី

មាតិកា	អង្កេត
កំលោះសសម្បជ្ឈត្តិ	
បដិច្ចវារៈ	២១២
កំលោះសសង្កិលេសិកទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១២
បញ្ញាវារៈ	២១៧
កំលោះសសង្កិលិដ្ឋិទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១៧
បដិច្ចវារៈ	២១៣
កំលោះសកំលោះសសម្បជ្ឈត្តិទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១៧
កំលោះសវិជ្ជុយុត្តសង្កិលេសិកទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	-
ទស្សន៍ទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១៧

សង្កឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
កំលោះសសម្បជ្ឈត្តិទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១២
កំលោះសសង្កិលេសិកទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១២
បញ្ញាវារៈ	២១៧
កំលោះសសង្កិលិដ្ឋិទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១៧
បញ្ញាវារៈ	២១៣
កំលោះសសង្កិលិដ្ឋិទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១៧
បញ្ញាវារៈ	២១៣
កំលោះសកំលោះសសម្បជ្ឈត្តិទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១៧
កំលោះសវិជ្ជុយុត្តសង្កិលេសិកទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១៧
ទស្សន៍ទុក្ខំ	
បដិច្ចវារៈ	២១៧

មាតិកាបន្តានី

សន្លឹកប្រាក់មាតិកា

មាតិកា	កង់
បច្ចុប្បន្នភាព	២២១
សំណងប្តូរ	២២៥
បញ្ជាសំណង	២២៦

ការវិវាទ

បដិច្ចសំណង	២២១
បញ្ជាសំណង	២២៦

មាតិកា	ទំព័រ
បច្ចុប្បន្នភាព	២២១
សំណងប្តូរ	២២៥
បញ្ជាសំណង	២២៦

ការវិវាទ

បដិច្ចសំណង	២២១
បញ្ជាសំណង	២២៦

វិទ្យាវិទ្យុបង្គំ

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស - ត្រូវ

វិទ្យុ ទា. ង៉ា	អវិទ្យុ ទា. ង៉ា	អត្រា	រដ្ឋលេខា ង៉ា
រាជ្យភូមិ	ជម្ពូ	១១០	៦
រាជ្យ	ករយា	.	៧

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ខ្យល់ទាបទាប	ខ្យល់ទាបទាប	៦	៦
នឹងក្នុងមហាក្សត្រ	នឹងក្នុងមហាក្សត្រ	៤៧	៤
ជាទុក្ខខ័ន្ទ . . .	ជាទុក្ខខ័ន្ទ . . .	៨៤	១៧
ជាទុក្ខខ័ន្ទ.	ជាទុក្ខខ័ន្ទ	៨៦	៦
ដោយឧប. ១	ដោយឧប.	៨៧	១២
ដោយបញ្ចាស់កម្មវិធី	ដោយបញ្ចាស់កម្មវិធី	៦៦	៧
ទុក្ខភិយា ក្នុង	ទុក្ខភិយា	៦៧	៤
និយាត្រីក្នុងក្នុង ៣	និយាត្រីក្នុងក្នុង ៣	៧៤	១៧
ខែក្នុងក្នុងក្នុង	ខែក្នុងក្នុងក្នុង	៧៦	៦
ជាច្រើន ដោយឧបទិស្ស-	ជាច្រើន ដោយឧបទិស្ស-		
យច្រើន ជាច្រើន ដោយឧ-	យច្រើន ជាច្រើន ដោយ		
បញ្ចាស់កម្មវិធី ១	បញ្ចាស់កម្មវិធី ជាច្រើន		
	ដោយបញ្ចាស់កម្មវិធី	១១៧	៧
ក្រោមទោសកម្មវិធី	ក្រោមទោសកម្មវិធី	៦១៣	១១
លោក:	លោក. ភ្នំ	១២៧	៦
ទ្រង់គោរព	ទ្រង់គោរព	១២៧	៧
ខែក្នុងក្នុងក្នុង	ខែក្នុងក្នុងក្នុង	១៧៦	១៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យទុស - ត្រូវ

ពាក្យទុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
----------	------------	-------	---------

ដោយឧបទ័ស្សយ ប្បដ្ឋិយ	ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋិយ	១៧៥	៧
----------------------	---------------------	-----	---

គិលេ បគិលេ សសម្បយក្កទុកៈ	គិលេ សគិលេ សសម្ប.	២១៧	៦
--------------------------	-------------------	-----	---

យក្កទុកៈ

បដ្ឋិយៈ	បដ្ឋិយៈ	២២១	១
---------	---------	-----	---

ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋិយ	ដោយឧបទ័ស្សយប្បដ្ឋិយ	២៧៧	៧
---------------------	---------------------	-----	---

ដោយក្កប្បដ្ឋិយ	ដោយក្កប្បដ្ឋិយ	១៧៧	.
----------------	----------------	-----	---
